

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר הַזֶּהָר

שִׁחְבֵּר הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זי"ע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֶּהָר", "זֶהָר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֶּהָר"

מְנַקֵּד

- כֹּרֶךְ סֵד -

זֶהָר חֲדָשׁ חֶקֶת - כִּי תְבוּא

דָּף ס"א ע"ב - דָּף ע"ג ע"א

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פִּירוּשׁ מִלְּוֹנְחֵמֵד לְמַעַן יִרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מַחֲלָק לְשָׁנָה אַחַת וּלְשָׁלֹשׁ שָׁנִים

מוֹפֵץ לֵאל מִשְׁרֹת רוּחַ כֹּלָל וְעִיקַר
לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּדַקּוֹת סְפּוּרוֹת בְּלִבְדֵּי תִזְכָּה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבָּא

נִסְדֵּר, נְעֻרָה וְהוֹנָה מִחֶן שׁ, בְּנִקּוּד וּפְסוּק מְלֵא, עִם מְרָאָה מְקוֹמוֹת,
בְּחִלּוּק קְטָעִים לְפִי הָעִנְיָנִים, בְּאוֹתֵיזוֹת גְּדוּלוֹת וּמְאִירוֹת עֵינַיִם

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֶּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִידָה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
כְּסִילוֹ תִשְׁעֵ"א לִפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוֹד הַזֶּהר (קבלה מהאר"ל)

רבוֹן העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פֶּתָה. על פֶּן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למוֹדנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פֶּרִיחַ נִיחוּחַ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאַחַר למוֹד הַזֶּהר (יאמר בפֶּנֶת הַלֵּב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב פֶּהֶנִים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירם ולזמרם. והשב ישראל לנְוִיָהּ. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאֶהֱבָה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פֶּן יהי רצון.

וְאָז, יִשָּׂא ה' פְּנֵיו אֵלַיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ
שְׁלוֹם, וְזוֹהִי תַפְלָה שְׁלֵמָה.

אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁבָּא לְפָתוֹת אֶת אֲדוֹנוֹ
בְּלֵב רְחוּק וְלֹא בְרָצוֹן שָׁלֵם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם
וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וְלִבָּם לֹא נָכוֹן
עִמּוֹ. וְזֶהוּ שְׁלִיחַ הַצְּבוּר, שֶׁיִּתְבּוֹנֵן
בְּרֵאשׁוֹנָה בְּצַד שְׂמָאלוֹ, כְּדִי
שִׁיתְעוֹרֵר צַד הַדִּין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעַל
כֵּן יֵשׁ פְּרוּד וְלֹא קְשׁוּר.

שְׁתִּיחוּד שֶׁל תַּפְלָה וּבִרְכָה תְּלוּי
בְּדַבּוּר וּבְדַבְרֵי הַפֶּה, וְהַפֶּל תְּלוּי
בְּעֵקֶר הַמַּעֲשֵׂה. וְכִי שֶׁלֹּא מִפִּיר
אֶת עֵקֶר הַמַּעֲשֵׂה, אֵין עֲבוֹדָתוֹ
עֲבוֹדָה. וְאִם פּוֹגֵם הַמַּעֲשֵׂה
בְּדַבּוּר, לֹא נִמְצָא מְקוֹם לְהַשְׁרֹת
בוֹ בְּרָכָה, וְאֵין תַּפְלָתוֹ תַּפְלָה,
וְנִפְגָּם אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה. אוֹי לְאוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁפּוֹגֵם
תַּפְלָתוֹ, עֲבוֹדַת רִבּוֹנוֹ. עֲלֵיו כְּתוּב
(ישעיה א) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת כּוֹ', רְמַס
חֲצָרֵי לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא וְגו', לֹא
אוּכַל אֲנִי וְעֲצָרָה.

פְּרִשְׁת חֻקַּת

וַיִּסְעוּ מֵהַר הַהָר דְּרָךְ יָם סוּף (במדבר
כא). הָרֵי הַעִירוּ הַחֲבָרִים, שֶׁנֶּסְעוּ
מִלְּמַד תַּלְמוּד, שֶׁנֶּקְרָא הַר הַהָר.
לְמָה נֶקְרָא הַר הַהָר? מִשּׁוּם
שֶׁמִּשְׁם יוֹצֵאת הוֹרָאָה לְעוֹלָם,
שֶׁכְּתוּב (שמות כד) אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי
לְהוֹרֹתָם, וְזוֹהִי תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה.
אֲבָרָ בֵּא וְרָאָה, סוּד הַחֻקָּמָה יֵשׁ
כָּאן. הַמְקוֹם נֶקְרָא הַר הַהָר, דְּרָךְ
הוּא לַיָּם סוּף, סוּף הַדְּרָגוֹת,
שֶׁהִיָּתָה מְנַהֵיגָה לְפָנֵיהֶם בְּמַדְבָּר
וּמְלַמֶּדֶת אוֹתָם דְּרָכֵי הַחַיִּים,
מִשּׁוּם שֶׁהִיא הַדְּרָךְ לְהַפְגִּס לְעוֹלָם
הַבָּא.

בְּגִין דְּאִיהִי אוֹרְחָא,
לְמִיעַל לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

וְכַדִּין, יִשָּׂא ה' פְּנֵיו אֵלַיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם,
וְדָא הוּא צְלוֹתָא שְׁלִים.

וְוִי לֵיה, לְמֵאֵן דְּאַתָּא לְמִפְתִּי לְמֵאֲרִיָּה, בְּלֵבָא
רְחִיקָא, וְלֹא בְרַעוּתָא שְׁלִימָתָא, כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר, (תהלים עח לו) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ
לוֹ וְלִבָּם לֹא נָכוֹן עִמּוֹ. וְדָא הוּא שְׁלִיחָא
דְּצִיבוּרָא, דִּי־סִתְפַּל בְּקַדְמֵיתָא בְּסִטְרָא
דְּשְׂמָאלָא דִּילֵיה, בְּגִין דִּיתְעוֹרֵר סִטְרָא דְדִינָא
בְּקַדְמֵיתָא, וְעַל יְדֵיה הוּי פִּירוּדָא, וְלֹא
קִישׁוּרָא.

דִּיחֻזְרָא דְצְלוֹתָא וּבְרִכְתָּא, תְּלִיָּא בְּדִיבוּרָא
וּבְמִילוּלָא דְפוּמָא, וְכוּלָּא תְּלִיָּא
בְּעִיקְרָא דְעוּבְדָא. וּמֵאֵן דְלֹא יָדַע עִיקְרָא
דְּעוּבְדָא, לָאו עֲבִידְתִּיה עֲבוֹדָה. וְאִי פְּגִים
עוּבְדָא מִילוּלָא, לָא אֲשַׁכַּח אֶתְר לְשְׁרִיָּא בֵּיה
בְּרִכְתָּא. וְלָאו אִיהוּ צְלוֹתִיה צְלוֹתָא. וְאַתְּפִגִים
הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ לְעִילָא וְתַתָּא. וְוִי לְהֵהוּא בְּרַ נֶשׁ
דְּפִגִים צְלוֹתִיה פּוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּה. עֲלֵיה כְּתוּב,
(ישעיה א יב-טו) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת כּוֹ', רְמַס חֲצָרֵי
לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא וְגו' לֹא אוּכַל אֲנִי וְעֲצָרָה.

פְּרִשְׁת חֻקַּת

וַיִּסְעוּ מֵהַר הַהָר דְּרָךְ יָם סוּף. הָא אֲתַעְרוּ
חֲבָרִיָּא, דְנִטְלוּ מִלְּאוּלְפָּא תַלְמוּדָא,
דְּאֶקְרִי הַר הַהָר. אֲמַאי אֶקְרִי הַר הַהָר, בְּגִין
דְּמִתְמָן נִפִיק הוֹרָאָה לְעֵלְמָא. דְכְּתוּב (שמות כד יב)
אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם, וְדָא אִיהִי תוֹרָה שְׁבַעֲל
פֶּה.

אֲבָרָ תָּא חֲזִי, רְזָא דְחֻקְמָתָא אִית הַכָּא. הָאִי
אַתְרָא דְאֶקְרִי הַר הַהָר, אוֹרְחָא הוּא
לְיִמָּא דְסוּף, סוּפָא דְדְרָגִין, דְהוֹת מְדַבְּרָא
קְדָמִיהוֹן בְּמַדְבָּרָא, וּמֵאֵלְפָּא לְהוֹן אוֹרְחִין דְחַיִּין, בְּגִין דְאִיהִי אוֹרְחָא,
לְמִיעַל לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

והם נסעו מאחריה ומדרכה, והלכו אחר דרך הנחש העקלתון, ששולט בארץ אדום, ואז (במדבר כא) ותקצר נפש העם בדרך, משום שטעו מדרך החיים. אז, (סו) וידבר העם באלהים ובמשה. בכל הם התרעמו - בתורה שבעל פה ובתורה שבכתב. כי אין לחם - זו תורה שבעל פה. ואין מים - זו תורה שבכתב, והוא לחם הקלקל, שקל היה בעיניהם דבר התורה שבעל פה.

בא וראה, אהרן ימינו של המלך, הסתלק, והסתלקו שבעה העננים מהם, אז חזרו לאחריהם שבע דרגות, כשנסעו מבאר המים הנובעים הזו, שהיתה מנסכת לקבל על מלכות שמים. שהרי בראשונה היו עולים באותן דרגות ממטה למעלה. אחר כך חזרו לאחריהם, ונדבקו בנחש העקלתון ששט בינם, שהרי יצאו מהרשות העליונה באותן שבע דרגות שחטאו בהן, והסתלקו מהן. ואז היתה לו רשות לנחש הפתחון לשלט בהם, והוא (שם יא) עמלק יושב בארץ הנגב, אם לא שחזרו בתשובה ונדבקו בקול יעקב, ואז שלטו באותו הנחש, ונמסר בידיהם.

ואחר כך חזרו לסרחונם, וחטאו במקום של תורה ומצוות, וחזרו לאחור שבע דרגות. אז התעורר הנחש העליון לשלט עליהם, שכתוב (שם כא) וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. מה זה שרפים? כמו שנאמר (ישעיהו י) שרפים עמדים ממעל לו. שנים היו, וחזרו להיות אחד, תנינם כתוב חסר.

וכמה נחשים יצאו מאותו הנחש העליון והתחברו בהם. אז חזרו בתשובה שלמה ונדבקו בצד הרחמים, להוריד רחמים, לבשם

ואינון נטלו מבתרה ומאורחה, ואזלון בתר ארע חוץ עקימא, דשליט בארץ אדום, פדין ותקצר נפש העם בדרך, בגין דטעו מארעא דחיי. פדין, וידבר העם באלהים ובמשה. בכלא איתרעמו, בתורה שבעל פה, ובתורה שבכתב. כי אין לחם, דא תורה שבעל פה. ואין מים, דא תורה שבכתב, והוא לחם הקלקל, דקלילא הוה בעיניהון מלתא דאורייתא דבעל פה.

הא חזי, אהרן ימינא דמלפא, אסתלק, ואסתלקו שבעה עננים מנהון, פדין אתחזרו לבתריהון שבע דרגין. פד נטלו מהאי בירא דמיין נבעין, דהוה מנסכא עלייהו לקבלא עול מלכותא דשמיא. דהא בקדמיתא הו סלקין באינון דרגין מתתא לעילא. לבתר, אתחזרו לאחוריהון, ואתדבקו בחוץ עקימא, דשאט בימא, דהא נפקו מרשותא עילאה, באינון שבעה דרגין דחבו בהון, ואסתלקו מנהון. פדין הוה ליה רשותא לחוץ תתאה לשלטא בהו, ואיהו, עמלק יושב בארץ הנגב. אי לאו דאהדרו בתויבתא, ואתדבקו בקול יעקב, וכדין שליטו בהוה חוץ ואתמסר בידייהו.

ולבתר אתהדרו לסורחנייהו, וחבו באתרא דתורה ומצוה, ואתהדרו לאחורא שבע דרגין. פדין איתער חוץ עילאה לשלטאה עלייהו, דכתיב, וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. מאי שרפים. כמה דאת אמר (ישעיהו ג) שרפים עומדים ממעל לו. תרי הו, חד אתחזרו, תנינם כתיב חסר.

וכמה נחשים נפקו מהוה חוץ עילאה, ואזדווגו בהו. פדין אהדרו בתויבתא שלימתא, ואתדבקו בסטרא דרחמי, לנחתא

את העולם, והוסר הנחש, והתבשמו כל העולמות.

בא וראה, כשחטאו, כתוב וידבר העם באלהים ובמשה. כשחזרו בתשובה, כתוב (במדבר כא) פי דברנו בה' וכו'. אלא רצו להחזיר המים מהמקור העליון למקומם, מתורה שבכתב לתורה שבפעל פה, ונדבקו במקום עליון שבו הפל תלוי לבשם את המקום, ולהשפיע מים עליונים למקום ששורה עליהם, משום כך פי דברנו בה' וכו'.

בא וראה, כשאדם חוטא במקום הדין, פאלו חטא במקום הדין העליון. כל שפן פאן, שפכל הם חטאו, באלהים ובמשה. ומה הטעם בא עליהם הנחש? משום שהם נחשו ואמרו, אם לא יבא עלינו הדין - אין לנו להשתדל בתורה, ואם יבא - נשתדל בה. עשה לך שרף (שם), כמו שנאמר (ישעיהו ו) שרפים עמדים. משום שפיון ששבו בתשובה עליונה, הרי הם בהיכלי, כמו שרפים עליונים שמשמשים לפני. ושם אתו על נס, להגביה אותם למעלה, שפניק אותם מקום מזבח העליון בכנפיה להצילם מהנחש, כמו שנאמר (שמות יז) ויקרא שמו ה' נסי, ולכן ושם אתו על נס ודאי.

בא וראה, (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם, שהרים את דגלו על הכל. אף פאן הרים את דגלם על הכל. ומה הטעם עשה אותו מנחשת? משום שנחשת במקום החיים תלויה, המקום שיעקב שרוי שם. משום כך וחי, וחי ודאי.

ובא ראה פמה הוא עליון כח התשובה על הכל, משום שפשאדם שב לפני רבוננו, אז מתמלאת באר מים חיים,

רחמי, לבסמא עלמא, ואתעדי חוּיָא, ואתבסמו פלהו עלמין.

הא חזי, פד חבו, פתיב, וידבר העם באלהים ובמשה. פד אהדרו בתיובתא פתיב פי דברנו בה' וכו'. אלא בעו לאהדרא מיא ממקורא עילאה לאתרייהו, מתורה שבכתב לתורה שבפעל פה, ואתדבקו באתרא עילאה, דביה תלייא כולא לבסמא אתרא, ולאנגדא מיין עילאין לאתרא דשרייהו, בגין כך פי דברנו בה' וכו'.

הא חזי, פד פר נש חב באתרא דדינא, פאלו חב באתרא דדינא עילאה. כל שפן הכא, דבכולא חבו, באלהים ובמשה. ומאי טעמא אתא עליהו נחש. בגין דאינון נחישו, ואמרו, אי לא ייתי עליהו דינא, לית לון לאשתדלא באורייתא, ואי אתי נשתדל בה.

עשה לך שרף (דף טב ע"א), פמה דאת אמר שרפים עומדים. בגין דכיון דתבו בתיובתא עילאה, הא אינון בהיכלי, פשרפים עילאין דמשמשים קדמי. ושם אותו על נס, לאגבהא לון לעילא, דחפיא לון אתר דמדבחה עילאה בגדפהא לשזבותהון מחויא. פמה דאת אמר, (שמות יז ב) ויקרא שמו ה' נסי, ועל דא ושם אותו על נס ודאי.

הא חזי, (בראשית כב א) והאלהים נסה את אברהם, דארים דגליה על כלא. אוף הכא ארים דגלא דילהון על כולא. ומאי טעמא עבדיה מנחשת. בגין דנחשת באתרא דחיים תלייא, אתרא דיעקב שרי תפון, בגין כך וחי, וחי ודאי.

והא חזי, פמה היא עילאה חילא דתיובתא על כלא. בגין דכד פר נש תב קמי מאריה, פדין באר מים חיים אתמלי, ונפקין

ויוצאים מעינותיה לכל הצדדים, ומשפיע לכל שבט ושבט, בשנים עשר שערים, להשקות חיות קטנות עם גדולות.

בששבו ישראל בתשובה, אזי אמרו שירה. ואותן שבע הדרגות ששבו מאחריהן, החזירו אותן בשירה שלהם, והעלו את הבאר העליונה למעלה, שנפרד הנחש מן העולם. זהו שכתוב (במדבר כא) אז ישיר ישראל וגו', עלי באר ענו לה, שעולה למעלה למעלה, ומתחברת האם התחתונה בעליונה.

זהו שכתוב (שם) באר חפרוה שרים - זהו האב והאם שהולידו אותה. פרוה נדיבי העם - אלו האבות. מי פרוה? כמו שנאמר (הושע א) ואפרה לי בחמשה עשר פסף. אלו האבות. וזרע ישראל שהתחברו עמה, בט"ו בניסן, והתעוררה יד רמה, שנקראת פסף, ימין המלך עליהם.

במחוקק במשענותם (במדבר כא) - על יד משה, שהוא מחוקק, התחברה עם שנים עשר שבטים, שהם בנייה ששורים סביבה. מה זה במשענותם? בא וראה, כשישראל משתדלים בתורה, שנתנה על יד המחוקק, אז תומכים בשכינה אותם שנים עשר עמודים שלמעלה, ועל זה במשענותם, שהיא נשענת עליהם.

ובא ראה, שנים עשר שערים יש לבאר הקדושה הזו, הקריה הקדושה, שנקראת ירושלים. ומאותם השערים יוצאות לעולם שתיים עשרה מתנות עליונות: טובה ושמחה, ברכה ושלוש, עזרה, פפירה, תורה, חכמה, וחיים ורצון ועשר וכבוד. וכל שבט ושבט ינקו לו מתנה עליונה.

מבועזי לכל סטריין, ולכל שבטא ושבטא נגיד ליה בתרי עשר תרעי, לאשקאה חיון זעירן עם רברבן.

ישראל פד תבו בתיובתא, כדין אמרו שירתא. ואינון שבע דרגין דתבו מבתריהון, אהדרו לון בשירתא דילהון, וסליקו בירא עילאה לעילא, דאתפרש חויה מעלמא. הדא הוא דכתיב, אז ישיר ישראל וגו', עלי באר ענו לה, דסלקא לעילא לעילא, ואתחברא אימא תתאה בעילאה.

הדא הוא דכתיב, באר חפרוה שרים, דא אבא ואמא, דאולידו לה. פרוה נדיבי העם, אלין אבהן. מאי פרוה, כמה דאת אמר (הושע א) ואפרה לי בחמשה עשר פסף. אלין אבהן. וזרעא דישראל דאתחברו בה, בט"ו בניסן, ואתערא יד רמה דאקרי פסף, ימינא דמלכא עלייהו.

במחוקק במשענותם, על ידא דמשה, דאיהו מחוקק, ואתחברא בתרי עשר שבטין, דאינון בנין דילה דשראן סחרנהא. מאי במשענותם, תא חזי, פד ישראל משתדלין באורייתא, דאתייהבת על ידא דמחוקק, כדין סמכין לה לשכינתא אינון תריסר סמכין דלעילא, ועל דא במשענותם, דאיהי נשענת עלייהו.

ותא חזי, תריסר תרעין אית לה להאי בירא קדישא, קרתא קדישא, דאקרי ירושלים. ומן אינון תרעין נפקין לעלמא תריסר מתנן עילאין: טובה. ושמחה. ברכה. ושלוש. עזרה. פפירה. תורה. חכמה. וחיים. ורצון. ועושר. וכבוד. וכל שבטא ושבטא, יניקו מתנה עילאה ליה.

וְהוּוּ שְׁכַתוּב (שם) וּמְדַבֵּר מִתְּנָה. מֵאֵי
מַה זֶה מְדַבֵּר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר
ד) וּמְדַבְּרֶךָ נְאוּה. מֵאוֹתוֹ הַמְדַבֵּר
בָּאָה לָהֶם מִתְּנָה עֲלֵיוֹנָה, בְּזִמְנָן
הַזֶּה כְּשֶׁאֵינִים פּוֹרְשִׁים מִלְתַּמְּךָ
בַּה.

וְעַל זֶה הַעִירוּ הַחֲבָרִים,
שְׁכַשְׁאָדָם נוֹשֵׂא אִשָּׁה, נִדְבֵק
בְּשִׁכְיִנָּה. שְׁהָרִי טָרָם שֶׁנֹּשֵׂא, אֵין
שׁוֹרָה עֲלָיו, שְׁאֵין שְׁכִינָה שׁוֹרָה
עַל מְקוֹם פְּגוּם, וְכִשְׁאֵינָה שׁוֹרָה
עֲלָיו, הִיא מוֹנַעַת מִמֶּנּוּ שְׁתִּים
עֲשָׂרָה מִתְּנוֹת עֲלֵיוֹנוֹת.

וְעַל זֶה הַעִירוּ הַחֲבָרִים, כִּל
הַשְּׂרׁוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שְׂרׁוּי בְּלֹא
טוֹבָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב) לֹא
טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ. בְּלֹא
שְׂמֻחָה - שְׁכַתוּב (דברים יד) וְשְׂמֻחָתְךָ
אִתָּה וּבִיתְךָ. בְּלֹא בְרָכָה - שְׁכַתוּב
(יחזקאל מד) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ.
בְּלֹא שְׁלוֹם - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ה)
וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ. בְּלֹא עֲזָרָה
- שְׁכַתוּב (בראשית ב) אֶעֱשֶׂה לוֹ עֲזָר
כְּנַגְדּוֹ. בְּלֹא כְפָרָה - שְׁכַתוּב (ויקרא
טז) וְכִפֹּר בְּעֶדּוֹ וּבְעֶד בֵּיתוֹ. בְּלֹא
תוֹרָה - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ו) הָאֵם
אֵין עֲזָרָתִי בִי וְתִשְׁיָה נִדְחָה מִמֶּנִּי.
בְּלֹא חֲכָמָה - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה.
בְּלֹא חַיִּים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ט)
רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּת.
בְּלֹא רְצוֹן - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יח)
מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפֶק רְצוֹן
מֶה'. בְּלֹא עֲשֶׂר - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם
לא) בְּטַח בַּה לֵב בַּעֲלָה וְשִׁלָּל לֹא
יִחְסֹר. בְּלֹא כְבוֹד - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שם לא) אִשֶּׁת חַן תִּתְמַךְ כְּבוֹד.

מְשׁוּם שֶׁהָאִשֶּׁת חֵיל הִזּוּ נִקְרָאת
יְרָאת ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יט)
יְרָאת ה' טְהוֹרָה, וְכִשְׁנֹשֵׂא הָאִישׁ,
כִּל שְׁנַיִם עֲשָׂר הַשְּׂעָרִים נִפְתָּחִים,
לְהוֹסִיף בְּרָכוֹת עַל רֵאשׁוֹ, כְּדִי
שִׁיֵּשֵׁב בְּסִתְרֵי הַגְּבִירָה, וַיִּשְׁתַּלֵּם
כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה.

הִרְאָה הוּא דְכָתִיב, (שה"ש ד ג) וּמְדַבֵּר מִתְּנָה. מֵאֵי
מְדַבֵּר. כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, וּמְדַבְּרֶךָ נְאוּה.
מֵהֵוּא מְדַבֵּר אֲתִיִּין לִוְן מִתְּנָה עֲלֵילָאָה. בְּהֵאֵי
זְמַנָּא כַּד אֵינּוֹן לֹא מִתְּפַרְשָׁאן מִלְאֲסַמְכָא לָה.
וְעַל דָּא אֲתַעְרוּ חֲבָרִיִּיא, דְכַד בַּר נֶשׁ נְסִיב
אִיתְתָּא, אֲתַדְבֵק בְּשִׁכְיִנְתָּא. דְהָא עַד לֹא
אֲנְסִיב, לֹא שְׂרִיא עֲלֵיָה. דְלִית שְׁכִינְתָּא שְׂרִיא
עַל אֲתָרָא פְּגִימָא. וְכַד לֹא שְׂרִיא עֲלֵיָה, אִיהֵי
אֲתַמְנַעוּ מִנִּיהַ תְּרִיסַר מִתְּנָן עֲלֵילָאִין.

וְעַל דָּא אִיתַעְרוּ חֲבָרִיִּיא, כִּל הַשְּׂרׁוּי בְּלֹא אִשָּׁה,
שְׂרׁוּי בְּלֹא טוֹבָה. כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, (בראשית
ב יח) לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ. בְּלֹא שְׂמֻחָה,
דְכָתִיב (דברים יד כו) וְשְׂמֻחָתְךָ אִתָּה וּבִיתְךָ. בְּלֹא
בְרָכָה, דְכָתִיב (יחזקאל מד ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ.
בְּלֹא שְׁלוֹם, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (איוב ה כד) וַיִּדְעַתְּ כִּי
שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ. בְּלֹא עֲזָרָה, דְכָתִיב (בראשית ב יח)
אֶעֱשֶׂה לוֹ עֲזָר כְּנַגְדּוֹ. בְּלֹא כְפָרָה, דְכָתִיב (ויקרא
טז י) וְכִפֹּר בְּעֶדּוֹ וּבְעֶד בֵּיתוֹ. בְּלֹא תוֹרָה, כְּמָה
דְאִתְּ אָמַר (איוב ו יג) הָאֵם אֵין עֲזָרָתִי בִי וְתִשְׁיָה
נִדְחָה מִמֶּנִּי. בְּלֹא חֲכָמָה, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (משלי
יד א) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה. בְּלֹא חַיִּים, כְּמָה
דְאִתְּ אָמַר (קהלת ט כב) רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר
אֶהְבֵּת. בְּלֹא רְצוֹן, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר מִצָּא אִשָּׁה
מִצָּא טוֹב וַיִּפֶק רְצוֹן מֶה'. בְּלֹא עֲשֶׂר, כְּמָה
דְאִתְּ אָמַר (משלי לא יא) בְּטַח בַּה לֵב בַּעֲלָה וְשִׁלָּל
לֹא יִחְסֹר. בְּלֹא כְבוֹד, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (שם יא טז)
אִשֶּׁת חַן תִּתְמַךְ כְּבוֹד.

בְּגִין דְהֵאֵי אִשֶּׁת חֵיל, יְרָאת ה' אֲקָרִי. כְּמָה
דְאִתְּ אָמַר, (תהלים יט י) יְרָאת ה' טְהוֹרָה. וְכַד
אֲנְסִיב בַּר נֶשׁ, כְּלָהוּ תְרִיסַר תְּרַעִין אֲתַפְתָּחִין,
לְאוֹסְפָא בְּרָכָאן עַל רִישִׁיָּה. בְּגִין דִּיתִיב בְּסִתְרָא
דְמְטְרוֹנִיתָא, וְאִשְׁתָּלִים כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא.

וְעַל דָּא, וּמַמְדָּבֵר מַתְנָה, וּמַמְתַּנָּה נַחֲלִיא"ל. נַחֲלִין דָּאל נַגְדִין עֲלִיה. וּמַנַּחֲלִיאֵל בְּמוֹת. מַאי בְּמוֹת, אִסְתַּלְקוֹת, דְּאִסְתַּלֵּיק וּיְתִיב בְּרוּמֵי עֲלֵמָא, וְאִשְׁתַּדַּל בְּמַלִּין עֵילַאין דְּאוּרֵייתָא.

וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא, אוֹקְמוּהָ. אָבַל תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נָשׁ אֲתַדְבֵּק בְּאוּרֵייתָא, וּיְתִיב בְּרוּמֵי עֲלֵמָא, אִיבְעֵי לִיה לְאַשְׁפְּלָא גְרַמִּיה, בְּגִין דִּיצְרָא בִישָׂא קְטִיגוּרָא דְמַקְטָרְג עֲלוּי, לָא יִשְׁלוּט עֲלוּי לְאַסְטָאָה לִיה. וְעַל דָּא, וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא, אִיבְעֵי לִיה לְמַעַבַּד כְּגֵיא בְּגִין דִּיתַפְרֵשׁ מַנְיָה הַהוּא דִּיתִיב בְּשֶׁדָה מוֹאֵב, וְדַאי, יִצְרָא בִישָׂא דְאַקְרִי לוּט, וְשֵׁרָא בְּמוֹאֵב, בְּגִין דְּאֲתַדְבֵּקוּתִיה בְּקַדְמִיתָא לְאַפְקָא פִּירָא דְעוֹבְדוּי בִישִׁין בְּעֲלֵמָא, בְּמוֹאֵב הוּוה, כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (בראשית יט לו) וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב.

וְאִי בַר נָשׁ אֲתַפְרֵשׁ מַנְיָה, סְלִיק לְמַהוּי רֵאשׁ, וְלַמְשָׁרִי בַפְסָגָה. מַאי פְּסָגָה, כְּמָה דְאֲתָ אָמַר (תהלים מח יד) פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ. וְנִשְׁקָפָה. דְּאִסְתַּכְּלוּתָא דְלַעִילָא בִיה. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר עַל פְּנֵי הַיְשִׁימוֹן, דָּא עֲלֵמָא דְאֲתִי, דְּאַקְרִי יִשִּׁימוֹן, דְּאִסְתַּכְּל בָּהּ בְּהַאי פְּסָגָה, קְרַתָּא קְדִישָׂא יְרוּשָׁלַיִם.

דְּבַר אַחַר, כַּד יִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרוּ בְּתִיבְתָא, וְסְלִיקוּ לְבִירָא לְעֵילָא, אֲתִייהִיבַת לוֹן בְּמַתְנָה. וְכַד תְּבוּ לְאוּרַח בִישָׂא, כְּדִין וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר (דברים ג כט) וַיֵּשֶׁב בְּגֵיא מוֹל בֵּית פְּעוֹר. עַל הַהוּא חוּבָה, יְתָבוּ לְתַתָּא בְּגֵיא. אֲשֶׁר בְּשֶׁדָה מוֹאֵב, בְּגִין דְּסִטְרָא דְמוֹאֵב גְרִים לוֹן.

וְלְבַתֵּר דְקַבִּילוּ עוֹנֵשִׁייהוּ, סְלִיקוּ לְרִישָׂא, וְאַרִימוּ דְגְלִיהוֹן עַל כְּלָא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר (במדבר כה יט) וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה וְכוּ', (שם כו

וְעַל זֶה (במדבר כא) וּמַמְדָּבֵר מַתְנָה, וּמַמְתַּנָּה נַחֲלִיא"ל. הַנַּחֲלִים שֶׁל אֵל שׁוֹפְעִים עֲלָיו. וּמַנַּחֲלִיאֵל בְּמוֹת. מַה זֶה בְּמוֹת? הַסְתַּלְקוֹת, שֶׁהַסְתַּלֵּק וַיֵּשֶׁב בְּרוּמֵי הָעוֹלָם, וְהַשְׁתַּדַּל בְּדְכָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא, פְּרִשׁוּהָ. אָבַל בַּא רְאָה, כְּשֶׁאֲדָם נִדְבֵק בַּתּוֹרָה וַיִּוָּשֶׁב בְּרוּמֵי הָעוֹלָם, צְרִיף לוֹ לְהַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, כְּדִי שִׁיַּצֵּר הָרַע, הַקְּטָגוֹר שֶׁמַּקְטָרְג עֲלָיו, לָא יִשְׁלֹט עֲלָיו לְהַסִּיטוֹ. וְעַל זֶה וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא - צְרִיף לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ גֵיא, כְּדִי שִׁיפְרֹד מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב בְּשֶׁדָה מוֹאֵב, וְדַאי, הֵיַצֵּר הָרַע שֶׁנִּקְרָא לוֹט, וְשֵׁרֵי בְּמוֹאֵב, בְּשִׁבִיל שֶׁהַתְּדַבְּקוֹת שֶׁלוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לְהוֹצִיא אֶת פְּרִי הַמַּעֲשִׂים הָרְעִים בְּעוֹלָם הִזֶּה בְּמוֹאֵב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יט) וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב.

וְאִם אֲדָם נִפְרַד מִמֶּנּוּ, הוּא עוֹלָה לְהִיּוֹת רֵאשׁ, וְלִשְׂרוֹת בַּפְּסָגָה. מַה זֶה פְּסָגָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מח) פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ. וְנִשְׁקָפָה (במדבר כא) - שֶׁהַסְתַּכְּלוּת שֶׁלְמַעֲלָה בּוֹ. עַל פְּנֵי הַיְשִׁימוֹן - זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנִּקְרָא יִשִּׁימוֹן, שֶׁמַּסְתַּכְּל בַּפְּסָגָה הַזֶּה, הַקְּרִיָה הַקְּדוּשָׁה יְרוּשָׁלַיִם. דְּבַר אַחַר, כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל חֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְהֵעֵלוּ אֶת הַבָּאָר לְמַעֲלָה, נִתְּנָה לָהֶם בְּמַתְנָה, וּכְשֶׁשָּׁבוּ לְדְרִיף רְעָה, אָז וּמַבְּמוֹת הַגֵּיא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ג) וַיֵּשֶׁב בְּגֵיא מוֹל בֵּית פְּעוֹר. עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא יִשְׁבוּ לְמִטָּה בְּגֵיא. אֲשֶׁר בְּשֶׁדָה מוֹאֵב - מִשׁוּם שֶׁהֲצַד שֶׁל מוֹאֵב גָּרַם לָהֶם.

וְאַחַר שֶׁקַּבְּלוּ אֶת עֲנֵשׁם, עָלוּ לְרֵאשׁ, וְהָרִימוּ דְגְלִיָהֶם עַל הַפֶּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כה) וַיְהִי אַחֲרַיִם הַמַּגֵּפָה וְכוּ', שָׂאוּ אֶת רֵאשׁ.

ב) שאו את ראש. לארמא דגליהון על פלא. תא חזי, האי בירא מנחה אקרי, כמה דאת אמר (בראשית מג יא) והורידו לאיש מנחה. תחברון מנחה בבבבבב, דגרמתון דיסתלק מינה, פד נחתו ההוא צדיק למצרים. ורא היא תורה שבבבבב, ואקרי באר, דכתיב (דברים א ה) הואיל משה באר. ואית בה שית סדרין. בגין כן שית דרגין יסתליק, מאן דיתעסק בה.

להרים דגלם על הכל. בא וראה, הבאר הזו נקראת מנחה, כמו שנאמר (בראשית מג) והורידו לאיש מנחה. תחברון מנחה לבבבב, שגרתם שיסתלק ממנה, כשהורידו את הצדיק ההוא למצרים. וזוהי תורה שבבבב, ונקראת באר, שכתוב (דברים א) הואיל משה באר. ויש בה ששה סדרים. משום כן תעלה שש דרגות מי שיתעסק בה.

הרא הוא דכתיב, וממדבר מתנה. מאי מדבר, כמה דאת אמר (שה"ש ד ג) ומדברך נאנה. מתנה, גרים לצדיק, דיהיב ליה מתנה. וממתנה נחליאל, אלין נחלין עילאין, נצח והוד. ומנחליאל במות, דא אסתלקותא לאתרא דמלכא שארי. ומבמות הגיא אשר בשדה מואב, דא יצחק, דיתיב בההוא שדה. דכתיב (בראשית כד סג) ויצא יצחק לשוח בשדה. ומההוא שדה איתער עליהון דינא, עד דיתבו בגיא. ראש הפסגה, דא אברהם, רישא דעלמא.

זהו שכתוב וממדבר מתנה. מה זה מדבר? כמו שנאמר ומדברך נאנה. מתנה, גורם לצדיק שנותן לו מתנה. וממתנה נחליאל - אלו הנחלים העליונים, נצח והוד. ומנחליאל במות - זו ההסתלקות למקום שהמלך שורה. ומבמות הגיא אשר בשדה מואב - זה יצחק שישב באותו שדה, שכתוב (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה. ומאותו שדה התעורר עליהם הדין, עד שישבו בגיא. ראש הפסגה - זה אברהם, הראש של כלם.

ותא חזי, פד נחת יוסף למצרים, חזא (דף טו ע"ב) יעקב בחכמה, ורמז לון דיתחון תמן למנחה, דתהוי מגינה עליהון בגלותא. ובהאי מנחה, שית סטרין פלילין. מעט צרי ומעט דבש.

ובא ראה, כשירד יוסף למצרים, ראה יעקב בחכמה, ורמז להם שיורידו לשם המנחה, שתהיה מגנה עליהם בגלות. ובמנחה הזו ששה צדידים כלולים. מעט צרי ומעט דבש.

מאי טעמא מעט מעט. תא חזי, פד בני נשא לא אתפשרון עובדיהון לעילא, כדין סטרא דימינא אתרפויא, ושליט שמאלא, ועל דא מעט צרי ומעט דבש, (דאתמר) דא תמר, דאסתלק דכורא מן נוקבא, וכדין מעט דבש. נכאת, כמה דאת אמר (מ"ב ב יג) ויראם את כל בית נכתה. ולט בטנים ושקדים, הא שיתא דרגין הכא, דכלילין בהאי מנחה.

מה הטעם מעט מעט? בא וראה, כשבני אדם אין מעשיהם פשרים למעלה, אז צד הימין מתרפה, ושולט השמאל, ועל זה (בראשית מג) מעט צרי ומעט דבש, זה תמר, שמסתלק הזכר מהנוקבה, ואז מעט מעט. נכאת, כמו שנאמר (מ"ב ב) ויראם את כל בית נכתה. (בראשית מג) ולט בטנים ושקדים - הרי שש דרגות כאן שכלולות במנחה הזו.

ועם כל דא אף על גב דנחמא, מעט צרי אתי משום דיתבא בגלותא. וכד תעבדון האי מנחה, פדין (בראשית מג יד) ואל שדי יתן לכם רחמים. אל: דא אברהם. שדי: דא יצחק. יתן לכם רחמים: דא יעקב. לפני האיש: דא יוסף. כל אלין דרגין יתחברו. ואני פאשר שכלתי שכלתי. שכלתי במקדש ראשון. שכלתי במקדש שני. לא אשפל עוד. וכל זה בחטא אותו צדיק שהורידו למצרים.

ובא ראה, שמים עשרה שנים ישב הצדיק ההוא בבית האסורים. משום כף שנים עשר שבטים בגלות אדום, בשביל מאה ברכות שמנעו מכל יום. ושנה אחת לחוד ישב בבית פוטיפר, שפתיב (בראשית לט) ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו בבית ובשדה. בבית - זו חצי שנה שקר יורד לעולם. ובשדה - זו חצי שנה שאדם יושב בעבודתו בשדה. נשאר שמים עשרה שנים שישב בבור ההוא. אז הקדוש ברוך הוא עורר עליהם הבור של אותו הנחש, גלות עשו. ועל זה והורידו לאיש מנחה. ובסוף הגלות, משום שהם נתנו מנחה, התקיים בהם (ישעיה סו) והביאו את כל אחיכם מפל הגוים מנחה לה'.

ובא ראה, המנחה הזו נקראת ארץ קדושה, ומשתפחת בשבעה פרות עליונים שיש בה, כשהיא בהתחברות למעלה. ועל כן צוה אותם הקדוש ברוך הוא, כשיכנסו לארץ הקדושה, שיחברו אשה עם בעלה.

זהו שפתיב (דברים כו) ולקחת מראשית כל פרי האדמה. אדם - זה יעקב. כשמתחברת בו האם נותן פרי, ונקרא בשלמות אדמ"ה.

ועם כל דא אף על גב דנחמא, מעט צרי אתי משום דיתבא בגלותא. וכד תעבדון האי מנחה, פדין (בראשית מג יד) ואל שדי יתן לכם רחמים. אל: דא אברהם. שדי: דא יצחק. יתן לכם רחמים: דא יעקב. לפני האיש: דא יוסף. כל אלין דרגין יתחברו. ואני פאשר שכלתי שכלתי. שכלתי במקדש ראשון. שכלתי במקדש שני. לא אשפל עוד. וכל דא פחובא דההוא זפאה, דנחמא למצרים.

ותא חזי, תריסר שנין יתיב ההוא צדיק בבית האסורים. בגין כף תריסר שבטין בגלותא דאדום. בגין מאה ברכאן דמנעו מפל יומא. ושתא חדא לחוד יתיב בבית פוטיפר. דכתיב, (בראשית לט ה) ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו בבית ובשדה. בבית, דא פלגות שתא דקרירו נחית לעלמא. ובשדה, דא פלגות שתא דבר נש יתיב בעובדוי בחקלא. ושתארו תריסר שנין דיתייב בההוא בור. פדין קודשא בריך הוא אתער עליהון בור דההוא נחש, גלותא דעשו. ועל דא והורידו לאיש מנחה, ובסוף גלותא, בגין דאינון ייבו מנחה, אתקיים בהו (ישעיה סו כ) והביאו את כל אחיכם מפל הגוים מנחה לה'.

ותא חזי, האי מנחה ארעא קדישא אתקריית, ואשתפחת בשבעה פירין עילאין דאית בה, פד איהי פאתחברותא לעילא. ועל דא פקיד לון קודשא בריך הוא, פד ייעלון לארעא קדישא, דיתחברון אתתא בבעלה.

הדא הוא דכתיב, (דברים כו ב) ולקחת מראשית כל פרי האדמה. אדם, דא יעקב, פד אתחבר ביה אימא עילאה, דאתקריא ה', ואעטרת ליה, פדין יתיב פרי ההוא אילנא רברבא, ואיקרי בשלימו אדמ"ה.

העליונה, שנקראת ה', ומעטרת אותו, אז אותו העץ הגדול

וְשִׁמְתָּ בְטֻנָּא - זוּ הַגְּבִירָה, שְׂבָא
לָהּ אוֹר מִמֶּנּוּ, וְשֵׁם בַּהּ אוֹר עֲלִיּוֹן
שְׂבָא לוֹ מִהֲרַאשִׁית. וְאֵז, וְהִלְכְתָּ
אֶל הַמְּקוֹם. וּמִי הוּא פְּרִי הָאָדָם
שְׁלֹמְעֵלָה? זֶה יוֹסֵף, שְׁנִקְרָא
צַדִּיק, פְּרִי מֵאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים.
וְאוֹתוֹ הַפְּרִי תַחֲבֵר בְּטֻנָּא. וְאִם
לֹא תִלְךָ עִם הַפְּרִי הַזֶּה, הַשְּׁמֵר
מִלְּלַכְתָּ לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, שְׂלֹא
תִשְׂרֹף אוֹתָךְ בְּשִׁלְהִבְתָּהּ.

כִּךְ אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, הַשְּׁמֵרוּ
מִלְּרַדַּת לְמִצְרַיִם אִם לֹא תוֹרִידוּ
לְאִישׁ אֶת הַמִּנְחָה הַהִיא.
וּכְשֶׁתִּרְדוּ, תִּתְפַּיְסוּן כְּאַחַד, וְכֹל
הָעוֹלָם בְּשִׁמְחָה.

וּבֹא רְאֵה מָה פְּתוּב, (בראשית מג)
וַיְכִינּוּ אֶת הַמִּנְחָה עַד בֹּא יוֹסֵף.
שֶׁהַמִּנְחָה הַזֹּאת הִתְתַּקְּנָה בְּשָׁנִים
עֶשֶׂר הָעֲמוּדִים שְׁלֵה, עַד שְׂבָא
בַּעֲלָה לְהַתְחַבֵּר עִמָּהּ בְּצַהֲרִים.
וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן הֵם יֹאכְלוּ שֵׁם לַחֵם,
וְסֵם הַחַיִּים יִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם.

פִּתְחָה וְאָמַר, (תהלים י) קוֹמָה ה' אֵל
נִשְׂא יָדָךְ. לְהַגְבִּיר אֶת הַיָּמִין עַל
הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (שמות ו) וְנִשְׂאתִי
אֶת יָדִי. וְזוֹ הַיָּמִין הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁנִקְרָאת אֵל, שֶׁהַרִימָה דְגָלָה
לְמַעְלָה. וְעַל זֶה (דברים כו) וּבִאֵת
אֵל הַכֹּהֵן, וְזֶהוּ צַד הַיָּמִין
שֶׁהִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, וְהוּא יִקְבַּל
מִמֶּךָ אוֹתָהּ הַמִּנְחָה, וְיִקְבַּל אוֹתָהּ
בְּיָמִין.

וְעַל זֶה פְּתוּב (דוד"א כט) לָךְ ה'
הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב כִּי כֹל בְּשָׁמַיִם.
וְהַתְחַבֵּר בְּאֶרֶץ רֵאשִׁית הַפְּרִי
הַזֶּה, וְכֹל הַפְּתָרִים.

וְעַל זֶה פְּתוּב (תהלים קלד) שְׂאוּ
יְדֵיכֶם קִדְשׁ. קִבְּלוּ אוֹתָהּ מִנְחָה
שְׁנִקְרָאת יְדֵיכֶם שֶׁל הַיָּמִין, וְתִשְׂאוּ
אוֹתָהּ לְמְקוֹם שְׁנִקְרָא קִדְשׁ,
שֶׁהֵינּוּ שְׂבַת, תִּשְׂאוּ אוֹתָהּ לָהּ.
וְאֵז וּבְרַכּוּ אֶת ה', וְהִיא מִתְבְּרַכֶּת
הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא חֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה

וְשִׁמְתָּ בְטֻנָּא, דָּא מְטֻרְוֵינִיתָא, דְּאֵתִי לָהּ נְהִירוֹ
מִנִּיהּ, וְשׁוּי בַּהּ נְהִירוֹ עֵילָאָה דְּאֵתִי לִיהּ
מִרַאשִׁית. וּכְדִין, וְהִלְכְתָּ אֶל הַמְּקוֹם. וּמֵאֵן
הוּא פְּרִי דְּאָדָם דְּעֵילָא, דָּא יוֹסֵף, דְּאִקְרִי צַדִּיק,
פְּרִי מִהֵוּא עֵץ חַיִּים. וְהֵוּא פְּרִי תַחֲבֵר בְּטֻנָּא.
וְאִי לֹא תִיזַל עִם הָאִי פְּרִי, אִסְתַּמְרוּ מִלְּמִיזַל
לְהֵוּא אַתְרָא, דְּלֹא תוֹקִיד לָךְ בְּשִׁלְהִיבְתָּהּ.
כִּךְ אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, אִסְתַּמְרוּ מִלְּמִיחַת
לְמִצְרַיִם, אִי לֹא תַחֲתוֹן לְאִישׁ הֵוּא
מִנְחָה. וְכֹד תַחֲתוֹן, תַּתְּפַיְסוּן פְּחֻדָּא, וְכֹל
עֲלִמָּא פְּחֻדָּהּ.

וְתֵא חֲזִי, מָה פְּתִיב, וַיְכִינּוּ אֶת הַמִּנְחָה עַד בֹּא
יוֹסֵף. דְּהֵאִי מִנְחָה אַתְתַּקְּנַת בְּתַרְיִסָּר
סַמְכִין דִּילָהּ, עַד דְּאַתָּא בַּעֲלָה לְאַתְחַבְרָא בַּהּ
בְּצַהֲרִים. וּבַהֵוּא זְמַנָּא אֵינּוֹן יִכְלוּן לְחַמָּא
תַּמָּן, וְסַמָּא דַּחֲזִי אַתְעַר עֲלֵיהוּ.

פִּתְחָה וְאָמַר, (תהלים י) קוֹמָה ה' אֵל נִשְׂא יָדָךְ.
לְאַגְבְּרָא יְמִינָא עַל כָּלָא. כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר,
(שמות ו ח) וְנִשְׂאתִי אֶת יָדִי. וְדָא יְמִינָא עֵילָאָה,
דְּאִקְרִי אֵל, דְּאַרִימַת דְּגָלָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא,
(דברים כו ג) וּבִאֵת אֵל הַכֹּהֵן, וְדָא סְטֵרָא דִּימִינָא,
דְּאַתְעַר בְּעֲלִמָּא, וְהוּא יִקְבַּל מִינָךְ הֵוּא מִנְחָה,
וְיִקְבַּל לָהּ בְּיָמִינָא.

וְעַל דָּא פְּתִיב, (דוד"א כט יא) לָךְ ה' הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה.
מָה טַעַם, מִשּׁוּם דְּכִתִּיב כִּי כֹל בְּשָׁמַיִם.
וְאַתְחַבֵּר בְּאֶרֶץ הָאִי רֵאשִׁית פְּרִי, וְכֹל כְּתָרִין.
וְעַל דָּא פְּתִיב, (תהלים קלד ב) שְׂאוּ יְדֵיכֶם קִדְשׁ,
קִבְּלוּ לְהֵוּא מִנְחָה דְּאִקְרִי יְדֵיכֶם
דִּימִינָא, וְתִשְׂאוּ יָתָה לְאַתְרָא דְּאִקְרִי קִדְשׁ,
דְּהֵינּוּ שְׂבַת, תִּשְׂאוּ יָתָה לִיהּ. וּכְדִין וּבְרַכּוּ אֶת
ה', וְאַיְהִי אַתְבְּרַכַת מְכַלָּא, עַל יְדוּי דְּכַהֲנָא
דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּבַד, דְּאַיְהִי עֲנַפָּא דְּאִלְנָא עֵילָאָה,
מִן הַכֹּל עַל יְדֵי הַכֹּהֵן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בְּבַד, שֶׁהוּא עֲנַף הָאֵילָן

שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ. וּמֵאוֹתוֹ הַעוֹף יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם. וְחֻשְׁבוֹן הַכֶּהֵן הַזֶּה שִׁבְעִים וְחֻמֵּשׁ. שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, כְּנֶגֶד שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם צְדָדִים, רְשׁוּמִים בְּצַד הַחֶסֶד. וּשְׁלֹשָׁה שְׁנֵי שְׁנֵי אֲרוֹן כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בָּהֶן. וְלֹא צָרִיךְ הַכֶּהֵן לְהַפְסִיק בֵּין אוֹתוֹ הַלְבוּשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ, שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת פְּרוּד בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן. וְאִז מִתְּבַרְכִּים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים עַל יָדוֹ.

וְכֹא רָאָה, אֲלֵמְלָא אוֹתָהּ הַמְנַחָה שֶׁיִּרְדֶּה עִמָּהּ וּמִבְקֻשֶׁת עֲלֵיהֶם רְחֻמִּים, לֹא יֵצְאוּ מִשָּׁם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ב) וְתַעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבוּדָה. הָאֱלֹהִים - זֶה הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. מִן הָעֲבוּדָה - זֶה מְנַחָה, שֶׁהִיא עֲבוּדָה, וְהִיא מִתְפַּלֵּלָת עַל בְּנֵיהָ, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (תְּהִלִּים ט) וְאֲנִי תְּפִלָּה. וְנִקְרְאוֹת עֲבוּדָה, מִשׁוּם שֶׁהִיא גֵן עֵדֵן, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד אוֹתָהּ.

וְהִיא קִיּוּם הָעוֹלָם. וְעַל זֶה הֵעִירוּ הַחֲבָרִים, עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַתּוֹרָה - זֶה יַעֲקֹב, עַל הָעֲבוּדָה - זֶה תּוֹרָה שֶׁבַעל פָּה, וְעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים - זֶה אַבְרָהָם. דְּבַר אַחַר, עֲבוּדָה - זֶה יִצְחָק, וְהַכֵּל אַחֵר.

וּבְשִׁמְתוֹרֵר הַכֶּהֵן הַזֶּה לְעֲבוּדָה הַזֶּה, אִזִּי יוֹרֵד לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם לָאָרֶץ הַזֹּאת, וְזֶה הַלָּחֶם שֶׁהַתְּעַלָּה לְמַעְלָה, וְהַמְזוּן בְּמִזְל תְּלוּיִים. וּמִטַּל הַיּוֹרֵד בְּשִׁבְתָּ נֹתֵן מְזוֹנוֹת, כִּיּוֹן שֶׁהִיא הַקִּיּוּם שֶׁל מַעְלָה, מִשׁוּם שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא מוֹצִיא אוֹר לְמַעְלָה. וְעַל זֶה, (שִׁם) הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה, מִשׁוּם שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה מִקְבֵּלֶת הַשָּׂדֶה הַזֶּה הַשָּׂקָאָה לְעֲצָמָהּ, אֲבָל לְעוֹלָם הַבָּא

דְּאֶקְרִי חֲקָמָה עֵילָאָה דְּאֶתְלַבֵּשֶׁת בֵּיהּ. וּמַהֲהוּא עֲנַפָּא, נַפְקִין כָּל בְּרַכָּאן בְּעֵלְמָא.

וְחוֹשְׁבָנָא דְהֵאִי כְּהֵן שִׁבְעִין וְחֻמֵּשׁ. שִׁבְעִין וְתַרְיִין, לְקַבִּיל שִׁבְעִין וְתַרְיִין סְטָרִין, רְשִׁימִין בְּסִטְרָא דְחֶסֶד. וְתִלְתָּא דְאִישְׁתְּאַרוּ, לְקַבִּיל תִּלְתָּא דְרֵגִין עֵילָאִין, דְּאֶתְלַבֵּשׁ בְּהוּן. וְלֹא בְּעֵי כְּהֵנָּא לְמִיפְסֵק, בֵּין הוּא לְבוּשׁ עֵילָאָה דְּאֶתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ, דְּלֹא לְאַחְזָאָה פְּרוּדָא בְּאַתְרָא עֵילָאָה. וְכַדִּין אֶתְבְּרַכֵּן עֵילָאִין וְתַתְּאִין עַל יְדֵיהּ.

וְתֵא חֲזִי, אֲלֵמְלָא הוּא מְנַחָה דְנִחְתָּא עִמָּהוּן, וּבְעֵיתָ עֲלֵיהוּן רְחֻמִּין, לֹא נַפְקִי מִתְּמִין. הַדָּא הוּא דְכִתִּיב, (שְׁמוֹת ב כג) וְתַעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבוּדָה. הָאֱלֹהִים: דָּא אִימָא עֵילָאָה. מִן הָעֲבוּדָה: דָּא מְנַחָה, דְּאִיהִי עֲבוּדָה וְאִיהִי מְצַלָּאָה עַל בְּנֵיהָ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קט ד) וְאֲנִי תְּפִלָּה. וְאֶקְרִי עֲבוּדָה, בְּגִין דְּהִיא גֵן עֵדֵן, וְאַצְטְרִיךְ לְמַפְלָחָה.

וְאִיהִי קִיּוּמָא דְעֵלְמָא. וְעַל דָּא אִיתְעִירוּ חֲבָרִיָּיא, עַל תִּלְתַּת מְלִין עֵלְמָא מִתְקַיִים, עַל הַתּוֹרָה, דָּא יַעֲקֹב. עַל הָעֲבוּדָה, דָּא תּוֹרָה שֶׁבַעל פָּה. וְעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים, דָּא אַבְרָהָם. דְּבַר אַחֵר, עֲבוּדָה, דָּא יִצְחָק, וְכוּלָּא חֵד.

וְכֹד אִיתְעִיר הָאִי כְּהֵן, לְהֵאִי עֲבוּדָה, כְּדִין נַחִית לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם לְהֵאִי אָרֶץ, וְזֶן לִיתְבָּהָא. וּמֵאִי לָחֶם. דָּא לָחֶם, דְּאֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, וּמְזוּגִי בְּמִזְלָא תְּלוּיִין. וּמִטְלָא דְנַחִית בְּשִׁבְתָּ יְהִיב מְזוּגִי. כִּיּוֹן דְּאִיהִי קִיּוּמָא דְלְעֵילָא. בְּגִין דְּהוּא עֵלְמָא דְאַתִּי, וְעֵלְמָא דְאַתִּי אֶפִּיק נְהִירוֹ לְעֵילָא.

וְעַל דָּא, (שְׁמוֹת טז כה) הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה, בְּגִין דְּהֵאִי יוֹמָא, קַבִּילֶת הֵאִי שָׂדֶה, שְׁקִיּוֹ לְגַרְמָהּ. אֲבָל לְעֵלְמָא דְאַתִּי, תִּשְׁכַּחוּן הוּא

תמצאו את אותו יום טוב, זהו שְׁדָה, שְׁמַאיר באור הַשְּׁמֶשׁ.

ובא ראה, השֶׁבֶת הזו נקראת כ"ל, משום שיש בה חמשים שְׁעָרִים נפתחים, והתעורר. וכשֶׁהכל הזה מתעורר לפלה, אזי האם העליונה מלבישה אותו גבורות עליונות, ומתעוררים רחמים בעולמות, והתקון העליון מתתקן.

והוא אותו האפריון. ועל זה כתוב (שיר א) אפריון עשה לו המלך שלמה. אלו תקוני העולם. עמודיו עשה כסף - זה אברהם. רפידתו זהב - זה יצחק. מרפכו ארזמן - זה יעקב, כולל שני הצדדים, שרוכב על הפסא, שנקרא אהבה קטנה.

דבר אחר, תוכו רצוף אהבה - זו אהבה רבה, שהיא פנימית. מבנות ירושלים, כשהתקינו את המנחה הזו, שְׁמַאיר לה הַשְּׁמֶשׁ. ועל זה (בראשית מג) ויכינו את המנחה, אז וישא משאת, חלק להם חלקם. ומאיהו מקום נתן להם? מאת פניו, זהו הפסא, שמוזן הכל בו.

והרב משאת בנימן (שם). מה הטעם? משום ששכינה בחלקו. ממשאת כלם חמש ידות - בא וראה, ה' האחרונה הזו נקראת פלה, כשמחבר עמה כל, ואין מתישבות אלא בחלקו של בנימין. ועל זה חמש ידות הוא קבל, כשקבל את ה' הזו, שנקראת מנחה, בחלקו. וכל חמשים הברכות שבאות מפל לפלה הזו, קבל בנימין. מה הטעם? משום שהוא הקטן מכלם.

משאת כל השבטים עשרה, משאת בנימין התגדלה ה' פעמים עשרה. הרי חמשים. והכל בשביל ה' הזו ששורה

יומא טבא, דא הוא שְׁדָה, דְּנָהִיר בְּנֵהִירוּ דְשִׁמְשָׁא.

וְהָא חֲזִי, הָאִי שֶׁבֶת כ"ל אִיקָרִי. בְּגִין דְּחִמְשִׁין תְּרַעִין בֵּיה אַתְּתַחֲוֹן וְאִיתְעַר. וְכֵד הָאִי כֹל אַתְעַר לְכֹלָה, כְּדִין אִימָא עֵילָאָה אֲלִבִּישַׁת לִיה גְּבוּרָן עֵילָאִין, וְאִיתְעַרו רַחֲמִין בְּעֵלְמִין, וְתִיקוּנָא עֵילָאָה אַתְתַּקֵּן.

וְהוּא, הֵהוּא אֲפִרְיוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב (שה"ש ג ט) אֲפִרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. דָּא תִיקוּנִין דְּעֵלְמָא. (שם ט) עֲמוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף, דָּא אֲבָרָהִם. רְפִידָתוֹ זָהָב, דָּא יִצְחָק. מְרַפְכוֹ אֲרִזְמָן, דָּא יַעֲקֹב, כְּלִיל תְּרִין סְטָרִין. דְּרַכִּיב עַל כּוֹרְסֵיָא, דְּאִקָּרִי אַהֲבָה זֹוטָא.

דְּבַר אַחַר, תּוֹכוֹ רְצוּף אַהֲבָה, דָּא אַהֲבָה רַבָּה, דְּאִיהִי פְּנִימָאָה. מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, כְּד אַתְקִינוּ לְהָאִי מִנְחָה, דְּאִנְהִיר לָהּ שִׁמְשָׁא.

וְעַל דָּא וַיְכִינוּ אֶת הַמִּנְחָה, כְּדִין (דף סג ע"א) (בראשית מג לד) וַיִּשָּׂא מִשְׂאֵת, פְּלִיג לֹון חוּלְקָהוּן. וַיִּמָּן אַתְר יְהִיב לֹון, מֵאֵת פְּנִיו, (דא) הָאִי כּוֹרְסֵיָא, דְּמִזְזֹנָא דְּכוּלָּא בֵּיה.

וְהַרְבַּ מִשְׂאֵת בְּנִימָן, מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּשְׁכִינְתָּא בְּחוּלְקִיהָ. מִמִּשְׂאֵת כְּלָם חֲמֵשׁ יְדוֹת, תָּא חֲזִי, הָאִי ה' בְּתַרְאָה, אִקָּרִי כֹלָה, כְּד אַתְחַבֵּר כ"ל עִמָּה, וְלֹא אַתְיִישְׁבוּ אֶלָּא בְּחוּלְקָא דְּבְנִימִין. וְעַל דָּא חֲמֵשׁ יְדוֹת קָבִיל, כְּד קָבִיל הָאִי ה' דְּאִקָּרִי מִנְחָה בְּחוּלְקִיהָ. וְכֹל חֲמֵשִׁין בְּרַכָּאן, דְּאַתְיִין מִכ"ל לְהָאִי כֹלָה, קָבִיל בְּנִימִין. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיהוּ זְעִירָא דְּכֹלָהוּ.

מִשְׂאֵת כֹּלָהוּ שְׁבִטִין עֲשָׂרָה, מִשְׂאֵת בְּנִימִין, אַתְרַבִּי, חֲמֵשׁ זְמַנִּין עֲשָׂרָה. הָא חֲמֵשִׁין. וְכוּלָּא בְּגִין הָאִי ה' דְּשָׂרְיָא בְּחוּלְקִיהָ. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיהִי זְעִירָא, וְאִיהוּ זְעִיר,

בְּחֶלְקוֹ. מָה הַטָּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהֵיא קָטְנָה וְהוּא קָטָן, הִתְרַצְתָּה בּו לְשֵׁים מְדוּרָה עִמּוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב (שיר א) הִבִּיאֲנִי הַמְּלֶךְ חֲדָרָיו, זֶה בְּנִימִין, שֶׁהַכְּנִיס אֹתוֹ יוֹסֵף לְחֲדָרוֹ. נְגִילָה וְנִשְׁמַחְהָ, הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת אַגְיֵלָה, לָמָּה זֶה נְגִילָה? שֶׁפֶלֶם הַכְּנִיסִים בְּשִׁבִילוֹ שֶׁל בְּנִימִין. בָּךְ, מָה זֶה בָּךְ? זֶה כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהַתְּקִים כִּשְׁשֹׁמֵר אֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. נִזְכְּרָה דוֹרְיָד מִיִּיִן, וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה, שֶׁמִּשְׁפָּךְ אֵת אָחִיו לְשֵׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יא) בְּחֶבְלֵי אָדָם אֲמַשְׁכֶּם בְּעֵבְתוֹת אֶהְבֶּה. זֶה הַאֲהָבָה שֶׁיִּרְדֶּה עִמָּם לְדוֹר שָׁם, וְשִׁמְחוּ שָׁם בַּמְּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהַתְּחִבּוֹר עִם יוֹסֵף שָׁם, מִשּׁוֹם שֶׁשְׁמֵר בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁנִּתְּנָה לְשִׁמּוֹנָה יָמִים.

וְעַל זֶה כְּתוּב (שיר א) מִיִּשְׂרָיִם אֶהְבּוּךָ. מָה זֶה מִיִּשְׂרָיִם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צט) אֶתְּהָ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָיִם. וְמִי הֵם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) מִיִּשְׂרָיִם וַצְדִיקָה. אֵלֶּה נִקְרָאִים מִיִּשְׂרָיִם וְדָאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. וְנִכְלָל הַזְּכָר עִם הַנְּקֵבָה, הַמִּשְׁפָּט נִכְלָל בְּצִדִיק, וַצְדִיקָה מִתְעוֹרְרֶת בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, וְעַל זֶה מִיִּשְׂרָיִם אֶהְבּוּךָ וְדָאִי.

וַיִּשְׂרָאֵל אֶהֱבֶה אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו (בראשית לו). יִשְׂרָאֵל הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת, מָה זֶה וַיִּשְׂרָאֵל? לְהַכְלִיל עִמּוֹ שְׁכִינָה, שֶׁאֶהְבֶּה אֶת יוֹסֵף. כְּמוֹ כֵן שְׁנֵינוּ וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוֹ.

וְכֵר הַשְּׁבָטִים הוֹדוּ לוֹ עַל שֶׁנֶּאֱהָב מֵאֵב וְאָם, וּבְרָכּוּ אֹתוֹ בְּרֶפֶת עוֹלָמִים כָּלֵם, שֶׁיִּתְיַשֵּׁב בְּמִקְוָמוֹ כְּרָאוּי.

וּבְנֵינּוּ לָנוּ שֶׁאֲפִלוּ אָחִיו אֶהְבּוּ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א) עֲמַד עַל שְׁנֵי

אֲתָרְעִיאת בֵּיה, לְשׁוּאַה מְדוּרָה עִמִּיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שה"ש א ד) הִבִּיאֲנִי הַמְּלֶךְ חֲדָרָיו, דָּא בְּנִימִין, דְּאֶעֱיֵל לִיָּה יוֹסֵף בְּאִדְרִיה. נְגִילָה וְנִשְׁמַחְהָ, אַגְיֵלָה מִבְּעֵי לִיָּה, מָאִי נְגִילָה. דְּכֻלְהוּ אֶעֱיֵל לִוֵן בְּגִינִיָּה דְּבְנִימִין. בָּךְ, מָאִי בָךְ. דָּא כָּלֵלָא דְּאוּרִיָּתָא, דְּאֲתַקְיִים כַּד נָטִיר אֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. נִזְכְּרָה דוֹרְיָד מִיִּיִן, דְּכְתִיב וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה, דְּמִשְׁיָךְ לִוֵן לְאַחֵי תַּמָּן. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (הושע יא ד) בְּחֶבְלֵי אָדָם אֲמַשְׁכֶּם בְּעֵבְתוֹת אֶהְבֶּה, דָּא אֶהְבֶּה דְּנִחְתָּא עִמְהוֹן לְדִיָּרָא תַּמָּן, וְחָדוּ תַּמָּן בְּמִלְפָּא עֵילָאָה, דְּאֲתַחְבַּר עִם יוֹסֵף תַּמָּן, בְּגִין דְּנָטִיר בְּרִית קֹדֶשׁ דְּאֲתִיָּהִיב לְתַמְנֵיא יוֹמִין.

וְעַל דָּא כְּתִיב, מִיִּשְׂרָיִם אֶהְבּוּךָ. מָאִי מִיִּשְׂרָיִם, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (תהלים צט ד) אֶתְּהָ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָיִם. וּמָאֵן אִינוּן, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, מִשְׁפָּט וַצְדִיקָה. אֵלִין אִיקְרוּן מִיִּשְׂרָיִם וְדָאִי. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (דברים לב ד) צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. וְאֲתַכְּלִיל דְּכוּרָא עִם נּוֹקְבָא, מִשְׁפָּט אֲתַכְּלִיל בְּצִדִיק, וַצְדִיקָה אִיתְעַרַת בְּעֵלְמִין כְּלָהוּ. וְעַל דָּא מִיִּשְׂרָיִם אֶהְבּוּךָ וְדָאִי.

וַיִּשְׂרָאֵל אֶהֱבֶה אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו. (בראשית לו ג) יִשְׂרָאֵל מִבְּעֵי לִיָּה, מָאִי וַיִּשְׂרָאֵל. לְאַכְלָלָא עִמִּיהָ שְׁכִינָתָא, דְּרַחֲמֵא לִיָּה לְיוֹסֵף. כְּגוֹנוֹנָא דָּא תַּנִּינָן וְה', הוּא וּבֵית דִּינוֹ.

וְכֵרְהוּ שְׁבָטִין אֹדוּ לִיָּה, עַל דְּאֲתַרְחִים מֵאֲבָא וְאִימָא. וּבְרִיכוּ לִיָּה בְּרֶפֶת עֵלְמִין כְּלָהוּ, לְאַתִּישְׁבָא בְּדוּכְתִיָּה כְּדָקָא חֲזִי.

וּבְנֵיא לָן דְּאֲפִילוּ אַחֵי רַחֲמֵי לִיָּה. דְּכְתִיב (שה"ש א ג) עַל כֵּן עֵלְמוֹת אֶהְבּוּךָ. מָאִי עֵלְמוֹת כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (מ"א ז כה) עֲמַד עַל שְׁנֵי אֹתוֹ? שְׁכְּתוּב (שיר א) עַל כֵּן עֵלְמוֹת אֶהְבּוּךָ. מָה זֶה עֵלְמוֹת?

עֶשֶׂר בָּקָר. וְאֵינּוֹן בְּעֶלְמָא דְנוֹקְבָא, וְאֵינּוֹן וְהֵם בְּעוֹלָם הַנוֹקְבָא, וְהֵם נִקְרָאִים עֲלָמוֹת.

אֲחֵר שֶׁהִסְתַּלַּק יוֹסֵף לְמַעַלָּה, מֵהַ כְּתוּב (שִׁיר א') שְׁחוֹרָה אָנִי וְנֹאדָה, מִשּׁוּם שֶׁהִתְחַזְּקָה עֲלֵיהֶם הַגְּלוּת, וְעַם כָּל זֶה - וְנֹאדָה, שְׁלֵא הִתְעַרְבוּ בָהֶם. כְּאֵהְלִי קָדָר, וְשְׁחַרְתִּי בִּינֵיהֶם, שְׁגִזְרוּ עָלַי כַּמָּה גִזְרוֹת רַעוֹת, וְעַם כָּל זֶה אָנִי הֵיא כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, מִשּׁוּם שֶׁשְׁכַּטִּי יָה נִכְנָסוּ, וְשְׁכַטִּי יָה יִצְאוּ.

אֲלֵ תִרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת (שם), מִשּׁוּם שֶׁהִשְׁמַשׁ הִסְתַּלַּק. וְכָל זֶה בְּנֵי אֲמִי גִרְמוּ. מִי הֵם בְּנֵי אֲמִי? אֵלוּ בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁמְכָרוּ כָּאֵן אֶת יוֹסֵף, וְהֵם גִּרְמוּ לִי וְלִשְׁכִּינָה שֶׁגִּלְתָּה עִמִּי כָּאֵן.

עַל זֶה אָמַר (שְׁמוֹת ב') וַיֹּאנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּשְׂרָאוּ עֲבוּדָה קָשָׁה, עַד שֶׁהָיָה זוֹכֵר לָהֶם הַבְּרִית הָעֲלִיוֹן, וְהִתְעוֹרְרָה בְּרַחֲמִים עַל בְּנֵיהֶם הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים. זוֹ הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁכָּל הַחֲרוֹת בְּיָדֶיהָ, וּפְתַחָה לָהֶם פְּתָחִים עֲלִיוֹנִים, חֲמָשִׁים שְׁעָרִים, וְהוֹצִיָּאה אוֹתָם מִשָּׁם, וְהִתְמַלְּאָה הָאֵם הַתְּחַתּוֹנָה רַחֲמִים עֲלֵיהֶם. וּמִשָּׁה יִצְאָ לְעוֹלָם מִמְּנָה אָבִיו לְרַעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרָה.

בֵּא וּרְאֵה, דְּוֹד רַמְזוּ לוֹ אֶת הַתְּשַׁבְּחַת הַזֹּה שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קִדְשִׁים עַל יַד בְּנֵי קִרְחָה, אֲלֵא שְׁלֵא הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנֶּאֱמַר. מִשּׁוּם כִּךָ כְּתוּב (תְּהִלִּים מֵה) לְמִנְצַחַת עַל שׁוֹשְׁנִים לְבְנֵי קִרְחָה מִשְׁכִּיל שִׁיר יָדִידָת. עַל שׁוֹשְׁנִים - אֵלוּ נְשִׁיקוֹת פִּיהוּ, שֶׁנִּקְרָאוֹת שְׁפָתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים.

דְּבַר אַחֵר, שׁוֹשְׁנִים אֵלוּ שֵׁשׁ שָׁנִים שֶׁהִתְחַבְּרוּ בְּשׁוֹשְׁנָה הָאֲדָמָה הַזֹּה, שֶׁהִיא הַשְּׁבִיעִית שֶׁל הַכֹּל. מִשְׁכִּיל - זֶה שֶׁפַּע שֶׁל

עֶשֶׂר בָּקָר. וְאֵינּוֹן בְּעֶלְמָא דְנוֹקְבָא, וְאֵינּוֹן אֵיקְרוּן עֲלָמוֹת.

בְּתַר דְּאִסְתַּלִּיק יוֹסֵף לְעִילָא, מֵהַ כְּתִיב, (שִׁ"ש" א') שְׁחוֹרָה אָנִי וְנֹאדָה, בְּגִין דְּאִתְתַּקִּיף גְּלוּתָא עֲלֵיהֶו. וְעַם כָּל דָּא וְנֹאדָה, דְּלֵא אִתְעַרְבִי בְּהוּ. כְּאֵהְלִי קָדָר, אִתְקַדְרִית בִּינֵיהֶו, דְּגִזְרוּ עָלַי כַּמָּה גִזְרִין בִּישִׁין, וְעַם כָּל דָּא אֲנָא אִיהִי פִירִיעוֹת שְׁלֵמָה, בְּעוֹבְדִין טְבִין. בְּגִין דְּשְׁכַטִּי יָה עָאלוּ, וְשְׁכַטִּי יָה נִפְקוּ.

אֲלֵ תִרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת, בְּגִין דְּשִׁמְשָׁא אִסְתַּלִּיק. וְכָל דָּא בְּנֵי אֲמִי גִרְמוּ. מֵאֵן בְּנֵי אֲמִי. דָּא בְּנוֹי דְיַעֲקֹב, דְּזַבְּנוּ לְיוֹסֵף הֶבְא. וְאֵינּוֹן גִּרְמוּ לִי וְלִשְׁכִּינְתָּא דְּאִתְגַּלְיָא עִמִּי הֶבְא.

עַל דָּא אָמְרוּ וַיֹּאנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּד חֲמוּ פּוֹלְחָנָא קְשִׁיָּא, עַד דִּהִיא דְּכִירַת לְהוֹן קְיִימָא עִילָאָה וְאִתְעַרַת בְּרַחֲמִין עַל בְּנֵיהָ, אֵימָא עִילָאָה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ב' כג) וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים, דָּא אֵימָא עִילָאָה, דְּכָל חִירוּ בִידְהָא, וּפְתַחָה לוֹן פְּתַחִין עִילָאִין, חֲמָשִׁין תְּרַעִין, וְאַפִּיקַת לוֹן מִתְמָן. וְאִתְמַלְּיָא אֵימָא תְּתָאָה רַחֲמִין עֲלֵיהֶו. וּמִשָּׁה נִפְקָ לְעֶלְמָא, מִמְּנָא אֲבוּי רַעִי לְיִשְׂרָאֵל בְּאוּרִיָּתָא.

הָא חֲזִי, דְּוֹד רַמְזוּ לִיה לְהֵאִי תוֹשְׁבַחְתָּא דְּשִׁיר הַשִּׁירִים קוֹדֶשׁ קוֹדֶשׁ שִׁירִים, עַל יַד בְּנֵי קִרְחָה, אֲלֵא דְלֵא מְטָא זְמַנָּא דִּיתְאַמְר. בְּגִין כִּךָ כְּתִיב, (תְּהִלִּים מ' ה) לְמִנְצַחַת עַל שׁוֹשְׁנִים לְבְנֵי קִרְחָה מִשְׁכִּיל שִׁיר יָדִידָת. עַל שׁוֹשְׁנִים, אֲלִין (שִׁ"ש" א')

נְשִׁיקוֹת פִּיהוּ, דְּאֵיקְרוּן שְׁפָתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים. דְּבַר אַחֵר, שׁוֹשְׁנִים, אֲלִין שִׁית שְׁנִין, דְּאִתְחַבְּרוּן בְּהֵאִי שׁוֹשְׁנָה סוּמְקָא, דְּאִיהִי שְׁבִיעָאָה דְּכֵלָא. מִשְׁכִּיל, דָּא נְגִידוּ דְעִתִּיקָא קְדִישָׁא, דְּנְגִיד לוֹן בְּהֵאִי שְׁעָתָא,

הַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ שֶׁמְשַׁפֵּעַ לָהֶם בַּשָּׁעָה הַזֹּה, שְׂיוֹשְׁבִים יַחַד וְלֹא נִפְרָדִים, מִשּׁוֹם אוֹתָם נִשְׁקוּת בְּדַבְּקוֹת הַרוּחַ, וְלֹא נִפְרָדִים.

שִׁיר יְדִידָת - רִמְזוּ לְשִׁירָה הַזֹּה, שֶׁנִּקְרָאת שִׁיר כְּפוּל. כָּאֵן שִׁיר הַשִּׁירִים, וְכֵאֵן שִׁיר יְדִידָת, וְהִפְלֵ אֶחָד. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים דּוּדִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שִׁיר הַ) שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דוּדִים. מִשּׁוֹם כֶּף שִׁיר יְדִידָת, שֶׁהֵם דּוּדִים. זֶה מִשְׁבַּח אֵת זֶה, וְזֶה מִשְׁבַּח אֵת זֶה. וְכִמוֹ שֶׁשֵּׁם כְּנִסָּת יִשְׂרָאֵל הִתְחִילָה הַתְּשַׁבְּחָת, שֶׁכֶּף רְאוּי, שֶׁכְּתוּב יִשְׁקֵנִי, אֵף כָּאֵן הִיא הַתְּחִילָה לְשַׁבַּח אֵת הַמֶּלֶךְ.

רַחֲשׁ לְבִי דְבַר טוֹב (תהלים מה).
רַחֲשׁ לְבִי - זוֹ הַחֲזִיָּה שְׂרוּחַשְׁתָּ בְּלִילָה, שֶׁנִּקְרָאת לְבִי. דְּבַר טוֹב - שְׁעוּלָה בְּרִצּוֹנָה שֶׁהַמֶּלֶךְ יִתְחַבֵּר עִמָּה, שֶׁנִּקְרָא טוֹב.

דְּבַר אַחֵר, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְגַלוּת, אָמַר רַחֲשׁ, מִשּׁוֹם שֶׁמְרַחֵשָׁה לוֹ אֵת הַדְּבַר הַזֶּה בְּלִבּוֹ, וְאִפְלוּ בְּשִׁפְתוֹתָיו לֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְרַחֲשׁ, אֲלֵא בְּלִבּוֹ.

דְּבַר אַחֵר, מָה הַטַּעַם רַחֲשׁ לְבִי? מִשּׁוֹם שֶׁדְּבוּר בְּלֵא קוּל לֹא יִכּוּל לְדַבֵּר, וְהַלְבִּי הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא דְבוּר, עַד כָּאֵן לֹא נִשְׁלְמָה, עַד שֶׁבֵּא שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ וּבָנָה לָהּ בֵּית, וְהַלְבְּנָה נִשְׁלְמָה בְּגִדְל יֵתֵר עַל הַפֶּל, מִשּׁוֹם שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּה הַקוּל.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְּנָה רְשׁוּת לְדַבֵּר, שֶׁהָרִי נִשְׁלְמָה בְּקוּל. וְיִשְׁבַּח בְּשִׁלְמוֹת עִם הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוֹם שֶׁהוֹצִיאָה בֶּן חֶכֶם לְעוֹלָם, וְהִתְקִינָה בֵּית לְמֶלֶךְ. אִזּוּ הַמֶּלֶךְ שָׁם מְדוּרָה עִמָּה, וְהִתְחִילָה לְדַבֵּר, וְאָמְרָה יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

אָבֵר כְּעַת בְּיָמֵי דָוִד, עַד אִזּוּ לֹא יִשְׁבַּח בְּשִׁלְמוֹת. מִשּׁוֹם כֶּף רַחֲשׁ לְבִי וְדַאי הַדְּבַר הַטוֹב הַהוּא. כְּעַת

יְדִתְבִי יַחַד וְלֹא מִתְפָּרְשִׁין. בְּגִין אֵינוֹן נִשְׁקִין בְּדַבְּקוֹתָא דְרוּחָא, וְלֹא מִתְפָּרְשִׁין.

שִׁיר יְדִידָת, רִמְזוּ לְהַאי שִׁירָתָא, דְּאִקְרִי שִׁיר כְּפוּל. הֵכָא שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהֵכָא שִׁיר יְדִידָת, וְכוּלָא חַד. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכִנְסָת יִשְׂרָאֵל, אִיקְרוּן דוּדִים. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ש"ה ש"ה) שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דוּדִים. בְּגִין כֶּף שִׁיר יְדִידָת, דְּאֵינוֹן דוּדִים, דָּא מִשְׁבַּחָא לְדָא, וְדָא מִשְׁבַּחָא לְדָא. וְכִמָּא דְהֵתָם, כְּנִסָּת יִשְׂרָאֵל שְׂרִיאַת בְּתוֹשְׁבַחָתָא, דְּהִכִּי אִתְחַזִּי, דְּכְּתִיב יִשְׁקֵנִי. אוּף הֵכָא, הִיא שְׂרִיאַת לְשַׁבַּחָא לְמֶלֶךְ.

רַחֲשׁ לְבִי דְבַר טוֹב. רַחֲשׁ לְבִי, דָּא חִיַּיתָא, דְּרַחֲשֵׁי בְּלִילָיָא, דְּאִקְרִי לְבִי. דְּבַר טוֹב, דְּסִלִּיקַת בְּרַעוּתָהּ דִּיתְחַבֵּר מִלְּפָא עִמָּה, דְּאִקְרִי טוֹב.

דְּבַר אַחֵר, בְּגִין דְּלֹא אִתְיִיְהִיב לִיהּ רְשׁוּ לְגַלְיָהּ, אָמַר רַחֲשׁ בְּגִין דְּמִרְחַשָּׁא לִיהּ הִיא מְלָה בְּלִבִּיהּ, וְאִפְלוּ בְּשִׁפְוֹתֶיהּ לֹא אִתְיִיְהִיב לִיהּ רְשׁוּ לְרַחֲשָׁא, אֲלֵא בְּלִבִּיהּ.

דְּבַר אַחֵר, מֵאֵי טַעְמָא רַחֲשׁ לְבִי. בְּגִין דְּדְבוּר בְּלֵא קוּל, לֹא יִכִּיל לְמַלְלָא. וְהִיא לְבִי דְּאִקְרִי דְבוּר, עַד הַשְּׁתָא לֹא אִשְׁתַּלִּימַת, עַד דְּאִתָּא שְׁלֵמָה מִלְּפָא, וּבָנָא לָהּ בֵּיתָא, וְאִשְׁתַּלִּימַת סִיְהָרָא בְּרַבּוּ יֵתֵר עַל כּוּלָא. בְּגִין דְּקוּל אִתְחַבֵּר עִמָּה.

וְהִיא שְׁעָתָא, אִתְיִיְהִיב רְשׁוּ לְמַלְלָא, דְּהָא אִשְׁתַּלִּימַת בְּקָלָא. וְיִתְבָּא בְּשִׁלְיָמוּ עִם מִלְּפָא. בְּגִין דְּאִפִּיקַת בְּרָא חֲפִימָא לְעֵלְמָא, וְאִתְקִינַת בֵּיתָא לְמִלְּפָא. כְּדִין מִלְּפָא שְׂוִי מְדוּרָה עִמָּה, וְשִׁרָאֵת לְמַלְלָא, וְאָמְרַת יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

אָבֵר הַשְּׁתָא בְּיוֹמֵי דָוִד, עַד כְּדִין לֹא יִתְבָּא בְּאִשְׁתַּלְמוּתָא, בְּגִין כֶּף רַחֲשׁ לְבִי וְדַאי

טוב, ולא טובים. כִּינן שֶהתחבר עֲמָה קול, אִז וְדאי טובים בכל. הצדיק נקרא טוב, שֶפְתּוֹב (ישעיה א) אִמְרו צְדִיק כִּי טוב. אִף היא נקראת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכשנִקְרְבו, התחברו כֶּאֱחָד בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת, אִז (שיר א) כִּי טובים הִדִּיף מִיָּן, הֵם דוֹדִים שְׁנֵיהֶם כֶּאֱחָד.

כֶּאֱן דוֹדִים, וְכֶאֱן יְדִידָת. וּמְתִי הֵם טובים? מִיָּן, כֶּשֶׁנִּשְׁקִים מִמְּנוּ שֶל הִיָּן הַמְשֻׁמֵר הֵהוּא. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ה) שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוֹדִים. שְׁהִרִי הַנְּטִיעוֹת צְרִיכוֹת הַשְּׁקָאָה מִן הַנְּהַר הַעֲמֵק, הָאֵם הַעֲלִינָה, שֶהיא הַשְּׁקָתָה אוֹתָם בְּראשׁוֹנָה מִהִיָּן הֵהוּא.

זֶהוּ שְׁכְּתוּב (שם ב) שְׁמֵאלוּ תַחַת לְראשִׁי, וְאַחַר כֶּף לְרִיחַ שְׁמִנִיף טובים. זֶהוּ שְׁכְּתוּב וַיִּמְיֵנוּ תַחַתְּכֶנִי. וְזֶהוּ הַשְּׁמֵן הַטּוֹב, שֶשׁוֹפֵעַ לוֹ מֵהָאֵם.

זֶהוּ שְׁכְּתוּב (תהלים קלג ב) כֶּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָראשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן זֶקֶן אֶהְרֹן. זֶה הַכֶּהֵן הַגְּדוֹל לְמַעֲלָה, מִיָּן הַמְּלָךְ, כֶּהֵן לְעוֹלָם. וְכֶשֶׁמְּגִיעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֵן לְזֶקֶן שֶל אֶהְרֹן, אִז וְדאי נִקְרָאִים שְׁמִנִיף, מִצַּד הָאֵם וּמִצַּד שֶל אֶבְרָהִם, וְאִז שְׁמִנִיף טובים.

מָה הַטַּעַם שׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֵן הַטּוֹב שֶל אֶבְרָהִם? מִשׁוּם שֶפְשֻׁט הַיָּמִין לְהֵאִיר לְלִבְנָה, וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מָה טוֹב - זֶה הָאוֹר הָראשׁוֹן, יוֹם הָראשׁוֹן, שְׁכְּתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוב. וּמָה נְעִים - זֶה נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. הַיּוֹם הַרְבִּיעִי, הַלְּבָנָה.

וְבֵא רָאָה, כְּמוֹ שֶהָאוֹר שְׁנִבְרָא בַיּוֹם הָראשׁוֹן נִתֵּן שְׁלֵמוֹת, וְשִׁפַּע מִמְּנוּ אוֹר לְאוֹר שֶהָעוֹלָם הָזֶה מִתְנַהֵג בּוֹ - אִף אֶבְרָהִם, הָאוֹר

הֵהוּא דְבָר טוֹב. הַשְּׁתָא טוֹב, וְלֹא טוֹבִים. כִּינן דְּאֶתְחַבֵּר קוֹל עֲמָה, כִּדִּין טוֹבִים וְדאי כְּכוֹלָא. צְדִיק טוֹב אֶקְרִי, דְּכְתִיב, (ישעיה ג) אִמְרו צְדִיק כִּי טוב. אוֹף אִיהִי אֶתְקַרִיאת טוֹבָה, (קהלת ז א) טוֹבָה חֲכָמָה. וְכֵד אִיתְקַרִיבוּ וְאֶתְחַבְּרוּ כֶּחָד בְּאִינוֹן נְשִׁיקוֹן, כִּדִּין כִּי טובים דוֹדִיף מִיָּן טוֹבִים וְדאי, אִינוֹן דוֹדִים תְּרוּוּיָהוּ כֶּחָד.

הֶכָא דוֹדִים, וְהֶכָא יְדִידָת. וְאִימְתִי אִינוֹן טוֹבִים. מִיָּן. כִּד אֶשְׁתַּקִּיין מִנִּיה דֵההוּא יִין דְּמִנְטְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוֹדִים. דָּהָא נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעִיָּן מִנְהֵרָא עֲמִיקָא, אִימָא (דף טג ע"ב) עֲלִילָאָה, דְּאִיהִי אֶשְׁקִיאת לִוֵּן בְּקַדְמִיתָא מֵהֵהוּא יִין.

הֶרָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ב ה) שְׁמֵאלוּ תַחַת לְראשִׁי, וּלְכַתֵּר לְרִיחַ שְׁמִנִיף טוֹבִים, הֶרָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּמְיֵנוּ תַחַתְּכֶנִי. וְדָא הוּא מִשְׁחָא טָבָא, דְּנִגִיד לִיה מֵאִימָא.

הֶרָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלג ב) כֶּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָראשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן זֶקֶן אֶהְרֹן. דָּא כֶּהֵנָא רַבָּא לְעִילָא, יִמְיֵנָא דְּמִלְכָא, כֶּהֵן לְעוֹלָם. וְכֵד מְטָא הֵהוּא מִשְׁחָא אֶל דִּיקְנִיָה דְּאֶהְרֹן, כִּדִּין שְׁמִנִיף וְדאי אִיקְרוּן, מִסְטְרָא דְּאִימָא וּמִסְטְרָא דְּאֶבְרָהִם, וְכִדִּין שְׁמִנִיף טוֹבִים.

מֵאִי טַעְמָא נִגִיד הֵהוּא מִשְׁחָא טָבָא לְאֶבְרָהִם. מִשׁוּם דְּפְשִׁיט יִמְיֵנָא, לְאֶנְהֵרָא לְסִיְהֵרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם א) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מָה טוֹב, דָּא נְהוֹרָא קְדָמָאָה. יוֹמָא קְדָמָאָה דְּכְּתִיב (בראשית א ד) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוב. וּמָה נְעִים, דָּא נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. יוֹמָא רְבִיעָאָה, סִיְהֵרָא.

וְהָא חֲזִי, כְּמָה דְּנְהוֹרָא דְּאֶתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה, יְהִיב שְׁלִימוּ, וְנִגִיד מִנִּיה נְהִירוּ, לְנְהוֹרָא דְּהֵאִי עֲלָמָא אֶתְנַהֵיג בִּיה. אוֹף

הראשון נתן אור לפת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה מתנהג העולם הזה. ועל פן חוט של חסד משופך עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לימין, הוא מתגדל בכל. ובה ראה, כשכא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה

שמה. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובה ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרךנה הזו נותן פים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרך, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו בריה חדשה, והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בפ"ל, בפ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו.

ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמה, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמה.

בה וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתידי לעורר

הכי אברהם, נהורא קדמאה, יהיב נהירו להאי ברפא דמלפא, יומא רביעאה, דעל ידה אתנהיג האי עלמא. ועל דא חוט של חסד משופך עליה, לאנהרא מן נהוריה. וכד אתחברת עמיה ויתבא לימינא, אתגדל איהו בכלא.

ותא חזי, אברהם פד אתא לעלמא, מה פתיב ביה, (שם יב ב) ואגדלה שמה. מאי היא, דאוסף ביה ה"א. והאי אתרא, ביה אתגדל קודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. אימתי איהו גדול פד האי קרפא קדישא, דאקרי ה' תתאה, אהבה זוטא אתדפקת ביה, ושרי בגווה, שמייה יתגדל על כולא.

ותא חזי, פתיב (שם קמה יז) צדיק ה' בכל דרכיו. בגין דבהאי דרגא יהיב פים דרך. וחסיד בכל מעשיו, בההוא דרגא, ימינא דמלפא אתעביד בעלמא. ועל דא, אברהם בהאי ימינא, עביד ליה בריה חדשה, ואתחדש מזלא דיליה לאולדא, ואתגדל על כולא. ועל דא, (בראשית כד א) וי"י ברוך את אברהם בפ"ל בהאי בפ"ל, ברפא דמלפא דאתיהיבת ליה.

ומאי ברקתא. משחא טבא דנחית על ראשיה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קלג א) מה טוב ומה נעים ודאי. כשמן הטוב, שמן שרייא ביה ברקתא, דאתרא גרים. ועל דא, (בראשית כד לה) וה' ברוך את אדוני מאד, ויגדל כמא דכתיב, (שם יב ב) ואגדלה. שמה, כמא דכתיב, (ש"ש א ג) שמן תורק שמה.

תא חזי, פד קודשא בריך הוא זמין לארמא ימיניה על כולא, ביומי דמשיחא, בהאי משחא טבא. מאי פתיב. (עמוס ט יא) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת. האי יום ההוא

לֹא יִדְעָנָא מֵאֵן הוּא. אֲלֵא דָא יוֹמָא קִדְמָאָה,
יְמִינָא דְאַבְרָהָם, דְזִמִּין לְאַתְעָרָא לְאַקְמָא לָהּ
מֵעֶפְרָא.

וְעַל דָּא בְיוֹם הַהוּא, יוֹמָא קִדְמָאָה דְכָלְא.
נְאוּם ה', דָּא אַבְרָהָם, דְאַתְמַר עֲלוּי נְאוּם
ה' מְקַמֵּי פּוּלָא. דְכְתִיב, (בראשית כב טז) בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
נְאֻם ה'. וְהִכָּא אֲתִרְמִיז שְׂמָא דְעֵתִיקָא, דְאוּמִי
בִּיה זְעִיר אֲנַפִּין לְאַבְרָהָם. וְעַל דָּא הוּא יוֹמָא,
לֹא יוֹם וְלֹא לִילָה אֶקְרִי, דְבַעֲתִיקָא תִלְיָא,
דְבַעֲי לְאוּקִיר דִּיקְנִיָּה. בְּהוּא יוֹמָא אֶקִּים אֶת
סַכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֶלֶת.

מֹשֶׁה, חֵמָא כָּל אֵינוֹן עֲקֵתִין דְזִמִּינִין לְמִיתִי
לְעֵלְמָא, כִּד הָאֵי סַכָּה נּוֹפֶלֶת. דְכְתִיב,
(ויקרא כו כד-כח) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי, אֶף אֲנָא
עִמְכוּן בְּגִלוּתָא. וְכִד אֲשַׁתְּלִימוּ אֵינוֹן חוּבִין
מֵאֵי כְתִיב, (שם יב) וְאֶף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר
וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר. סַמָּךְ אֶרְעָא קִדִּישָׁא, סוֹפַת דְּוִיד,
לְאַבְרָהָם, לְאַקְמָא לָהּ בְּיְמִינָא, וְתִיתִיב
בְּשַׁלְיָמוּ.

מֵאֵן בְּרִיתִי. דָּא אַבְרָהָם. דְכְתִיב, (בראשית י"ד) הִנֵּה
בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִיֵּית לְאַב הַמּוֹן גּוֹיִם. וְכִד
הָאֵי בְרִית דְאִיהִי ה' עִמָּךְ, תִּשְׁתַּלֵּים בְּכוּלָּא.
וְעַל דָּא אִיתְעָרוּ חֲבַרְיָא, מֵאֵן דְקָרִי לִיה
אַבְרָם, פְּגִים אֲתֵרָא דְאֶקְרִי עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה.
כְּגִין דְבַהֲאֵי ה', אֲשַׁתְּלִים בְּמַהִימְנוּתָא.

וְכִד תִּסְתַּלֵּיק ה' בְּיְמִינָא דְאִימָא, בְּרֵתָא תְקַבֵּל
מֵאִימָא עֵילָאָה, הוּא טוֹבָה דְלֹא אֲתַפְסֵק
לְעֵלְמִין, וְכִדִּין עֲבַדַּת נּוֹקְמִין לְשַׂאֲר עִמִּין. וְעַל
דָּא כְתִיב, (דניאל ב מ"ה) דִּי מִטּוֹרָא אֲתַגְזַרְת אֶבְנִין דִּי
לֹא בִידִין. מִטּוֹרָא: דָּא אַבְרָהָם, טוֹרָא עֵילָאָה.
אֲתַגְזַרְת אֶבְנִין. דָּא אִיהוּ אֶבְנִין אַחַת, דְעֵלָה שְׂבַעָה
עֵינִין. וְעֲבַדַּת דִּינִין כְּכֵלְהוּ דְהִדִּיקוּ בְּנֵהָא בִּין
רְגִלִין, הִדִּיקַת לוּן בְּכוּלָּא. וְכְתִיב (שם ל"ה) הוֹת לְטוֹר רַב וּמְלֵאת כָּל אֶרְעָא,

לְהַקִּימָה מְהַעֲפֹר.
וְעַל זֶה בְיוֹם הַהוּא, הַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן
שֶׁל הַכֵּל. נְאֻם ה' - זֶה אַבְרָהָם,
שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו נְאֻם ה' מִלְּפָנַי הַכֵּל,
שְׂכָתוֹב (בראשית כב) בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
נְאֻם ה'. וְכֵאֵן נִרְמֵז הַשֵּׁם שֶׁל
הַעֲתִיק, שֶׁנִּשְׁבַּע בּוֹ הַזְעִיר אֲנַפִּין
לְאַבְרָהָם. וְעַל זֶה אוֹתוֹ הַיּוֹם (זכריה
י"ד) נִקְרָא לֹא יוֹם וְלֹא לִילָה.
שְׂבַעֲתִיק תְּלוּי, שְׂצָרִיךְ לְהוֹקִיר
זְקִנּוֹ. בְיוֹם הַהוּא (עמוס ט) אֶקִּים
אֶת סַכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֶלֶת.

מֹשֶׁה רָאָה אֶת כָּל אוֹתוֹן הַצָּרוֹת
שְׂעִתִּידוֹת לְבֵא לְעוֹלָם, כְּשֶׁהִסְכָּה
הַזֶּה נּוֹפֶלֶת, שְׂכָתוֹב (ויקרא כו)
וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי, אֶף אֲנִי
עִמְכֶם בְּגִלוּת. וְכִשְׁנִשְׁלְמוּ אוֹתָם
חֲטָאִים, מַה כְּתוּב? (שם) וְאֶף אֶת
בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאֶרֶץ
אֶזְכֹּר. סַמָּךְ אֶת הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
סַכַּת דְּוִיד, לְאַבְרָהָם, לְהַקִּימָה
בְּיְמִין, וְשִׁתְּשׁוּב בְּשַׁלְמוֹת.

מִי הִיא בְרִיתִי? זֶה אַבְרָהָם,
שְׂכָתוֹב (בראשית י"ז) הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ
וְהִיֵּית לְאַב הַמּוֹן גּוֹיִם.
וְכִשְׁהַבְרִית הַזֶּה, שְׁהִיא ה' עִמָּךְ,
תִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל. וְעַל זֶה הַעֲרִיר
הַחֲבָרִים, מִי שְׁקוֹרָא לוֹ אַבְרָם,
פּוֹגֵם הַמְקוּם שֶׁנִּקְרָא עֲשֵׂה וְלֹא
תַעֲשֵׂה, מִשּׁוּם שְׂבַה' הַזֶּה הַשְׁתַּלֵּם
בְּאִמוּנָה.

וְכִשְׁתַּתְּלַךְ ה' בְּיְמִין שֶׁל הָאֵם,
הַבַּת תְּקַבֵּל מֵהָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁלֹּא תַפְסֵק
לְעוֹלָמִים, וְאִזּוּ עוֹשֶׂה נְקֻמוֹת
לְשַׂאֲר הַעֲמִים. וְעַל זֶה כְּתוּב (דניאל
ב) שְׂמַהֲרָה נְגִזְרַת אֶבְנִין שֶׁלֹּא
בִּידִים. מַהֲרָה - זֶה אַבְרָהָם, הַהַר
הַעֲלִיּוֹן. נְגִזְרַת אֶבְנִין - זוֹהִי אֶבְנִין
אַחַת שְׂעִלְיָהּ שְׂבַעָה עֵינִים.
וְעוֹשֶׂה דִינִים בְּכָל אֵלוּ שְׁהִדְקוּ
אֶת בְּנֵיהָ בִּין הַרְגָלִים, הַדְּקָה

וְהִתְקַת לוּן בְּכוּלָּא. וְכְתִיב (שם ל"ה) הוֹת לְטוֹר רַב וּמְלֵאת כָּל אֶרְעָא,

בְּגִין דְּאֵתְדַבְּקַת בְּיַמֵּינָא, (ישעיה ל כו) אֹרֵר הַלְבָנָה
כְּאוֹר הַחֲמָה.

וְהָא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא פִּד אֲתָא אַבְרָהָם לְעֵלְמָא,
אֲתַנְהִירַת סִיְהָרָא. וְשִׂרְאֵת לְאַנְהָרָא, עַד
דְּאֲשַׁתְּלִימַת בְּדַרְגָּהָא, בְּיוֹמוּי דְשְׁלָמָה,
דְּאֲתַגְדֵּל עַל כְּלָא. דְּכָתִיב, (מ"א א מז) וַיִּגְדֵּל אֶת
כְּסָאוֹ מִכְּסֵּאָךְ. וְעַל דָּא, (הושע ג ב) וְאַכְרָה לִי
בַחֲמֹשֶׁה עֶשְׂרֵי כֶסֶף, אֵינוֹן חֲמֹשֶׁה עֶשְׂרֵי זַפְאִין
עַד שְׁלָמָה. וְעַל דָּא עַל יְדוֹ אֲתִיְהִיבַת הָאִי
תּוֹשְׁבַחְתָּא עֵילְאָה, בְּגִין דְּיִתְגַּדֵּל בָּהּ. אֲבָל דְּדוּד
בְּלַחֲשׁוֹ אֲתַאֲמֹר, וְלֹא אֲתִיְהִיב לִיָּה רִשׁוֹ
לְגַלְאָה.

אוֹמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמַלְךְ, לְאֲתַעְרָא מְלֶךְ עֵילְאָה.
וּמֵאִי אֵינוֹן מַעֲשֵׂי, מֵאֵן דְּלֹא תְּלִי בִּיה
עוֹבְדָא מֵאִי עֶבֶיד, דְּהָא מַעֲשָׂה לְעֵילְא תְּלִי.
אֵלָא, מֵאִי מַעֲשֵׂי אֵלִין אֵינוֹן לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר
מְהִיר. בְּגִין דְּשַׁבְּחַת בְּפִלְגּוֹ לִילְיָא לְמַלְכָּא
עֵילְאָה. שִׁיר יְדִידַת, כְּמָה דְּאֲתָּ אֲמַר שִׁיר
הַשִּׁירִים, דְּשַׁבְּחַת מְטְרוֹנִיתָא לְמַלְכָּא, אוֹף
הָכָא מְטְרוֹנִיתָא שַׁבְּחַת לִיָּה.

יְפִיפִית מְבַנֵּי אָדָם, הָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא
בְּאַבְרָהָם. נְתִיפִית בְּעֵלְיוֹנִים, (בראשית טו
א) אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ. נְתִיפִית בְּתַחְתּוֹנִים, (שם כג ו) נְשִׂיא
אֱלֹהִים אַתָּה. לְכֹךְ יְפִיפִית, תְּרִין תּוֹשְׁבַחְתָּן
כְּלִילָן. הוֹצֵק חֵן בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ, (שם יח לא) הִנֵּה נָא
הוֹאֲלֹתִי. עַל פִּן בְּרַכְךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם, (שם כד א)
וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל.

אֲבָר תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא, רְזָא עֵילְאָה אֵית בִּיה.
לְקַבִּיל מַלְכָּא עֵילְאָה, אֲמַרִית לִיָּה יְפִיפִית
לְעֵילְא בְּמִשְׁרִיז עֵילְאִין, דְּאֵינוֹן מְשַׁבְּחֵן קַמְךָ.
וּלְתַתָּא, בְּאֵינוֹן זַפְאֵי קְשׁוּט, דְּקִימִין בְּפִלְגּוֹת
לִילְיָא. הוֹצֵק חֵן בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתָּ
קָרִי וּמְקִישׁ לְתַרְעֵ הֵיכְלִי, (שה"ש ה ב) פְּתַחֲחִי לִי

אוֹתָם בְּכָל. וְכָתוּב (שם) הִיְתָה לְהַר
גְּדוֹל וּמְלֹאָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, מִשּׁוּם
שְׁנֵדְבָקָה בְּיַמִּין, (ישעיה ל) אוֹר
הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה.

וְכֹא רָאָה, בְּרֵאשׁוֹנָה כְּשָׁבֵא
אַבְרָהָם לְעוֹלָם, הוֹאֲרָה הַלְבָנָה.
וְהִתְחִילָה לְהָאִיר, עַד שֶׁהִשְׁתַּלְמָה
בְּדַרְגָּתָהּ בִּימֵי שְׁלָמָה, שֶׁהִתְגַּדֵּל
עַל הַכֹּל, שְׁכָתוּב (מ"א א) וַיִּגְדֵּל אֶת
כְּסָאוֹ מִכְּסֵּאָךְ. וְעַל זֶה (הושע א)
וְאַכְרָה לִי בַחֲמֹשֶׁה עֶשְׂרֵי כֶסֶף,
אוֹתָם הַחֲמֹשֶׁה עֶשְׂרֵי צְדִיקִים שְׁעַד
שְׁלָמָה. וְעַל זֶה עַל יְדוֹ נִתְּנָה
הַתְּשַׁבְּחַת הָעֵלְיוֹנָה הַזֹּאת, כְּדִי
שִׁיתְגַּדֵּל בָּהּ. אֲבָל דְּדוּד נֹאֲמַר
בְּלַחֲשׁוֹ, וְלֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת
לְגַלוּת.

אֲמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמַלְךְ (תהלים מו),
לְעוֹרַר אֶת הַמְּלֶךְ הָעֵלְיוֹן. וּמֵי הֵם
מַעֲשֵׂי? מִי שְׁלֹא תְּלוּי בּוֹ מַעֲשָׂה,
מָה עוֹשֶׂה? שֶׁהָרִי הַמַּעֲשָׂה תְּלוּי
לְמַעֲלָה! אֵלָא מִי הֵם מַעֲשֵׂי? אֵלוֹ
הֵם (שם) לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר.
מִשּׁוּם שֶׁמְשַׁבְּחַת בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה
לְמַלְךְ הָעֵלְיוֹן. שִׁיר יְדִידַת, כְּמוֹ
שֶׁנֹּאֲמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שֶׁמְשַׁבְּחַת
הַגְּבִירָה אֶת הַמְּלֶךְ. אֵף כֹּאֵן
הַגְּבִירָה מְשַׁבְּחַת אוֹתוֹ.

יְפִיפִית מְבַנֵּי אָדָם (שם), הָרִי
פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים בְּאַבְרָהָם:
נְתִיפִית בְּעֵלְיוֹנִים - (בראשית טו
א) אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ. נְתִיפִית בְּתַחְתּוֹנִים
(שם כג) נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה. לְכֹךְ
יְפִיפִית, שְׁתִּי תְּשַׁבְּחוֹת כְּלוּלוֹת.
הוֹצֵק חֵן בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ - (שם יח לא) הִנֵּה
נָא הוֹאֲלֹתִי. עַל פִּן בְּרַכְךָ אֱלֹהִים
לְעוֹלָם - (שם כד) וְה' בֵּרַךְ אֶת
אַבְרָהָם בְּכָל.

אֲבָר בָּא וְרָאָה, הַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ
בּוֹ סוּד עֵלְיוֹן, כְּנִגְדַּת הַמְּלֶךְ
הָעֵלְיוֹן. אֲמַרְתִּי לוֹ, יְפִיפִית
לְמַעֲלָה בְּמַחְנוֹת הָעֵלְיוֹנִים,
שֶׁמְשַׁבְּחִים לְפָנֶיךָ. וְלִמְטָה
בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אֲמַת שְׁעוֹמְדִים

אחותי. על פן ברכך אלהים. אימא עילאה
אעטרא לך בעטרין עילאין. לעולם, בגין
ההוא עולם בתראה, ובגינה קאמר, דאיהו
אנהיר לה.

דבר אחר. לעולם, דא ימינא לעילא. דכתיב,
(תהלים קי ד) אפה כהן לעולם. וכל ברכאן
ומשחא טבא שריין ביה, ואוקימנא ליה. ועל
דא פתיב על פן, פד האי פן אתחברת לעילא.
אבל בזימנא דאתרחקא מניה האי עולם, (דף
טו ע"א) מאי פתיב (ירמיה כה ל) שאג ישאג על נוהו,
דא מטרוניתא, בגין דאתמנעו מניה ברכאן,
דלא שריין ביה, אלא פד האי נוהו אתחברת
ביה. והדא הוא דכתיב, שאג ישאג על נוהו.
לקביל דא פתיב, פי טובים דודיך מיין לריח
שמניך טובים, מאי טעמא, בגין דברכך
אלהים לעולם.

משכני אחריך נרוצה, לקבל דא פתיב, חגור
חרבך על ירך גבור. דא (ישעיה לד ו) חרב
לה' מלאה דם. לאתפרעא מחייביא, דגרמין
לה פרוודא מלעילא. קרביית יתה לגבך לרחמא
עלמא, ותתבסמון פחדא.

וכד אתקריבת ביה, אתלבש בהוד והדר. הדא
הוא דכתיב, (תהלים קד ב) הוד והדר לבשת.
ומאי טעמא, בגין דההיא שעתא אתגדל בגין
דאתחבר בעיר אלהינו. ועל דא כתיב, גדלת
מאד הוד והדר לבשת. באינון לבושין דיקר,
דפרשת עליה אימא עילאה. בגין כך (בראשית לו
ט) הדר ושם עירו פעו, אימתי, פד אתחברת
ביה מהיטבאל בת מטריד. ועל דא הודך והדרך
ודאי. פגוונא דא, נגילה ונשמחה בך נזפירה
דודיך מיין, נגידו דאימא, דאשקי לך ולכלא.
ודא הוי הודך והדרך ודאי.

ונשמחה בך נזפירה דדיך מיין. השפע של האם שמשקה אותך ואת הכל, וזה הוא הודך והדרך
ודאי.

בחצות הלילה. הוצק חן
בשפתותיך, בשעה שאתה קורא
ומקיש בשערי היכלי (שיר ה) פתחי
לי אחותי - (תהלים מה) על פן ברכך
אלהים. האם העליונה מעטרת
אותך בעטרות עליונות. לעולם,
משום אותו העולם האחרון,
ובשבילה אמר שהוא מאיר לה.
דבר אחר לעולם, זו ימין למעלה
שפתוב (תהלים קי) אפה כהן לעולם.
וכל הברכות והשמן הטוב שורים
בו, ובארנו אותו. ועל זה כתוב
על פן, כשהפך הזה מתחברת
למעלה. אבל בזמן שמתרחקת
ממנו זה העולם, מה כתוב? שאג
ישאג על נוהו, זו הגבירה, משום
שנמנעו ממנו ברכות, שלא
שורים בו, אלא כאשר נוהו הזו
מתחברת עמו. וזהו שכתוב (ירמיה
כה) שאג ישאג על נוהו? כנגד זה
כתוב (שיר א) כי טובים דודיך מיין
לריח שמניך טובים. מה הטעם?
משום שברכך אלהים לעולם.

משכני אחריך נרוצה (שם), כנגד
זה כתוב (תהלים מה) חגור חרבך על
ירך גבור. זו (ישעיה לד) חרב לה'
מלאה דם, להפרע מן הרשעים,
שגורמים לה פרווד מלמעלה.
קרבת אותה אליך לרחם על
העולם, ותתבשמו כאחד.
וכשמתקרבת עמו, מתלבש
בהוד והדר. זהו שכתוב (תהלים קד)
הוד והדר לבשת. ומה הטעם?
משום שאותה שעה התגדל
משום שהתחבר בעיר אלהינו.
ועל זה כתוב (שם) גדלת מאד הוד
והדר לבשת, באותם לבושים של
כבוד, שפרשה עליו האם
העליונה. משום כך (בראשית לו)
הדר ושם עירו פעו. מתי?
כשמתחברת עמו מהיטבאל בת
מטריד. ועל זה, הודך והדרך
ודאי. כמו כן (שיר א) נגילה

ונשמחה בך נזפירה דדיך מיין. השפע של האם שמשקה אותך ואת הכל, וזה הוא הודך והדרך
ודאי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה צדק, לקביל דא, שחורה אני ונאווה. בקדמיתא פד אתקריאת חרב למידן עלמא, איתקרי שחורה ודאי. והשתא פד אתקריבת לעילא בעונה, אתקרי נאווה. נאווה ודאי בכלא. בנות ירושלים, אינון תריסר חיון עילאין רברבן דאקרון הכי, וכלהו בשלימו. על דהוו עד השתא בגלותא פאהלי קדר, אתהדרו אינון השתא פיריעות שלמה ודאי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה צדק (תהלים מח), כנגד זה שחורה אני ונאווה. בראשונה, פשנקראת חרב לדון את העולם, נקראת ודאי שחורה. וכעת, פשנקרכת למעלה בעונה, נקראת נאווה. נאווה ודאי בכל. בנות ירושלים - אלו שתים עשרה חיות עליונות גדולות שנקראות כן, וכלן בשלמות. על שהיו כעת בגלות פאהלי קדר, חזרו הן כעת פיריעות שלמה ודאי.

ותא חזי, פיון דהיהא חרבא אסתתרת מדין דהיה ביה, דאכשרו בני עלמא עובדיהו. אתעבידת דבר, דבר אמת, ואתחפרת באמת. ואמת בעונה. וכדין צדק בכלא וכולא חד.

ובא ראה, פיון שהחרב ההיא החזרה מהדין שהיה בה, שהכשירו בני העולם את מעשיהם, נעשתה דבר, דבר אמת, והתחברה עם אמת. ואמת בעונה. ואזי צדק בכל, והכל אחד.

סופא ברישא דבר אמת. אמת ברישא, דכתיב (תהלים קיט קס) ראש דברך אמת. רישא דההוא דאקרי דברך, סיפא דדרגין, אמת אקרי. רישא בסופא, עונה צדק בלא פירודא, אתפלילו ואתחפרו בכלא. עונה רישא, צדק סופא, (משלי כב ד) עקב עונה יראת ה'.

הסוף בראש דבר אמת. אמת בראש, שפתוב (תהלים קיט) ראש דברך אמת. הראש של אותו שנקרא דברך, סוף הדרגות, נקרא אמת. הראש בסוף, עונה צדק בלא פרוד, נכללו והתחברו בכל. עונה הראש, צדק הסוף, (משלי כב) עקב עונה יראת ה'.

ותורך נוראות ימינה, דא יעקב, דנטיל תרין חולקין בגין דאתדבק בימינא לעלמין, דכתיב (בראשית ל לו) מחשף הלבן אשר על המקלות.

ותורך נוראות ימינה (תהלים מח) - זה יעקב, שנטל שני חלקים, משום שנדבק בימין לעולמים, שפתוב (בראשית ל) מחשף הלבן אשר על המקלות.

ובהיהא שעתא, כולא אתהדר פיריעות שלמה. בגין דסטרא דימינא איתער בעלמא, וידא ימינא פשוטה לקבל לדתיבין בתיובתא. דהא עד השתא אתקדרו בחובביהו פאהלי קדר, והשתא דהדרין בתיובתא אינון פיריעות שלמה, בגין דאברהם איתער בעלמא, ימינא דמלפא.

ובשעה ההיא הכל החזר פיריעות שלמה, משום שצד הימין התעורר בעולם, ויד הימין פשוטה לקבל את השבים בתשובה. שהרי עד עתה התקדרו בחטאייהם פאהלי קדר, וכעת שחוזרים בתשובה, הם פיריעות שלמה, משום שאברהם התעורר בעולם, ימינו של המלך.

חציו שנונים, אוקמוה על אברהם, פד רדף בתר כל אינון מלכין בליליא, פד אתפלגו רחמין מדינא, וקטל אינון מלכין.

חציו שנונים, פרשוה על אברהם, פשרדף אחר כל אותם המלכים בלילה, פשנחלקו

הרחמים מן הדין, והרג אותם המלכים. זהו שכתוב (ישעיה מא) פקש נדף קשתו ירדפם יעבור שלום, וכלם נפלו בידיו.

אבל בא וראה את סוד הדבר. חציף שנונים - אלו חצים ואבני בליסטראות. שדנה את העולמות באותם כלי הקרב שהמלך הפקיד בידי הגבירה. ואותם חצים של הקדוש ברוך הוא, ודאי שנונים בכל, מצדו של היום השני, צדו של יצחק, משום שממנו יוצא דין לרשעים לדון אותם.

ועל זה (תהלים מה) עמים תחתיף יפלו בל"ב. ומי הדרגה שמפילה אותם? הדרגה שנקראת ל"ב, שהתמנתה על מעשי העולם, ודנה אותם על שהם אויבי המלך.

בגדר זה (שיר א) אל תראני שאני שחרחרת. מה הטעם? משום שהתלבשתי בדין לדון את העולם. ואומרת לבניה שקרבים אליה בתוך הבית, אל תראני. ודאי, אם השתדלתם בתורה שנתתי לכם, לא תפחדו. ואם לא תשתדלו, תגרמו לי שבני אמי נחרו בי, לשמר את אמות העולם בשבילכם שתתפזרו שם. ועל זה העירו, אם נגזר הדין על ישראל, הקדוש ברוך הוא מוריד אותו על שאר האמות, כשחוזרים ישראל בתשובה. ואם לא חוזרים, יורדים בין שאר האמות, ואוכלים אותם עצם ובושר.

דבר אחר (תהלים מה) בלב אויבי המלך - זה אברהם, שהתמנה מלך על העולם, וכל האמות הספימו עליו להיות מלך עליהם, בעמק שוה. וכל שונאיו, הלילה הרג אותם.

דבר אחר חציף שנונים - שהם עתידים לעשות דין. עמים תחתיף יפלו - אלו שבאו מצד שאר העמים, תחתיף יפלו, צד הנחש.

הדא הוא דכתיב, (ישעיה מא ב) פקש נדף קשתו ירדפם יעבור שלום. ונפלו פלהו בידיה.

אבל תא חזי, רזא דמלה. חציף שנונים, אלין חצים ואבני בליסטראות. דדנת עלמין, באינון מאני קרבא, דמלפא דאפקיד בידי דמטרוניתא. ואינון חצים דקודשא בריה הוא, שנונים ודאי בכלא, מסטרא דיומא תנינא, סטרא דיצחק, בגין דמניה נפק דינא לחייביא למידן יתהון.

ועל דא עמים תחתיף יפלו בל"ב. ומאן הוא דרגא דאפיל לון, דרגא דאקרי ל"ב, דאתמנא על עובדין דעלמא, ודנת לון על דאינון אויבי המלך.

דקביר דא אל תראוני שאני שחרחרת. מאי טעמא, בגין דאתלבשנא בדינא למידן עלמא. ואמרת לבנהא דקריבין לה גו ביתא, אל תראוני. ודאי, אי אשתדלתון באורייתא דיחבית לכון, לא תדחלון. ואי לא תשתדלתון, תגרמון לי, דבני אמי נחרו בי, למיטר לאומין דעלמא בגיניכון דתתבדרון תמן. ועל דא איתערו, אי דינא איתגזר על ישראל, קודשא בריה הוא נחית ליה על שאר אומין, פד הדרן ישראל בתיובתא. ואי לא הדרן, נחתין בין שאר אומין, ואכלין לון גרמא ובשרא.

דבר אחר, בלב אויבי המלך, דא אברהם, דאתמנא מלפא על עלמא, וכל אומין אסתפמו עלוי למהוי מלפא עליהון, בעמק שוה. וכל שונאוי ליליא קטילת לון.

דבר אחר חציף שנונים, דאינון זמינין למיעבד דינא. עמים תחתיף יפלו, אלין דאתו מסטרא דשאר עמין, תחתיף יפלו, סטרא דנחש, פד ההוא שלהובא דסטרא עתידים לעשות דין. עמים תחתיף יפלו - אלו שבאו מצד שאר העמים, תחתיף יפלו, צד הנחש.

כְּשִׂאוֹתֶיהָ הַשְּׁלֵחַתָּה שֶׁל צַד צְפוּן
הַתְּעוֹרָרָה עָלָיו, הוּא נוֹפֵל בְּעֵמֶק
הַיָּם הַעֲלִיּוֹן, וְנִשְׁבֵּר כְּחוֹ.
וּכְשִׁפְחוּ נִשְׁבֵּר, הִכַּחַת שֶׁל שְׂאֵר
הָעַמִּים נִשְׁבֵּר, מִשּׁוּם שֶׁהֵם אוֹיְבֵי
הַמֶּלֶךְ. מִי הַמֶּלֶךְ? זֶה יִשְׂרָאֵל,
הַמֶּלֶךְ בֶּפֶל.

כְּסִאֵךְ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד (שם) -
עָלֶיךָ אָמַר כָּךְ, כִּאֲשֶׁר
שֶׁהַתְּעוֹרָרָה לְבַעֲלָהּ, וְאוֹמֶרֶת
אֶשְׁתָּךְ רוֹצֵה לְהַתְּחַבֵּר עִמָּךְ.
שֶׁהָרִי אוֹתָם הִרְשָׁעִים שֶׁהִפְרִידוּ
אֶת זְוִיגָנֵנו אֲבָדוּ מִן הָעוֹלָם,
וְעִשִׂיתִי בָהֶם דִּין. וְכַעַת רוֹצֵה
שֶׁיִּתְחַבֵּר הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן עִם
הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא וָעֶד, מִשּׁוּם
שֶׁשֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁבֶט מְלֻכּוֹתְךָ,
שְׂאוֹתוֹ הַדִּין שֶׁעָשָׂה כְּסִאֵךְ
בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, הוּא דִין אָמֵת,
שִׂוִּיצָא מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֶׁנִּקְרָא (דְּבָרִים ל"ב) צְדִיק וְיִשְׂרָאֵל הוּא.
וְהַכֶּסֶף נִקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה שִׂוִּיצָא
מִמֶּנּוּ שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל זֶה נִקְרָא.

דְּבַר אַחַר שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא מְלֻכָּא מְשִׁיחָא,
דְּאִיקָרִי שֶׁבֶט לְאוֹכְחָא חֵיִיבֵי עֲלָמָא.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית מ"ט י) לֹא יָסוּר שֶׁבֶט
מִיַּהוּדָה וְכְּתִיב (בְּמִדְבָר כ"ד י"ז) וְקָם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל.
מִיִּשְׂרָאֵל (יִשְׁעִיָּה י"א ד), וְהוֹכִיחַ בְּמִיִּשְׂרָאֵל לְעַנּוּי אֶרֶץ.
שֶׁבֶט מְלֻכּוֹתְךָ, עַל דָּא כְּתִיב, וְקָם שֶׁבֶט
מִיִּשְׂרָאֵל לְאַתְעָרָא בְּעֲלָמָא. מֵאֵי טַעְמָא, דְּהָא
אֶפִּיקַת לָךְ בְּרַא טְבָא חִפְיָא לְעֲלָמָא. וְהָאֵי
שֶׁבֶט מְשַׁבַּח מְטְרוֹנִיתָא לְמֻלְכָּא לְאַרְמָא
רִישָׁא דִּישְׂרָאֵל עַל כּוּלָּא. לֹא יָסוּר שֶׁבֶט, בְּגִין
דְּכְּתִיב (תְּהִלִּים פ"ט ל"ז) כִּסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי.

אֶהְבֶּתְךָ צְדָקָה, בְּגִין דְּהָא צְדָקָה, אֶהְבֶּתְךָ דִּינְךָ,
הִיא אֶהְבֶּת זוּטָא. דְּבִאֲתַחְבְּרוּתָהּ
לְעִילָא אִיתְעַבְדִּיא רְבֻרְבָּא. וְאוֹף אִיהוּ נְמִי
בְּאֲתַחְבְּרוּתֶיהָ עֲמָה, אִיהוּ גְדוּל. הָדָא הוּא
דְּכְּתִיב, (שֵׁם מ"ח ב) גְּדוּל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וְעַל (דָּף ט"ד ע"ב) דָּא מְשַׁבַּח

דְּצְפוּן אִיתְעָר עָלֶיךָ, אִיהוּ נְפִיל בְּעֵמֶק יַמָּא
עִילָא, וְאַתְבַּר חִילֶיךָ. וְכַד חִילֶיךָ אֲתַבַּר,
חִילָא דְשְׂאֵר עַמִּין אֲתַבַּר, בְּגִין דְּאִינוּן אוֹיְבֵי
הַמֶּלֶךְ. מֵאֵי מֶלֶךְ, דָּא יִשְׂרָאֵל, מְלֻכָּא בְּכוּלָּא.
כְּסִאֵךְ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד, עָלֶיךָ קָאֵמַר הַכִּי,
כְּאֲתַתָּא דְּאִיתְעָרָא לְבַעֲלָהּ, וְאַמֶּרֶת
אִינְתַתְךָ בְּעִיָּא לְאַתְחַבְּרָא בְּךָ, דְּהָא אִינוּן
חֵיִיבִין דְּאַפְרִידוּ זְוִיגָא דִּילָן, אֲתַאֲבִידוּ
מִעֲלָמָא, וְעַבִּידַת בְּהוּ דִּינָא. וְהַשְׁתָּא בְּעִינָא,
דִּיתְחַבֵּר עוֹלָם בְּתַרְאָה, בְּאַתְרָא דְּאִיקָרִי וָעֶד.
בְּגִין דְּשֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁבֶט מְלֻכּוֹתְךָ, דְּהוּא
דִּינָא דְּעַבְדַּת כְּסִאֵךְ בְּחֵיִיבֵי עֲלָמָא, דִּינָא
דְּקָשׁוּט הוּא, דְּנִפְיָק מְאַתְרָא דְּאַקָרִי יִשְׂרָאֵל. כְּמָה
דְּאַתְרָא אָמַר, (דְּבָרִים ל"ב ד) צְדִיק וְיִשְׂרָאֵל הוּא. וְכוּרְסִיָּא
אַקָרִי יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא דְּנִפְיָק מִיַּנְיָה שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל
אִיקָרִי.

דְּבַר אַחַר שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא מְלֻכָּא מְשִׁיחָא,
דְּאִיקָרִי שֶׁבֶט לְאוֹכְחָא חֵיִיבֵי עֲלָמָא.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית מ"ט י) לֹא יָסוּר שֶׁבֶט
מִיַּהוּדָה וְכְּתִיב (בְּמִדְבָר כ"ד י"ז) וְקָם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל.
מִיִּשְׂרָאֵל (יִשְׁעִיָּה י"א ד), וְהוֹכִיחַ בְּמִיִּשְׂרָאֵל לְעַנּוּי אֶרֶץ.
שֶׁבֶט מְלֻכּוֹתְךָ, עַל דָּא כְּתִיב, וְקָם שֶׁבֶט
מִיִּשְׂרָאֵל לְאַתְעָרָא בְּעֲלָמָא. מֵאֵי טַעְמָא, דְּהָא
אֶפִּיקַת לָךְ בְּרַא טְבָא חִפְיָא לְעֲלָמָא. וְהָאֵי
שֶׁבֶט מְשַׁבַּח מְטְרוֹנִיתָא לְמֻלְכָּא לְאַרְמָא
רִישָׁא דִּישְׂרָאֵל עַל כּוּלָּא. לֹא יָסוּר שֶׁבֶט, בְּגִין
דְּכְּתִיב (תְּהִלִּים פ"ט ל"ז) כִּסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי.

אֶהְבֶּתְךָ צְדָקָה, בְּגִין דְּהָא צְדָקָה, אֶהְבֶּתְךָ דִּינְךָ,
הִיא אֶהְבֶּת זוּטָא. דְּבִאֲתַחְבְּרוּתָהּ
לְעִילָא אִיתְעַבְדִּיא רְבֻרְבָּא. וְאוֹף אִיהוּ נְמִי
בְּאֲתַחְבְּרוּתֶיהָ עֲמָה, אִיהוּ גְדוּל. הָדָא הוּא
דְּכְּתִיב, (שֵׁם מ"ח ב) גְּדוּל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וְעַל (דָּף ט"ד ע"ב) דָּא מְשַׁבַּח

מאד בעיר אלהינו. ועל זה מושכת אותו הגבירה בדברי האהבה הללו.

בגנר זה - (שיר א) הגידה לי שאהבה נפשי. אמה שכל אהבת נפשי בך. אם לא תתחבר עמי, איך תרעה את העולם? איך תזון את נפשך מהעמק העליון, אותך ואת האחרים? שהרי אין שורות הברכות שלמעלה אלא במקום של זכר ונקבה.

שלקמה אהיה פלטיה (שם). איך אהיה בבושה, פשתובעים ממני מזון בני האבות, שהם עדרי חבריך, עדר ה' ממש. בגין כך אהבת צדק - זה הפסא שלך. ותשנא רשע - זה צד השפחה, שכל דבריה בחובה, ועומדת לחיב על העולם.

דבר אחר, אף על גב שהכל אחד - אהבת צדק, אלו ישראל שאחוזים בצדק הנה, והיא חלקם, שפתיב (מלאכי א) אהבתי אתכם וכו', ואהב את יעקב. לרבות הדרגה של צדק, שאוחז בה בשעה שנקרא יעקב. ותשנא רשע - זה עשו, שכל מעשיו בחובה, וצדו של רשע, נחש עקלתון. זהו שפתיב (שם) ואת עשו שנאתי.

על פן משחך אלהים אלהיך שמן ששון (תהלים מה) - זה השמן הטוב ששופע על ראשך מהצד העליון, שנקרא בך. מה זה על פן? משום שאהבת צדק.

זהו שפתיב (שם קלא) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. שבת אחים - התחברות של אח בצדק. גם - לרבות את ישראל. משום כך אמרה לו: איכה תרעה - לעצמך, איכה תרביץ - אותם העדרים הקדושים של יעקב. מחברך - אלו האבות העליונים, שהתחברו עמך בראשונה.

ליה מטרוניתא, במלין אלין דרחימו. לקבר דא, הגידה לי שאהבה נפשי. אנת, דכל רחימו דנפשאי בך, אי לא תתחבר בי, איכה תרעה עלמא, איך תזון נפשך מעומקא עילאה, לך, ולאחריני, דהא ברכאן דלעילא לא שריין, אלא באתרא דדכר ונוקבא.

שלקמה אהיה פעטיה. איכדין אהא בכסופא, כד תבעין מיני מזונא בני אבהן, דאינון עדרי חבריך, עדר ה' ממש. בגין כך אהבת צדק, דא פורסייא דילך. ותשנא רשע, דא סטרא דשפחה, דכל מילהא בחיובא, וקיימא לחיובא על עלמא.

דבר אחר, אף על גב דכלא חד, אהבת צדק, אלין ישראל דאחידן בהאי צדק, ואיהי חולקהון, דכתיב (מלאכי א ב) אהבתי אתכם וכו', ואהב את יעקב. לאסגאה דרגא דצדק, דאחיד בה בשעתא דאיקרי יעקב. ותשנא רשע, דא עשו, דכל עובדוי בחיובא, וסטרא דיליה סטרא דרשע, חויא עקימא. הדיא הוא דכתיב, (שם ג) ואת עשו שנאתי.

על פן משחך אלהים אלהיך שמן ששון, דא משחא טבא, דנגיד על רישך מסטרא עילאה, דאקרי הכי. מאי על פן. בגין דאהבת צדק.

הדיא הוא דכתיב, (תהלים קלא א) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. שבת אחים, אתחברותא דאח בצדק. גם, לאסגאה לישראל. בגין כך אמרת ליה, איכה תרעה לגרמך. איכה תרביץ, אינון עדרין קדישיין דיעקב. מחברך, אלין אבהן עילאין, דאתחברו בך בקדמיתא.

דָּבַר אַחַר, יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן אַחִים וְרַעִים לִיהּ, נְגַדִין לְהַאי שְׁמֵן שְׁשׁוֹן עַל רִישִׁיהּ, בְּצִלוֹתְהוּן. שְׁמֵן שְׁשׁוֹן, אֵלִין תְּרִיסַר נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹנָא דְכֵיא, דְנִהְרִין בֵּהּ. וְכַדִּין חֲדָוּהּ בְּעֵלְמִין, רְצוֹן בְּעֵלְמִין, וְרוּגְזָא אֶסְתַּלַּק מְעֵלְמָא.

מַר וְאַהֲלוֹת, מַר: דָּא אַבְרָהָם, דְאֶקְרִי הַר הַמֶּר. וְאַהֲלוֹת: דָּא יַעֲקֹב. קְצִיעוֹת: דָּא יֶצְחָק. כָּל בְּגִדוֹתֶיהּ: בְּאֵלִין תְּלַת גְּוֹוִינִין, חִיוו"ר וְסוּמ"ק וְיִרוּ"ק, אֲשֶׁתְּלִימוֹ אִינוּן לְבוּשֵׁי דְאַרְגֻוֹנָא.

מִן הֵיכְלֵי שָׁן, אֵלִין שְׁבַעָה הֵיכְלִין עֵילְאִין, דְנִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקֵי אֵינֵן חֲדָאן בְּהוּ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכַדִּין חֲדָוּהּ קַמֵּיהּ. וְאַמַּאי אֵיקְרוּן הֵיכְלֵי שָׁן, בְּגִין דְזָכוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאַתְתַּקְפ"ו בֵּהּ, זָכוּ לְהַאי ש"ן.

מְנֵי שְׁמַחוּף, בְּמַאי עָסְקִין אִינוּן נִשְׁמַתִּין. אִינוּן עָסְקִין בְּתַשְׁבְּחָאן דִּידֵי קַמְף. וְכַדִּין חֲדָוּהּ קַמְף אֲשֶׁתְּלִימַת, דְלִית חֲדָוּהּ קַמֵּיהּ מְכַל רְתִיכִין דִּילִיהּ, כְּחֲדָוּהּ דְנִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקֵי אֵינֵן דְאִינוּן קְרִיבִין לִיהּ.

דָּבַר אַחַר, מְנֵי שְׁמַחוּף, וְדַאי דְלִית חֲדָוּהּ קַמֵּיהּ, כְּזִמְנָא דְעַבְד שְׁלֵמָה שִׁיר הַשִּׁירִים. וְשַׁבַּח תוֹשְׁבְּחָאן דְמְטְרוֹנִיתָא לְמַלְכָּא.

וְמַאי אָמְרִין. בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶיהּ. בְּנוֹת מְלָכִים: אֵלִין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין, דְאֶקְרוּן וְדַאי בְּנוֹת מְלָכִים, דְהָא מְזוּוּגָא דְמַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא הוּא אִינוּן. בִּיקְרוּתֶיהּ: דָּא גֵן עֲדָן, דִּיקִיר מְכַל מַה דְבִרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהַאי עֲלְמָא דְאִינוּן נְטִיעָן דִּידוּי.

נְצַבְּהָ שְׁגַל לִימִינֶיהּ, כְּמַה דְאַתָּא אָמַר, (שם קי א) נְאֻם ה' לְאִדְנִי שָׁב לִימִינִי. בְּגִין כְּף

מִן הֵיכְלֵי שָׁן (שם) - אֵלִין שְׁבַעָה הֵיכְלוֹת עֵלְיוֹנִים, שְׁנַשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שְׁמַחוֹת בְּהֵם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז שְׁמַחָה לְפָנָיו. וְלָמָּה נִקְרְאוּ הֵיכְלֵי שָׁן? מִשּׁוּם שְׁזָכוּ בְּתוֹרָה וְהִתְחַזְּקוּ בֵּהּ, זָכוּ לְש"ן הַזֶּה.

מְנֵי שְׁמַחוּף (שם), בְּמַה עוֹסְקוֹת הַנְּשִׁמוֹת הַלְלוּ? הֵן עוֹסְקוֹת בְּתַשְׁבְּחוֹת שְׁלֵי לְפָנֶיהּ, וְאֵז מְשַׁלְּמַת הַשְׁמַחָה לְפָנֶיהּ, שְׂאִין שְׁמַחָה לְפָנָיו מְכַל מְרַכְּבוֹתָיו, כְּשִׁמְחַת נִשְׁמוֹתֵם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם קְרוֹבִים לוֹ.

דָּבַר אַחַר מְנֵי שְׁמַחוּף, וְדַאי בְּנוֹת מְלָכִים - אֵלִין הַנְּשִׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁוֹדַאי שְׂאִין שְׁמַחָה לְפָנָיו כְּמוֹ הַזְּמַן שֶׁעָשָׂה שְׁלֵמָה אֶת שִׁיר הַשִּׁירִים, וְשַׁבַּח אֶת תְּשׁוּבַת הַגְּבִירָה אֶל הַמֶּלֶךְ.

וְכַהֲנֵי אֹמְרִים? בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶיהּ. בְּנוֹת מְלָכִים: אֵלִין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין, דְאֶקְרוּן וְדַאי בְּנוֹת מְלָכִים, דְהָא מְזוּוּגָא דְמַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא הוּא אִינוּן. בִּיקְרוּתֶיהּ: דָּא גֵן עֲדָן, דִּיקִיר מְכַל מַה דְבִרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהַאי עֲלְמָא דְאִינוּן נְטִיעָן דִּידוּי.

נְצַבְּהָ שְׁגַל לִימִינֶיהּ, כְּמַה דְאַתָּא אָמַר, (שם קי א) נְאֻם ה' לְאִדְנִי שָׁב לִימִינִי. בְּגִין כְּף

וְכַהֲנֵי אֹמְרִין. בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶיהּ. בְּנוֹת מְלָכִים: אֵלִין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין, דְאֶקְרוּן וְדַאי בְּנוֹת מְלָכִים, דְהָא מְזוּוּגָא דְמַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא הוּא אִינוּן. בִּיקְרוּתֶיהּ: דָּא גֵן עֲדָן, דִּיקִיר מְכַל מַה דְבִרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהַאי עֲלְמָא דְאִינוּן נְטִיעָן דִּידוּי.

נְצַבְּהָ שְׁגַל לִימִינֶיהּ, כְּמַה דְאַתָּא אָמַר, (שם קי א) נְאֻם ה' לְאִדְנִי שָׁב לִימִינִי. בְּגִין כְּף

לימיני. משום כך לְמַטָּה, נִדְבָקָה
בְּאַבְרָהָם, וּמְשֹׁם כִּף נִקְרָא
אַבְרָהָם אֱהָבִי, שְׁנִדְבָקָה בּוֹ
אַהֲבָתִי וְהוֹדִיעַ אֶת דִּינִי לְעוֹלָם,
וּבְשִׁבְלָה זָכָה לְבֹן, שְׁהָרִי ה"א
נוֹסְפָה עָלָיו מִקְדָּם לְכֹן.

בְּכַתָּם אוֹפִיר (שם מדה), כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(ישעיה יג) וְאָדָם מִכַּתָּם אוֹפִיר. וּמְתִי
הִיא בְּכַתָּם אוֹפִיר? כְּשִׁמְדוֹנָת
עִם הַפֶּלֶךְ, כְּשִׁיּוֹרֵד הַפֶּתֶר
בְּדִלּוּגִים, שְׁמֵאִיר מִצַּד הָאֵם
הַעֲלִינָה, וְשׁוֹרָה עַל רֹאשׁ
הַגְּבִירָה. וְאִז (שם מד) כַּתְּפָאֲרַת
אָדָם לְשִׁבְתָּ בֵּית. שְׁהָרִי הַבֵּית שֶׁל
הָעוֹלָם הִנֵּה מִתְנַהֵג עַל יָדָה.

מְשֹׁם כִּף אֲמָרָה לוֹ, אִם לֹא
תִתְחַבֵּר עִמִּי, אִיךָ אֶהְיֶה בְּצַמְאוֹן
עַל אוֹתָם עֲדָרִים קְדוֹשִׁים
שְׁסֻמוּכִים עַל שְׁלַחְנִי? זֶהוּ
שְׁכַתּוֹב (שיר א) שְׁלֵמָה אֶהְיֶה
כְּעֻטָּה עַל עֲדָרֵי חֲבֵרֶיךָ.

מִדָּה מְשִׁיב לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
(תהלים מדה) שְׁמְעֵי בַת וִרְאִי. כִּנְגֵד
זֶה, (שיר א) אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ הִיפָּה
בְּנָשִׁים צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן וִרְעֵי
אֶת גְּדִיתֶיךָ. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: הִנֵּה לָךְ עֲצָה עֲלִינָה,
צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן - אֵלוֹ
הַצְּדִיקִים הַשְּׁלָמִים שֶׁהַתְּעַטְרָת
בָּהֶם לְפָנַי, וִרְעֵי אֶת גְּדִיתֶיךָ -
אוֹתָם שְׁנַמְשְׁכִים אַחֲרֶיךָ.

וְאוֹתָם רְשָׁעֵי הַדּוֹר יִתְמַשְׁכְּנוּ
בְּחֻטְאֵיהֶם, אֶלְקָה אוֹתָם
בְּרִצּוּעָה, וְלֹא יוֹסִיפוּ לְחַטָּא.
וְתִשְׁמְרֵי בְּנִיךָ שְׁהוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ,
שֶׁלֹּא יִתְמַשְׁכְּנוּ עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל
בְּדִין וְאִמְתָּ. מָה הַטַּעַם? שְׁכַל
הַנְּשָׂמוֹת הֵן לְפָנַי, וְעַל זֶה (יחזקאל
יח) בֶּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא
יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֶּן.

כְּמוֹ זֶה, שְׁמְעֵי בַת וִרְאִי. שְׁמְעֵי,
שְׁכַף תְּלוּיָה הַשְּׁמִיעָה, כְּשִׁישְׂרָאֵל
חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה לְפָנַי - שְׁמְעֵי,
כִּדְךָ לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם הַתְּחִתָּוִי.

לְתַמָּא, בְּאַבְרָהָם אֲתִדְבַקְתָּ, וּבְגִין כִּף אִיקְרֵי
אַבְרָהָם אוֹהֲבִי, דְּאֲתִדְבַקְתָּ בֵּיה אֶהְבֵּה דִילִי.
וְאוֹדַע דִּינִי לְעֵלְמָא, וּבְגִינָה זָכָה לְבֹן, דְּהָא
ה"א אִיתּוֹסְפַת עָלָיו מִקְדָּמַת דְּנָא.

בְּכַתָּם אוֹפִיר, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה יג יב) וְאָדָם
מִכַּתָּם אוֹפִיר, וְאִימְתִי הוּא בְּכַתָּם
אוֹפִיר. כִּד אֲזִדְוּוּגָא בְּמִלְפָּא, כִּד נַחֲתִית כַּתְּרָא
בְּדִלּוּגִין, דְּאֲנַהִיר מְסֻטְרָא דְּאִימָא עֵילְאָה,
וְשִׁרְיָא עַל רִישָׁא דְּמִטְרוֹנִיתָא, וּכְדִין (שם מג יד)
תְּפָאֲרַת אָדָם לְשִׁבְתָּ בֵּית. דְּהָא בֵּיתָא דְּהָאִי
עֵלְמָא, עַל יָדָה אֲתִנְהִיגַת.

בְּגִין כִּף אֲמָרָה לִיָּה, אִם לֹא תִתְחַבֵּר בִּי, אֲכַדִּין
אַהֲוִי בְּצַחוּתָא עַל אֵינוֹן עֲדָרִין קְדִישִׁין,
דְּסְמְכִין עַל פְּתוּרֵי. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, שְׁלֵמָה
אַהֲיָה כְּעוֹטָה עַל עֲדָרֵי חֲבֵרֶיךָ.

קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָה אֲתִיב לָהּ, שְׁמְעֵי בַת
וִרְאִי. לְקַבִּיל דָּא, אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ
הִיפָּה בְּנָשִׁים צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן וִרְעֵי אֶת
גְּדִיתֶיךָ. אָמַר לָהּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא עֵיטָא
עֵילְאָה לָךְ, צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן, אֵלִין זְפִאִין
שְׁלִימִין דְּאֲתִעְטְרַת בְּהוּ קְדָמִי, וִרְעֵי אֶת
גְּדִיתֶיךָ אֵינוֹן דְּאֲתִמְשְׁכִין אַבְתְּרֶךָ.

וְאֵינוֹן חֵיבֵי דְרָא, יִתְמַשְׁכְּנוֹן בְּחוֹבֵייהוּ, וְאֶלְקִי
יִתְהוֹן בְּרִצּוּעָא, וְלֹא יוֹסְפוֹן לְמַחְטֵי.

וְתִטְרֵי בְּנִיךָ דְּאֲזִלִין אַבְתְּרֶיךָ, דְּלֹא יִתְמַשְׁכְּנוֹן
עֲלֵיהוֹן, וְכוּלָּא בְּדִינָא דְקָשׁוּט. מֵאִי טַעְמָא.
דְּכָל הַנְּשָׂמוֹת קְדָמִי אֵינוֹן, וְעַל דָּא (יחזקאל יח כ)
בֶּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֶּן.
בְּגוֹזָנָא דָּא שְׁמְעֵי בַת וִרְאִי. שְׁמְעֵי, דְּכָךְ תְּלִיָּא
שְׁמִיעָה, כִּד יִשְׂרָאֵל אֶהְדָּרִין בְּתִיּוּבְתָא

קְמָאִי, שְׁמְעֵי, אֶעֱיֵל צְלוֹתְהוֹן קְדָמִי, דְּפִתְחָא
דְּכֻלָּא כִּף הוּא, כּוּלָּא מְסֻרִית בִּידְךָ לְאַנְהִיגָא
הַכְּנִיסִי תְּפִלוֹתֶיךָ לְפָנַי, שֶׁהִפְתַּח שֶׁל הַכֹּל הוּא כִּף, הַכֹּל מְסֻרִיתִי

ועל פן שמעי בת וראי, משום שאת המראה של הכל, את נקראת באר לחי וראי. משום כך יש לך לעיין כל יום במעשי העולם, לתת לאדם פפי מעשיו. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הפקיד את היכלו ביד הגבירה לעיין על העולם, וכשבני העולם צדיקים, נוספת שמחה למעלה.

והט"ו אָזְנָה (תהלים מה), כנגד תפלות הכל. וכן עשתה אף היא מפל התפלות, לקרב עטרה לצדיק. משום שהרי כל התפלות הן לקרב העטרה לצדיק.

ושבחי עמך (שם), שפשבני לא הולכים בדרך ישרה, יש לך להביא עליהם מכות, כמו שנאמר (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני שבע. ועל פן ושבחי עמך, עשי אותם כאלו הם שכוחים מן העולם, עד שישוּבו בתשובה לפני. ובית אביך, שהוא אברהם, שהיא בתו, ושמה בכל.

ויתאו המלך יפנה (תהלים מה) - זה המלך העליון שאוהב לדבק בך ולהזדווג עמך זווג עולמים. ומתי? בשעה שכל בני היכל המלך צדיקים, בשעה שיסרת אותם והנהגת אותם לרצון המלך. זהו שפתיב (משלי לא) משא אשר יסרתו אמו. וזו בת שבע אם שלמה, שהנהיגה אותו לרצון המלך.

כי הוא אֲדִנְיָה (תהלים מה) - כל כחך הוא ממנו. אין הלבנה מאירה אלא מן השמש. שמה אדנ"י, סימן לוקחת מבית המלך. א' מראש הכל להתנהג בה, וי' הראש של השם הקדוש, החכמה העליונה.

והשתחוי לו (שם), כמו שנאמר (מ"א א) ותקד בת שבע. ואז המלך עושה כל רצונה. וישראל

עלמא תתאה. ועל דא שמעי בת וראי, בגין דאת חיזו דכולא, את אתקריאת באר לחי וראי. בגין כך אית לך לעיינא כל יומא בעובדיהון דעלמא, למיהב לבר נש כפי עובדוי.

הוא חזי, בד ברא קודשא בריך הוא עלמא, מני היכליה בידא דמטרוניתא לעיינא על עלמא. וכד בני עלמא זפאין, חדרה אתוסיף לעילא.

והט"ו אָזְנָה, לקבל צלותא דכולא. וכן עבדת אוף איהי מפל צלותין, לקרבא עטרה לצדיק. בגין דהא כל צלותין, לקרבא עטרה לצדיק הוא.

ושבחי עמך, דכד בני לא אזלין באורח מישר, אית לך לאייתאה עליהון מחאן. כמה דאת אמר, (ויקרא כו כד) והפיתי אתכם גם אני שבע. ועל דא ושבחי עמך, עביד יתהון כאלו הם שכוחין מעלמא, עד דיתובון בתיובתא קמאי. ובית אביך, דא אברהם, דאיהי ברתיה, ובכל שמה.

ויתאו המלך יפנה, דא מלפא עילאה, דרחים לאתדבקא בך, ולאזדווג בך זווג עלמין. אימת, בשעתא דכל בני היכלא דמלפא זפאין. בשעתא דיסרת לון, ודברת לון לרעותא דמלפא. הדא הוא דכתיב, (משלי לא א) משא אשר יסרתו אמו. ודא בת שבע אם שלמה, דדברת ליה לרעותא דמלפא.

כי הוא אֲדִנְיָה, כל חילא דידך (דף סה ע"א) מניה הוא. סיהרא לא אתנהירת אלא משמשא. שמה דילה אדנ"י, סימנא נקטת מבי מלפא. א' מרישא דכולא לאתנהגא בה. וי' רישא דשמא קדישא, חכמה עילאה.

והשתחוי לו, כמה דאת אמר (מ"א א א) ותקד בת

מתגברים למעלה למעלה, ומדורג עם המלך ועם הגבירה. ואז שאר העמים נכנעים תחתיהם, וכלם חוזרים לעבד אותם, משום שהם בני המלך. משום כך (תהלים מה) ובת צר במנחה פניך יחלו עשירי עם.

בנגד זה, (שיר א) לססתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי. שהקדוש ברוך הוא נתן בלבו להפגס אחריהם לים, כדי שישבעו ישראל מממוניהם שהובילו לשם עמיהם. והכל נטלו ישראל בים שכר אותה העבודה שעבדו עמם.

כמו כן לעתיד לבא, ובת צר - זה צדו של עשו ושארו העמים שהציקו לישראל, ועד עתה היו מציקים להם בחדוניהם, כמו שנאמר (ישעיה נט) כי יבוא כנהר צר רוח ה' נססה בו.

אז ישראל יחזרו בתשובה שלמה לפני הקדוש ברוך הוא, שנגררה באותם צרות רבות שבאות עליהם כמי שנספח זכרונם למעלה. וכשם חוזרים בתשובה בלב שלם, ככתוב (דברים ד) בצר לך ומצאוך וגו', ושבת עד ה' אלהיך. וישוב המלך לבית הגבירה לפיסה. ועל זה (ישעיה נט) ובא לציון גואל, זה המלך שבא לבית הגבירה. משום שביתה כלם שלמים לפניך, בא להקיימה מהעפר.

במנחה פניך יחלו עשירי עם, משום שאת (תהלים מה) כבודת בת מלך פנימה. ומהו כבודת? כבוד ה'. וזו הבת מאותו המלך שהיא פנימה ודאי. וזו האם העליונה, שהיא הפנים של הכל, והיא מעוררת חרות ומנוחה על בנייה.

ודאי ודאי אימה פנימה דכלא, ואימה איתערת חירו ונייחה

שבע. וכדין מלפא עביד כל רעותה. וישאל מתגברין לעילא לעילא. ומדורייהו עם מלפא ועם מטרוניתא.

בדין שאר עמין אתפפיין תחותיהו, וכלהו אתהדרון לעבדין לון, בגין דאינון בני מלפא. בגין כך ובת צור במנחה פניך יחלו עשירי עם.

לקביר דא, לססתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי. דקודשא בריך הוא יהיב בלפיה למיעל בתרייהו לימא, בגין דישבעון ישראל מממוניהון, דאובילו עמהון תמן. וכולא נטלו ישראל בימא, אגרא דההוא עבידתא דעבדו עמהון.

בגוונא דא לזמנא דאתא, ובת צור, דא סטרא דעשו ושארו עמין דאעקו לישראל, ועד השתא הוו אעקין לון בחובייהו. כמה דאת אמר, (ישעיה נט יט) כי יבוא כנהר צר רוח ה' נססה בו.

בדין ישראל יהדרון בתיובתא שלימתא קמי קודשא בריך הוא, דאתחזי באינון עקתינ סגיאין דאתיין עלייהו, כמאן דאשתכח דוכרניהון לעילא. וכד אינון הדרן בתיובתא בלפא שלימא, בגוונא דכתיב (דברים ד) בצר לך ומצאוך וגו', ושבת עד ה' אלהיך. וישוב מלפא לבי מטרוניתא לפייסא לה. ועל דא (ישעיה נט כ) ובא לציון גואל, דא מלפא דאתי לבי מטרוניתא. בגין דביתה כלהו שלמין קמה, אתי לאקמא לה מעפרא.

במנחה פניך יחלו עשירי עם, בגין דאת כבודת בת מלך פנימה. ומאי כבודת.

כבוד ה'. ודא בת מההוא מלך דאימה פנימה ודאי. ודא אימא עילאה, דאימה פנימה דכלא, על בנאה.

ממשפצות זֶהב לְבוּשָׁה, לְקָבִיל דָּא אָמַר
שְׁלֵמָה, נָאוּוּ לְחַיִּיךָ בַּתּוֹרִים
צְוֹאֲרֵךְ בַּחֲרוּזִים. לְחַיִּיךָ תְרִין. לְזַמְנָא הֵהוּא,
וּלְזַמְנָא דְאַתִּי. בַּתּוֹרִים תְרִין תּוֹרִים וּדְאִי. בְּגִין
דְּבִיּוּמָא דְמַשִּׁיחָא תַתְּחַדֵּשׁ דַּעְתָּא בְּעֵלְמָא,
וְתַתְּנֵהִיר אֲוִרֵייתָא קַמִּי כּוּלָּא. בְּגִין דְּכַתִּיב,
(ירמיה לא לג) כִּי כּוּלָּם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד
גְּדוּלָּם. וְעַל דָּא, מִמְּשַׁבְּצוֹת זֶהב לְבוּשָׁה, דָּא
סִיטְרָא דְצַפּוֹן, דְּאֵתְלִבִּישַׁת בְּהָ לְמַעַבְד
נּוּקְמִין, בְּאִינוּן דְּאֵעְקִין לְבַנְהָא. וְעַל דָּא קְרִינָן
לֵיה מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד וּדְאִי הוּא. וּכְדִין
אֵיתַעַר בְּעֵלְמָא.

מִמְּשַׁבְּצוֹת זֶהב לְבוּשָׁה (שם), כְּנָגֵד
זֶה אָמַר שְׁלֵמָה (שיר א) נָאוּוּ לְחַיִּיךָ
בַּתּוֹרִים צְוֹאֲרֵךְ בַּחֲרוּזִים. לְחַיִּיךָ -
פְּעַמִּים, לְזַמֵּן הֵהוּא וְלַעֲתִיד לְבֵא.
בַּתּוֹרִים - שְׁנֵי תּוֹרִים וּדְאִי. מִשּׁוּם
שְׁבִימֵי הַמְּשִׁיחַ תַתְּחַדֵּשׁ דַּעַת
בְּעוֹלָם, וְתוֹאֵר הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַכּל,
מִשּׁוּם שְׁכַתּוּב (ירמיה לא) כִּי כּוּלָּם
יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם.
וְעַל זֶה מִמְּשַׁבְּצוֹת זֶהב לְבוּשָׁה,
זֶה צַד הַצַּפּוֹן, שֶׁהִתְלַבְּשָׁה בּוֹ
לַעֲשׂוֹת נְקָמוֹת בְּאוֹתָם שֶׁהִצִּיקוּ
לְבָנֶיהָ. וְעַל זֶה קוֹרְאִים לוֹ מְלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד וּדְאִי הוּא. וְאֵז
מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם.

מַה כְּתִיב לְעִיל. (תהלים מד כו) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָא נַפְשָׁנוּ
וְכוֹ' קוּמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ. מֵאִי קוּמָה. בְּגִין
דְּעַד הַשְׁתָּא אִיהִי נּוּפְלַת, הַשְׁתָּא קוּמָה עֲזַרְתָּה
לָנוּ, דְּאֵתְדַבֵּק מְלַכָּא בְּמִטְרוּנֵיתָא. וּפְדָנוּ לְמַעַן
חֲסִדְךָ. דָּא אַבְרָהָם, יְמִינָא, דְּלֹא תַהֲוִי
לְאַחֲוֹרָא. דְּבְגִין כְּךָ אָמַר, (שם טו) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ
וְעַנְנִי. בְּגִין כְּךָ, מִמְּשַׁבְּצוֹת זֶהב לְבוּשָׁה.

מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? (תהלים מד) כִּי
שָׁחָה לְעַפְרָא נַפְשָׁנוּ כּוֹ', קוּמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ. מַה זֶה קוּמָה? מִשּׁוּם
שְׁעַד עֲתָה הִיא נּוּפְלַת. כְּעַת קוּמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, שְׁנַדְבֵק הַמְּלֶךְ עִם
הַגְּבִירָה. וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ - זֶה
אַבְרָהָם, הַיְמִין, שְׁלֹא תַהֲוִי
לְאַחֲוֹר. שְׁמִשּׁוּם כְּךָ אָמַר (תהלים י)
הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי. מִשּׁוּם כְּךָ,
מִמְּשַׁבְּצוֹת זֶהב לְבוּשָׁה.

רְרַקְמוֹת: אֵלִין לְבוּשִׁין דִּיקָר, דְּאִינוּן מְרוּקְמִין
לְמַקְדָּשָׁא. וְכֹל מְנוּי דְזַמִּין קוּדְשָׁא
כְּרִיף הוּא לְמַלְבֵּשׁ, לְמִיָּהב נּוּקְמָתָא בְּאֲדוּם.
תּוּבַל לְמֶלֶךְ, דָּא כְּלָה אֵלְבִישַׁת לֵיה. מֵאֵן גְּרַם
כָּל דָּא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל לֹא אֵתְעַרְבוּ בְּסִטְרָא
דְּעַשׂוּ, כָּל אִינוּן זְמִינִין לְמַחְמִי בִיקְרָא דְצִיּוֹן.
לְקָבִיל דָּא תּוֹרִי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ. תּוֹרִי, תְרִין.
רְמַז לְאוֹרֵייתָא דְאַתִּיָּהִיב בִּימֵי פְרַעֲהָ.

רְרַקְמוֹת - אֵלוּ לְבוּשֵׁי כְבוֹד,
שֶׁהֵם רְקוּמִים לְמַקְדָּשׁ. וְכֹל
הַכְּנָדִים שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְלַבֵּשׁ, לְתַת נְקָמָה בְּאֲדוּם. תּוּבַל
לְמֶלֶךְ - זֶה הַכְּלָה הַמְּלַבִּישָׁה אוֹתוֹ.
מִי גְרַם כָּל זֶה? מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל
לֹא הִתְעַרְבוּ בְּצַד שֶׁל עַשׂוּ, כָּל
אֵלוּ עֲתִידִים לְרֹאוֹת בְּכַבוֹד שֶׁל
צִיּוֹן.

וְרַמַּז לְדַעְתָּא דְתַתְּחַדֵּשׁ בְּיוֹמוֹי דְמַשִּׁיחָא. עִם
נְקוּדוֹת הַפְּסָף. הֵתָם, (הושע ג ב) בַּחֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר
פְּסָף. וְהֵכָא, (ש"ש ח ט) אִם חוּמָה הִיא נְבִנָה עֲלֶיהָ
טִירַת פְּסָף, וּדְאִי מְסִטְרָא דְאַבְרָהָם אֵתִיָּא לוֹן
הֵאִי. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (ויקרא כו מב) וְאֵף אֵת
בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכּוֹר וְהָאֲרִץ אֲזַכּוֹר.

כְּנָגֵד זֶה, תּוֹרִי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ.
תּוֹרִי - שְׁנַיִם. רְמַז לְתוֹרָה שְׁנַתְּנָה
בִּימֵי פְרַעֲהָ, וְרַמַּז לְדַעַת
שְׁתַתְּחַדֵּשׁ בִּימוֹת הַמְּשִׁיחַ. עִם
נְקוּדוֹת הַפְּסָף - שֵׁם (הושע א)
בַּחֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר פְּסָף, וְכֹאֵן (שיר ח)
אִם חוּמָה הִיא נְבִנָה עֲלֶיהָ טִירַת
פְּסָף. וּדְאִי שְׁמַצַּד שֶׁל אַבְרָהָם
בָּאָה זֶה לְהֵם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ויקרא כו)
וְאֵף אֵת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכּוֹר
וְהָאֲרִץ אֲזַכּוֹר.

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחֹת וְגִיל, תְּרִין חֲדָוּן, לְעִילָא וּלְתַתָּא. לְעִילָא, דְּשָׂמָא קִדִּישָׁא וְכוּרְסִיָּא אֲשֵׁתָּלִים, כַּד אֲתַאבִּיד יוֹדֵעַ צִיד מַעֲלָמָא, וְדוּכְרַנְיָה לְעֵלְמִין לָא אִידְכֵר. לְתַתָּא, יִשְׂרָאֵל בְּנוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרַחֲמִין עִילָאִין אָרִים דְּגַלְיָהוּן עַל פּוֹלָא. וְעַל דָּא מוּבָאוֹת לָךְ. כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (ישעיה סו כ) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב תְּבַאֲנָה בְּהִיכַל מְלָךְ.

תַּחַת אַבוּתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, תַּחַת אַבוּתֵיךָ, אֵינּוֹן אֲבָהֶן עִילָאִין, דְּאֹדִיעוּ לָךְ בְּעֵלְמָא, וְאֲתַקִּינוּ לָךְ, עַל פּוֹלָא יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׁיתְמוּ לְשָׂרִים, דְּאֵינּוֹן אֲבָהֶן עִילָאִין, דְּכְתִיב בְּהוּ (במדבר כא יח) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים, דְּאֲתַקִּינוּ לָהּ בְּכוֹלָא וְכוֹלָא לְהָאֵי בְּאֵר. כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אֲתַקְרִי.

דְּכָר אַחַר, תַּחַת אַבוּתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ. דְּכַלְהוּ בְּרַחֲמֵי, כְּאֵינּוֹן דְּרָא דְּמַדְבְּרָא, כְּאֵינּוֹן דְּאִיקְרוּן דוּר דְּעָה. יִהְיוּ בְּנֵיךָ, דְּכַלְהוּ בְּרַחֲמֵי יִתְגַבְּרוּן עַל אוֹרֵייתָא. לְקַבֵּל דָּא כְּתִיב, עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמַסְבוֹ נְרַדִּי נִתַּן רִיחוֹ. דְּאֲקַדִּימוּ עֲשִׂיהָ לְשִׁמְיָעָה. אוּף הֵכָא בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְמוּן כְּוֹתְהוּן.

אֲזַכְּרֶיהָ שְׂמֵךְ בְּכָל דוּר וְדוּר. מְדַרָּא עִילָאָה, דְּתַלְיָא בֵּיה דְּרוּר וְחִירוֹ לְכָלָא. בְּזַמְנָא דִּיהוּא שׁוּפֵר גְּדוּל, יִפִּיק פּוֹלָא לְחִירוֹ, כְּדִין עַמִּים יְהוּדוּף לְעוֹלָם וְעַד, דְּלָא יִתְפָּרַשׁ עוֹלָם מוֹעֵד, וְוַעֲד מְעוֹלָם. לְקַבֵּיל דָּא, צְרוּר הַמּוֹר דוּדִי לִי בֵּין שְׂדֵי יִלִּין.

עַד הֵכָא אֲתִיְהֵב לִיָּה רְשׁוֹ לְגַלְאָה. אֲתָא שְׁלֵמָה, וְאֲשֵׁתָּלִים בְּכָלָא, וְאֲשָׁלִים כָּלָא, וְאֲכִלִּיל בְּהִנְהוּ תוֹשְׁבָחוֹן חֲכָמָתָא עִילָאָה, קִיוְמָא דְּכָל עֵלְמִין, דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחֹת וְגִיל (תהלים מה) - שְׂפִי שִׂמְחֹת, לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה. לְמַעֲלָה - שֶׁשֶׁם הַקְּדוֹשׁ וְהַכֶּסֶף נִשְׁלָמִים, כְּשִׂיאֲכַד יוֹדֵעַ צִיד מִן הָעוֹלָם וְזַכְרוֹנוֹ לֹא יִזְכֵּר לְעוֹלָמִים. לְמַטָּה - יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַחֲמִים עֲלֵינוּנִים מְרִים דְּגִלְמֵ עַל הַכֹּל. וְעַל זֶה מוּבָאוֹת לָךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחֵיכֶם מִן הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב תְּבַאֲנָה בְּהִיכַל מְלָךְ.

תַּחַת אַבוּתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ (תהלים מה). אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל: תַּחַת אַבוּתֵיךָ, אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוֹדִיעוּ אוֹתָךְ בְּעוֹלָם וְתַקְּנוּ אוֹתָךְ - עַל הַכֹּל יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׁיתְמוּ לְשָׂרִים, אֵת אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (במדבר כא יח) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים, שֶׁתַּקְּנוּ אוֹתָךְ בְּכָל, וְהַכֹּל לְבְּאֵר הַזֶּה. כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת.

דְּכָר אַחַר, (תהלים מה) תַּחַת אַבוּתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכַלְם בְּאַהֲבָה, כְּאוֹתָם דוּר הַמְּדַבֵּר, כְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים דוּר דְּעָה. יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכַלְם בְּאַהֲבָה יִתְגַבְּרוּן עַל הַתּוֹרָה. כְּנִגְדַּד זֶה כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהַמְּלִיךְ בְּמַסְבוֹ נְרַדִּי נִתַּן רִיחוֹ. שֶׁהַקְּדִימוּ עֲשִׂיהָ לְשִׁמְיָעָה, אִף כְּאֵן בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְמוּן כְּמוֹתָם.

אֲזַכְּרֶיהָ שְׂמֵךְ בְּכָל דוּר וְדוּר (תהלים מה), מִהַדוּר הָעֲלִיוֹן, שֶׁהַדְּרוּר וְהַחֲרוּת תְּלוּיִים בּוֹ לְכָל. בְּזַמֵּן שֶׁהַשׁוּפֵר הַגְּדוּל הוּא יוֹצִיא הַכֹּל לְחִירוֹת, אֲזֵי עַמִּים יְהוּדוּף לְעוֹלָם וְעַד, שֶׁלֹּא יִפְרַד עוֹלָם מוֹעֵד, וְוַעֲד מְעוֹלָם. כְּנִגְדַּד זֶה, צְרוּר הַמּוֹר דוּדִי לִי בֵּין שְׂדֵי יִלִּין.

עַד כְּאֵן נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְגַלוּת. כְּאֵן שְׁלֵמָה וְהַשְׁתַּלְּם בְּכָל, וְהַשְׁלִים הַכֹּל, וְהַכְּלִיל כְּאוֹתָן הַתְּשׁוּבָחוֹת חֲכָמָה עֲלֵינוּנָה, הַקְּיִוִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ

לְגַלְאָה לָהּ לְבָנוּי, בְּזִמְנָא דִּיתְעַר דְּעַתָּא
 בְּעַלְמָא. דְּכָל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל יִדְבִיק
 אֲדָבְקוּתָא בְּחֻכְמָתָא עֵילָאָה, רָזָא דְשִׂמְא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְדָא אִיהוּ טִיבוּ, דְלִית
 לִיהּ פְּסִיקוּ פְּלַל, לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמִין. (ד' טו סה
 ב' ע')

ברוך הוא לגלותה לבניו בזמן
 שתתעורר הדעת בעולםם. כשכל
 אחד ואחד מישראל ישיג דבקות
 בחכמה העליונה, סוד שמו של
 הקדוש ברוך הוא, וזהו הטוב
 שאין לו הפסקה כלל, לעולם
 ולעולמי עולמים.

פְּרַשְׁתָּ בְּלֶק

פְּרַשְׁתָּ בְּרֶק

אֲמוּנָה אֲוֹמֵן, תְּרִי דְאִינוּן חַד. חַד גְּן, וְחַד
 נְהַר. דָּא נְפִיק מְעַדָן, וְדָא אִיתְשַׁקִּי
 מְנִיָּה. הָא הֶכָּא פֶּל רָזָא סְתִימָא דְמַהִימְנוּתָא.
 וְאוֹרִיפְנָא, הָאִי מֵאן דְּאִיתְעַר בְּלִילְיָא, בְּשַׁעְתָּא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עָאל בְּגִנְתָּא,
 לְאַשְׁתַּעֲשַׁעַא בְּצַדִּיקְיָא, בְּעֵי לְמִימַר פְּסוּקָא
 דָּא, בְּרַעוּתָא דְלָבָא, וְלִכְוֹנָא רַעוּתָא בֵּיהּ. (ישעיה
 כה א) ה' אֱלֹהֵי אֲתָה אַרְוִמְמָךְ אוֹדָה שְׁמָךְ פִּי
 עֲשִׂיתָ פֶּלָא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֵן. וּבְתַר
 בֵּן יֹאמֵר, (תהלים קלט יד) אוֹדָךְ עַל פִּי נוֹרְאוֹת נְפִלְיָתִי
 נְפִלְאִים מְעַשִּׂיךְ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. לְבַתֵּר,
 (בראשית ב' י) וְנִהַר יוֹצֵא מְעַדָן וְגו'. וְהֵינּוּ שְׂבָחָא
 דְחֻסְיָא קְדָמָי, כַּד מִתְעַרוּ בְּפִלְגוֹת לִילְיָא.
 וּלְבַתֵּר מְסַדְרֵי שְׂבַחֵיהוּ, וְלַעֲאן בְּאוּרִייתָא.
 שְׁעִשׂוּעָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מֵאִי הִיא. אֶלָּא,
 כֹּל צַדִּיקְיָא קְיִימִין בְּדִיוֹקְנֵיהוּ,
 וּמִתְלַבְּשִׁין בְּגִנְתָּא דְעַדָן, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
 וְאַתְסַחֵן בְּטִלָּא, דְזִמִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְאַחֲרָא מִיִּתְיָא. וְעֵאלִין פְּלָהוּ לְגַבֵּי מְשִׁיחַ,
 וְשָׂאֲלִין מַה דְשָׂאֲלִין, וְהָא אִיתְעַרוּ חֻבְרִיָּא.
 לְבַתֵּר מִתְפַּנְשִׁין, וּמִשְׁתַּדְּלִין פְּלָהוּ בְּדַעְתָּא
 עֵילָאָה, בְּכָלְהוּ מְתִיבְתֵי דְתַמָּן.
 וְעֵלְיָהוּ פְּמָה מְמַנָּן. וּמִתְחַדְּשִׁין תַּמָּן כְּמָה
 חִידוּשִׁין בְּאוּרִייתָא. לְבַתֵּר נְפַקִּי פְּלָהוּ, וְחֻמָּאן,
 כַּד אֲתִי אֵלְיָהוּ לְגַבֵּי אֲבָהָן. אִיהוּ נְפַק, וְאִינְהוּ

אמונה אמן (ישעיה כה), שנים שהם
 אחד. אחד גן, ואחד נהר. זה יוצא
 מעדן, וזה משקה ממנו. הנה כאן
 כל הסוד הנסתר של האמונה.
 ולכדנו, זה מי שתתעורר בליליה,
 בשעה שהקדוש ברוך הוא נכנס
 לגן להשתעשע עם הצדיקים,
 צריך לומר פסוק זה ברצון הלב,
 ולכונן בו ברצון: ה' אלהי אתה
 ארוממך אוֹדָה שְׁמָךְ פִּי עֲשִׂיתָ
 פֶּלָא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֵן.
 ואמר בן יאמר, (תהלים קלט) אוֹדָךְ
 עַל פִּי נוֹרְאוֹת נְפִלְיָתִי נְפִלְאִים
 מְעַשִּׂיךְ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד. אַחַר
 כֹּךְ, וְנִהַר יוֹצֵא מְעַדָן וְגו'. וְהֵינּוּ
 הַשְּׂבַח שֶׁל הַחֻסְיָאִים הָרִאשׁוֹנִים
 כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 וְאַחַר כֵּךְ מְסַדְּרִים שְׂבַחֵיהֶם
 וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.
 מה הוא שעשועו של הקדוש
 ברוך הוא? אלא כל הצדיקים
 עומדים בדיוקניהם, ומתלבשים
 בגן עדן, בכל יום ויום, ורוחצים
 בטל שבו עתיד הקדוש ברוך הוא
 להחיות מתים, וכלם נכנסים אל
 המשיח, ושואלים מה
 ששואלים, והרי העירו החברים.
 אחר כך מתפנסים, ומתעסקים
 כלם בדעת העליונה, בכל
 הישיבות של שם. ועליהם כמה
 ממנים. ומתחדשים שם כמה
 חדושים בתורה. אחר כך יוצאים
 כלם, ורואים כשבא אליהו אל
 האבות. הוא יוצא - והם נכנסים
 ועומדים לפני האבות, ושמים

בָּהֶם בַּכֹּמֶה בָּנִים קְדוּשִׁים
שְׂסָבִיבָם, וְכֻלָּם שְׂמַחִים.

בְּשִׁנְכֵנָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כָּל־עוֹמְדִים
מִתְקַנְיִם בְּרֹאיוֹ, וְכֹל הַהִשְׁתַּדְּלוֹת
שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בַּחֲדוּשֵׁי
תוֹרָה. וְתִשׁוּקְתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתָם הַצַּדִּיקִים, שֶׁחֲדָשׁוּ
בָּה דְבָרִים. וְהִשְׁתַּעֲשְׂעוּ בָּהֶם,
וְהִשְׁתַּעֲשַׂע בְּאוֹתָם דְּבָרִים. וְכֵן
בְּכֹל צַדִּיק וְצַדִּיק.

אֲחֵר כֶּף כָּף כָּל־מִתְקַנְיִם זָכָר
וְנִקְבָּה. וְאַחֵר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַרִיחַ וְהִשְׁתַּעֲשַׂע בָּהֶם, וּבְכֹל
הַסּוּדוֹת הַלְלוּ שֶׁל הַחֲכֵמָה
שְׁלָהֶם, מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם, וְהֵם
רוֹאִים אֶת אוֹתוֹ נֹעַם ה'. אֲזַי כָּל־
שְׂמַחִים בְּשִׂמְחָה רַבָּה, עַד
שְׂמֵת־פְּשָׁטִים הַזֵּיו וְהַאֹר שְׁלָהֶם.
וּמֵאוֹתָהּ הַמְּשַׁכָּה שֶׁל זֵיו וְאוֹר שֶׁל
הַשְּׂמִיחָה שְׁלָהֶם, עוֹשִׂים פְּרוֹת
וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ
הַפְּרִי נִכְנָס תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה
עַד הַזְּמַן שֶׁצָּרִיךְ.

וְכֵן מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּכֹל צַדִּיק וְצַדִּיק,
וְאוֹמֵר: אֲשֶׁר־י הַמְּלָךְ שֶׁהַבְּנִים
הַלְלוּ נִבְחָרוּ לְחַלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ. וְקוֹל
מִתְעוֹרֵר מֵאֲמָצַע הַגֵּן שֶׁל הַרְקִיעַ,
וְקוֹרָא בְּקוֹל חֲזָק וְאוֹמֵר, (שם קלז)
זָכַר ה' לְבִנְיָ אָדָם אֶת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד
הַיְסוּד בָּה. וְאֲזַי הִילָלוֹת וְהַצַּעֲקוֹת
שָׁלוֹ. וְכֹל הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם
מִתְעוֹרְרִים בְּבִכְיָה.

וְקוֹר מִתְעוֹרֵר בְּאֲמָצַע הַגֵּן שֶׁל
הַרְקִיעַ, שְׁנִשְׁמַע בְּשִׁלֵּשׁ מְאוֹת
וְתִשְׁעִים רְקִיעִים, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין
שְׂמִיחָה וְשִׁעֲשׂוּע לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֲלָא בְּשַׁעֲה שְׁעוֹמֵד עִם
הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם. וּמִשּׁוֹם כֶּף נִשְׁבַּע
וְאוֹמֵר, (שם) אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַם
תִּשְׁכַּח יְמִינִי תִדְבַק וְגו', אִם לֹא
אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי. בְּכֹל אֲתֵר דְּאִית

עֲאֵלִין וְקִיִּימִין קָמִי אַבְהֵן, וְחָדוּ בָּהוּ, בַּכֹּמֶה
בָּנִין קְדִישִׁין דִּי בְּסַחְרְנִייהוּ, וְחָדָאן כְּלָהוּ.

וְכַד עֵייל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגוֹ לַיְלָא,
כְּלָהוּ קִיִּימִין מִתְתַּקְנִין כְּדָקָא יְאוֹת, וְכֹל
אֲשִׁתְּדִלוֹתָא בְּמָה דְּאֲשִׁתְּדִלוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא
בַּחֲדוּשֵׁי אוֹרִייתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תִּיאובְתִּיה בְּאִינוֹן צַדִּיקִיא, דְּחֲדִישׁוּ בָּה מְלִין.
וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בָּהוּ, וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בְּאֵלִין מְלִין. וְכֹל
בְּכֹל צַדִּיקָא וְצַדִּיקָא.

לְבָתֵר, כְּלָהוּ מִתְתַּקְנִין דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּתֵר דְּאֵרַח וְאֲשִׁתַּעֲשַׂע בָּהוּ,
וּבְכֹל אֵלִין רְזִין דְּחֲכֵמָתָא דִּילְהוֹן, אֲתַגְלִי
עֲלִייהוּ, וְאִינוֹן חֲמָאן בְּהַהוּא נוֹעַם ה'. כְּדִין
כְּלָהוּ חָדָאן בְּחֲדוּוה סְגִיָא, עַד דְּמִתְפְּשָׁטִי
זֵיוָא וְנַהוּרָא דִּילְהוֹן. וּמַהֵהוּא מְשִׁיכוּ דְזֵיוָא
וְנַהוּרָא דְּחֲדוּה דִּילְהוֹן, עַבְדִּין פִּירִין וְאִיבִין
לְעֵלְמָא דָא, וְהַהוּא אִיבָא עָאל תַּחוֹת גְּדַפוּי
דְּשְׂכִינְתָא, עַד זִימְנָא דְּאֲצַטְרִיךְ.

וְכַד מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּכֹל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְאוֹמֵר, זַכָּאָה
מְלַכָּא דְּבִנְיָן אֵלִין אֲתַבְּרָרוּ לְחוֹלְקִיָּה
וְעַדְבִּיָּה. וְקָלָא אִיתְעַר, מֵאֲמָצַעוֹת גִּינְתָא
דְּרַקִּיעַ, וְקוֹרָא בְּקַל תְּקִיף וְאוֹמֵר, (תהלים קלז ו) זָכַר
ה' לְבִנְיָ אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאוֹמְרִים עָרוֹ
עָרוֹ עַד הַיְסוּד בָּה. כְּדִין עֲרִטִידוֹ וְקַרְקוֹרָא
דִּילְיָה. וְכֹל צַדִּיקִיא דְּתַמֵּן אֲתַעָרוּ בְּבִכְיָה.

וְקָרָא אִיתְעַר מֵאֲמָצַעוֹת גִּנְתָא דְּרַקִּיעָא,
דְּאֲשִׁתַּמַּע בְּתַלְתַּת מְאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין.
בְּגִין דְּלִית חֲדוּה וְשִׁעֲשׂוּעָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אֲלָא בְּשַׁעֲתָא דְּקָאִים בְּהַדִּי צַדִּיקִיא
דְּתַמֵּן. וּבְגִין דָּא אוֹמִי וְאוֹמֵר, (שם ו) אִם אֲשַׁכַּחְךָ
יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי תִדְבַק וְגו', אִם לֹא אֲעֲלֶה
אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי. בְּכֹל אֲתֵר דְּאִית

שמחתי. בכל מקום שיש שמחה לקדוש ברוך הוא, קול זה יוצא וקורא.

אז יוצא משם, ועולה ומכה ברקיעים, ושואג שאגות, עד שכל צבאות השמים כלם בערבוביה. אז נושבת רוח ומכה בעלים של אותו העץ הגדול, וכל הענפים שלו מכים זה בזה. וקול מתעורר מתוך נוף העץ וקורא, (שם קה) זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור אשר פרת את אברהם ושבועתו לישחק. פיון שקול זה מתעורר, שומע אברהם הזקן ומתעורר, ואז הוא רצון המלך, ומתנחם עמו.

בשעה ההיא מתעוררת רוח אחת מצד דרום, וכל הרצון והשמחה והרפואה מתעוררים בעולם. ואז עולה הבקר, ועת רצון נמצאת, ונחת היא לכל אסירי המלך שהם בבית חלים. אשרי העם שיכולים לדעת מהסודות הטמירים, הנסתרים של המלך הקדוש.

אמר רבי אבא, יום אחד היינו הולכים במדבר, אני ורבי יהודה שמן עפו עמי, ונכנסנו למערה אחת, ומצאנו שם ספר עתיק אחד מהימים הראשונים. פתחנו אותו, ומצאנו שהיה כתוב בראש דבריו, (ישעיה מב) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. ובאר הפסוק בנשמות הצדיקים, מיום שעלה ברצון המחשבה לברא את העולם.

שפרם שנברא העולם, כל רוחות הצדיקים היו גנוזים במחשבה לפניו, כל אחד ואחד בדמותו. פיון שציר העולם, כלם התגלו, ועומדים בדיוקניהם לפניו, שם ברומי הרקיעים (מרומים). אחר כך נתן אותם באוצר אחד בגן העדן שלמעלה. והאוצר ההוא אינו מלא לעולמים, ותמיד קורא:

חדוה לקודשא בריך הוא, קלא דא נפיק וקארי.

בדין נפיק מתמן, וסליק ובטש ברקיעין, ושאגי שאוגין, עד דכל חילי שמייא פלהו בערבוביא. (ג"א בערמורא) כדין נשבא רוחא, ובטש בטרפין דההוא אילנא רברבא, וכל ענפין דיליה בטשין דא בדא. וקלא איתער מגו נופא דאילנא וקרי, (שם קה ח-ט) זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור אשר פרת את אברהם ושבועתו לישחק. פיון דקלא דא אתער, שמע אברהם סבא ואיתער, כדין איהו רעווא למלפא, ואתנחם בהדיה.

בהויה שעתא, איתער רוחא חדא מסטרא בדרום, וכל רעו וחדוותא ואסוותא איתער בעלמא. וכדין סליק צפרא, ורעווא אשתכח, ונניחא איהו לכל אסירי מלפא דאינון בבי מרעיהו. זפאה עמא, דיכלין למנדע מרזין טמירין, סתימין דמלפא קדישא. אמר רבי אבא, יומא חדא הוינא אזלי במדברא, אנא ורבי יהודה דמן עכו בהדי, ואעילנא במערתא חדא, ואשפחנא תמן ספרא חדא עתיקא מיומין קדמאין. אפתחנא ליה, ואשפחנא דהוה פתיב בריש מלוי, (ישעיה

מב ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. ואוקים קרא בנשמתהון דצדיקיא, מן יומא דסליק ברעותא דמחשבה למברי עלמא. רעד לא אתברי עלמא, כל רוחין דצדיקיא הו גניזין במחשבה קמיה, כל חד וחד בדיוקניה. פיון דצייר עלמא, אתגליין פלהו, וקיימי בדיוקניהו קמיה, תמן ברומי רקיעין (ג"א מרומים). לבתר יהיב לון באוצר חד, בגנתא דעדן לעילא. וההוא אוצר לא מלייא לעלמין, ותדיר קרי, הראשונות הנה באו וחדשות אני

הראשנות הנה באו וחדשות אני מגיד. מה זה אני מגיד? אלא כלם בשמות, ואין תשוקה וכסוף לאותו האוצר אלא להריק בו נשמות.

כמו שהגיהנם אין לו תשוקה וכסוף אלא לקבל בו נשמות להטהר שם, וכל הימים קורא הב. מה זה הב הב? אלא אשרף אשרף.

ואותו האוצר שומר כל אותן הנשמות, עד הזמן שמלביש אותן, ויורדות לעולם הזה. ומתוך חטאו של אדם הראשון, שהחשיף את העולם, והמשיף הצד האחר הרע לעולם, הצטרכו להתלבש אותן הנשמות בלבוש הזה, שהרי לבוש אחר עתיד הקדוש ברוך הוא להלביש את אותן הנשמות. והיה אומר באותו הספר עד כאן. שתקו. וראיתי מכאן והלאה דברים מתוקים שאין מכרים.

ואחר כך ראיתי אותם בחלום, ואמרו לי שתק, ואל תגלה אלא לסלע הקזק. וכך עשיתי. ומצאתי בו, ואם תאמר, לבוש אחר עתיד הקדוש ברוך הוא להלביש אותן הנשמות לעולם הבא, אם כן, המתים שהחיה יחזקאל, למה לא עשה להם אותו הלבוש?

א"ל משום שטרם הגיע הזמן להעביר בעולם אותו האויר הנזף שעושה לבושים, ומשום כך לא הלביש אותם, אלא כמו שהיו. וכך יהיה לתחית המתים, רק שהזקמה שילראשונה לא מצויה שם.

ובשארם יוצא מן העולם הזה, כלם, בין צדיקים, ובין חסידים ותמימים, ותיבים ורשעים, כלם עוברים בדרך הזו לראות אותו, את אדם הראשון, לכל בני העולם. ושם נוטלים דרך או לגן עדן או לגיהנם.

מגיד. מאי אני מגיד. אלא פלהו בשמחן ולית תאובתא וכיסופא לההוא אוצר, אלא לארקא ביה נשמתיך.

במה דגיהנם, לית ליה תאובתא וכיסופא, אלא לקבלא נשמתיך ביה לאתדכאה, תמן, וכל יומי קרי, הב הב. מאי הב הב, אלא אוקיד אוקיד.

וההוא אוצר נטיר כל אינון נשמתיך, עד זימנא דאלביש לון, ונחתו להאי עלמא. ומגו חובא דאדם קדמאה, דאחשיף עלמא, ואמשיף סטרא אחרא בישא לעלמא, אצטריכו לאתלבשא אינון נשמתיך. בלבושא דא, דהא לבושא אחרא זמין קודשא בריך הוא בעא לאלבשא לאינון נשמתיך. והוה אמר בההוא ספרא, עד הכא, שתיקו. וחמינא מפאן והלאה, מלין מתיקן דלא אשתמודעאן.

ולבתר חמינא לון בחלמא. ואמרו לי שתוק, ולא תגלי אלא לטינרא תקיפא, וכך עבידנא. ואשפחנא ביה, ואיתימא, לבושא אחרא זמין קודשא בריך הוא לאלבשא לאילין נשמתיך לעלמא (לובנא) דאתי, אם כן מיתיא דאחיא יחזקאל, מאי טעמא לא עבד לון ההוא לבושא.

א"ל, בגין (ד טו ע"א) דלא מטא זמנא, לאעברא בעלמא ההוא אוירא דכייא, דעביד לבושין. ובגין כך לא אלביש לון, אלא כמה דהו. וכך יהא לתחית המתים, בר דזוהמא דקדמיתא לא אשתפחת תמן.

וכר בר נש נפיק מהאי עלמא, פלהו, בין צדיקים, בין חסידים ותמימין, ותיבין ורשעים, פלהו עברין באורחא דא למיחמי ליה לאדם קדמאה, לכל בני עלמא. ותמן נטלי אורחא, או לגן עדן, או לגיהנם.

כָּרְ אִינוּן דְּאוֹרְחֵיהּוּ לְגִן עֵדֶן, מִתְקַרְבִּין לְגַבֵּי חוֹמָה דְלִבְר, מֵאִינוּן תְּלַת חוֹמוֹת דְּתַמָּן. פְּדִין נֶפֶק חַד מִמָּנָא, וְאַתְעַר קַמֵּיהּוּ וְקֹאֲרִי וְאָמַר, זַפְאִין אַתּוּן צְדִיקָיָא בְּעַלְמִין פְּלַהּוּ. וְהָהוּא מִמָּנָא יַעֲזֵרֵיא"ל שְׁמִיהּ. אוּלַיְה לֹוּן אוֹרְחָא, וְאֶזְלִין קַמֵּיהּ, עַד פִּרְעָא חֲדָא דְגֵיהֲנַם, וְהָאִי מִמָּנָא קָרִי בְּחִילָא, צַנוּן תְּנָנָא צַנוּן יִקְיִדְתָּא. בְּהֵיא שְׁעַתָּא, בְּבַהִילוּ מְצַנְנִן לֵיהּ, וְעֵאלִין פְּלַהּוּ וְטַבְלִין וְעַבְרִין. וְכֻלְהוּ חֵיִיבָא, אַתְמַסְרִין בִּידָא דְדוּמָה, וְאַעְלִין בְּגֵיהֲנַם, וְכָל אִינוּן זַפְאִין לָא אַתְמַסְרִין בִּידוּי, אֶלָּא בִּידוּי דְהָהוּא מִמָּנָא.

בֵּינן דְּטַבְלִין וְעַבְרִין, הָהוּא מִמָּנָא אֶזְיִל קַמֵּיהּוּ, עַד דְּמִטּוֹן לְשׁוֹר חוֹמָה דְגֵינְתָּא דְעֵדֶן. וְהָהוּא מִמָּנָא קֹאֲרִי לְפִתְחָא וְאָמַר, (ישעיה פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים. כח ב) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֵא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים. אֶזְ פּוֹתְחִים פִּתַּח, וּמְכַנְיִס אוֹתָם לְפָנִים, וְכֵן לְכָל פִּתְחָא וּפִתְחָא.

בֵּינן שְׁנַכְנְסוּ לְפָנִים, לְמַקָּם שְׁצַדִּיקִים אַחֲרִים עוֹמְדִים, כְּמָה חֲדָה עַל חֲדָה, וְכְמָה שְׂמַחָה עַל שְׂמַחָה עַל חֲדָה, וְכָל בְּנֵי הַיְשִׁיבוֹת שְׂמַחִים. לְסוּף שְׁלִשָּׁה יָמִים שְׁנַטְמְנוּ בְּהִיכְלוֹת יְדוּעִים, יוֹצְאִים, וְהָאוּרִים נוֹשְׁבִים, וְכָל מְצַטְרִים בְּדִיוֹקְנֵיהֶם. מִכָּאן וְהִלָּאָה יוֹרְשִׁים אַחְזָת נַחְלָה כְּרֹאוּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

הַמְרָאָה שְׁנַרְאָה בְּגִן עֵדֶן מִמְרָאָה כְּבוֹד דְּמוֹת כָּל הַדִּיוֹקְנָאוֹת, וְהַגִּוֹן שֶׁל כָּל הַגִּוִּנִים שֶׁל הַמְלָךְ הַקְּדוֹשׁ, לֹא מִתְגַּלָּה בְּהִיכָל וְלֹא בְּמִקְוֹם אֶחָד, אֶלָּא נִפְתַּח רְקִיעַ מְרָקָם עַל גַּבֵּי הַגִּן לְאַרְבַּעָה צְדָדִים, וּמִתְמַלָּא מִזֵּי הַכְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ, וְנִרְאִים שָׁם, וּמְאִירִים כָּל הַצְּדִיקִים. מִי רָאָה הַשְּׂמַחָה הַזֹּאת וְהַתְּשׁוּקָה הַזֹּאת שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַם ה'.

בֵּינן דְּעֵאלוּ לְגֵאוּ, לְאַתֵּר דְּצְדִיקָיָא אַחֲרֵינִין קְיִימִין, כְּמָה חֲדָה עַל חֲדָה, וְכְמָה חֵידוּ עַל חֵידוּ עַל צְדִיקָא, וְכָל בְּנֵי מִתִּיבְתָא חֲדָאן. לְסוּף תְּלַתָּא יוֹמִין, דְּאַתְמַסְרִין בְּהַכְּלִין יְדִיעָאן, נְפַקִין, וְאוּרִין נְשַׁבִּין, וּמְצַטְרִין פְּלַהּוּ בְּדִיוֹקְנֵיהּוּ. וּמִכָּאן לְהִלָּאָה, יִרְתִּי אַחְסַנְתָּ יְרוּתָא, כְּדָקָא חֲזִי לְכָל חַד וְחַד.

חִיזוּוּא דְאַתְחִזִּיא בְּגִן עֵדֶן, מִחִיזוּ יִקְרָא דִּיוֹקְנָא דְכָל דִּיוֹקְנִין, וְגִוּוֹן דְּכָל גִּוּוִּין, דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, לָא אַתְגְּלִי בְּהִיכְלָא, וְלֹא בְּאַתֵּר חַד, אֶלָּא אַתְפִּתַּח רְקִיעָא מְרָקְמָא עַל גַּבֵּי גִנְתָּא, לְאַרְבַּע סְטֵרִין, וְאַתְמַלָּא מִזֵּיאוּ יִקְרָא קְדִישָׁא, וְאַתְחִזּוּ תַמָּן, וְאַתְנַהֲרוּן פְּלַהּוּ צְדִיקָיָא. מֵאֵן חֲמָא חֲדוּוּא דָּא, וְכִסּוּפָא דָּא, דְהָהוּא נוֹעַם ה'.

חִיזוּוּא דְאַתְחִזִּיא בְּגִן עֵדֶן, מִחִיזוּ יִקְרָא דִּיוֹקְנָא דְכָל דִּיוֹקְנִין, וְגִוּוֹן דְּכָל גִּוּוִּין, דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, לָא אַתְגְּלִי בְּהִיכְלָא, וְלֹא בְּאַתֵּר חַד, אֶלָּא אַתְפִּתַּח רְקִיעָא מְרָקְמָא עַל גַּבֵּי גִנְתָּא, לְאַרְבַּע סְטֵרִין, וְאַתְמַלָּא מִזֵּיאוּ יִקְרָא קְדִישָׁא, וְאַתְחִזּוּ תַמָּן, וְאַתְנַהֲרוּן פְּלַהּוּ צְדִיקָיָא. מֵאֵן חֲמָא חֲדוּוּא דָּא, וְכִסּוּפָא דָּא, דְהָהוּא נוֹעַם ה'.

חִיזוּוּא דְאַתְחִזִּיא בְּגִן עֵדֶן, מִחִיזוּ יִקְרָא דִּיוֹקְנָא דְכָל דִּיוֹקְנִין, וְגִוּוֹן דְּכָל גִּוּוִּין, דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, לָא אַתְגְּלִי בְּהִיכְלָא, וְלֹא בְּאַתֵּר חַד, אֶלָּא אַתְפִּתַּח רְקִיעָא מְרָקְמָא עַל גַּבֵּי גִנְתָּא, לְאַרְבַּע סְטֵרִין, וְאַתְמַלָּא מִזֵּיאוּ יִקְרָא קְדִישָׁא, וְאַתְחִזּוּ תַמָּן, וְאַתְנַהֲרוּן פְּלַהּוּ צְדִיקָיָא. מֵאֵן חֲמָא חֲדוּוּא דָּא, וְכִסּוּפָא דָּא, דְהָהוּא נוֹעַם ה'.

עד כאן היה לי רשות באותו ספר. כשהסתובבתי לראות יותר, פרח מדי ולא ראיתי, ונשארת עצוב וכייתי. ישנתי שם באותה המערה, וראיתי אותו לבוש הבדים. אמר לי: רבי, מה לך לבכות? אל תתעצב. ממי שהיה הספר הוא, פרח אלי, ונטלו. וטרם יצא מן העולם הזה, גנז אותו באותה המערה במדבר הזה, ועכשו שהתגלה לחיים, פרח באויר ונטלו.

מכאן והלאה, לך לך לדרך. ומאותו יום עד כאן לא התגלה לי, ולא זכיתי לשמע ממי הוא. וככל פעם שאני נזכר, אני נשאר עצוב. אמר רבי אלעזר, אולי הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודו שלא יתגלה בעולם.

בעוד שהיו יושבים ועוסקים בדברים הנכבדים והעליונים הללו, האיר היום. קמו והלכו. אמר רבי אלעזר, כעת עת רצון לפני המלך, נאמר דברי תורה ונתעסק בה, ונשתתף עם השכינה.

לאמר הנה עם יצא ממצרים (במדבר כב). אם תאמר, שהרי צריך לטל השמות והיוחסין שלהם - לא צריך, אלא דרך כלל, שכתוב הנה עם יצא ממצרים. מה הטעם? משום שכן קורא להם פטרונם כמה פעמים, ועל זה לא תטעה, שכתוב (שמות ה) שלח את עמי, בכל זמן.

ועוד, כשנטלה עצה עליהם עם פרעה, בלשון זו יכלו להם, שכתוב (שם א) הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו. אף כאן שכתוב הנה עם יצ"א ממצרים, שלא הוציא אותם אחר, אלא הוא מעצמו יצא משם, ומשום כך תוכל להרע להם.

כך תיכול לאבאשא לון.

עד כאן היה לי רשו למחמי בהוא ספרא. אדמקיפנא למיחמי יתיר, פרח מן ידי, ולא חמינא ליה, ואשתארנא עציב, ובכינא. דמיכנא תמן בהוא מערתא, וחמינא ליה להוא דלביש מדא, אמר ליה, רבי, מה לך למכפי, לא תתעצב. ממאן דהוה ההוא ספרא, פרח לגביה, ונטליה. ועד דלא נפק מהאי עלמא, גניז ליה בהוא מערתא דמדברא דא, והשתא דהוה מתגלי לחייא, פרח באוירא ונטליה.

מכאן ולהלאה, זיל לך לאורחך. ומההוא יומא עד הקא. לא אתגלי לי, ולא זכינא למשמע ממאן הוא. ובכל זמנא דאנא דכינא, אשתארנא עציב. אמר רבי אלעזר דילמא קודשא בריך הוא בעי ביקריה, דלא יתגלי בעלמא.

עד דהווי יתבי ולעאן במלין יקירין ועילאין אלין, נהר ימא. קמו ואזלו, אמר רבי אלעזר, השתא עידן רעווא הוא קמי מלפא, נימא מילי דאורייתא, ונתעסק בה, ונשתתף בשכינתא.

לאמר הנה עם יצא ממצרים. אי תימא, דהא צריך לנטלא פיפוסין ויוחסין דילהון, לא אצטריך, אלא אורח כלל. דכתיב (שם א ט) הנה עם יצא ממצרים. מאי טעמא. משום דהכי קארי לון פטרונא דילהון כמה זימנין, ועל דא לא תטעה, דכתיב שלח את עמי בכל זמנא.

ועוד, כד אתנטלית עיטא עליהו עם פרעה, בלישנא דא יכלי להו, דכתיב הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו. אוף השתא דכתיב, הנה עם יצ"א ממצרים, דלא אפיק לון אתרא, אלא איהו מגרמיה נפק, ובגין

הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ, אֵית דְּאִמְרֵי, סִיחוֹן
וְעוֹג, דְּקִטְלֵי לֹון יִשְׂרָאֵל, דְּהוּוּ עֵינָא
דְּאַרְעָא. אֶלָּא פִּד אֵייתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אַרְבֵּה עַל אַרְעָא דְּמַצְרַיִם, מַה פְּתִיב, (שם יג טו)
וַיִּכַּס אֶת עֵין פֶּל הָאָרֶץ וַתַּחֲשֹׁךְ הָאָרֶץ. אֲמַאי,
בְּגִין דְּכָל חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין דְּעֵלְמָא, לֹא יְכַלִּין
לְמַעַבְד חֲרָשִׁין, אֶלָּא מְלַה חֲדָא, בְּדַרְגָּא חֲדָא,
בְּזַמְנָא חֲדָא. וְלַעֲמָא דָּא אֵייתִי אַרְבֵּה, מְבוּלְבָל
בְּכַמְה זִינֵי מְבוּלְבָלִים אֲלִין בְּאֲלִין, עַד דְּלֹא
יְכִילוּ פֶל חֲרָשִׁין וְכָל קוֹסְמִין, לְמִיקָם קַמֵּיהוּ.
וְדָא הוּא וַיִּכַּס אֶת עֵין פֶּל הָאָרֶץ. וְהִכָּא פְּתִיב,
הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בַּא וְרָאָה, בְּלָק וּבִלְעָם לֹא
הוּוּ בְּעֵלְמָא חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין פְּוֹתֵיהוּ.
בְּלְעָם, חִילִיָּה וְתוֹקֶפִיה הָוָה בְּפוּמָא וּבְעֵינֵין.
בְּלָק, חִילִיָּה וְתוֹקֶפִיה בְּעוֹבְדָא דִּינִין. וְדָא
אַצְטְרִיךְ לְדָא. דְּהָא פֶל זִינֵי חֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא
בְּפוּמָא וְעוֹבְדָא הוּוּ, וּבְהוּ תַלְיִין. בְּלְעָם הוּוּ
לִיָּה לִישָׁן, וְלֹא יַדִּין. בְּלָק הָוָה לִיָּה יַדִּין וְלֹא
לִישָׁן.

אֲזִלְוּ חֲבַרְיָא, וְשִׁמְשָׁא הָוָה תַּקִּיף לַחֲדָא, חֲמו
הָוָא בִּי חֲקַל בְּשִׁפִּירוּ דְּעֵשְׁבִין, וּמִיִּין
נְפָקִין לְכָל סֵטֵר, וְאֵילָנֵי חֲקָלָא סְגִיאִין, יַתְבִּי
תַּמָּן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כַּמָּה יָאוֹת אַתְר דָּא
לְנֵיחָא בֵּיה.

אֲדַהּוּוּ יַתְבִּי, הָא חִיוָּא רַבְרָבָא אֲתִי, בְּתוֹקֶפָא
דְּשִׁמְשָׁא, אַעֲבַר קַמֵּיהוּ. אָמַר לִיָּה ר'
אֶלְעָזָר, חִיוָּא חִיוָּא, סֵטִי לָךְ מְאוּרְחָךְ, דְּהָא
הָוָא גְּבֵרָא תַב, וְאַתְנַחֵם עַל מַה דְּעַבְד, וְלֹא
יוֹסִיף לְמֵיעַבְד הָהוּא מְלָה. תְּוֹהוּוּ חֲבַרְיָא,
אָמַר רַבִּי אֲבָא, מַאי הָאֵי. אָמַר לֹון שְׁתִּיקוּ.
אָמַר ר' אֶלְעָזָר, חִיוָּא חִיוָּא, לְבַתֵּר דְּלַחִישׁוּ
לָךְ מִן שְׁמִיָּא, אַתְנַחֵם הָהוּא גְּבֵרָא, וְשׁוּי

הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ (במדבר
כב), יש אומרים, סיחון ועוג,
שֶׁהָרְגוּ אוֹתָם יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיו עֵין
הָאָרֶץ. אֶלָּא כְּשֶׁהִבִּיא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אַרְבֵּה עַל אָרֶץ מִצְרַיִם,
מַה פְּתוּב? (שמות י) וַיִּכַּס אֶת עֵין
פֶּל הָאָרֶץ וַתַּחֲשֹׁךְ הָאָרֶץ. לְמַה?
מִשׁוּם שְׁכַל הַמְּכַשְׁפִּים
וְהַקּוֹסְמִים שֶׁל הָעוֹלָם לֹא יְכִלוּ
לְעֲשׂוֹת כְּשִׁפִּים, אֶלָּא דְּבַר אֶחָד
בְּדַרְגָּה אַחַת, בְּפַעַם אַחַת. וְלַעַם
הַזֶּה הִבִּיא אַרְבֵּה, מְבֻלְבָל מִכַּמְה
מִיָּנִים מְבֻלְבָלִים אֵלוּ בְּאֵלוּ, עַד
שֶׁלֹא יְכִלוּ פֶל הַמְּכַשְׁפִּים וְכָל
הַקּוֹסְמִים לְעַמֵּד לְפָנֵיהֶם. וְזֵהוּ
וַיִּכַּס אֶת עֵין פֶּל הָאָרֶץ. וְכַאֵן
פְּתוּב, הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, בַּא וְרָאָה, בְּלָק
וּבִלְעָם לֹא הִיוּ בְּעוֹלָם מְכַשְׁפִּים
וְקוֹסְמִים כְּמוֹתָם. בְּלְעָם, כַּחוּ
וְתַקְפּוּ הִיָּה בְּפָה וּבְעֵינָם. בְּלָק,
כַּחוּ וְתַקְפּוּ בְּמַעֲשֵׂה הַיָּדִים. וְזֵה
הַצְּטְרִיף אֶת זֵה. שְׁהִרִי פֶל מִיָּנֵי
כְּשִׁפִּים שֶׁל הָעוֹלָם בְּפָה וּמַעֲשֵׂה
הִיוּ, וּבְהֶם תְּלוּיִים. לְבִלְעָם הִיָּה
לֹו לְשׁוֹן, וְלֹא יַדִּים. לְבִלָּק הִיוּ לֹו
יָדִים, וְלֹא לְשׁוֹן.

הֲלָכוּ הַחֲבַרְיִים, וְהִשְׁמַשׁ הִיָּתָה
מְאֹד חֲזָקָה. רְאוּ אוֹתוֹ שְׂדֵה בִּיפִי
שֶׁל עֲשׂוֹבִים, וּמִים יוֹצְאִים לְכָל
צֵד, וְעֲצִים שֶׁל שְׂדֵה רַבִּים. יִשְׁבּוּ
שָׁם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: כַּמָּה נָאָה
מְקוֹם זֶה לְנוּחַ בּוּ.

בְּעוֹד שְׁהִיו יוֹשְׁבִים, הִנֵּה נִחַשׁ
גְּדַל בָּא, בְּחֻזֶק הַשְּׁמַשׁ. עֵבֵר
לְפָנֵיהֶם. אָמַר לֹו רַבִּי אֶלְעָזָר:
נִחַשׁ נִחַשׁ, סֵטָה לָךְ מְדַרְכָּךְ, שְׁהִרִי
אוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁב וְהַתְּנַחֵם עַל מַה
שְׁעָשָׂה, וְלֹא יוֹסִיף לְעֲשׂוֹת אוֹתוֹ
דְּבַר. תַּמָּהוּ הַחֲבַרְיִים. אָמַר רַבִּי
אֲבָא: מַה זֶה? אָמַר לָהֶם: שְׁתִּיקוּ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: נִחַשׁ נִחַשׁ, אָמַר
שְׁלַחְשׁוּ לָךְ מְשֻׁמִּים, הַתְּנַחֵם
אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְשָׁם בְּרַצוֹנוֹ שֶׁלֹא

ישוב לחטא הזה לעולמים, סטה לך מדרךך! קם הנחש בקיומו, ולא נסע לכאן ולכאן. שב כמו מקדם, ואמר לו: נחש נחש, ידעתי מה שאתה רוצה. שוב מדרךך, שהרי גוי רשע בא, שעשה רע ליהודי אחר, והנה הוא ישן במערתך. לך והרג אותו! מיד חזר אותו הנחש, ודלג דלוגים לפניו.

אמר רבי אלעזר: חברים, אם לא הייתי כאן, כמה רעות היה עושה אותו נחש, שהרי איש אחד יהודי עשה מעשה של חטא, וטרם שב בתשובה, לחשו לנחש הזה להרג אותו, ונמלך אותו האיש בין כך ובין כך, והתנחם מחטאו, ואמר שלא ישוב לעולמים לחטא הזה, ועל זה נצל מן הדין.

אמרו החברים לרבי אלעזר: כמה ידעת? אמר להם: סימן נתן לי אבא, ואני מכיר בו. אמרו לו: מילא הנחש שהפרת בו, אותו שהתנחם ושב מחטאו כמה ידעת? אמר להם: כשניה הולך אותו נחש, קשקשיו היו עולים וזנבו זקוף, והוא שהלך בכהלה. רוח אחר היה הולך פנגדו, והיה קורא לפניו: שוב מדרךך, שהרי אותו האיש שב מחטאו והתנחם. ואותו הנחש הרע לא היה מקשיב, עד שיתנו לו כפר במקום אותו איש שהתחייב הריגה, ושב מדרךך והתנחם. שפך דרך הנחש למעלה ולמטה - פיון שנתנה לו רשות, לא שב, עד שמשלים אותו הדין הרע שנתנה לו רשות לעשות, או שיתנו לו במקומו רשע אחר ככפר, שהרי לא יצא ריקם, פיון שנתנה לו רשות.

אמר לו: מילא כל זה, אותו גוי שאמר שנתן לו כפר כמה

ברעותיה, דלא יתוב להאי חובא לעלמין, סטי לך מאורחך. קם חיויא בקיומיה, ולא נטיל הכא והכא. תב כמלקדמין, ואמר ליה, חיויא חיויא, ידענא מה את בעי, תוב מאורחך, דהא גוי חייבא אתי, דעביד ביש (דף טו ע"ב) לחד יודאי, והא הוא נאים במערפתא דילך, זיל וקטליה. מיד אהדר ההוא חיויא, ודלג דילוגין קמזיהו.

אמר ר' אלעזר, חברייא, אי לא הוינא הכא, כמה בישין הוה עביד ההוא חיויא. דהא בר נש חד יודאי, עבד עובדא דחובה, ועד דלא תב בתיובתא, לחישו ליה להאי חיויא, לקטלא ליה. ואמלך ההוא בר נש בין כך ובין כך, ואתנחם מחוביה, ואמר דלא יתוב לעלמין להאי חטאה, ועל דא אשתיזיב מן דינא.

אמרו חברייא לרבי אלעזר, כמה ידעת. אמר לון, סימנא יהב לי אבא ואנא אשתמודענא ביה. אמר ליה, תינח חיויא, דאשתמודעת ביה. ההוא דאתנחם ותב מחוביה, כמה ידעת. אמר לון, כד הוה אזיל ההוא חיויא, קשקשוי הוו סלקין, וזנביה זקיף, ואיהו דאזל בכהילו. רוחא אחרא הוה אזיל לקבליה, והוה קארי קמיה, תוב מאורחך, דהא תב מחוביה ואתנחם ההוא בר נש. וההוא חיויא בישא לא הוה אצית, עד דיתנון ליה כופר באתריה דההוא בר נש דאתחייב קטילא ותב מאורחיה ואתנחם. דכך אורחוי דחיויא עילא ותפא, פיון דאתיהיב ליה רשו, לא תב, עד דאשלים ההוא דינא בישא דאתיהיב ליה רשו למעבד, או דיתנון ליה באתריה חייבא אחרא בכופרא, דהא בריקנייא לא יפוק, פיון דאתיהיב ליה רשו. אמרו ליה, תינח כל דא, ההוא גוי דאמר

ידעת? אמר להם: כיון שדברת
לנחש, אותו הרוח שהיה הולך
כנגדו ולחש לו שישוב לדרך,ו,
שהרי התנחם אותו האיש, הוא
דלג על אזני ואמר לי.

תמהו החברים. אמר רבי אלעזר:
חברים, גלף ונראה, שהרי הנחש
כבר עשה את מה שעשה. קמו
וקרבו לסלע אחד באותו השדה.
מצאו אותו הגוי מת, ואותו
הנחש פרץ על עקבו, ולא היה
נבדל ממנו. לאחר נפרד מעקבו,
ועלה על גרונו, ונכרך שם. ומשם
ירד על עקבו, ולא היה נפרד
ממנו.

מצאו לו ארנק אחד מלא דינרים,
שגזל ליהודי אחד בדרך והכה
אותו. נטל רבי אלעזר את הארנק,
ואמר: ברוך הרחמן, שכלל הוא
עושה שליחות. שבו לאותו
המקום שהיו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג)
מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני
אהבתיך ואתן אדם תחתיך
ולאמים תחת נפשך. מאשר
יקרת? יקר היה צריך להיות,
וכך צריך: מאשר אתה יקר
בעיני. מה זה יקרת? מפלל שהוא
מעצמו התכבד. כך הוא ודאי,
שכל אדם שהוא בחובה לפני
הקדוש ברוך הוא, בראשונה הוא
מזלזל. והוא תועבה לפני הקדוש
ברוך הוא, ואחר שנמלך ושב
מחטאו, פעת הוא התכבד
מעצמו, והקדוש ברוך הוא קורא
עליו ואומר, מאשר יקרת - אתה
מעצמך יקרת.

בעיני נכבדת ואני אהבתיך,
שהרי אין אהבה לקדוש ברוך
הוא עם אדם בעולם, אלא למי
ששב מחטאו, ועל זה ואני
אהבתיך. אבל מה אעשה, שהרי

דאתייהיב ליה כופרא במה ידעת. אמר לון,
כיון דמלילת לחיויא, ההוא רוחא דהוה אזיל
לקבליה, ולחיש ליה דיתיב לאורחיה דהא
אתנחם ההוא בר נש, הוא דליג על אוזני,
ואמר לי.

תוהו חבריאי, אמר ר' אלעזר, חבריאי, נהף
ונחמי, דהא חיויא כבר עבד מה דעבד.
קמו וקריבו לגבי חד טינרא בההוא בי חקל,
אשפחו לההוא גוי דמת, וההוא נחש פרץ
על עקביה, ולא הוה אבדיל מניה. לבתר
אתפרש מעקביה, וסליק על גרוניה, ואכריף
תמן. ומתמן נחית על עקביה, ולא הוה
מתפרשא מניה.

אשפחו ליה ארנקי חד מלייא דינרין, דגזל
לחד יודאי באורחא, ומחא ליה. נטל
רבי אלעזר את הארנקי, ואמר, בריך רחמנא,
דבכולא עביד שליחותא. תבו לההוא אתר
דהו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג ד) מאשר יקרת
בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם
תחתיך ולאמים תחת נפשך. מאשר יקרת, יקר
מבעי ליה, והכי אצטריך, מאשר אתה יקר
בעיני, מהו יקרת, מפלל דאיהו מגרמיה
אתיקר. אלא הכי הוא ודאי, דכל בר נש דאיהו
בחיובא קמי קודשא בריך הוא, בקדמיתא
הוא מזלזלא. ותועבה איהו קמי קודשא בריך
הוא, ובתר דאמלך ותב מחוביה, השתא
אתיקר איהו מגרמיה, וקודשא בריך הוא
קארי עליה ואמר, מאשר יקרת, את מגרמך
יקרת.

בעיני נכבדת ואני אהבתיך, דהא לית רחימו
לקודשא בריך הוא בהדי בר נש
בעלמא, אלא למאן דתב מחוביה, ועל דא ואני

אהבתיך. אבל מה אעביד,

נתת רשות לנחש להזיק. זוהי עצה - ואתן אדם תחתיך. האדם שנתן הקדוש ברוך הוא כפר תחמיו? אותו האדם שבא מהעם של הצד הרע, שאותו הנחש יאכל משלו, שפתיב ואתן אדם, אל תקרי אדם אלא אדם. ולאמים, זה הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, וזה זרעו של עשו שנתן תחת נפשו.

בעוד שהיו יושבים, הגה אותו היהודי שגזל אותו הגוי ההוא, שהרג אותו הנחש, בא מהדרך ועיף. ומתוך חזק השמש נכנס לאותו שדה וישב תחת עץ אחד, והוא מתרעם לקדוש ברוך הוא ומצדיק עליו הדין, ואומר: רבון העולם, גלוי וידוע קמך, דאנא לא חיישנא עלי, ועל גופאי, ועל ממוני כלום, דהא בדינא אתעביד כל מה שנעשה, אבל אב ואם זקנים יש לי, שאין לי במה אפרנס אותם, ועל זה חששתי. ועוד על כל זה - צרור אחד של דינרים שנהיה באותו הארנק, של עני אחד לעשות חפה לבתו העניה, מה יעשה? רבון העולם, על זה פואבני בלבי יותר.

בכה ואמר, (תהלים יט) משפטי ה' אמת צדקו יחדו. דיניו של רבון העולם הם אמת. למה הם אמת, משום שצדקו יחדו? שהרי בשעת הדין, פשהקדוש ברוך הוא רוצה לעשות דין, כמה בעלי מגנים עומדים מצד זה ומצד זה, ונלחמים אלו באלו, ומצדיקים אלו באלו. פיון שהצדיקו אלו באלו והסכימו יחד, אזי משפטי ה' אמת צדקו יחדו. אימתי צדקו יחדו? כשמצדיקים כל בני הדין שלמעלה. ואני, רבון העולם, על זה אני בוכה, ולא על שלי!

דהא יהיבת רשו לחוּא לנזקא. דא הוא עיטא, ואתן אדם תחתיך. מאי איהו אדם דיהב קודשא בריך הוא כופר תחותיה. ההוא אדם דאתי מעמא דסטרא בישא, דההוא חיוּא מדיליה ייכול. דכתיב ואתן אדם, אל תקרי אדם, אלא אדם. ולאמים, דא הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, ודא זרעא דעשו, דיהיב תחת נפשיה.

אדהוּו יתבי, הא ההוא יודאי, דגזל ליה ההוא גוי, דקטליה חוּא, אתי מאורחא ולא. ומגו תוקפא דשמשא, עאל בההוא חקל, ויתיב תחות אילנא חד, והוה מתרעם לקודשא בריך הוא, ומצדיק עליה דינא, ואמר, מארי דעלמא, גלוי וידוע קמך, דאנא לא חיישנא עלי, ועל גופאי, ועל ממוני כלום, דהא בדינא אתעביד כל מה דאתעביד. אבל אבא ואמא סבין אית לי, דלית לי במה דאפרנס לון, ועל דא חיישנא.

ותו, על כל דא, צרורא חדא דדינרין דהוה בההוא ארנקא, דחד מספינא למעבד חופה לברתיה ענייא, מה יעביד. מאריה דעלמא, על דא פאיבנא בלבאי יתיר.

בכה ואמר, (תהלים יט) משפטי ה' אמת צדקו יחדו. דינין דמארי עלמא קשוט אינון. אמאי אינון קשוט. בגין דצדקו יחדו. דהא בשעתא דדינא, דקודשא בריך הוא בעי למעבד דינא, כמה מארי תריסין קיימין מהאי סטר ומהאי סטר ומגיחין אלין באלין, ומצדיקין אלין באלין. פיון דצדקו אלין באלין ואסתפמו כחדא, כדין משפטי ה' אמת צדקו יחדו. אימתי צדקו יחדו, כד מצדיקין כל בני דינא דלעילא. ואנא מארי דעלמא, על דא אנא בכינא, ולא על ידי.

ותן לו פיס הדינרים הזה, משום שלאותו האיש יש בן אחד, ושמו שמעון, והיה הולך עם סחורה על הים, והם בספינה, וכנו של הגוי הזה גנב לו אותו הפיס, ונתן אותו לאותו רשע. ואמר לאותו היהודי, שיעלה כים זה לבנו, שבקרוב יבא אליו, ויודה לקדוש ברוך הוא שהחזיר האבדה לבעליה. וכך עשה. נטל הפיס, והשתחוה לפני רבי אלעזר, ונשק ידו. תמהו החברים.

אמר רבי אבא: בכל הדרך הזו יש תמיהה בכל מה שראינו כך, וכעת היא תמיהה על תמיהה, מה זה? אמר לו: דבר אינו בסמך, ולא בחכמה, אלא שרוחי מסתפל, ואני ראיתי כאלו בעין ראיתי. תמהו כל החברים. וכלם הלכו, ואותו היהודי עמם, עד שהגיעו לחמיו. פיון שהגיעו לשם, מצאו את חמיו שהיה יושב על גבי מטתו ועוסק בתורה. ברך ברכה רבי אלעזר, וברכו החברים, והוא שמח עמם.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וגו'. פיון שאמר רפאני, מהו וארפא? פיון שאמר הושיעני, מהו ואושעה? פיון שהרופא מרפא, מי הוא שיכה? אלא כל רפואה שבעולם ביד הקדוש ברוך הוא, אבל יש מהם על ידי שליח, ויש מהם שלא נמסרו ביד שליח. ואותם שנמסרו ביד שליח הם רפואה, אבל לפעמים חוזרים. אבל אותם שהקדוש ברוך הוא מרפא, אותה המחלה לא חוזרת לעולמים, ועל זה רפואתו היא רפואה, שאין בה מחלה כלל. ומשום כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלי קטרוג כלל. וכעת, חברים, הקדוש ברוך הוא

ולא תטול מדיליה כלום. וזיל לגבי גברא דדוף פלן, ותשפח דמיתת אתתיה, זיל לגביה, והב ליה פיסא דדינרין דא, בגין דההוא גברא אית ליה פרא חדא, ושמעון שמייה, וההו אזיל בסחורתא על ימא, ואינון בארבא, ובכריה דהאי גוי גנב ליה לההוא פיסא, ויהב ליה לההוא רשע. ואימא לההוא יודאי, דיסלק פיסא דא לכריה, דלעגל ייתי לגביה, ויודי לקודשא בריך הוא, דאחזר אבידתא למאריה. וכך עביד, נטל פיסא, ואסגיד לקמיה דרבי אלעזר, ונשק ידוי, תוהו חבריאי.

אמר רבי אבא, בכל ארחא דא, אית תוהו, בכל מה דחמינן כך, והשתא איהו תוהא על תוהא. מהו דין. אמר ליה, מלה דא לאו בסימנא איהו, ולא בחכמתא, אלא רוחא דילי אסתפל, ואנא חמינא, כאלו בעינא חמינא. תוהו פלהו חבריאי. ואזלו פלהו, וההוא יודאי בהדייהו. עד דמטו לגבי חמוי. פיון דמטו תמן, אשפחוהו לחמוי דהוי יתיב על גבי ערסוי ולעי באורייתא, בריך ברכתא רבי אלעזר, וברכו חבריאי, ואיהו חדי בהדייהו.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וכו', פיון דאמר רפאני, מהו וארפא. פיון דאמר הושיעני, מהו ואושעה. פיון דאסיא מסי, מאן הוא דמחי.

אלא כל אסוותא דעלמא, בידי דקודשא בריך הוא. אבל אית מנהון, על ידי דשליחא. ואית מנהון, דלא אתמסרו בידי דשליחא. ואינון דאתמסרו בידי דשליחא, אסוותא אינון, אבל לזמנא מתהדיין. אבל אינון דקודשא בריך הוא מסי, ההוא מרעא לא אתהדר לעלמין. ועל דא, אסוותא דיליה, איהי

אסוותא, דלית בה מרעא

נתן לי רפואה, ועשק לי וערב לי.
ספרו לו כל אותו המעשה. תמה
ובכה ושמת. ואמר: חברים,
נדרתי שאלף אליו ואתחבר עמו,
ונודה ונשבח לרבון העולם.
שמח עמם.

אמרו לו: במה היית מתעסק?
אמר להם: הייתי מתעסק
בפרשת בלק, וראיתי שחכמתו
היתה חזקה ויותר מחכמתו של
בלעם. חכמת בלעם פעם אחת -
וחכמת בלק בכל זמן. אבל כל
המפתחות היו בידי בלעם, משום
שהוא היה משלים בפה. בלק
היה יודע לעשות בשפתיו, ולא
ידע להשלים בפה.

פתח ואמר, (שם מו) ואתה אל תירא
עבדי יעקב כו'. הפסוק הזה
פרשוהו. אבל אל תירא עבדי
יעקב - מהכשפים של בלעם. ואל
תחת - מהקסמים של בלק.

בא וראה איך היו שניהם זה עם
זה בעצה רעה פנגדו ישראל. אמר
בלעם: יעקב הזה בבית לכן אבי
אבא, ונחש נחשים פנגדו, ויכל
לו. אני אסדר נחשים פנגדו. אמר
בלק: ואני אסדר קסמים לשם
שנקרא ישראל.

בשעה ההיא יצאה רוח אחת
מצדו של יוסף מתוך ענפי
האילן, ונשבה באותם נחשים
ובטלה אותם. והינו שאמר יוסף,
(בראשית מד) פי נחש ינחש איש
אשר פמני. מה זה איש אשר
פמני? בשבילי יש איש שיבטל
הנחשים לבניכם. בשבילי הוא
למעלה, והינו איש אשר פמני.
פמוני יש איש למעלה, יצא
(שמדצ"א) רוח אחרת מתוך העץ
שלמטה, ונשב באותו הקסם
ובטל אותו.

אמר לו: במה היית מתעסק. אמר לון,
הוינא משתדל בפרשת בלק, וחמינא,
דחכמתא דיליה, הוה תקיף ויתיר מחכמתא
דבלעם. חכמתא דבלעם רגעא חדא, חכמתא
דבלק בכל זמנא. אבל מפתחן דכלהו, בידוי
דבלעם הו. בגין דאיהו הוה אשלים בפומא.
בלק הוה ידע למעבר חרשוי, ולא ידע
לאשלא בפומא.

בלק. ובגין כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלא
קטרוגא פלל. והשתא חבריאי, קודשא בריך
הוא יתיב לי אסוותא, ועשק לי וערב לי.
סחו ליה כל ההוא עובדא, תווה, ובכה וחדוי.
ואמר, חבריאי, נדרנא, דאיהו לגביה,
ואתחבר בהדיה, ונודה ונשבח למארי עלמא.
חדוי בהדייהו.

פתח ואמר, (שם מו כח) ואתה אל תירא עבדי יעקב
וכו'. האי קרא אוקמוה. אבל אל תירא
עבדי יעקב, מחרשי דבלעם. ואל תחת,
מקסמוי דבלק.

הא חזי, היאך הו תרווייהו דא ברא בעיטא
בישא לקביל ישראל. אמר בלעם, יעקב
בביתא דלכן אבי אפא הוה, ונחש נחשין
לקבליה, ויכיל ליה. אנא אסדר נחשין
לקבליה. אמר בלק, ואנא אסדר קוסמין
לשמא דאיקרי ישראל.

בההיא שעתא, נפק רוחא חדא מסטרא
דיוסף, מגו ענפי אילנא, ונשיב
באינון נחשין, ובטיל לון. והינו דאמר יוסף,
(בראשית מד טו) פי נחש ינחש איש אשר פמוני.
מאי איש אשר פמוני. בגיני אית איש דנחשים
יבטל לבניכו. בגיני איהו לעילא, והינו איש
אשר פמוני. פמוני אית איש לעילא, נפק (ראפ"ק) רוחא אחרא, מגו אילנא
דלתתא, ונשיב בההוא קסם, ובטיל ליה.

וְהִינֵנוּ (משלי טו) קָסָם עַל שְׁפָתַי מִלֶּךְ.
מִי הַמֶּלֶךְ? זֶה הָעֵץ שֶׁלְמַטָּה. אֲזִי
הַשֵּׁיב בִּלְעָם וְאָמַר, (במדבר כג) כִּי
לֹא נַחֵשׁ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא קָסָם
בְּיִשְׂרָאֵל. וְשִׁנְיָהֶם הָיוּ מִשְׁנֵי
הַצְּדָדִים הַלְלוּ.

כִּי אַתָּךְ אָנִי. לֹא הָיוּ יָמִים מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁהַצְּטָרֵךְ הָיִיתָ
כֶּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל,
כְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁרָצָה בִלְעָם לְכַלּוֹת
אֶת שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם. וְעַל
זֶה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בִּלְעָם
רָצָה לְהַשְׁמִידְכֶם מִן הָעוֹלָם, אֲבָל
אָנִי לֹא אֶעֱשֶׂה כֶּף, אֲלֵא (ירמיהו מו)
כִּי אֶעֱשֶׂה כְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִדְחַתִּיךָ שָׁמָּה וְאַתָּךְ לֹא אֶעֱשֶׂה
כְּלָה.

שְׂאֵרֵי יְבָאוּ כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם, לֹא
יְכוּלִים לְהַשְׁמִידְכֶם מִן הָעוֹלָם.
בָּא לְבֶן בְּרָאשׁוֹנָה וְרָצָה לַעֲקֹר
אֶת יַעֲקֹב לְבַדּוֹ מִן הָעוֹלָם - בָּא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִגֵּן עָלָיו,
שְׁכָתוֹב (בראשית לא) הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן
תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע. בָּא
פְּרַעַה וְרָצָה לְהַשְׁמִידֶם מִן הָעוֹלָם
- בָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִגֵּן
עָלֵיהֶם, שְׁכָתוֹב (שמות א) וְכֹאֲשֶׁר
יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ וְגו'. בָּא הֶמֶן וְרָצָה
לְהַשְׁמִידֶם מִן הָעוֹלָם - בָּא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשֵּׁיב הַכֹּל
עַל רֹאשׁוֹ. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד הִגֵּן עַל
יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים, (איכה ג) חֲסָדֵי ה'
כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ. כִּי לֹא תִמּוּ הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת. אֲלֵא חֲסָדֵי ה' בְּכָל דּוֹר
וָדוֹר הָיוּ בִסְעָדָנוּ כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ,
שְׁלֵא הַשְׁמִדְנּוּ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁלֹּא נִמְנְעוּ רַחֲמֵי מַעֲמֵנוּ,
שְׁכָתוֹב (שם) כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו.

בָּא וְרָאָה מַה פְּתוּב בְּרָאשׁוֹנָה,
(במדבר כב) וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֵל
בִּלְעָם, וְאַחַר כֶּף וַיִּלְכּוּ זָקְנֵי מוֹאָב
וְזָקְנֵי מִדְּבָר. הִיָּה לוֹ לֹמַר וַיִּלְכּוּ

וְהִינֵנוּ (משלי טו) קָסָם עַל שְׁפָתַי מִלֶּךְ. מִאֵן מִלֶּךְ,
דָּא אִילְנָא דְלַתְתָּא. כְּדִין אָתִיב בִּלְעָם
וְאָמַר, כִּי לֹא נַחֵשׁ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא קָסָם בְּיִשְׂרָאֵל.
וְתַרְוִייהוּ הָיוּ מִתְרִין סְטָרִין אֵלֶיךָ.

כִּי אַתָּךְ אָנִי. לֹא הָיוּ יוֹמִין מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי
עָלְמָא, דְאַצְטְרִיךְ הָכִי לְמַהוּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְּהַדְיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל, כְּהוּא זִימְנָא, דְבָעָא
בִּלְעָם לְשִׁיצָאָה לְשׁוֹנְאֵיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל מַעְלָמָא.
וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בִּלְעָם בָּעָא
לְשִׁיצָאָה לְכוּ מַעְלָמָא, אֲבָל אָנָא לֹא אַעֲבִיד
הָכִי, אֲלֵא כִּי אֶעֱשֶׂה כְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִדְחַתִּיךָ שָׁמָּה וְאַתָּךְ לֹא אֶעֱשֶׂה כְּלָה.

דְאַרְוֵי יִיתוֹן כָּל עַמִּין דְעָלְמָא, לֹא יְכַלִּין
לְשִׁיצָאָה לְכוּן מַעְלָמָא. אַתָּא לְבֶן
בְּקַדְמִיתָא, וּבָעָא לְאַעֲקָרָא לִיָּה לַיַּעֲקֹב
בְּלַחֲדוּדֵי מַעְלָמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְאַגִּין עָלֵיהּ. דְכְתִיב, (בראשית לא כד) הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן
תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע. אַתָּא פְּרַעַה,
וּבָעָא לְשִׁיצָאָה לּוֹן מַעְלָמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא וְאַגִּין עָלֵיהוֹן, דְכְתִיב, (שמות א יב)
וְכֹאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ וְגו'. אַתָּא הֶמֶן וּבָעָא
לְשִׁיצָאָה לּוֹן מַעְלָמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
וְאַתִּיב כּוּלָּא עַל רִישִׁיהּ. וְכֵן בְּכָל דְרָא וְדָרָא,
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִגִּין עָלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל תְּדִיר.
וְיִשְׂרָאֵל אִמְרִי, (איכה ג כב) חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ.
כִּי לֹא תִמּוּ מִבְּעֵי לִיָּה. אֲלֵא חֲסָדֵי
ה', בְּכָל דְרָא וְדָרָא הָיוּ בִסְעָדָן. כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ,
דְלֹא אֶשְׁתִּיצִינָא. מֵאֵי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְלֹא
אַתְמַנְעוּ רַחֲמוּי מִינָן. דְכְתִיב, כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמָיו.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב בְּקַדְמִיתָא, וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים
אֵל בִּלְעָם. וּלְכַתֵּר וַיִּלְכּוּ זָקְנֵי מוֹאָב וְזָקְנֵי
מִדְּבָר, הָיָה לִיָּה לְמִימַר וַיִּלְכּוּ הַמַּלְאָכִים, מֵאֵי

המלאכים, מה הטעם שנה הדבר
ממה שאמר בראשונה?
אלא, אותו בלק הרשע היה חכם
בכל הדרגות שלמעלה, אותן
שקושרות קשרים לעשות בהן
כשפים וקסמים, וכל אותן דרגות
יותר עליונות מהם, שבהן כופים
את הדרגות המתחונות.

אמר לו, בכל פעם שאנו
מכשפים וקוסמים ומנחשים, יש
לנו דרגות ומלאכים ידועים,
ונודעים למכשפים ולקוסמים,
אבל מפאן והלאה יש לך לעין
במקום אחר עליון.

כתב לו שמות אחרים באותן
דרגות קדושות. וכך דרכי
הקוסמים והמכשפים, שיודעים
אותן דרגות שאותו קסם שורה
בהם, ועושים כשפיהם,
ימשפיעים אותן בדרגות אחרות
עליונות מהם, ועושים מה
שעושים.

ש"ח לו כף: העם הזה, אין
הקשר שלהם כשאר עמי העולם,
אבל הקשר שלהם במקום אחר
עליון, נקשר מעל לכל הדרגות.
כתב ושלח לו ההשתלשלות
והאבהות של שנים עשר
ניצוצות, שסוככים גלגלי
המרפכה של הכסא הקדוש,
ואמר לו: אם תסתפל באלו,
תסתפל באלו, משום שהשנים עשר
עשר הללו נקשרים בשנים עשר
שכטים. ואם באלה תעשה
כשפים, בדיוקן שלהם למטה,
שהם שנים עשר שכטים ושנים
עשר דגלים פרושים, נוכל להם,
ונלחם בהם בקרב, ונצקור אותם
מן העולם.

והיינו וישלח מלאכים, מלאכים
ודאי. וקסמים בידם -
השתלשלות של מלאכים
קדושים היו מביאים בידיהם.
והוא לא ידע שכל הדרגות

טעמא קא שני מלה ממאי דקאמר בקדמיתא.
אלא ההוא רשע דבלק, חפים הוה בכל דרגין
דלעילא, אינון דקשרין קשרין, למעבד
בהו חרשין וקוסמין. וכל אינון דרגין עילאין
מינייהו, דבהו בפייין לדרגין תתאין.

אמר ליה, בכל זמנא דאנן חרשין וקוסמין
ונחשין, אית לן דרגין ומלאכים ידיעין,
ואשתמודען לגבי חרשין וקוסמין, אבל מפאן
ולהלאה, אית לך לעיינא באתר אחרא עילאה.
כתב ליה שמהן אחרנין, באינון דרגין
קדישין. והכי אורחייהו דקוסמין
וחרשין, דידיעי אינון דרגין דההוא קסם
שריאי בהו, ועבדין חרשייהו, ואומי להון
בדרגין אחרנין עילאין מינייהו, ועבדי מה
דעבדי.

ש"ח ליה הכי. עמא דא, לאו קשרא דילהון
כשאר עמין דעלמא, אבל קשרא דילהון
באתר אחרא עילאה, מתקשרא. לעילא מפל
דרגין.

כתב ושלח ליה, פיפוסא ופטרונא דתריסר
נצוצין, דסחרן גלגלי רתיכא דכורסייא
קדישא, ואמר ליה, אי תסתפל בהני, בהני
תסתפל, בגין דהני תריסר מתקשרן בתריסר
שכטים. ואי בהני תעביד חרשין, בדיוקנא
דילהון לתתא, דאינון תריסר שכטים, ותריסר
דגלין פרישן, ניכול (ד' טו ע"ב) לון, וניגח בהון
קרבא, ונצקור לון מעלמא.

והיינו וישלח מלאכים, מלאכים ודאי.
וקסמים בידם, פיפוסים דמלאכין
קדישין, הוו אתנין בידייהו. ואיהו לא ידע,
דכל דרגין עילאין, בידי דקודשא ברין הוא
אינון. מה חשיב בלק. חשיב, דעמא דישראל
אתמסרו למלאכין, כשאר עמין דעלמא. ועל

העליונות הן בידי הקדוש ברוך הוא. מה חשב בלק? חשב שעם ישראל נמסרו למלאכים כשאר העמים של העולם, ועל כן כתב שמות של שנים עשר המלאכים הללו ושלח לו, והיגו וישלח מלאכים.

אמר לו: בא וראה, כל הדרגות שקושרות קשרים לשבר את העם הזה, הן מצד הצפון, ומצד הצפון צתידות לפל. שלטון המכשפים שלגו הם מצד הצפון. עכשו נוכל להלחם בהם בקרב, שהרי שנים עשר הללו שהם קשורים בהם, מצד הצפון מתחילים להמנות.

והוא"ל ומשמאל מתחיל התקף שלהם, נחלש ונשבר, משום שכל תקפם הוא לאותו הצד. מהו? שכתוב (מ"א ז) עמד על שני עשר בקר שלשה פנים צפונה. מצפון מתחיל למנות. אמר, הנה התקף שלגו הוא מצפון, והם ארבעים חסר אחת דרגות, חזקים מפרזל ונחשת. ותחפיהם אין להם חשבון, ועל כן נוכל לערוך בהם קרב ולהתגרות בהם.

והקדוש ברוך הוא לא עשה כן, שלא השאיר אותם למלאכים ולא לצבאות השמים, אלא לקדוש ברוך הוא לבדו. וכל אלו הגדולים והשליטים חלק אותם על כל שאר העמים. וכשבאו ישראל, נטל אותם הוא לבדו, והנחיל אותם בתקף נוף האילן, ולא השאיר אותם ביד המלאכים, ולא ביד ממנה וגדולי העולם, שכתוב (דברים לב) בהנחל עליון גוים וגו'. ואלו שנים עשר תחומים, מתחמים בארבעת צדי העולם, אחר שפזר ענפים ועלים, נטל את ישראל והנחיל אותם בתקף נוף האילן, שכתוב (שם) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

דא פתב שמהן דאלין מלאכים תריסר, ושלח ליה, והיינו וישלח מלאכים.

אמר ליה תא חזי, פל דרגין דאינון מקשרין קשרין, לתברא עמא דא, מסטרא דצפון אינון. ומסטרא דצפון זמינין למנפל. שולטנו דתשרין דילן, מסטרא דצפון אינון. השתא ניכול לאגהא בהון קרבא, דהא תריסר אלין דאינון מתקשראן בהו, מסטרא דצפון שריין למימיני.

והוא"ל ומשמאלא שריין תוקפא דילהון, אתחלש ואתבר, בגין דכל תוקפא דילהון לההוא סטרא איהו. מהו, דכתיב, (מ"א ז) עומד על שני עשר בקר שלשה פונים צפונה. מצפון שארי למימיני. אמר, הא תוקפא דילן מצפון איהו, ואינון ארבעין חסר חד דרגין, תקיפין מפרזלא ונחשא. ותחותיהו לית לון חושבנא. ועל דא ניכול לאגהא בהון קרבא, ולאיתגרי בהו.

וקודשא בריה הוא לא עביד הכי, דלא שביק לון למלאכין, ולא לחילי שמייא, אלא לקודשא בריה הוא בלחודוי. וכל אלין רברבין ושולטנין, פלג על כל שאר עמין. וכד אתו ישראל, נטיל לון איהו בלחודוי, ואחסין לון בתוקפא דנופא דאילנא, ולא שביק לון בידא דמלאכין, ולא בידא דממנא ורברבין דעלמא. דכתיב, (דברים לב ח) בהנחל עליון גוים וגו'. ואלין תריסר תחומין, מתתחמן בארבע סטרי עלמא, לבתר דבדר ענפין וטרפין, נטל לישראל ואחסין לון בתוקפא דנופא דאילנא. דכתיב, (שם ט) פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אותם בתקף נוף האילן, שכתוב (שם) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אמר רבי אלעזר: פמה יפה ונאה זה שאמרת, אשרי דרפנו, שכמה דברים עליונים קדושים הורחנו אותם וראיתי. ואותו יהודי היה שם לפניהם. אמר להם: חכמים, כל הדברים הללו כמה טובים, ודברים עליונים קדושים הם. מה זה שכתוב אחריו (שם) ימצאהו בארץ מדבר וכו'?

אמר לו: אם ידעת בו דבר - אמר, שהרי הדבר הזה פשוטו באברהם, שמצא אותו הקדוש ברוך הוא בארץ שעובדים עבודה זרה, ואין מפירים את אמונת הקדוש ברוך הוא, אלא כלם היו טועים אחר עבודה זרה, וקם אברהם, והפריח ביניהם ענף אחד שלם לפני רבון העולם, ומצא אותו שם.

מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל את אותו הענף, ונטע אותו והשקה אותו, והשתדל עליו, ועקר אותו משם, ושתל אותו בארץ אחרת, שכתוב (בראשית יב) לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך. ועשה ממנו עם קדוש, וזו המציאה שמצא הקדוש ברוך הוא בארץ שלא האמינו בקדוש ברוך הוא ולא ידעו מי הוא.

אמר אותו יהודי: ודאי יפה הוא, והכל נאה. אבל יש לשאל, אם אברהם היה דיוקן (דוגמה עליונה בלה היא דמות, וצריכה להיות דמות, שהרי אברהם במקום הזה, וצא, ואברהם למשה כך צריך) שהצטרף, ועוד, שהרי הכתוב לא מוכיח על אברהם כלל, ולא הזכיר את אברהם, ולא את יצחק, אלא את יעקב לבדו, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, וכתוב אחריו ימצאהו.

אמר רבי אלעזר: עם כל זה לא קשה כאן, שהרי אברהם מצאנו שיצא מתוך עובדי עבודה זרה,

אמר רבי אלעזר, פמה יאות ושפיר האי דאמרת, זפאה אורחא דילן, דכמה מלין עילאין קדישין רוחנא לון וחסמינא. וההוא יודאי הוה תמן לקמייהו. אמר לון, רפנן, כל מלין אלין, כמה טבאן, ומלין עילאין קדישין נינהו. מהו דכתיב, בתריה, (שם) ימצאהו בארץ מדבר וכו'.

אמר ליה, אי ידעת ביה מלה, אימא. דהא מלה דא אוקמוה באברהם, דאשפח ליה קודשא בריה הוא בארעא דפלחי עבודה זרה, ולא הווי ידעי במהימנותא דקודשא בריה הוא, אלא פלהו הווי טעאן בתר עבודה זרה, וקם אברהם, ופריח ביניהו ענפא חדא שלים, קדם מארי דעלמא, ואשפח ליה תמן.

מה עבד קודשא בריה הוא, נטל ליה ליהוה ענפא, ונטע ליה, ואשקי ליה, ואשתדל עליה, ואעקר ליה מתמן, ואשתיל ליה בארעא אחרא. דכתיב, (בראשית יב א) לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך. ועבד מניה עמא קדישא, ודא היא מציאה דאשפח קודשא בריה הוא בארעא, דלא מהימנא ביה בקודשא בריה הוא, ולא ידעי מאן איהו.

אמר ההוא יודאי, ודאי שפיר הוא, ויאות פלא. אבל אית לשאלה, אי אברהם הוה

דיוקנא (דגא עילאה בולה הוא דיוקנא ואיצטריך למהו דיוקנא דהא אברהם מאתר הוה ונפק ואברהם לתתא הכי איצטריך) דאצטריך. ותו דהא קרא לא אוכח על אברהם כלל, ולא אדפר לאברהם, ולא ליצחק, אלא ליעקב בלחודווי. דכתיב, פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, וכתיב בתריה ימצאהו.

אמר רבי אלעזר, עם כל זה לא קשיא הקא, דהא אברהם אשפחן דנפק מגו פלחי עבודה זרה. והקא אף על גב דיעקב אדפר,

וכאן - אף על גב שיעקב נזכר, הוא מדבר על אברהם, ואין כלל קשיה בדבר. אבל אם ידעת דבר או חידוש - אמר.

פתח אותו יהודי ואמר, (בראשית א) והארץ היתה תהו ובהו - מי הארץ? אותה הנודעת למעלה ומטה. היתה תהו, מה זה תהו? זה קו ירק שמקיף את כל העולם, ונקרא קו תהו, שכתוב (ישעיה לז) ונטה עליה קו תהו ואבני בהו. כמו ששנינו, אבנים מפלמות שמשקעות בתוך התהומות, ומתם יוצאים מים.

עכשו יש לדעת, תהו, שהוא קו ירק, מהו קו ירק? אלא מצאנו בספר הרופא קירטינא, ויודן של קסרי שמו, וקוראים את שמו הרופא קירטינא, משום שהוא גדול כל הרופאים ונכבד בכחמה. וכך בלשון פרסי קוראים לאדם נכבד קוראים לו קירטינא, גדול ונכבד בכחמה. והנה אומר, והארץ היתה תהו, מה זה תהו? הוא קו ירק שמקיף כל העולם, ומי הוא? קלפת האגוז, וזוהי הקלפה החיצונה, שהיא ירקה.

לפנים ממנו - בהו. אותן אבנים מפלמות שמהן יוצאים מים. מתהו נמשך עור וכשר. מן בהו נמשכות העצמות.

לפנים ממנו - וחשף. זו החשכה שנמשך ממנו העם של עשו. ואם תאמר מן תהו - כך זה ודאי, שהרי מהחשף תלוי תהו. אלא אותם אבנים מפלמות נכנסו באמצע, שממנו נמשכות העצמות, כמו שנאמר. והחשף משיכה דקה, שממנה נמשך עשו.

ורוח אלהים - זה מוח האגוז, שמשם נמשך יעקב השלם, כמו האגוז הנה, שכתוב (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון, כנגד התהו. לפנים ממנו - ענן

הוא קאי על אברהם, ולית פירושא כלל במלה. אבל אי ידעת מילה או חידושא, אימא.

פתח ההוא יודאי ואמר, (שם א ב) והארץ היתה תהו ובהו, מאן ארץ. ההיא דאשתמודעא עילא ותתא. היתה תהו, מאי תהו, דא קו ירוק, דאקיף כל עלמא. ואיקרי קו תהו, דכתיב, (ישעיה לז) ונטה עליה קו תהו ואבני בהו. כמה דתנינן, אבנין מפולמות דמשתקעין גו תהומי, ומנהון נפקין מיין.

השתא אית למנדע, תהו דאיהו קו ירוק, מאי הוא קו ירוק, אלא אשפחן בספרא דאסייא קרטינא, ויודן דקסרי שמייה, וקראן שמייה קרטינא אסייא, בגין דאיהו רב על כל אסיין, ויקירא בחכמתא. והכי בלשון פרסי, לבר נש יקירא, קראן ליה קרטינא. רב ויקירא בחכמתא. והנה אמר, והארץ היתה תהו, מאי תהו. איהו קו ירוק, דאסחר כל עלמא. ומאן איהו, קליפה דאגוזא. ודא איהו קליפה דלבר, דאיהו ירוק.

לגו מניה, בהו. אינון אבנין מפולמות דמנהון נפקי מייא. מן תהו אתמשיף עור וכשר. מן בהו אתמשכו גרמי.

לגו מניה וחשף. דא חשיכו דאתמשף מניה עמא דעשו. ואיתימא מן תהו. הכי הוא ודאי, דהא חשף מניה תלייא תהו. אלא אינון אבנין מפולמות, עאלו באמצעיתא, דמניה אתמשכן גרמין, כמא דאיתמר. וחשף משיכו דקיק, דמניה אתמשף עשו.

ורוח אלהים, דא מוחא דאגוזא, דמתמן איתמשף יעקב שלימא, כגוונא דאגוזא

דא, (כגוונא דא רוא) דכתיב, (יחזקאל א ד) והנה רוח סערה באה מן הצפון, לקבליה דתהו. לגו

גְּדוֹל, כְּנֶגֶד הַבְּהוּ. לַפָּנִים מִמֶּנּוּ -
וְאֵשׁ מִתְּלַקְחַת, כְּנֶגֶד הַחֹשֶׁךְ.
לַפָּנִים מִמֶּנּוּ - וְנִגְהָ לֹו סָבִיב, כְּנֶגֶד
שֶׁל רוּחַ אֱלֹהִים.

וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֹשֶׁמַל - לַפָּנִים
מֵהַכּל, שְׁכַנְגְדוּ מִרְחַפֶּת עַל פְּנֵי
הַמַּיִם. זֶו רוּחַ הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
שֶׁמִּרְחַפֶּת עַל הַכּל. וַיַּעֲקֹב הַשְּׁלֹם
הוּא וַדְּאִי מִחַ הָאָגוֹז, וְהַקְדוֹשׁ
כְּרוּךְ הוּא יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
וַדְּאִי. אַחַר כֵּךְ עָשָׂה הַקְדוֹשׁ כְּרוּךְ
הוּא אֵת כָּל אוֹתוֹן הַקְּלָפוֹת שֶׁלָּהֶם,
שְׁכֹלֶם יִהְיוּ מִשְׁעַבְדִּים לֹו.

אֲרָאֵנוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרְנוּ וְלֹא
קְרוֹב דְּרַף כּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב וְקָם שְׁבֹט
מִיִּשְׂרָאֵל יְגוֹ' (במדבר כד). אֲרָאֵנוּ -
אֵת הַגְּאֻלָּה הַזֶּה, שֶׁהִיא רְבִיעֵית.
וְלֹא עֲתָה - אֲלֹא לְסוּף הַיָּמִים.
שֶׁשָּׂה יָמִים הָיוּ בַּעוֹלָם. בַּיּוֹם
הַרְבִּיעִי רְאִינוּ, שֶׁהָאוֹרוֹת שֶׁהָיוּ
בוֹ, מִסְתַּלְקִים וְדוֹעֵכִים. הַשֶּׁמֶשׁ
וְהַלְבָנָה וְהַכּוֹכָבִים וְהַמַּזְלוֹת
נִגְנְזוּ בוֹ. אֵלּוּ הַתְּהוֹוֹ בְּמַעֲשֵׂה
כְּרִיאִית, וְבוֹ הַסְתַּלְקוּ בַּיּוֹם שֶׁל
הָאֵלֶף הַרְבִּיעִי.

כְּבָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר: אוֹי
שֶׁהַגְּלוּת נִמְשַׁכַּת, וּמִי יִכּוֹל לְסַבֵּל
אוֹתָהּ. אָמַר לוֹ: אוֹי רַבִּי, אוֹי רַבִּי,
אֵלּוּ הָיִית יוֹדַע כִּמָּה כְּהִלָּה
וּבְלָבוֹל עָשָׂה הַקְדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא
בְּכָל הַרְקִיעִים בְּשַׁעַת שְׁגוֹר וּמְסַר
אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל בְּיַד אוֹתָהּ
הַשֶּׁפְחָה, וְלֹא שֶׁתַּעֲבֹד תַּחַת הַיָּד
שֶׁל אָדָם.

בְּשַׁעַת שֶׁהָיוּ כּוֹתְבִים פְּסָקִים
בְּרַקִּיעַ, טָרַם נִחְתְּמוּ בַחֲתֻמַּת
בַּחֲתוּם הַמֶּלֶךְ, קָרָא הַקְדוֹשׁ כְּרוּךְ
הוּא לְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְקָרָא
לְגַבְרִיאֵל, שֶׁקִּסַּת הַסּוּפֵר בְּמִתְנִיּוֹ,
וְאָמַר לוֹ: עַכְב אֵת הַפְּסָקִים
שֶׁטָרַם נִחְתְּמוּ, וְאִכְפָּה עַל בְּנֵי,
וְאִעֲשֶׂה לָהֶם מִסְפָּד וְאִכְל.
בְּשַׁבוּעָה עַלֵּיכֶם, כָּל צְבָאוֹת
הַשָּׁמַיִם, שֶׁתַּעֲזְבוּ אוֹתִי וְלֹא

מִנִּיה עֵנָן גְּדוֹל, לְקַבְּלִיהָ דְּבַהוּ. לְגוּ מִנִּיה וְאֵשׁ
מִתְּלַקְחַת, לְקַבְּלִיהָ דְּחֹשֶׁךְ. לְגוּ מִנִּיה וְנִגְהָ לֹו
סָבִיב, לְקַבְּלִיהָ דְּרוּחַ אֱלֹהִים.

וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֹשֶׁמַל, לְגוּ מִכְּלָא. דְּלְקַבְּלִיהָ,
מִרְחַפֶּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דָּא רוּחַ
דְּאִימָא עֵילָאָה, דְּקָא מִרְחַפָּא עַל כְּלָא. וַיַּעֲקֹב
שְׁלִימָא, אִיהוּ וַדְּאִי מוּחָא דְּאָגוֹזָא. וְהַקְדוֹשׁ
כְּרוּךְ הוּא יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וַדְּאִי. לְבַתֵּר
עַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל אֵינוֹן קְלִיפִין
דְּלַהוֹן, דִּיהוֹן כְּלַהוֹן מִשְׁתַּעֲבָדִין לִיהָ.

אֲרָאֵנוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרְנוּ וְלֹא קְרוֹב דְּרַף כּוֹכֵב
מִיַּעֲקֹב וְקָם שְׁבֹט מִיִּשְׂרָאֵל וְגו'.

אֲרָאֵנוּ, לְמַלְאָה דְּפּוֹרְקָנָא דָּא, דְּאִיהוּ רְבִיעֵאָה.
וְלֹא עֲתָה, אֲלֹא לְסוּף יוֹמֵיָא.

שִׁית יוֹמִין הָווּ בְּעֵלְמָא, בְּיוֹמָא רְבִיעֵאָה
חֲמִינָא, דְּנַהוּרִין דְּהוּוּ בֵּיה, מִסְתַּלְקִי
וּמִתְדַעְכִּי. שְׁמִשָּׂא וְסִיְהָרָא וְכוֹכְבֵיָא וּמַזְלוֹי
אֲתַגְנִיזוּ בֵּיה. הַנִּי אֲתַהוּוּ בַּעוֹבְדָא דְּכְרִיאִית,
וּבֵיה אֲסַתְּלָקוּ בְּיוֹמָא דְּאֵלֶף רְבִיעֵאָה.

כְּבָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְוִי דְּגְלוּתָא אֲתַמְשֶׁךְ,
וּמֵאֵן יִכִּיל לְמַסְבֵּל לִיהָ. (דף טז ע"א) אָמַר
לִיהָ, אוֹי רַבִּי אוֹי רַבִּי, אֵלּוּ הָיִית יוֹדַע כִּמָּה
עֲרִטוּרָא וּבְלָבוֹלָא, עַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּכָלֵהוּ רְקִיעִין, בְּשַׁעַתָּא דְּגָזַר וּמְסַר לוֹן
לְיִשְׂרָאֵל בְּיַד דְּהִיָּא שֶׁפְחָה, וְלֹא שֶׁתַּעֲבָדָא
תַּחַת יָדָא דְּאָדָם.

בְּשַׁעַתָּא דְּהוּוּ כְּתִבִי פְתַקִּין בְּרַקִּיעָא, עַד דְּלָא
אֲחֻתִּימוּ, בְּגוּשְׁפִּנְקָא דְּחֻתְמָא
דְּמִלְפָּא, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל חִילֵי
שְׁמֵיָא, וְקָרָא לְגַבְרִיאֵל דְּקִסַּת הַסּוּפֵר בְּחֻרְצוּי,
וְאָמַר לִיהָ, אִיעַכְב פְּתַקִּין עַד דְּלָא אֲחֻתִּימוּ,
וְאִכְפָּה עַל בְּנֵי, וְאִעֲבִיד לְהוֹן מִסְפָּדָא וְאִכְלָא.
בְּאוּמָאָה עַלֵּיכֶוּ, כָּל חִילָא דְּשְׁמֵיָא, דְּתַשְׁבְּקוֹן

תתחזקו לנחמני, כמו שנאמר
(ישעיה כב) על כן אמרתי שְׁעוּ מני
אמרר בככי אל תאיצו לנחמני
על שד בת עמי.

בעט בעיטין ברקיע של ערבות,
ועשה בו בקיעים וחלונות
פתוחים. פתח ואמר: בני, בני
אהובי מעי, גדלתי אתכם
ולקחתי אתכם כמו אב שנוטל
את בנו, למדתי אתכם את יראתי,
השלטתי אתכם על כל אמות
העולם. חטאתם לפני בכמה
חטאים, עברתי עליכם, משום
שפנים נכבדים אהובים הייתם
לפני.

בני בני, אקרא לארבעת צדדי
העולם, ואשביע אותם עליכם.
מזרח מזרח, בשבועה עליך, אם
בני יתפזרו בינה, שתסתפל בתאר
ובדיוקן שלהם איך השתנו
והשחרו בענויים שעושים להם
בתוךך, ותכפה ותספד עליהם
ותשמר אותם.

בני בני, כשהייתם בביתי, בחיק
אמכם, בעדוניהם ובענוניהם, לא
השגחתם עלי. בני בני, מה
אעשה לכם, גזרה גזרתי
בשבועה, אלא אני ואתם נגלה.
משה, הרועה הנאמן, איך לא
תשגיח על בני, הצאן הקדוש
שמסרתי בידך? מזרח מזרח,
התעורר אל משה, ותכפו ותספדו
על בני. אבל ומספד השמיעו
פאחד, עד שאני אשמע ואדאב
עמכם.

בני בני, אהובי נפשי, איך תלכו
בשלשלאות חזקות, ידיכם
מהדקים לאחור. בנים שגדלו
בעדוניהם, בנים שהיו יקרים מפז
וספירים. בני בני, חסידים
קדושים, איך תפלו בידי נכרים,
שאין מרחמים כלל. הבשר
הקדוש של גופכם נזרק ונתחלל
המלכות שלו. והיגו מה שכתוב

לי, ולא תתקפון לנחמא לי. כמה דאת אמר,
(ישעיה כב ד) על כן אמרתי שְׁעוּ מני אמרר בככי
אל תאיצו לנחמני על שד בת עמי.

בעט בעיטין ברקיעא דערבות, ועבד ביה
בקועין וחלונין פתיחין. פתח ואמר,
בני, בני רחימו דמעיי, רביתי לכוון, ונטלית
לכוון, פאפא דנטיל לבריה, אולפינא לכו
דחלתי, אשלתית לכו על כל אומין דעלמא.
חבתון קמאי בכמה חובין, עברנא עליכו,
בגין דבנין יקירין רחימין הויתון קמאי.

בני בני, אקרא לארבע סטרין דעלמא,
ואומינא להו עליכו. מזרח מזרח,
באומאה עלך, אי בני יתפזרון בינה, דתסתפל
בתוארא ודיוקנא דילהון, היך אשתני
ואשתחר בענויין דיעבדון לון בגווד, ותכפה
ותספד עליהון ותנטר לון.

בני בני, כד הויתון בביתאי, בתוקפא דאמכון,
בעידוניהם בעינוגין, לא אשגחתון עלי. בני
בני, מה אעביד לכוון, גזירא גזירנא באומאה,
אלא אנא ואתון נגלי.

משה רעיית מהימנא, איך לא תשגח על בני,
ענא קדישא דמסרית בידך. מזרח מזרח,
אתערי לגבי משה, ותכפון ותספדון על בני,
אבלא ומספדא אשמעו פחדא, עד דאנא
אשמע ואתרוי עמכון.

בני בני, רחימין דנפשאי, היך תהכון
בשלשלאין תקיפין, ידכון מהדקון
לאחורא. בנין דאתרביאו בעידוניהם, בנין דהוו
יקירין מפז וספירין. בני בני, חסידין קדישין,
היך תפלוין בידי נוכראין, דלא רחמין כלל.
בשרא קדישא דגופיכון, איתרמי ואתחלל
בשוקים וברחובות. בני בני, ווי עליכון ועלי.

בשוקים וברחובות. בני בני, וי עליכם ועלי. אז קרע לבוש

פְּדִין בַּזַּע פּוֹרְפִירָא דִּילִיָּהּ. וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (איכה)
ב צע אַמְרָתוֹ.

בַּצַּע אַמְרָתוֹ.
דְרוֹם דְרוֹם, בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ,
כְּשִׁיתְפָּזְרוּ בְנֵי בְתוּכָךְ, שְׁתִּסְתַּפֵּל
בָּהֶם אִיךְ מִשְׁחָר דְיוֹקָנָם, וַיִּמְנַם
שְׁבוּרָה בֵּין הַעַמִּים. דְרוֹם דְרוֹם,
בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ, הַתְּעוֹרֵר
לְאַבְרָהָם אֱהוּבִי, וְאָמַר לוֹ אִיךְ
נִפְלוּ בְנָיו וְהַתְּפָזְרוּ בֵּין שׁוֹנְאֵיהֶם,
וְתִכְפוּ וְתִסְפְּדוּ עֲלֵיהֶם. דְרוֹם
דְרוֹם, בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ, שְׁתִּשְׁמַר
בְּנֵי אֱהוּבֵי נַפְשִׁי, כְּשִׁיתְפָּזְרוּ
בְּתוּכָךְ.

צָפוֹן צָפוֹן, הַתְּעוֹרֵר בְּקוֹל בְּכִיָּה
וּמִסְפָּד וְאֶבֶל וַיְגוֹן אֶל בְּנֵי, וְאָמַר
אֶל הָעֶקֶד שֶׁל מִזְבְּחֵי אִיךְ
הוֹלְכִים בְּנָיו וְאִיךְ נִפְלוּ בְּחָרֵב.
אֵל תֵּאמְרוּ זֶה וְאֵל תוֹדִיעוּ זֶה
לְעַקֵּב אֲבִיהֶם, שְׁלֵא יִתְהַפֵּף
הָעוֹלָם בְּרָגַע.

מִעֲרָב מִעֲרָב, הַתְּעוֹרֵר לְנֹאקַת
הַחֲלָלִים וְהַמְלַחְמוֹת הַחֲזוּקוֹת שֶׁל
בְּנֵי הַתְּעוֹרֵר אֶל אֱהוּבָתִי יוֹנָתִי
תַּמְתִּי, אִיךְ הוֹלְכִים בְּנִיָּהּ, וְאִיךְ
מִתְפָּזְרִים בְּכַמָּה צְדָדִים.

אַחוּרֵי בְּתִי רַעֲיָתִי, הַרוּעָה שְׁלִי,
אֱהוּבַת נַפְשִׁי, מַה נַּעֲשֶׂה מִבְּנֵינוּ,
מַה הֵם יַעֲשׂוּ? אֶבֶל אֱהוּבָתִי
אַחוּרֵי, אִמַּר לָךְ, אִם בְּרָצוֹן עוֹלָה
עֲלֶיךָ, אֵת מְרֻבַּעַת, וְהַכְּנָפִים שֶׁלָּךְ
פְּרוּשׁוֹת לְאַרְבָּעָה צְדָדִים.
בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ, בְּתִי יַחֲדָתִי,
שְׁתַּלְכִי עִמָּהֶם וְלֹא תַעֲזָבֵי אוֹתָם,
וְתִכְסִי עֲלֵיהֶם בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. וְאִם לֹא, יֵאבְדוּ מִן
הָעוֹלָם.

מַה אִמַּר לָךְ, רַבִּי. בְּאוֹתָהּ שַׁעַה
שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שׁוֹמַעַת אֵת זֶה,
מְרִימָה קוֹל, וּמִזְדַּעְזְעִים שְׁמוֹנָה
עֶשֶׂר אֲלֶיךָ עוֹלָמוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עִמָּה. וְאַז (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה
נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל
מִבְּפֶה עַל בְּנִיָּהּ. וְאַז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא אֲדָנִי יְהוָה

דְרוֹם דְרוֹם, בְּאוֹמָאָה עֲלֶיךָ, כַּד יִתְבַּדְרוּן בְּנֵי
בְּגוּוּךְ, דְּתִסְתַּפֵּל בְּהוּ הִיךְ מִשְׁחָרָא
דְיוֹקְנִיָּהוּן, וַיִּמְנִיָּהוּן תְּבִירִין בִּינֵי עַמְּמִיא. דְרוֹם
דְרוֹם, בְּאוֹמָאָה עֲלֶיךָ, אֲתַעַר לְגַבֵּי אַבְרָהָם
רַחֲמֵי, וְאִימָא לִיָּהּ אִיךְ נִפְלוּ בְנוֹי, וְאֲתַבְּדְרוּ
בֵּין שׁוֹנְאֵיהוּן, וְתִכְפוּן וְתִסְפְּדוּן עֲלֵיהוּן. דְרוֹם
דְרוֹם, בְּאוֹמָאָה עֲלֶיךָ, דְתַנְטֵר בְּנֵי רַחֲמֵי
דְנַפְשָׁי, כַּד יִתְבַּדְרוּן בְּגוּוּךְ.

צָפוֹן צָפוֹן, אֲתַעַר בְּקוֹל בְּכִיָּה וּמִסְפָּד וְאֶבֶלָא
וַיְגוֹנָא לְגַבֵּי בְנֵי. וְאִימָא לִיָּהּ לְעַקִּידָא
דְמַדְבַּחִי, הִיךְ אֲזִלִּין בְּנוֹי, וְהִיךְ נִפְלוּן בְּחָרְבָא.
לֹא תִימְרוּן דָּא, וְלֹא תְהוֹדְעוּן דָּא לְיַעֲקֹב
אַבוּהוּן. דָּלָא יְהַפֵּף עַלְמָא בְּרִיגָעָא.

מִעֲרָב מִעֲרָב, אֲתַעַר לְגַבֵּי נֹאקַת חֲלָלִין,
וַיְקַרְבִּין תְּקִיפִין דְּבְנֵי. אִיתַעַר לְגַבֵּי
רַחֲמֵי יוֹנָתִי תַמְתִּי, הִיךְ אֲזִלִּין בְּנֵהָא. וְהִיךְ
מִתְבַּדְרִין בְּכַמָּה סְטָרִין.

אַחַתִּי בְּרַתִּי רַעֲיָתִי רַעֲיָא דִּילִי, רַחֲמֵימָא
דְנַפְשָׁי, מַה נַּעֲבִיד מִן בְּנָנָא מַה
יַעֲבִדוּן אִינוּן. אֶבֶל רַחֲמֵי אַחַתִּי, אִימָא לָךְ,
אִי בְרַעוּ סְלָקָא עֲלֶיךָ, אֲנָת מְרוּבַּעַת, וַיְגַדְפִּין
דִּילָךְ פְּרִישָׁן לְאַרְבַּע סְטָרִין, בְּאוֹמָאָה עֲלֶיךָ
בְּרַתִּי יַחֲדָתִי, דְתַתֵּף בְּהַדִּיָּהּ, וְלֹא תִשְׁבוּק
לוֹן, וְתַחֲפִי עֲלֵיהוּ בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְעַלְמָא.
וְאִי לֹא, יִתְאַבְדוּן מְעַלְמָא.

מַה אִימָא לָךְ ר', בְּהֵיאָה שַׁעַתָּא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
שְׁמַעַת דָּא, אַרְיַמַת קָלָא, וְאַזְדַּעְזְעוּ
תַמְנִיסַר אֲלֶיךָ עַלְמִין, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
בְּהַדָּה. וְכַדִּין (ירמיה לא יד) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי
בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל מִבְּפֶה עַל בְּנִיָּהּ. וְקוּדְשָׁא

צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבַכֵּי
וּלְמַסְפָּד.

מִי רָאָה אֶת הַבְּהֵלָה בְּכָל
הַרְקִיעִים? מִי רָאָה הַבְּלָבוּל
וְהַמַּסְפָּד שָׁשׁ, עַד שְׁכַל צְבָאוֹת
הַשָּׁמַיִם חָשְׁבוּ שִׁיתְּפָכוּ כָּל
הָעוֹלָמוֹת?

אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל: בְּתֵי יַחֲדָתֵי שְׁלִי,
תִּלְכִי לְכַסּוֹת עֲלֵיהֶם וְלְדוֹר עִם
בְּנֵינוּ. אָמְרָה לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
לֹא אֵלֶּךָ! אַחַר שְׂרַבִּית אוֹתָם
וְתַקַּנְתָּ אוֹתָם וּגְדַלְתָּ אוֹתָם, אֵהִי
רוֹאֶה לְשׁוֹנְאֵיהֶם שְׁאוּכְלִים
אוֹתָם, וְתִשְׁפַח אוֹתָם שָׁם! אֲזִי
נִשְׁפַע לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַקִּימָהּ וּלְגַאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל
וּלְהוֹצִיאָם מִן הַגְּלוּת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ל"א) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי
קוֹלְךָ מִבְּכֵי וְגו', וַיֵּשׁ תַּקְוָה
לְאַחֲרִיתֶךָ כֹּי, וְשָׁבוּ בָנִים
לְגִבּוֹלָם.

וְעַל זֶה יֵצֵא מִלְּפָנָיו. פִּיּוֹן
שִׁינְעָא מִלְּפָנָיו, פֶּתַח הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם,
וְאָמַר אֵיכָה יוֹעַם זָהָב. וְכָל אוֹתָהּ
הַקִּינָה שֶׁל אֶלְפָּא בֵּיתָא, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ אָמַר אוֹתָהּ, אַחַר
כֵּן קָשַׁר אֶהְבֵּה בְּקִינָה הַהִיא
וַחֲתָמוּ הַפְּתָקִים.

וְכַעַת נַחֲזֹר לְפָרְשָׁה, שְׁוֹדָאֵי
הַגְּלוּת נִמְשַׁכְתָּ. (במדבר כ"ד) אֶרְאֲנוּ
וְלֹא עָתָה. לְמִי אָמַר אֶרְאֲנוּ?
לְאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו כִּי אֵינְנוּ,
כְּשִׁיבָא לְפָקֵד אֶת הָאֵילָת. וְלֹא
עָתָה - וְלֹא לְזִמְן קְרוּב. אֲשׁוּרְנוּ
וְלֹא קְרוּב - הַסְּתַפְלְתִי בּוֹ, אֲבָל
לֹא כַּעַת, אֲלֵא לְזִמְן רַחוּק.

דְּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב. רַבִּי רַבִּי, כְּמָה
נִסְתָּרוֹת כְּלוּלִים כָּאֵן. פֶּתַח וְאָמַר,
(בראשית ב') וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה
עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן. כְּשִׁפְרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הָרָאוּן, כְּרָא
אוֹתוֹ דְּוּ פְרָצוּפִים, וְהָיוּ מַחְבְּרִים

בְּרִיךְ הוּא בְּדִין, (ישעיה כ"ב) וַיִּקְרָא אֲדָנָי יְהוִה
צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבַכֵּי וּלְמַסְפָּד.

מֵאֵן חֲמָא עֲרִטוּרָא בְּכֻלְהוּ רְקִיעִין. מֵאֵן חֲמָא
בְּלָבוּלָא וּמַסְפִּידָא דְתַמָּן. עַד דְּכָל חַיִּילֵי
שְׁמַיָּיא חָשִׁיבוּ, דְּכָל עֲלָמִין יִתְהַפְּכוּן.

אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל,
בְּרַתִּי יַחֲדָתֵי דִילִי, תַּהֲךְ לְחַפְּיָיא
עֲלֵייהוּ, וּלְדִיירָא עִם בְּנָנָן. אָמְרָה לִיה, מֵאֲרִי
דְעֶלְמָא, לֹא אֵיְהָךְ. פֶּתַח דְרַבִּית לוֹן, וְתַקִּינִית
לוֹן, וּגְדִילִית לוֹן. אֵהִי חֲמִית לְשִׁנְאֵיהוֹן דְּאֲכָלִי
לוֹן, וְתִינְשִׁי לְנָא תַמָּן. בְּדִין אוּמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לָהּ, לְאַקְמָא לָהּ, וּלְמַפְרַק לוֹן לְיִשְׂרָאֵל,
וְלְאַפְקָא לוֹן מְגִלוּתָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (יִרְמִיָּה
ל"א) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכֵי וְגו', וַיֵּשׁ
תַּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ וְכו', וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם.

וְעַל דָּא נְפַקְתָּ מִקְמִיָּה. פִּיּוֹן דְנִפְקַת מִקְמִיָּה,
פֶּתַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל חַיִּילֵי
שְׁמַיָּיא וְאָמַר (אֵיכָה ד' א') אֵיכָה יוֹעַם זָהָב, וְכָל
הַהוּא קִינָה דְאַלְפָּא בֵּיתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּדֵי אָמַר לָהּ, לְבַתֵּר קָשַׁר רַחֲמִין בְּהַהוּא
אַלְיָיא וְחֲתָמוּ פֶּתָקִין.

וְהַשְׁתָּא אֶהְדַּרְנָא לְפָרְשָׁתָא, דְּוִדָּאֵי גְלוּתָא
אַתְמִשְׁךְ. אֶרְאֲנוּ וְלֹא עָתָה, לְמֵאֵן
קֶאֱמַר אֶרְאֲנוּ. לַהֲהוּא דְאֵיתְמַר עָלוּי כִּי אֵינְנוּ.
כַּד יִיתִי לְפָקֵדָא לְאַיִלְתָּא. וְלֹא עָתָה, וְלֹא
לְזִמְן קְרוּב. אֲשׁוּרְנוּ וְלֹא קְרוּב, אֶסְתַּפְּלְנָא בֵּינָה,
אֲבָל לְאוּ כַּעַת, אֲלֵא לְזִמְן רַחוּק.

דְּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב, רַבִּי רַבִּי, כְּמָה רְזִין סְתִימִין
כְּלִילָן הָכָא. פֶּתַח וְאָמַר, (בראשית ב' כ"א) וַיִּפֹּל
ה' אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן. כַּד בְּרָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם קְדִמָּא, דְּוּ פְרָצוּפִין
בְּרָאוּ, וְהוּוּ מִתְחַבְּרָן פְּחָדָא בְּלֵא פִירוּדָא. מֵאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְכֻתִּיב, (שם ה' ב') זָכַר וּנְקָבָה בְּרָאִם,

יחד בלי פרווד, מה הטעם? משום שכתוב (שם ה) זכר וינקבה בראם, בלי פרווד, ולא כתוב בראו, אלא בראם.

בין שנבראו, היו יחד זה עם זה בשוה. מה עשה לו הקדוש ברוך הוא? נסר אותו נסירה, ונטל ממנו את הנקבה, והתקין אותה בכמה תקונים, וקשט אותה בכמה קשטים, והלביש אותה בכמה לבושים.

באיזה מקום? בגן עדן התקין אותה. כמה קשטים קשט אותה? שבעים. והם שבעים פנים לתורה. כמה תקונים תקן לה? שלשה עשר תקונים. הם שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. כמה לבושים הלביש אותה? ששה לבושים. והם ששה סדרי משנה, בשש פנים.

כך התקונים הללו, וכל הקשטים הללו, וכל הלבושים הללו, עשה לה הקדוש ברוך הוא שם בגן עדן, ואחר כך (בראשית ב) ויביאה אל האדם. ואדם היכן היה? במקום הנקדה של ציון, ששם בית המקדש. ומשם נטל אותם והכניסם לגן עדן, וברך אותם ברפת חתנים.

וזה סוד (במדבר כד) דרף פוכב מיעקב. דרף וקשט ותקן אותו הפוכב שנטל מיעקב. שמשום כך, בשבילה יתגלה מי שיתגלה. משום שעל זה היה בא אליה, ונמשך ממעלה למטה. וקם שבט מישראל - זה עץ החיים. וקם, כמו שנאמר (שם ו) והקמתי את בריתי.

וכשזה יהיה - ומחץ פאתי מואב וגו'. כל אותם הצדדים שנאחזים בעץ התחתון, יעברו ויוסרו ממנו. ואז, (שם ב) ויאמר האדם זאת הפעם. זה זמן העדונים והענוגים להשתעשע יחד, ולא כשאר הפעמים שהצד הרע נאחז בינינו. אבל כעת אין בלבול של הצד האחר עמנו, אלא עצם

בלא פירוודא, ולא כתיב בראו, אלא בראם. בין דאתבריו, הוּוּ פחדא דא עם דא, בשיקולא. מה עבד ליה קודשא בריה הוא. נסר ליה נסירו, ונטל לנוקבא מניה, ואתקין לה בכמה תיקונים, וקשטה בכמה קישוטין, ואלביש לה בכמה לבושין.

בגן אתר, בגנתא דעדן אתקין לה. כמה קישוטין קשט לה. שבעין. ואינון שבעים פנים דאורייתא. כמה תיקונים תקין לה. תליסר תיקונים. אינון תליסר מכילין, דאורייתא נדרשת בהו. כמה לבושין אלביש לה. שית לבושין. ואינון שית סדרי משנה, בשית אנפין.

כך הני תיקונים, וכל הני קישוטין, וכל הני לבושין, עבד לה קודשא בריה הוא תמן בגנתא דעדן, ולבתר (שם ב כב) ויביאה אל האדם. ואדם היכן הוה. באתר דנקודה דציון, דבי מקדשא תמן. (דף סח ע"ב) ומתמן נטיל לון, ואעיל לון בגנתא דעדן, ובריה לון ברפת חתנים.

ורזא דא, דרף פוכב מיעקב. דרף וקשט ותקין ההוא פוכב, דאתנטייל מיעקב. דבגין כך, בגינה יתגלי, מאן דיתגלי. בגין דעל דא הוה אתי לגבה, ואתמשך מעילא לתתא. וקם שבט מישראל, דא אילנא דחיי. וקם: כמא דאת אמר, (שם ו יח) והקמתי את בריתי.

וכר יהא דא, ומחץ פאתי מואב וגו'. כל אינון סטרין דאתאחדן באילנא תתאה, יתעברון ויתעדון מניה. כדין, (שם ב כג) ויאמר האדם זאת הפעם. דא זמנא דעדונים וענוגין, לאשתעשעא פחדא ולא כשאר זמנין דסטרא בישא אתאחדת ביננא. אבל השתא לית

ממנו. ואז, (שם ב) ויאמר האדם זאת הפעם. זה זמן העדונים והענוגים להשתעשע יחד, ולא כשאר הפעמים שהצד הרע נאחז בינינו. אבל כעת אין בלבול של הצד האחר עמנו, אלא עצם

מעצמי, ולא שתוף אחר של רע. עצם מעצמי - אור האספקלריה המאירה ממש. ובשר מבשרי - מלבוש מאותו מלבוש שהתלבש בו האור העליון שלי. לזאת יקרא אשה - בשלטון עליון על כל העולם, שלא תסור לעולם. אז (דניאל ב) תדק ותסף כל אלו המלכיות, והיא תקום לעולמים. אראנו ולא עתה - הראיה הזו שאני רואה, עתיד אני לראותו ולהתקרב יחד. ולא עתה - בגלות בכל, באותו הבית שבנו עולי גולה. אשורנו - אני עתיד להסתפל בו פנים בפנים. ולא קרוב - אלא באותו הבית האחרון. שבין זה ובין זה לא היה נחת, ולא קרבה ואחדות פראוי.

אי רבי אי רבי, כמה קשה הדבר, כמה ארוך הזמן, כמה צרות על צרות מזמנים לשונאיהם של ישראל בגלות, וכמה חיות ישלטו, וכמה ישאגו לטרף טרף של ישראל בכל זמן וזמן עד סוף הימים.

לסוף הימים, כפי שעה של יום, בזמן שזרח השמש, מהיום הששי, בשעה שיזדמנו לפי מגן השנים של יובל ושמיטה יחד, שהוא רע"ד מהיום הששי. עתיד קול אחד להתעורר מרום רומי הרקיעים, קול עצוב במרירות, מה שלא היה כף מיום שנבראו העולמות.

והקול ההוא יהיה דק, בחשאי, במרירות ועצבות, יורד ועולה, עולה ויורד, וכן אומר: אילת אהבים היית לי מימים הראשונים ונשפחת ממני. אהבות קימות היו לי עמה. אני נזכר שחזתם דיוקנה היה חתום על לבי, והיה חתום על זרועי, והיתה חזקה בתוכי אהבתה,

ערבוביא דסטרא אחרא עמנא, אלא עצם מעצמי, ולא שיתופא אחרא דביש.

עצם מעצמי, נהירו דאספקלרייא דנהרא ממש. ובשר מבשרי, מלבושא מההוא מלבושא דאתלבש ביה נהורא עילאה דילי. לזאת יקרא אשה, בשלטנותא עילאה על כל עלמא, דלא תעדי לעלם. כדין תדיק ותסיף כל מלכותא והיא תקום לעלמא.

אראנו ולא עתה, ראייה דא דאנא חמינא, זמינא למחמי ליה, ולא תקרבא כחדא.

ולא עתה, בגלותא דבבל, בההוא ביתא דכנו עולי גולה. אשורנו, אנא זמינא לאסתפלא ביה אנפין באנפין. ולא קרוב, אלא בההוא ביתא בתרייתא. דבין בהאי ובין בהאי, לא הוה נייחא, ולא קורבא ואחדותא פדקא יאות.

אי רבי אי רבי, כמה קשיא מלה, כמה אריך זימנא, כמה עאקו על עאקו, זמינין לשנאיהון דישראל בגלותא, וכמה ישלטון חיותא, וכמה ישאגון למיטרף טרפין דישראל, בכל זמנא וזמנא עד סוף יומיא.

לסוף יומיא, כפום שעטא דיומא, בעידן די זרח שמשא, מן יומא שתיתאה, בשעטא דיזדמנון לפום מגן שנין, דיובל ושמיטה כחדא, דאיהו רע"ד (נ"ל שפ"ד) מן יומא שתיתאה. זמינא קלא לדא לאתערא מרום רומי רקיעין, קלא עצוב במרירו, מה דלא הוה הכי מן יומא דאתברון עלמין.

והחוא קלא יהוי דקיק, בחשאי, במרירו, ועציבו, נחית וסליק, סליק ונחית, וכן

אמר, אילת רחימין הות לי מן יומין קדמאין, ואתנשיאת מינאי. רחומין קיימין הוי לי בהדה, אדפרנא דחותמא דדיוקנה הוה חתים על לבי, והוה חתים על דרועאי, והוה תקיף

וְרַשְׁפֵּי שְׁלֹהֲבָתָהּ בּוֹעֲרִים בְּתוֹכָהּ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה צוֹעֵק שְׁלֹשׁ צְעָקוֹת זו אַחַר זו, וְיִזְדַּעְזְעוּ הַרְקִיעִים, וְיִזְדַּעְזְעוּ כָּל הָעוֹלָמִים, עַד שִׁישְׁמְעוּ שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת לְתוֹךְ דָּג הַתַּנִּין, וְיִבְרַח אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף פָּרְסוֹת לְתוֹךְ דָּג אֶחָד שֶׁל הַיָּם. וְשֵׁם יוֹשִׁיט מְצוּדוֹת וַיִּפְרֹשׁ רִשְׁתוֹת, וַיִּמְשֹׁךְ אוֹתוֹ מִן הַיָּם, וַיִּכְנִיס אוֹתוֹ לְתוֹךְ יְשִׁיבַת הַרְקִיעַ, וַיִּירָאוּ מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתֵן הַקְּשִׁיּוֹת וְכָל אוֹתֵן הַמַּחְלוֹקוֹת שֶׁהִקְשׂוּ שָׁם, וַיְהִיֵּה תְּפוּס שָׁם מֵאָה וַחֲמִשִּׁים יוֹם.

וְאוֹתוֹ זְמַן יִכְנֹס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל בְּנֵי יְשִׁיבָתוֹ, וְהוּא מַעַל כָּלֵם, וּמְכַיָּאִים לִפְנֵי אוֹתוֹ תַּנִּין, וַיִּקְשֹׁר שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים בְּצוּאָרוֹ, וַיִּטְלוּ אוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הָאוֹהֲבִים, וַיִּחְזִירוּהוּ לְמָקוֹם שֶׁהָיָה תְּפוּס שָׁם. וְאוֹתָם הָאוֹהֲבִים יִכְנֹסוּ לְהִיכָל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא אֶהְבָּה, וַיְהִי גְנוּזִים שָׁם.

וְנִשְׁבַּע לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְכָל אוֹתָם הַצְּבָאוֹת, וְלִשְׁפֵי הַיְשִׁיבוֹת, לְלַכֵּת כָּלֵם וְלִשְׁמַע אֶת קוֹל הָאֶהְבָּה, שֶׁהוּא מֵתְאוּבָה לִשְׁמַע קוֹלָהּ עִפְסָם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יִתְעוֹרְרוּ עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ צְרוּת אֱלוֹהֵי עַל אֱלוֹהֵי בְּדַחַק רַב, וְהֵם צוֹעֲקִים צְעָקָה אַחַר צְעָקָה, דְּמַעוֹת אַחַר דְּמַעוֹת, וַיִּעוֹרְרוּ אוֹתָהּ, וְהִיא מִשְׁמִיעָה קוֹל עַל בְּנֵיהָ.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא וְאוֹמֵר: זוֹהִי אֵילָתִי, חֲבִירָתִי, יוֹנָתִי, שְׁלֵמָתִי הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנְיִם, שְׁלֵא הִיָּתָה יוֹשֵׁבֶת אֶלָּא בְּסִתְרָה הַמְּדַרְגָּה הַפְּנִימִית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מא) כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה. וְכַעַת בְּגַנְיִם, בְּחֻצְפָּה, כְּאִם שֶׁהִלְכָה אַחַר בְּנֵה בְּשׁוּקִים וּבְרַחֲבוֹת הַקְּרִיָּה מִפְּסֵד שְׁלֵא יִזְקִיּוּ לוֹ.

בְּגוּוֹי רַחֲמֵי דִּילָהּ, וְרַשְׁפֵּי שְׁלֹהֲבָתָהּ מוֹקְדִין בְּגוּוֹאֵי.

בְּהוּא שְׁעֵתָא גְּעֵי תַלְת גּוּעִין, דָּא בְּתַר דָּא, וַיִּזְדַּעְזְעוּן רְקִיעִין, וַיִּזְדַּעְזְעוּן עַלְמִין כְּלָהוּ, עַד דִּישְׁתַּמְעוּ קְלִין תַּלְת, לְגוּ נּוּנָא תַנִּינָא, וַיַּעְרוֹק אַרְבַּע מֵאָה אֶלֶף פָּרְסֵי גּוּ נּוּנָא חַד דֵּימָא. וְתַמָּן יוֹשִׁיט מְצוּדִין וַיִּפְרִישׁ רִשְׁתִּין, וַיִּמְשִׁיךְ לִיה מִן יַמָּא, וַיַּעֲיֵל לִיה גּוּ מְתִיבְתָא דְרְקִיעַ, וַיַּחֲמוּן מַנְיָה כָּל אֵינּוֹן קוֹשִׁין וְכָל אֵינּוֹן פְּלוּגָתִין דְּאֶקְשֵׁי תַמָּן. וַיְהִי תְּפִיס תַמָּן מֵאָה וַחֲמִשִּׁין יוֹמִין.

וְהוּא זְמַנָּא, יִכְנוֹשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל חַיִּילֵי שְׁמַיָּא, וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא דִּילִיהּ, וְהוּא לְעֵילָא מְכַלְהוּ, וְאֵייתוּן קַמִּיהּ הוּא תַנִּינָא, וַיִּקְשׁוּר תַּלְת קְשָׁרִין בְּקוּדְלִיהּ, וַיִּטְלוּ אֵינּוֹן תַּלְת רַחֲמִין, וַיְהִדְרוּן לִיה לְאַתְרַ דְּהוּא תְּפִיס תַמָּן. וְאֵינּוֹן רַחֲמִין יַיַעֲלוּ בְּהִיכְלָא חֲדָא דְּאִיקְרֵי אֶהְבָּה, וַיְהוּן גְּנִיזִין תַמָּן.

וְאוּמֵי לּוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְכָל אֵינּוֹן חַיִּילִין, וְלִתְרֵי מְתִיבְתֵי, לְמַהֲךְ כְּלָהוּ, וְלִמְשַׁמַּע קָלָא דְרַחֲמֵימוֹתָא, דְּאִיהוּ תְּאִיב לְמְשַׁמַּע קָלָה בְּהַדִּייהוּ. בְּהֵיא שְׁעֵתָא יִתְעַר עַל עַמָּא קְדִישָׁא עֲאֶקִין, אֶלִין עַל אֶלִין, בְּדַחִיקוּ סְגִי, וְאֵינּוֹן צְוּוּחִין צְוּוּחָה בְּתַר צְוּוּחָה, דְּמַעִין בְּתַר דְּמַעִין, וַיִּתְעַרְוּן לָהּ. אִיהִי אֲשַׁמַּעַת קָלָא עַל בְּנֵהָ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָרֵי וְאָמַר, דָּא הִיא אֵילָתִי, חֲבִירָתִי, יוֹנָתִי, שְׁלֵימָתִי הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנְיִם, דְּלָא הוּת יִתְבָּא אֶלָּא בְּסִתְרָה הַמְּדַרְגָּה פְּנִימָה, כְּמָה דְּאֵתָּ אָמַר (תהלים מה יד) כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה, וְהִשְׁתָּא בְּגַנְיִם, בְּחֻצִּיפּוּ, כְּאִימָא דְּאֶזְלָא בְּתַר בְּרָהּ, בְּשׁוּוֹקִים וּבְכַפּוֹתֵי קְרַתָּא, מְדַחֲלִילוּ דְּלָא יִבְאִישׁוּן לִיהּ.

אֵיִלְתִּי חֲבִירְתִּי חָמִי, הָא חֲבֵרְיָא פְּלֵהוּ דְתַרְי
מְתִיבְתִי הָכָא. חֲבֵרִים דְּאִינוּן מְתִיבְתִי,
מְקַשְׁיבִים לְקוּלְךָ הַשְּׁמִיעֵנִי, דְּתִיאוּבְתִי לְמִשְׁמַע
לְקוּלְךָ.

בְּמָה זְמַנִּין אִיהוּ דְּלֵא שְׁמַעְנָא לְקוּלְךָ, וְלֵא
יְדַעְנָא לָךְ. פְּדִין פֶּלַע לְמָא בְּעַרְבוּבְיָא,
עַמִּין בְּעַמִּין אֹמִין בְּאֹמִין. וּמֵאן דְּלֵא אֶתְחַזִּי
לְמַלְפָּא, יִיתוּן לִיה לְמִשְׁלֵט. וַיִּיתוּן עֲמִיה עַמִּין
נוֹכְרָאִין, וְלִישְׁנִין אֹחֲרָנִין, דְּלֵא יִשְׁתְּמוּדְעִין
דִּינָא, וְלֵא נִימוּסֵי מַלְכוּתָא. וְכַמְּה קְרַבִּין
יִחְשְׁבוּן לְמַעְבַּד.

וּבְגוּ שְׁפָה רַפְיָא, וּמַמְלַל רַפְיָה, יַעֲבִיד
פְּרַעוּתִיה, וְיִשְׁלוּט. וַיִּחְשׁוּב פְּמָה
מַחְשְׁבִין לְאַבְרָם. וְעַל עַמִּין
הַיְחִיד יַעֲשֶׂה נְהִיגִים רַעִים. אֹז
תְּהִי צָרָה עַל צָרָה עַל אוֹתוֹ
הַעַם הַיְחִידִי. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן
יִתְחַזַּק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיִּפְּסֵס
אֶת אֵילָתוֹ בְּכַמְּה פִּיּוּסִים,
וַיִּחְזִיק בֵּה, וַיִּקְיַמָּה מִן הַעֲפָר,
הוּא וְלֵא אַחַר. וְשְׁתִּי יִשְׁיבּוֹת
יִשְׁאַרוּ עִמָּה.

שְׁלֹשָׁה מַלְכִים יִשְׁאַרוּ, וַיִּתְעוּרוּ
בְּשִׁלְשָׁה צַדִּי הַעוֹלָם עַל הַעַם
הַזֶּה. וְאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁהִיָּה שׁוֹלֵט
בְּפָה רַךְ, יִשְׁלֹט בְּרִגְזוֹ רַב וְזַעַף
וְתַקַּף עַל הַעַם הַקְּדוּשׁ.

וּבְחֲרָשׁ הַשְּׁלִישִׁי, בְּאַרְבַּעַה
לְחָדָשׁ, בְּתַשַׁע שְׁעוֹת וְחֲצִי, יִלְכוּ
כָּל בְּנֵי הַיִּשְׁבִּיבָה עִם הָאֵילָת לְתוֹךְ
קְבַר הַרוּעָה, נֶאֱמַן הַבַּיִת, וְתַחַן
עֲלִיו שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת. בְּשַׁעַה
שְׁהַשְּׁמַשׁ יִתְפַּנֵּס מִן הַעוֹלָם,
וְקַבְרוּ יִפְתַּח, וְיִרְצוּ בְּנֵי הַיִּשְׁבִּיבָה
לְהַפְּנֵס לְשָׁם, וְלֵא תַנְתֵּן לָהֶם
רְשׁוּת, וַיַּעֲלוּ כָּלֶם לְמַקְוָם.
וְהִיא תִפְנֵס, וּמִתּוֹכוֹ יֵצֵא מָה
שְׁיֵצֵא. וְתַמְצָא אֶת מִשָּׁה יוֹשֵׁב
וְעוֹסֵק, וְגַר דּוֹלֵק לְפָנָיו, וְכַמְּה
יִיחֹת וּבְשָׁמִים סְבִיבוּ.

וּבְגוּ שְׁפָה רַפְיָא, וּמַמְלַל רַפְיָה, יַעֲבִיד
פְּרַעוּתִיה, וְיִשְׁלוּט. וַיִּחְשׁוּב פְּמָה
מַחְשְׁבִין לְאַבְרָם. וְעַל עַמִּין
הַיְחִיד יַעֲשֶׂה נְהִיגִים רַעִים. אֹז
תְּהִי צָרָה עַל צָרָה עַל אוֹתוֹ
הַעַם הַיְחִידִי. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן
יִתְחַזַּק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיִּפְּסֵס
אֶת אֵילָתוֹ בְּכַמְּה פִּיּוּסִים,
וַיִּחְזִיק בֵּה, וַיִּקְיַמָּה מִן הַעֲפָר,
הוּא וְלֵא אַחַר. וְשְׁתִּי יִשְׁיבּוֹת
יִשְׁאַרוּ עִמָּה.

תַּלְתַּת מַלְכִין יִשְׁתְּאַרוּן, וַיִּתְעוּרוּן בְּתַלְתַּת סְטָרִין
דְּעַלְמָא, עַל עַמָּא דָּא. וְהוּא מַלְפָּא
דְּהוּה שְׁלִיט בְּפוּם רַפְיָה, יִשְׁלוּט בְּרִגְזוֹ סְגִיא,
וְנִס וְתוֹקְפָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא.

וּבְיַרְחָא תְּלִיתָאִי, בְּאַרְבַּע לִירְחָא, בְּתַשַׁע שְׁעֵתִי
וּפְלַגָּא, יִהְיוּן כָּל בְּנֵי מְתִיבְתִי בְּהַדָּה
דְּאֵיִלְתָּא, לְגוּ קְבֵרִיה דְּרַעֲיָא, מְהִימְנָא דְּבֵיתָא,
וְתִיבָה תַּלְתַּת קְלִין עֲלִיה. בְּשַׁעַתָּא דְּשְׁמִשָׁא
יִתְפַּנֵּישׁ מִעַלְמָא, וְקְבֵרִיה יִתְפַּתַּח, וַיִּבְעוּן בְּנֵי
מְתִיבְתִי לְעֶאֱלָא לְתַמְזוּן, וְלֵא יִתְיַיְהִיב לֹזֶן
רְשׁוּתָא, וַיִּסְתַּלְקוּן פְּלֵהוּ לְאַתְרֵיהוּ. וְהִיא
תִיעוּל, וּמַגְוִוִּיה יְפוּק מָה דִּיפּוּק. וְתַשְׁכַּח
לְמִשָּׁה יְתִיב וְלַעֲי, וּבוֹצִינָא דְּלִיק קַמִּיה, וְכַמְּה
רִיחִין וּבוֹסְמִין סַחְרָנִיה.

וּבְיַרְחָא תְּלִיתָאִי, בְּאַרְבַּע לִירְחָא, בְּתַשַׁע שְׁעֵתִי
וּפְלַגָּא, יִהְיוּן כָּל בְּנֵי מְתִיבְתִי בְּהַדָּה
דְּאֵיִלְתָּא, לְגוּ קְבֵרִיה דְּרַעֲיָא, מְהִימְנָא דְּבֵיתָא,
וְתִיבָה תַּלְתַּת קְלִין עֲלִיה. בְּשַׁעַתָּא דְּשְׁמִשָׁא
יִתְפַּנֵּישׁ מִעַלְמָא, וְקְבֵרִיה יִתְפַּתַּח, וַיִּבְעוּן בְּנֵי
מְתִיבְתִי לְעֶאֱלָא לְתַמְזוּן, וְלֵא יִתְיַיְהִיב לֹזֶן
רְשׁוּתָא, וַיִּסְתַּלְקוּן פְּלֵהוּ לְאַתְרֵיהוּ. וְהִיא
תִיעוּל, וּמַגְוִוִּיה יְפוּק מָה דִּיפּוּק. וְתַשְׁכַּח
לְמִשָּׁה יְתִיב וְלַעֲי, וּבוֹצִינָא דְּלִיק קַמִּיה, וְכַמְּה
רִיחִין וּבוֹסְמִין סַחְרָנִיה.

וּבְיַרְחָא תְּלִיתָאִי, בְּאַרְבַּע לִירְחָא, בְּתַשַׁע שְׁעֵתִי
וּפְלַגָּא, יִהְיוּן כָּל בְּנֵי מְתִיבְתִי בְּהַדָּה
דְּאֵיִלְתָּא, לְגוּ קְבֵרִיה דְּרַעֲיָא, מְהִימְנָא דְּבֵיתָא,
וְתִיבָה תַּלְתַּת קְלִין עֲלִיה. בְּשַׁעַתָּא דְּשְׁמִשָׁא
יִתְפַּנֵּישׁ מִעַלְמָא, וְקְבֵרִיה יִתְפַּתַּח, וַיִּבְעוּן בְּנֵי
מְתִיבְתִי לְעֶאֱלָא לְתַמְזוּן, וְלֵא יִתְיַיְהִיב לֹזֶן
רְשׁוּתָא, וַיִּסְתַּלְקוּן פְּלֵהוּ לְאַתְרֵיהוּ. וְהִיא
תִיעוּל, וּמַגְוִוִּיה יְפוּק מָה דִּיפּוּק. וְתַשְׁכַּח
לְמִשָּׁה יְתִיב וְלַעֲי, וּבוֹצִינָא דְּלִיק קַמִּיה, וְכַמְּה
רִיחִין וּבוֹסְמִין סַחְרָנִיה.

בִּינן דְּחָאמִי לָהּ דְּעֵאלֵת, יְקוּם, וְיִתְחַבְרוּן
 פְּחָדָא דָּא עִם דָּא, וְקִלְיָא יִתְעָרוּן בְּרוּם
 רוּמֵי רְקִיעִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁמַע, וְיִיעוּל
 לְגוּ הֵיכְלָא דְאַהֲבָה, וְיִטוּל מִתַּמָּן תְּלַת רַחֲמִין,
 וְיִפְתַּח לוֹן מְעֵרְתֵיהּ. כְּדִין יִתְעַר מְשִׁיחַ בְּהֵוּא
 (דף סט ע"א) לִילְיָא, וְיִשְׁתַּפַּח תַּמָּן בְּהַדְיָהוּ,
 וְיִהְיֶה רְזִין דְּאוּרִייתָא, בְּכָל הַהוּא לִילְיָא,
 בְּמְעֵרְתָא דְמִשָּׁה.

וְכַד סְלִיק עֲמוּדָא דְצַפְרָא, יִתְגַּנֵּיז מְשִׁיחַ
 וְיִשְׁתַּאֲרוּן מִשָּׁה וְשְׂכִינְתָא בְּהֵוּא יוּמָא,
 כְּיוּמָא דְשַׁבּוּעוֹת. וְסִלְקָא שְׂכִינְתָא עַל הַהוּא
 טוּרָא, וְתִשְׁתַּמַּע תְּלַת קָלִין, חַד לְקַבִּיל
 אַבְרָהָם, וְחַד לְקַבִּיל יִצְחָק, וְחַד לְקַבִּיל מִשָּׁה
 וְיַעֲקֹב. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ ט) עַל הַר גְּבֵהַ
 עָלֵי לְךָ מִבְּשָׂרֵת צִיּוֹן הָרִימִי בַּפֶּה קוֹלְךָ וּגּוֹ'
 הָרִימִי אֶל תִּירָאֵי אֲמָרֵי וְכוּ'.

הָרִימִי, הָרִימִי, דָּא תְּרוּעָה וְתַקִּיעָה וְתְרוּעָה
 פְּחָדָא. הָרִימִי הָא תְּרוּעָה. הָרִימִי אֶל
 תִּירָאֵי, תַקִּיעָה. אֲמָרֵי, הָא תְּרוּעָה תַקִּיעָה
 וְתְרוּעָה פְּחָדָא. וְדָא אִיקְרָא שׁוֹפֵר תְּרוּעָה.
 שׁוֹפֵר מֵהֵוּא תְּרוּעָה דְלַעִילָא.

שׁוֹפֵר זְעִירָא, בְּגִין דְּאִית אַחְרָא דְאַקְרֵי שׁוֹפֵר
 גְּדוֹל. שׁוֹפֵר זְעִירָא דָּא, אַקְרֵי שׁוֹפֵר
 הוֹלֵךְ גּוֹ תְּנוּעָה דְּבוּצִינָא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (שמות יט יט) וַיְהִי קוֹל הַשׁוֹפֵר הוֹלֵךְ. בְּגִין דְּאַחְרָא
 אִיהוּ שׁוֹפֵר גְּנִיז וְטָמִיר, וְלֹא הוֹלֵךְ. אַבְל דָּא
 זְעִירָא, אִיהוּ לְהֵכָא כְּיוּמָא דְשַׁבּוּעוֹת, וְהֵאֵי
 אִיהוּ דְּאִיתְעַר כְּיוּמָא דְּאוּרִייתָא, כְּיוּמָא
 דְשַׁבּוּעוֹת.

בְּאַתְעָרוּ דְּהֵאֵי שׁוֹפֵר, דְּאִיתְעַר בְּתְרוּעָה
 וְתַקִּיעָה וְתְרוּעָה, יִתְעָרוּן אַבְהֵן מִגּוֹ
 מְעֵרְתָא, וְיִסְתַּלְקוּן בְּרוּחָא, וְיִיתוּן לְגַבְהַ.
 וּמֵהֵוּא קָלָא, כְּמָה חֲיִיבִין בְּאַרְעָא קְדִישָׁא

כְּיוּן שְׂרוּאָה אוֹתָהּ נִכְנַסְתָּ, יְקוּם
 וְיִתְחַבְרוּ יַחַד זֶה עִם זֶה, וְקוֹלוֹת
 יִתְעוֹרְרוּ בְּרוּם רוּמֵי הָרְקִיעִים,
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַע, וְיִכְנַס
 לְתוֹךְ הֵיכַל הָאַהֲבָה, וְיִטַּל מִשָּׁם
 שְׁלֵשָׁה אוֹהֲבִים, וְיִפְתַּח לְהֵם
 מְעֵרְתוֹ. אַז יִתְעוֹרר הַמְּשִׁיחַ
 בְּלִילָה הַהוּא וְיִמְצֵא שָׁם עַמָּם,
 וְיִחַזְרוּ עַל סוּדוֹת הַתּוֹרָה בְּכָל
 אוֹתוֹ הַלֵּילָה בְּמְעֵרַת מִשָּׁה.

וּבְשַׁעֲרֵיהּ עֲמוּד הַבְּקָר, יִגְנוּ
 הַמְּשִׁיחַ, וְיִשְׁאָרוּ מִשָּׁה וְשְׂכִינָה
 כְּיוּם הַהוּא, כְּיוּם הַשַּׁבּוּעוֹת.
 וְעוֹלָה הַשְּׂכִינָה עַל אוֹתוֹ הָהָר,
 וְתִשְׁמִיעַ שְׁלֵשָׁה קוֹלוֹת, אֶחָד
 כְּגַנְדַּ אַבְרָהָם וְאֶחָד כְּגַנְדַּ יִצְחָק,
 וְאֶחָד כְּגַנְדַּ מִשָּׁה וְיַעֲקֹב. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (ישעיה מ) עַל הַר גְּבֵהַ עָלֵי
 לְךָ מִבְּשָׂרֵת צִיּוֹן הָרִימִי בַּפֶּה
 קוֹלְךָ וּגּוֹ', הָרִימִי אֶל תִּירָאֵי אֲמָרֵי
 וְכוּ'.

הָרִימִי, הָרִימִי - זֶה תְּרוּעָה
 וְתַקִּיעָה וְתְרוּעָה כְּאַחַת. הָרִימִי -
 זֶה תְּרוּעָה. הָרִימִי אֶל תִּירָאֵי -
 תַקִּיעָה. אֲמָרֵי - הֵנָּה תְּרוּעָה
 תַקִּיעָה וְתְרוּעָה כְּאַחַת. וְזֶה נִקְרָא
 שׁוֹפֵר תְּרוּעָה, שׁוֹפֵר מֵאוֹתָהּ
 הַתְּרוּעָה שְׁלַמְעֵלָה.

שׁוֹפֵר קָטָן, מִשּׁוּם שֵׁישׁ אַחַר
 שְׁנִקְרָא שׁוֹפֵר גְּדוֹל. שׁוֹפֵר קָטָן
 זֶה נִקְרָא שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ תּוֹךְ תְּנוּעַת
 הַמָּאוֹר. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שמות יט) וַיְהִי
 קוֹל הַשׁוֹפֵר הוֹלֵךְ. מִשּׁוּם שֵׁישׁ אַחַר
 הוּא שׁוֹפֵר גְּנִיז וְטָמִיר, וְלֹא הוֹלֵךְ.
 אַבְל זֶה הַקָּטָן, הוּא כְּאַן כְּיוּם
 הַשַּׁבּוּעוֹת, וְזֶהוּ שְׂמַתְעוֹרר כְּיוּם
 שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּיוּם הַשַּׁבּוּעוֹת.
 בְּהַתְעוֹרְרוֹת הַשׁוֹפֵר הַזֶּה,
 שְׂמַתְעוֹרר בְּתְרוּעָה וְתַקִּיעָה

וְתְרוּעָה, יִתְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת מִתּוֹךְ
 הַמְּעֵרָה, וְיִתְעָלוּ כְּרוּחַ, וְיִבְאוּ
 אֵלֶיהָ. וּמֵאוֹתוֹ הַקּוֹל כְּמָה רְשָׁעִים
 בְּאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה יְמוֹתוֹ, וְיִסְתַּלְקוּ
 מִן הָעוֹלָם. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם עוֹלוֹת

ימותוּן, וְיִסְתַּלְקוּן מֵעֲלָמָא. בַּהֲהוּא יוֹמָא, סְלָקִין צְלוֹתֵין דִּישְׂרָאֵל בְּכָל אַתְר, דְּאִינוּן קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא. וְאַבְהָן יִיתוּן בְּחָדָא, וְיִהוּן בַּהֲהוּא טוֹרָא. וּמִשָּׁה סְלִיק בַּהֲדֵייהוּ. וְתַמָּן יִסְתַּפֵּל בְּאַבְהָן, וְאִינוּן בִּיה. וְיִיעֲלוּן כְּלָהוּ גוּ מְעֲרַתָּא דְמִשָּׁה. וּמִשִּׁיחַ יִתְעַר לְגַבֵּייהוּ, וְיִתְחַבְרוּן כְּלָהוּן בְּהַאי יוֹמָא.

וּבְהַאי יוֹמָא, יִתְעַרוּן עֶשֶׂר שַׁבְטִין, לְאַגְחָא קָרְבִין לְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא, בַּהֲדֵי מִשִּׁיחָא דְאַתְמַשַּׁח עֲלֵיהוּ, וְיִקְבֵּל מִשִּׁיחוּ עַל יְדָא דְחַד כְּהֵן צְדָק, וְשַׁבְעָה רוּעִים מְהִימָנִן עִמֵּיהּ.

וּמִשִּׁיחָא דָּא מִשַׁבְטָא דְאַפְרִים הוּא, וּמְזַרְעָא דִירְבָעָם בֶּן נֹכְחִי הוּי בְרִיה דְאַבְיָה, דְבַעוּלִימוּי מַת, וְהַהוּא יוֹמָא דְמַת, אֶתְיִילִיד לִיה בֶּר, וְאַתְנַטִּיל מִבֵּי יְרַבְעָם לְמַדְבְּרָא. וְלִתַּמָּן נִטְלוּ מֵאָה וְשַׁבְעִין גַּבְרִין, כְּלָהוּ זַכָּאִין מִשַׁבְטָא דְאַפְרִים, דִּלְא אֲשַׁתְּפַחוּ בְּחוּבָא דִירְבָעָם.

וּמַהֲאִי בְרִיה דְאַבְיָה, נִפִּיק הַאי מִשִּׁיחָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מ"א י"ג) וְסָפְדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ. סְתִים הַאי נְבוּאָה לְשַׁעֲתָא, וְנְבוּאָה לְעֵתִיד, כִּי זֶה לְבַדּוֹ יָבֹא לִירְבָעָם אֶל קָבֵר יַעֲזֵן נִמְצָא בּוֹ דְבַר טוֹב אֶל ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יְרַבְעָם. דָּא הַאי מִשִּׁיחָא, דְּאִיהוּ דְבַר טוֹב אֶל ה'.

בֵּינָן דִּינִדְעוּן אַבְהָן, דְּפִקִּיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַיִלְתִּיהּ וְלַעֲמִיָּה, כְּמָה חִידוּ עַל חִידוּ בְּהַאי יוֹמָא. בְּאַרְעָא דְצַפּוֹן מְלְכוּתָא דְתִימָן, כְּמָה עָאקוּ עַל עָאקוּ יִתְעַרוּן בְּהַאי יוֹמָא עַל עַמָּא דִישְׂרָאֵל, וְתַתְקַבֵּל צְלוֹתְהוּן בְּרַעוּוּא. וּבְפִנְיָא דְהַאי יוֹמָא, תְּהִדְר שְׂכִינְתָּא לְגוּ בֵיתָא, וּמִשִּׁיחַ לְאַתְרִיהּ, וְאַבְהָן לְגוּ מְעֲרַתָּא דִילְהוּן. שְׂכִינְתָּא תְּהִף וְתְהִדְר לְגַבֵּי מִשָּׁה, שַׁבְעִין יוֹמִין. לְסוּף שַׁבְעִין יוֹמִין, סְלִיק נְאָקוּ דִישְׂרָאֵל

הַתְּפִלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם, שֶׁהֵם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וְהָאֲבוֹת יָבִאוּ יַחַד, וְיָהִיו בְּאוֹתוֹ הַהֵר. וּמִשָּׁה עוֹלָה עִמָּם, וְשֵׁם יִסְתַּפֵּל בְּאֲבוֹת, וְהֵם בּוֹ, וְכֻלָּם יִכְנָסוּ לְמַעְרַת מִשָּׁה. וְהַמִּשִּׁיחַ יִתְעוֹרֵר אֲלֵיהֶם, וְיִתְחַבְרוּ כֻלָּם בְּיוֹם הַזֶּה.

וּבְיוֹם הַזֶּה יִתְעוֹרְרוּ עֲשָׂרָה שַׁבְטִים לְעַרְף מְלַחְמוֹת לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, יַחַד עִם הַמִּשִּׁיחַ שְׁנַמְשַׁח עֲלֵיהֶם, וְיִקְבֵּל מִשִּׁיחָה עַל יַד כְּהֵן צְדָק אַחַד, וְשַׁבְעָה רוּעִים נְאֻמָּנִים עִמּוֹ.

וְהַמִּשִּׁיחַ הַזֶּה הוּא מִשַׁבְט אֶפְרַיִם, וּמְזַרְעוֹ שֶׁל יְרַבְעָם בֶּן נֹכְחִי הִיָּה בְּנֵו שֶׁל אַבְיָה, שְׁמַת בְּעַלְוִמִּיָּה, וְהַיּוֹם הַהוּא שְׁמַת, נוֹלַד לוֹ בֶּן, וְנִטַּל מִבֵּית יְרַבְעָם לְמַדְבָּר. וְלִשְׁם נִטְלוּהוּ מֵאָה וְשַׁבְעִים גַּבּוּרִים, כְּלָם צְדִיקִים מִשַׁבְט אֶפְרַיִם, שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בְּחֻטָּא יְרַבְעָם.

וּמִכְּנֵו הַזֶּה אַבְיָה יָצָא הַמִּשִּׁיחַ הַזֶּה. וְעַל זֶה כְּתוּב (מ"א י"ד) וְסָפְדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ. נִסְתַּמָּה הַנְּבוּאָה הַזֹּאת לְשַׁעֲתָהּ, וְנְבוּאָה לְעֵתִיד - (ס"ו) כִּי זֶה לְבַדּוֹ יָבֹא לִירְבָעָם אֶל קָבֵר יַעֲזֵן נִמְצָא בּוֹ דְבַר טוֹב אֶל ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יְרַבְעָם. זֶה הַמִּשִּׁיחַ הַזֶּה, שֶׁהוּא דְבַר טוֹב אֶל ה'.

בֵּינָן שִׂדְעוּ הָאֲבוֹת שְׂצוּהַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֵילָתוֹ וְאֶת עַמּוֹ, כְּמָה שְׁמַחָה עַל שְׁמַחָה בְּיוֹם הַזֶּה. בְּאַרְץ הַצַּפּוֹן מְלְכוּת תִּימָן, כְּמָה צְרוּת עַל צְרוּת יִתְעוֹרְרוּ בְּיוֹם הַזֶּה עַל עִם יִשְׂרָאֵל, וְתַתְקַבֵּל תְּפִלָּתָם בְּרַצוֹן. וּבְעָרֵב הַיּוֹם הַזֶּה תְּחִזֹּר שְׂכִינָה לְתוֹף בֵּיתָהּ, וּמִשִּׁיחַ לְמְקוּמוֹ, וְהָאֲבוֹת לְתוֹף הַמְּעָרָה שְׁלָהֶם.

הַשְּׂכִינָה תֵּלֵף וְתִחְזֹר לְמִשָּׁה שַׁבְעִים יָמִים. לְסוּף שַׁבְעִים יָמִים עוֹלָה נְאָקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שִׁיְהִיו מְצִיקִים

לָהֶם בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם. וּכְנֹסֶת אַחַת לְצַד דְּרוֹם תֹּאבֵד וּתְחַרֵּב, וּחֲמִשָּׁה צְדִיקֵי אֲמַת יִהְיֶה בֵּינֵיהֶם.

וְאִזּוֹ, לְסוֹף שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם יָמִים שִׁיִּהְרָגוּ אֶת הַכְּנֹסֶת הַהִיא, יִלְבַּשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קִנְיָה לְאוֹתוֹ שׁוֹפָר קָטָן, וְאוֹתוֹ מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם יִפְרֹשׁ פְּרִישָׁה כְּמוֹ שׁוֹר אֶחָד שְׁקָרְנוֹ עוֹלִים כְּקָרְנֵי רֹאם. וְאוֹתוֹ שׁוֹפָר קָטָן יִתְקַע תְּרוּעָה תְּקִיעָה וּתְרוּעָה, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּרֹאשׁ הַהָר כְּמוֹ מִקְדָּם, אִזּוֹ נוֹסְעִים הַדְּגָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּשִׁיחַ, וְיִפֹּל רֵעַשׁ עַל הָעוֹלָם בְּאוֹתָם קוֹלוֹת הַשׁוֹפָר. וְכָל אוֹתָם בְּגֵי הָעוֹלָם יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה יח) כָּל יֹשְׁבֵי תֵּבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָשָׂא גַם הָרִים תִּרְאוּ וְכַתְּקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ.

וְאִזּוֹ יִתְבַּעְרוּ הַגְּלוּלִים מִהָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְשִׁלְשָׁה קְרָבוֹת יַעֲשׂוּ בְּגֵי יִשְׁמַעְאֵל עִם הַמְּשִׁיחַ הַזֶּה, וְהֵם יִבְאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְרַבּוֹן הָעוֹלָם בְּהַר הַקְּדוֹשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְאֵלּוּ הַקְּרָבוֹת יִהְיוּ בְּאֶלֶף הַשָּׁשִׁי.

וּבַחֲדָשׁ חֲשׁוֹן יִפְלוּ שׁוֹנְאֵיהֶם, וְיַעֲבְרוּ כָּל אוֹתָם גְּלוּלִים שִׁיִּשְׁאָרוּ בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה. וּמִשָּׁם יִלְכוּ וְיַעֲזְרוּ קְרָבוֹת עַל הָעוֹלָם. וּבַעֲוֹד שָׁהִם יַעֲרֹכוּ קְרָבוֹת עִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, יִתְכַּסּוּ בְּגֵי אָדוֹם עַל הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְיִתְכַּסּוּ אוֹתָהּ, וְיִשְׁלְטוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם עָשָׂר יָרְחִים. רְסוּף שְׁנַיִם עָשָׂר יָרְחִים יִתְגַּעַשׁ וְיִרְעַשׁ כָּל הָעוֹלָם. וּבֵין הַזְּמַנִּים הַלְלוּ הַשְּׂכִינָה תְּלָף וּתְחַזֵּר לְגַבֵּי הַמְּעָרָה שֶׁל מִשָּׁה. יִטְמֵן הַמְּלָךְ הַמְּשִׁיחַ תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים, כִּיִּרְחִי הַיּוֹלְדֵת. וְאוֹתָם תִּשְׁעָה יָרְחִים, כְּמָה צִירִים וְחֲבָלִים יִטַּל עַל עֲצָמוֹ. וּבִיָּנֵתִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִגְדִּיל צִעְרוֹ, וְיִכְנָס לְתוֹף הַשְּׂבִילִים שֶׁל

לְקַמֵּי מַלְכָּא קְדִישָׁא, דִּיהוֹן מְעִיקִין לוֹן בְּכָל סְטָרִין דְּעֵלְמָא. וּכְנִישְׁתָּא חָדָא לְצַד דְּרוּמָא יִתְאַבֵּיד וְיִתְחַרֵּב. וּחֲמִשָּׁה זְפָאֵי קְשׁוּט יִתְקַטְלוּן בֵּינֵיהוּ.

בְּדִין לְסוֹף תְּלָתִין וּתְרִין יוֹמִין דִּיקְטְלוּן לְכְנִישְׁתָּא הַהִיא, יִלְבַּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא קִנְיָה לְהַהוּא שׁוֹפָר זְעִירָא. וְהַהוּא מְשִׁיחַ בְּרִיָּה דְאֶפְרַיִם יִפְרֹשׁ פְּרִישָׁא כְּחַד תּוֹר דְּקָרְנוֹי סְלָקִין כְּקָרְנוֹי דְרֹאם.

וְהַהוּא שׁוֹפָר זְעִירָא, יִתְקַע תְּרוּעָה תְּקִיעָה וּתְרוּעָה, תְּלָת זְמַנִּין בְּרִישׁ טוֹרָא כְּמִלְקָדְמִין, בְּדִין נְטִלִין דְּגָלִין דְּהַהוּא מְשִׁיחַ, וְיִפּוֹל רֵעַשָׁא עַל עֵלְמָא, בְּאִינוּן קְלִין דְּשׁוֹפְרָא. וְכָל אִינוּן בְּנֵי עֵלְמָא יִשְׁמְעוּן וְיַחֲמוּן. כְּמָה דְאָתְּ אֲמַר, (ישעיה יח א) כָּל יֹשְׁבֵי תֵּבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָשָׂא גַם הָרִים תִּרְאוּ וְכַתְּקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ.

וּבְדִין יִתְבַּעְרוּן גְּלוּלִין מִן אֶרְעָא קְדִישָׁא. וְתִלְתַּת קְרָבִין יַעֲבְדוּן בְּגֵי יִשְׁמַעְאֵל בְּהַדֵּי מְשִׁיחַ דָּא. וְאִינוּן יִיתִין וְיִסְגְּדוּן לְמֵאֲרֵי עֵלְמָא בְּטוֹרָא דְקוּדְשָׁא בִירוּשָׁלַיִם. וְאִילִין קְרָבִין יִהוּן בְּאֶלֶף שְׁתִּיתָאָה.

וּבִירְחָא דְבוּל, יִפּוֹלוּ שְׁנֹאֵיהוֹן, וְיִתְעַבְרוּן כָּל אִינוּן גִּילּוּלִין דִּישְׁתַּאֲרוּן בְּאֶרְעָא קְדִישָׁא. וּמִתְמָן יִהְכוּן וְיִתְעַרוּן קְרָבִין עַל עֵלְמָא. וּבַעֲוֹד דְאִינוּן יִגִּיחוּן קְרָבִין עִם כָּל בְּנֵי עֵלְמָא, יִתְכַּנְשׁוּן בְּנוֹי דְאָדוֹם עַל אֶרְעָא קְדִישָׁא, וְיִתְכַּסּוּן לָהּ, וְיִשְׁלְטוּן עָלֶיהָ תְּרִיסַר יָרְחִי.

רְסוּף תְּרִיסַר יָרְחִין, יִתְגַּעַשׁ וְיִרְעַשׁ כָּל עֵלְמָא. וּבֵין זְמַנִּין אֵלִין, דְשְׂכִינְתָּא תַּהֵף וְתַהֲדַר לְגַבֵּי מְעָרְתָּא דְמִשָּׁה, יִתְטַמַּר מַלְכָּא מְשִׁיחָא תִשְׁעָה יָרְחִין, כִּיִּרְחִין דִּיוֹלְדָהּ, וְאִינוּן תִּשְׁעָה יָרְחִין, כְּמָה צִירִין וְחֲבָלִים יִטוּל עַל גְּרַמְיָהּ.

וּבֵין כַּף קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא יִסְגֵי צִעְרִיהּ, וְיַעֲלוּ לְגוֹ שְׂבִילִין דְאֵילָנָא חָדָא,

אילן אחד, שיש לו אילן קדוש גדול ותקיף. ושם בשבעים ענפים יטל המדות של האלכסונים, ויטל את שבעים הממנים שמקיפים את שבעים ענפי האילן, תוף אותם האוכלוסים מדות האלכסונים, וימצאו אסורים במשקל אחד של מדה וחצי. אז יוריד אותם מכל ענף וענף.

ובמה ענפים קטנים ושל א קטנים לשברו בהורדתם משם, משום שגאחזים תוף הענפים, ובהורדתם לשברו. ואז פמה גדולים מהעם הקדוש לשברו בין רגלי שאר העמים. וכל אותם הממנים יעבירו אותם בתוף נהר דינור, ויעברו משלטונם.

ובין כך יהיו למשיח צירים וחקלים פיולדה. ועל הזמן ההוא פתוב, (תהלים ב) יענף ה' ביום צרה. שאותם תשעה פסוקים, פירחי היולדה. ושבעים תבות, שהרי לשבעים שנים באלה הששי יוליד וישלט על כל העולם. ומשום כך באותם תשעה ירחים יראו בכל לילה, מחצות ואילף. רכב אש וסוסי אש מחוץ לרקיע, עורכים קרבות אלו באלו, עד שיאיר הבקר.

אחר שיעברו אותם תשעה ירחים, אז הקדוש ברוך הוא יעיר את המשיח הזה, ויוציא אותו מגן העדן. והיום ההוא שיצא, יזדעזע כל העולם, שיחשבו כל בני העולם שימותו.

וער היום ההוא פתוב, (ישעיה ב) ובאו במערות צרים ובמחלות עפר מפני פחד ה'. זו השכינה, שתרומם מאותו זמן ואילף, ומשיח עמה. ומהדר גאווה - זה משיח - בקומו לערץ הארץ. אז (שם יא) ואסף נדחי ישראל ונפצות יהודה יקבץ וגו'. זה בששים שנה של האלה הששי, וילכו אחר שעשה להם הקדוש ברוך הוא פמה נסים.

דאית ליה אילנא קדישא רברבא ותקיף. ותמן בשבעין ענפין, יטול מכילן דאלכסונין, ויטול לשבעין ממנן, דסחראן לשבעין ענפין דאילנא, גו אינון אוכלוסין מכילן אלכסונין, וישתפחון אסורין חד תקלא דמכילא ופלגו. פדין יחית לון מפל ענפא וענפא.

ובמה ענפין זעירין ודלא זעירין יתברון במיחתהון מתמן, בגין דאתאחדאן גו ענפין, ובמיחתהון יתברו. פדין פמה סגיאיין מעמא קדישא יתברון בין רגלין דשאר עמין. וכל אינון ממנן, יעברון לון גו נהר דינור, ויתעברון משולטניהון.

ובין כך משיח צירין וחקלין יהון ליה פיולדה. ועל ההוא זמנא פתיב, (תהלים כב) יענף ה' ביום צרה. דאינון תשע פסוקים פירחין דיולדה. ושבעין תיבין, דהא לשבעין שנין באלה שתיתאה, יוליד וישלוט על כל עלמא. ובגין כך באינון תשעה ירחין, יתחזון בכל ליליא, מפלגו ואילף, רכב אש וסוסי אש לבר מרקיעא, מגיחו קרבין אלין באלין, עד דינהר צפרא.

לבתר דאינון תשעה ירחין יעברון, פדין קודשא בריה הוא יתער למשיח דא, ויפיק ליה מגנתא דעדן. וההוא יומא דיפוק, יזדעזע כל עלמא, דיחשבו כל בני עלמא דימותון.

ועל ההוא יומא פתיב, (ישעיה ב יט) ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה'. דא שכינתא, דתירום מההוא זימנא (דף טו ע"ב) ואילף, ומשיח בהדה. ומהדר גאווה, דא משיח בקומו לערץ הארץ. פדין (שם יא יב) ואסף נדחי ישראל ונפצות יהודה יקבץ וגו'. דא בשתיין שנין דאלף שתיתאה, ויכהון לבתר דיעביד לון קודשא בריה הוא פמה נסין. (חסר כאן תשלום הענין).

והמשכילים יזהירו כזהר הדקיע ומצדיקי הרבים מוכנים לעולם ועד

ספר הזהר

מנקד

שחבר התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

כרך עשירי

זהר חדש חלק ב'

פְּרֻשֵׁת מִטּוֹת — תְּקוּנִים

דף ס"ט ע"א — דף קמג ע"א

ללומדים בשנה אחת כח אב — כט אלול

ללומדים בשלש שנים שנה שלישית א' תמוז — כט אלול

נסדר, נערך והוגה מחדש, בנקוד ופיסוק מלא,
עם מראה מקומות, בחלוק קטעים לפי הענינים,
באותיות גדולות ומאירות עינים.

עם באור בלשון הקדש

כל הזכויות שמורות
לרבי שמעון בר יוחאי זי"ע
מותר להעתיק לשם שמים
ומצוה גדולה לעשות זאת

פְּרֻשַׁת מִמוֹת

פְּרֻשַׁת מִמוֹת

וְכֹל הַטֶּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשֵּׁכֶב זָכָר.
תִּפְּזוּ תַּנְיָנִין, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵינן הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֲלֵא בְּתַרְיִן גְּוֹוִינִין, דְּאֵתוּ מִסְטָר אֲתַתָּא,
דְּאֲשַׁתְּפַחַת חִפְיַמַת לְבָא. הֲדָא הוּא דְכִתְיִב,
(שמות לה כה) וְכֹל אִשָּׁה חָכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיִּכְיֵאוּ
מִטּוֹה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמֵאֵי מִתְיָיִן.
אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן, גְּוֹוִינִין דְּכִלְיָלָן בְּגוֹ
גְּוֹוִי.

וְכֹל הַטֶּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ
מִשֵּׁכֶב זָכָר (במדבר לא). שָׁם שְׁנִינּוּ,
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵינן הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֲלֵא בְּשִׁנֵּי גְוִינִים שְׂבָאוּ
מִצַּד הָאִשָּׁה, שְׁנַמְצָאָה חִכְמַת לֵב.
זְהוּ שְׁכִתּוּב (שמות לה) וְכֹל אִשָּׁה
חָכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיִּכְיֵאוּ
מִטּוֹה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן.
וּמָה הִכְיֵאוּ? אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת
הָאֲרָגְמָן, הַגְּוִינִים שְׁפִלּוּלִים בְּתוֹף
הַגְּוִינִים.

הֲדָא הוּא דְכִתְיִב, (משלי לא יג) דְּרָשָׁה צְמֹר וּפְשִׁתִּים
וּתַעֲשׂ בְּחִפְזָא כְּפִיָּהּ. וְכִתְיִב בְּיָדֶיהָ טוֹו.
מֵאֵי טוֹו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִינָא, טוֹו
בְּרַחֲמִי, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲמֵאֵי אֲתִקְרִיא אִשָּׁה.
אָמַר לִיה, דְּכִלְיָלָא בְּדִינָא, וְכִלְיָלָא בְּרַחֲמִי.
תָּא חֲזִי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֹּל אֲתַתָּא בְּדִינָא
אֲתִקְרִיאַת, עַד דְּאֲטַעֲמַת טַעֲמָא דְּרַחֲמִי.
דְּתַנְיָא, מִסְטָרָא דְּבַר נֶשׂ אֲתִי חוּוֹרָא, וּמִסְטָרָא
דְּאֲתַתָּא אֲתִי סוּמְקָא, טַעֲמָא אֲתַתָּא מַחוּוֹרָא,
חוּוֹרָא עֲדִיף.

זְהוּ שְׁכִתּוּב (משלי לא) דְּרָשָׁה צְמֹר
וּפְשִׁתִּים וּתַעֲשׂ בְּחִפְזָא כְּפִיָּהּ.
וְכִתּוּב בְּיָדֶיהָ טוֹו. מָה טוֹו? אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִין, טוֹו
בְּרַחֲמִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמָה
נִקְרָאָה אִשָּׁה? אָמַר לוֹ, שְׁפִלּוּלָה
בְּדִין וְכִלְיָלָה בְּרַחֲמִים. בָּא וּרְאָה
שְׂאֵמֶר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֹּל אִשָּׁה
נִקְרָאֶת בְּדִין, עַד שְׁטוּעֲמַת טַעֲם
הַרַחֲמִים. שְׁלַמְדִּנּוּ, מִצַּד שֶׁל
הָאִישׁ בָּא הַלְבָן, וּמִצַּד הָאִשָּׁה בָּא
הָאֵדָם. טַעֲם אִשָּׁה מִלְבָּן, הַלְבָן
עֲדִיף.

וְתָא חֲזִי, אֲמֵאֵי אָסִירָן נֶשׂא שְׂאָר עֲמִין דִּידְעִי
מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא. מִשׁוּם דְּתַנְיָנִין, אִית
יְמִינָא, וְאִית שְׁמָאֵלָא. יִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עֲמִין.
גַּן עֲדָן, וְגִיְהִנָם. עֲלָמָא דָּא, וְעֲלָמָא דְּאֲתִי.
יִשְׂרָאֵל לְקַבְלֵי דְּרַחֲמִי, וּשְׂאָר עֲמִין לְקַבְלֵי
דְּדִינָא. וְתַנְן, אֲתַתָּא דְּאֲטַעֲמַת טַעֲמָא דְּרַחֲמִי,
רַחֲמִין נִצְחָא. אֲתַתָּא דְּטַעֲמָא טַעֲמָא דְּדִינָא,
דִּינָא בְּדִינָא אֲתַדְּבַקַת. וְעֲלִיָּהּ אֲתִקְרִי, (ישעיה
נז יא) וְהַפְּלָכִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה.

וְבָא רָאָה, לְמָה אֲסוּרוֹת נִשׁוֹת
שְׂאָר עַמִּים שִׁידְעוֹת מִשְׁכְּבֵי זָכָר?
מִשׁוּם שְׁשִׁינּוּ, יֵשׁ יְמִין וְיֵשׁ
שְׂמָאֵל, יִשְׂרָאֵל וּשְׂאָר הָעַמִּים, גַּן
עֲדָן וְגִיְהִנָם, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם
הַבָּא. יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדֵי הַרַחֲמִים,
וּשְׂאָר הָעַמִּים כְּנִגְדֵי הַדִּין. וּשְׁנִינּוּ,
אִשָּׁה שְׁטַעֲמָה טַעֲם הַרַחֲמִים,
הַרַחֲמִים מִנְצָחִים. אִשָּׁה
שְׁטוּעֲמַת טַעֲם הַדִּין, הַדִּין בְּדִין
נִדְבָקָה. וְעֲלִיָּהֶם נִקְרָא (ישעיה נז)
וְהַפְּלָכִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ
שְׂבָעָה.

וְעַד דָּא תַּנְיָנִין, הַנְּבַעֲלַת לַגּוֹי, קְשׁוּרָה בּוּ כְּכֹלָב.
מָה כְּלָבָא תַקִּיפָא בְּרוּחִיָּה, חֲצִיפָא. אוּף
הָכִי דִינָא בְּדִינָא תַקִּיפָא, חֲצִיפָא כְּכוּלָא.

וְעַד זֶה שְׁנִינּוּ, הַנְּבַעֲלַת לַגּוֹי,
קְשׁוּרָה בּוּ כְּכֹלָב. מָה הַכְּלָב תַקִּיף
בְּרוּחוֹ, חֲצוּף - אָף כָּאֵן דִּין בְּדִין
תַקִּיף, חֲצוּפָה כְּכֹלָב.

בְּתוֹכָהּ הַנִּבְעָלֶת לְיִשְׂרָאֵל, תְּגִינֵן, כְּתִיב, (דברים) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. מֵאֵי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל, אֲתִיב מְרוּחָא דְאֱלֹהִים חַיִּים. (ישעיה נז טז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף. מִשְׁמַע דְּכְתִיב מִלְּפָנַי. וּבְגִין כֵּן אֲתַתָּא דֵּהִיא בְּתוֹלְתָא, דְּלֹא אֲתַדְבַּקַת בְּדִינָא קִשְׂיָא דְשָׂאָר עַמִּין, וְאֲתַדְבַּקַת בְּיִשְׂרָאֵל, רַחֲמִין נֶצְחָא וְאֲתַפְשֶׁרֶת. וְתָא חֲזִי, כְּתִיב (תהלים פט ג) כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. מֵאֵי חֶסֶד. הוּא חַד מִכְּתָרֵי עֵילָאֵי דְמִלְפָּא. דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל קָרָא לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֶסֶד, עַל תְּנַאי דִּיתְבַּנֵּי, וְלֹא יִשְׁתִּיצֵי חֶסֶד מִעֲלָמָא, מִשְׁמַע דְּכְתִיב יִבְנֶה. בְּגִין כֵּן תְּגִינֵן, מֵאֵן דְּשַׁצֵּי חֶסֶד מִעֲלָמָא, אֲשִׁתִּיצֵי הוּא לְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כה ה) לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, בְּגִין לְמִיעֶבֶד חֶסֶד עִם מִיתָא, וְאֲתַעְבִּיד בְּנִינָא, דְּכְתִיב (תהלים פט ג) עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

בְּתוֹכָהּ הַנִּבְעָלֶת לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנִינוּ, כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. מֵהַ טַעַם? מִשּׁוּם שְׁנִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל בְּאֵה מְרוּחַ אֱלֹהִים חַיִּים, שְׁכַתוּב (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף. מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוּב מִלְּפָנַי. וּמִשּׁוּם כֵּן, אֲשֶׁה שְׁהִיא בְּתוֹלָה, שְׁלֹא נִדְבָקָה בְּדִין הַקִּשָּׁה שֶׁל שָׂאָר הָעַמִּים, וְנִדְבָקָה בְּיִשְׂרָאֵל - הַרְחַמִּים מִנְּצַחִים, וְהִיא כְּשֶׁרָה. וְכֹא רָאָה, כְּתוּב (תהלים פט) כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. מֵה זֶה חֶסֶד? הוּא אֶחָד מֵהַכְּתָרִים הָעֵלְיוֹנִים שֶׁל הַמַּלְאָךְ. שְׁנִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל קָרָא לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא חֶסֶד עַל תְּנַאי שְׁתַּבְּנָה, וְלֹא יִכְלֶה חֶסֶד מִן הָעוֹלָם, מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוּב יִבְנֶה. מִשּׁוּם כֵּן שְׁנִינוּ, מִי שְׁמַכְלָה חֶסֶד מִן הָעוֹלָם, יִכְלֶה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל זֶה כְּתוּב (דברים כה) לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, לְעִשׂוֹת חֶסֶד עִם הַמֵּת, וְנִעֲשֶׂה הַבְּנִין, שְׁכַתוּב עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

פְּרִשְׁת וְאַתְחַנֵּן - מֵאֲמַר קוּ הַמְּדָה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, עַד הָכֹּא לֹא הָוּוּ חַבְרֵיִיא יְדַעֵי רְזָא דְגוֹ יְחוּדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל קָרְאִין דְּאוּרֵיִיתָא רְזִין סְתִימִין עֵילָאִין אִינוּן, וְהֵאֵי קָרָא מֵאֵי אִיהוּ.

פְּתַח וְאָמַר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הֵאֵי קָרָא, אָף עַל גַּב דְּכַמָּה סְטָרִין דְּרִישְׁנָא בֵּיהּ, רְזָא דִּיִּיחוּדָא דְּבֵיהּ סְתִימָא מִעֵינִין, לְבָא אָטִים הוּא מְנִיָּה, דְּכַמָּה חִפְיִמִּין טְרִישִׁין דְּלְבָא לְעָאן, וְלֹא יְדַעִין, וְלֹא אֲדַבְּקִין. סְתִים מְחִיזוּ עֵינֵיהוֹן, וּמְסוּכְלָתְנוּ לְבִיהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּרְזָא דִּיִּיחוּדָא אֲתוּוֹן טְמִירִין, שׁוּרִין וְתִיבִין גְּלִיפִין בְּקִיּוּמֵיהוּ.

שְׁמַע, שְׁמָא דְרְזָא דִּיִּיחוּדָא, גּוֹ טְמִירָא עֵילָאָה סְתִים, וְגִלְיָא גּוֹ גְּלִיפֵי טְמִירִין, לְסַלְקָא בְּדַרְגוּי לְאֲשַׁתְּלָמָא לְעֵילָא. שְׁמַע, בֵּיהּ תְּלִיָּא

ש"ם, ביה תלִינא שְׁמִיעָה. שֵׁם, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ש"ב ו ב) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם.
ע', אֲשַׁנְחֻתָּא דְרִישׁ שְׁתָּא וְעַד סִיפָּא שְׁתָּא.

ע' טוֹבָה לְאַסְתַּפְּלָא בִּיה. בְּגִין דְּאִית עֵין טוֹבָה וְעֵין רַעָה. עֵין טוֹבָה,
מִסְטָרָא דִּימִינָא. עֵין רַעָה מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא. עֵין טוֹבָה, הֵינּוּ רְזָא
דְרִשִׁים בִּיה יִשְׂרָאֵל, דְכְתִיב שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. וְאוֹקְמוּהָ, דְהִכָּא
יִשְׂרָאֵל סְבָא.

וּמָאן דְאָמַר יִשְׂרָאֵל זּוּטָא, כִּלְא חַד. יִשְׂרָאֵל זּוּטָא שְׁפִיר, דְעֵין סְמִיךְ בִּיה.
וּמָאן אִיהוּ. דְכְתִיב לֹא יִגְרַע מִצְדִּיק עֵינָיו. וְדָא ו' זְעִירָא. ו' עִילָאָה,
ו' זְעִירָא כִּלְא חַד. ו' זְעִירָא, מְבוּעָא דְבִירָא דְלֹא אֲפָסִיק מְנִיָּה לְעֵלְמִין.
עַד הִכָּא אֲתַפְּרְשׁוּ אוֹרְחִין גְּלִיפִין בְּרְזָא דָא. מִפְּאֵן וּלְהִלָּאָה, רְזִי דְרְזִין
דִּיחֻדָּא שְׁלִים, כְּדָקָא חֲזִי שְׁיַעוּרָא דְלִיה שְׁיַעוּרָא לְמִיעֶבֶד מְדִידִין
וְשְׁיַעוּרִין לְסִטְרִין כִּלְהוּ.

יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה. רְזָא דְאַרְבִּיסַר אֲתוּוּן. תִּלְת שְׁמֶהֶן פְּנִימָאִין, כִּלְלָא
דְכִלְלָא. רְזָא חֲדָא, עִילָא אֲמַצְעִיתָא וְתַתָּא. הִכָּא כִּלְלָא דְכָל סִטְרִין,
מֵאַתַּר דְלִית בִּיה שְׁיַעוּרָא דְאַקְרִי אִין סוּף, עַד סִיפֵי סִטְרָא בְּתַרְאָה תַתָּאָה
לְכָל דְרַגִּין.

חַד לְעִילָא, אֲתַר דְשִׁירוּתָא, דְמַתְמָן נְפָקִין שְׁבִילִין לְכָל סִטְרִין. חַד
בְּאֲמַצְעִיתָא רְזָא דְמֹשֶׁה אֲכִלִיל גְּרַמִּיה בִּיה בְּגוּ אֲבָרְהָם וְיִצְחָק. חַד
כִּלְלָא דְדוּד מְלָכָא. תִּיקוּנָא וְסַמְכָא חַד לְכִלְהוּ.

וְכַד מִתְחַבְּרִין אֲתוּוּן דְמֵהִימְנוּתָא, אֲתַגְלִיִּין בְּחַבּוּרָא וְקִישׁוּרָא דְכִלְלָא. תְרִין
עֵלְמִין, עִילָאָה וְתַתָּאָה. עִילָאָה סְלָקָא עַד דְלִית שְׁיַעוּרָא (ד' ט' ע"א) וְאִין
סוּף. תַתָּאָה נְחַתָּא. בְּשַׁעוּרָא עַד סוּף דְכָל דְרַגִּין.

עֲלֵמָא עִילָאָה דְמַתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא עַד אִין סוּף, פְּלִיג אֲתוּוֹי בְּדְרַגּוּי, שְׁבַע
אֲתוּוּן, יְהוּ"ה אֱלֹהִים. עַד פְּאֵן רְזָא דְעֲלָמָא עִילָאָה, דְמַתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא
עַד אִין סוּף, וְאַתְפְּלִיג בְּאֲתוּוֹי שְׁבַעָה. עֲלָמָא תַתָּאָה, דְמַתְקַשְׁרָא בִּיה,
וְנַחַתָּא עַד סוּף דְכָל דְרַגִּין, פְּלִיג אֲתוּוֹי בְּדְרַגּוּי שְׁבַע אֲתוּוּן, יְנ"ו יְהוּ"ה.
תִּלְת אֲתוּוּן עִילָאִין, בְּאַרְבַּע אֲלִין, רְזָא חֲדָא, חַבּוּרָא וְקִישׁוּרָא חֲדָא, דְלִית
בְּהוּ פִירוּדָא. וּבְגִין כֶּף לְאַרְבִּיסַר אֲתוּוּן שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה, וְכִלְלָא חַד.

אַחַר, וְאוֹקְמוּהָ דְלִי"ת עִילָאָה וְרַב עַל שְׁאָר אֲתוּוּן. וְכֵן רִי"ש דְאֵל אַחַר.
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא, דְלֹא לְאַחַלְפָּא רְזָא קְדִישָׁא עִילָאָה, וְלֹאֲכִלְלָא סִטְרָא
אַחַרָא בְּהַדִּיה.

סימן עי"ן דל"ת דאינון רב־רבין, ע"ד, לא־סהדא סהדותא דרזי דרזין,
לא־פקא משַחַתא חדא, למְשיחו דרזא דמְהימְנוּתא. ומאן דידע רזא
דא, ידע רזא דמאריה ואחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי.
ומשַחַתא אקרי קו המדה.

ודא אתייהיב לחפימי עליונים קדישין, דידעין רזא דמאריהון ומשַחַתא
ביקריה. ולא אתייהיב לחייבי עלמא, דלא ידעי ולא חיישי ליקרא
דמאריהון. ואינון זכאי קשוט די בהו רזא דמְהימְנוּתא עילאה, להו
אתייהיב למנדע ולא־סתפלא, בגין דלא סטאן ימינא ושמאלא.

קו המדה, אורף ורוחב. קו המדה, עומקא ורומא. קו המדה, עיגולא
וריבועא. בתליסר תרעין קיימא למנדע. ואינון שיפתא ועשרין לתרין
סטרין, פד מתגלפי בגילופייהו. פלא חד במשַחַתא דא. קו המדה סלקא
ונחתא, אתגליף בגליפוי לכל סטרין.

נהורא דלא קיימא בנהורא, גליף, ונפיק נציצו דכל נצוצין, ובטש גו
רעוא דרעוון, ואתטמר ביה, ולא ידיע.

בזמנא דרעוא דא בעא לאתפשטא, נפיק האי נציצו דטמיר גו האי
רעוּתא, בגין דאתחזי, ולא אתחזי לאתקיימא פגוונא דא.

כד אתפשט רעוּתא דא, בטש האי נציצו, דאתחזי גוון ולא גוון, ועאל
בהוּא אתפשטוּתא, ונפק פגוונוי, וסלקא, וקיימא בסליקו גו רעוּתא
ואתפשטוּתא.

בטש רעוא אתפשטוּתא דליה, בסתימו דלא אתיידע, ואפיק נהורין
דקיקין צלילין פלילין פחדא. פד בעאן לנפקא האי נציצו, דביה
גוונין. בטש בהוּא אתפשטוּתא, ואתדחיק. ומגו דחיקו, נפקין אינון
נהורין דקיקין, ואשתמעו פחדא. פדין האי נציצו אחזי בהו גוונני, ואצטבע
פלהו פחדא, חיור וסומק וירוק ואוכם. ואתעכב ביה תריסר ירחין. ולבַתר
אתעקרו מתמן, ואשתילו באַתר אַחרא.

והאי נציצו, סלקא ונחתא. והאי איקרי בוציצא דקרדינוּתא. האי אתקין
ובטש בכל נטיען נהורין, ואומר לו גדל. פדין אפיק מבוועין ההוא
אתפשטוּתא עילאה קדמאה, ואשקי ונהיר לכלהו, ואתרביאו.

בהאי בוציצא דקרדינוּתא, נהיר מאן דנהיר, וסלקא ונחתא, ואתפשט
לכל סטרין, וכדין איקרי קו המדה. וקיימא משַחַתא לעילא ותתא.
קו המדה בוציצא דקרדינוּתא סתימא דכל סתימן, משַחַתא נהירא דאתקין
שפירו לכלא. ההוא שפירו דנפיק מפשיטו קדמאה, איהו אתקין לון.

בִּיה קַיִּימִין לְמִשְׁחָתָא לְעִילָא וְתַתָּא. מֵאן דְּזָכִי בְּהַאי, וְיַדַּע בִּיה, זָכָה לְמַנְדַּע בְּחֻכְמָתָא דְּמֵאֲרִיָּה, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי. דָּא מִשְׁחָתָא לְרִזָּא דְּמֵהִימְנוּתָא, קוּ הַמְדָּה אֹרְכָא וּפּוּתְיָא בְּשִׁיעוּרָא. עוּמְקָא וְרוּמָא בְּשִׁיעוּרָא. עֵיגוּלָא וּרְבוּעָא בְּשִׁיעוּרָא. פְּלָא סְחָרָא מִשְׁחָתָא חָדָא. פֶּל נְהוּרִין, וְכַל רִזִּין, לָא סְלִקִּין, וְלָא נְחָתִין, וְלָא מִתְפְּשְׁטִין, אֲלָא בְּמִשְׁחָתָא דָּא. בַּר לְעִילָא לְעִילָא, דְּלִית שִׁיעוּרָא, וְלָא קַיִּימָא בְּהַאי לְאַסְתְּפִלָּא וּלְמַנְדַּע.

בְּרִי שִׁיעוּרִין וְכַל מִשְׁחָתִין הוּא פְּלִיל לֹון, וְכוּלָּא אֲתְפִלִּיל בִּיה. קוּ הַמְדָּה, אִינוּן גְּוונִין דְּאַצְטַבְעוּ בִּיה, וְקַיִּימִין בִּיה, אֲתְפְּשְׁטוּ. וְכַד אֲתְרַפִּיאוּ, סְלִקִּין וּמִתְפְּשְׁטִין לְאוּרְכָא וּלְפּוּתְיָא וְעוּמְקָא וְרוּמָא. וְאִיהוּ סְלִקָּא וּמְדִיד לְכֻלָּא בְּמִשְׁחָתָא חָדָא. שְׂאֲרֵי מְלַעֲיָלָא מְאַתֵּר דְּשְׂאֲרֵי שִׁיעוּרָא, עַד סוּף דְּרַגִּי מֵהִימְנוּתָא.

תְּרַעָא קְדָמָאָה, שִׁירוּתָא דְּשְׂאֲרֵי טְמִירָא דְּטְמִירוּ, וְהַאי נְצִיצוּ אֲתְרַבִּי וְנְצִיץ, דְּלָא אֲתַגְלִיָּיא וְלָא אֲתִידַע, עַד דְּמִטִּי לְרַעוּא דְּרַעוּין, וּמִתְפַּמֵּן אֲתַגְלִיָּיא וְלָא אֲתַגְלִיָּיא, עַד דְּקָשִׁיר קְשָׁרִין לְמִשְׁחָתָא, פְּגוּוּנָא דְּאִיהוּ מְדִיד, הִכִּי אֲתְרַפִּיאוּ וְסְלִקִּין לְכֻל סִטְר, קְשָׁרָא דְּנַעִיץ מִתְפַּמֵּן, וְשָׂרָאן קְשָׁרִין. וְהוּא קְשָׁרָא קְדָמָאָה, תְּלָתָא אֲלִפֵּי עֲלָמִין קְשָׁרִין בִּיה. חַד עֲלָמָא סְלִקָּא לְעִילָא, וְחַד נְחָתָא לְגַבִּיָּה, וְחַד נְחָתָא לְתַתָּא מְנִיָּה, דְּאִיהוּ דְּקִיקָא מְפִלְהוּ. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא אֲלֵף עֲלָמִין. עֲלָמָא תַתָּאָה מְפִלְהוּ, אֲרַפִּיָּה אֲלֵף אֲמִין.

וְחַמֶּשׁ זֵרֶתִין אֲתְפִלִּילוּ בְּהַאי קְשָׁרָא. וְהַאי קְשָׁרָא, אֲוֹרְפִיָּה תְּלָתָא אֲלִפֵּי עֲלָמִין וְחַמֶּשׁ אֲצַבְעָאן. פּוּתְיָה, תְּלָת אֲלִפֵּי עֲלָמִין.

וְכִרָּא אֲתַקְשָׁר בְּעִיגוּלָא. עֵיגוּלָא דְּסְלִקָּא וְנְחָתָא. בְּעִיגוּלָא חָדָא שִׁית אֲלִפִּין עֲלָמִין לְגוּ מְעִיגוּלָא חַד. וְהַאי קְשָׁרָא פְּלִיל פְּלָא. הַאי קְשָׁרָא קְדָמָאָה, קַיִּימָא נְעִיץ מֵהִכָּא, וְאֲתְפְּשְׁטוּ קְשָׁרִין וּמְדִידִין.

מֵהַאי קְשָׁרָא, שְׂאֲרֵי קוּ הַמְדָּה לְאַתְפְּשְׁטָא, מְדִיד אֲלֵף דְּאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, וְאֲלֵף דְּאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, לְאַתְאַחְדָּא דָּא בְּדָא. וְאֲלִין עֵיזְקָן אִינוּן מְאַתָּן אֲלֵף עֲלָמִין, דְּכִסִּיף בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְאֲלִין עֵיזְקָן אֲתַאחְדָּן דָּא בְּדָא.

בֵּין עֵיזְקָא וְעֵיזְקָא, חַמֶּשׁ מְאָה אֲלֵף עֲלָמִין. וְאֲלִין דְּפִתְחֵי תְּרַעִין לְכֻל סִטְר. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא טַפַּח. עֵיזְקָא תְּנַיִנָּא, רַב מְחַבִּירְתָּהּ בְּמִשְׁחָתָא דְּקְשָׁרָא קְדָמָאָה דְּכֻלָּא.

מִהֶכָּא אֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא, וּמְדִיד קוּ הַמְּדָה תִּלְת זְרֵתִין פְּשִׁיטִין בְּלֵא קְשָׂרָא.
(אֲרַבָּא) אֲתָרָא דִּיהוּא זְרֵת שְׁתִּין רַבּוּא עֲלָמִין.

בְּהַאי זְרֵת אֲתַתְּקִנוּ שְׁמַיִם, בְּרִזָּא דְשְׁתִּין רַבּוּא עֲלָמִין. וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא
כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אֲלָפִין עֲלָמִין אֲחֲרָנִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ יב)
וְשְׁמַיִם בְּזֵרֵת תִּכְּנֵן. אֲתַפְּשֵׁט ק"ו הַמְּדָ"ה, וְאֲתַתְּקֵן בְּמִדִּידוּ תִּרִין זְרֵתִין,
וּפְלָגָא, וּפְלָג פְּלָגָא, בְּלֵא קְשָׂרָא.

כֹּר מְשַׁחְתִּין אֲלִין דִּהַאי (דף ע"ב) סְטָרָא, דְקִיּוּמָא בְּקוּ הַמְּדָה, מְשַׁחְתָּא
חָדָא לְרִיבּוּעָא כְּלָא, וְלֵאוּ הֶכָּא לְעִיגוּלָא. וּמְשַׁחְתָּא דְקִיּוּמָא בְּק"ו
הַמְּדָ"ה, אִיקְרִי מְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא. בְּהַאי מְשַׁחְתָּא קִיּוּמָא כְּלָא וְאֲתַקְיִים.
עוּמְקָא דְרִיבּוּעָא דָּא, חֲמִשִּׁין זְרֵתִין, לְאֲתַתְּחָא לְחֲמֵשׁ סְטָרִין. רוּמָא
חֲמֵשׁ. וְעַד הֶכָּא קִיּוּמָא מְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא. וְהֶכָּא קִיּוּמָא קְשָׂרָא
לְקִיּוּמָא, קְשָׂרָא קְדַמָּאָה, דְאִיהוּ שִׁירוּתָא דִּהַאי, אִיהוּ קִיּוּמָא (סִיּוּמָא). קִיּוּמָא
קוּ הַמְּדָה בְּמִדִּידוּ דְמְשַׁחְתָּא, וְעַד הֶכָּא תַרְעָא קְדַמָּאָה לְקִיּוּמָא.

אֲשַׁתְּבַח קוּ הַמְּדָה, בְּמְשַׁחְתָּא דָּא דְרִיבּוּעָא בְּכָל סְטָרוֹי, שְׁבַע מָאָה אֲלָף
עֲלָמִין, וְשִׁבְעָה טַפָּחִים, וְחֲמֵשׁ זְרֵתִים, וּפְלָגָא, וּפְלָג פְּלָגָא.
עוּמְקָא וְרוּמָא חֲמִשִּׁין וְחֲמֵשׁ זְרֵתִין.

הֶכָּא אֲשַׁתְּכַלְלוּ קוּ הַמְּדָה בְּמְשַׁחְתָּא חָדָא. מְשִׁירוּתָא דְקְשָׂרָא קְדַמָּאָה,
עַד סִיּוּמָא דְמְשַׁחְתָּא דְנָא דְרִיבּוּעָא. הֶכָּא מְשַׁחְתָּא חָדָא לְקִיּוּמָא
חָד. וְהַאי אִיקְרִי מְשַׁחְתָּא עֵילָאָה, קִיּוּמָא סְתִימָאָה, קְשָׂרָא קְדַמָּאָה,
וְרִיבּוּעָא דָּא קִיּוּמָא דְרִזָּא יְהוּ"ה, שְׁמָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, כְּלָלָא דְקְשָׂרָא
קְדַמָּאָה, וּמְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא דְסִלְקִי גוּ מְשַׁחְתָּא, בְּרַעוּתָא דְסְתִימוּ עַד אִין
סוּף.

וְעַד הֶכָּא קִיּוּמָא חָדָא עֵילָאָה סְתִימָאָה. מִהֶכָּא אֲתַפְּשֵׁט קוּ הַמְּדָה, וּמְדִיד
גוּ גְוּוּנִין דְקִיּוּמִין בְּקִישׁוּרָא חָדָא, כְּלִילָא חָדָא. קוּ הַמְּדָה אֲתַגְּלִיָּא,
וְקִיּוּמָא בְּנַצִּיצוּ דְנְהִיר, וְכָל גְוּוּנִי קִיּוּמִין בִּיהַ.

קְשָׂרָא תְנַיִנָּא. קוּ הַמְּדָה שְׁאֲרִי, וְאֲתַגְּלִיָּא בְּתַרִּיסָר קְשָׂרִין עֵילָאִין, וּמֵאֲתָן
וְתִלְתִּין וְשִׁית קְשָׂרִין אֲחֲרָנִין דְקִיקִין. אֲלִין תַרִּיסָר קְשָׂרִין עֵילָאִין,
קִיּוּמִין גוּ קְשָׂרָא קְדַמָּאָה סְתִימָא וְרִבּוּעָא, וּמֵתַקְשָׂרָאן וְאֲתַאֲחַדָּאן בְּהוּ.
וּמֵתַאֲחַדָּאן וּמֵתַקְשָׂרִין בְּאֲלִין אֲחֲרָנִין. וְכַד מְסַתְּפְלִין מְלִין, כּוּלָּא אִיהוּ
מְשַׁחְתָּא חָדָא.

וְקְשָׂרָא קְדַמָּאָה מְאִינוּן תַרִּיסָר, אֲלִין אִינוּן דְקִיּוּמִין בְּמְשַׁחְתָּא, בְּגִין
דְמֵתַפְּשֵׁטִי יְתִיר. וְכָל אִינוּן אֲחֲרָנִין, מֵתַפְּשֵׁטִין הַכִּי, אֲלָא אִילִין

דְּבַקִּין דָּא עִם דָּא, וְכִלְיָן דָּא עִם דָּא. וּבִקְוֵי הַמְּדָה, קְיַימֵי כְּלָהּוּ בְּחֻדָּא,
כְּלָלָא חֻדָּא, לְמַשְׁיחָא חֻדָּא.

הַאי קְשָׁרָא, כְּגוּוּנָא דְקְשָׁרָא קְדַמָּאָה אִיהוּ, וְשִׁיעוּרָא דִּילֵיהּ, וְאוּרְפֵיהּ
וּפּוּתֵייהּ, כְּהֵהוּא גּוּוּנָא מְמַשׁ, בְּרֵיהּ דְהַאי בְּאַתְגְּלִיָּיא, וְהֵהוּא קְדַמָּאָה
נְעִיץ דְלָא אַתְגְּלִיָּיא.

קְשָׁרָא תְּלִיתָאָה, קְשָׁרָא דָּא אִיהוּ קְדַמָּאָה, וְדָא מְשַׁנְיָא מִכָּל אֵינּוֹן גּוּוּנִין,
וְדָא אִיהוּ קְשָׁרָא וְגוּוֹן יְתִיר, דְּהָא וְאִיהוּ קָאִים לְמַשְׁחָתָא
לְאַתְפְּשָׁטָא.

שְׂאָרֵי קוֹ הַמְּדָה, וּמְדִיד בְּאֵלִין תְּרִיסַר קְשָׁרִין. תְּלַת קְשָׁרִין מִינְיָהּ עֵילְאִין,
דְּקְיַימִין לְמַשְׁחָתָא בְּהֵהוּא מְדִידוֹ דְמְדִיד, וְאַסְגֵי אַרְבָּאן דִּיּוּמִין
בְּכוּלָּא. וְסִימֵן דָּא חו"ל. רְזָא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב כ"ט י"ח) וּכְחֹל אַרְבָּה יָמִים. וְהָא
אוּקִימָנָא.

מְדִיד אֶלְפָּה, וְשְׂאָרֵי מְרִישָׁא דְעֻזְקָא דְלְעֵילָא, דִּיּוּקְנָא רְזָא דְאָדָם. מְדִיד
בְּרִישָׁא, לְאַתְפְּשָׁטָא לְתַתָּא בְּאוּרְכָּא.

הֵהוּא רִישָׁא שְׂאָרֵי מְלַעֲיָלָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא, לְתַרִין סְטָרִין. סְטָרָא חֻדָּא
תְּלַת מָאָה זְרַתִין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ. סְטָרָא דָּא קְיַימָא בְּחַמְשׁ
מְזֻלְגִין, דְעֵיילֵי לְסְטָרָא תְּנַיִנָּא, וּמְתַדְבְּקֵן אֵלִין בְּאֵלִין. וּמַשְׁחָתָא דְאֵלִין
מְזֻלְגִין דְעֵיילֵי דָּא בְּדָא, תְּלַת מָאָה טְפָחִים, וְחַד זְרַתָּא וּפְלָגָא. מְתַדְבְּקֵן
אֵלִין בְּאֵלִין, לְקְשָׁרָא סְטָרָא דָּא בְּסְטָרָא תְּנַיִנָּא.

סְטָרָא תְּנַיִנָּא, מְדִיד בּוּצִיצָא בְּאַתְפְּשָׁטוּתָא, וְאַתְעֵבִיד מַשְׁחָתָא תְּלַת מָאָה
זְרַתִין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ, כְּהֵהוּא סְטָרָא קְדַמָּאָה. אֲשַׁתְּפַח עִיגוּלָא
דְרִישָׁא דָּא, שִׁית מָאָה וְחַד זְרַתִין, וְתַרִין שְׁלִישִׁים. מַשְׁחָתָא דְאֵינּוֹן מְזֻלְגִין,
שִׁית מָאָה טְפָחִים וְתַלַּת זְרַתִין.

דָּא הוּא עִיגוּלָא דְרִישָׁא, דְאִיתְפְּשַׁט בּוּצִיצָא וּמְדִיד לְתַתָּא, לְאוּרְכָּא
אֲשַׁתְּפַח בְּהֵהוּא בּוּצִיצָא בְּמְדִידוֹ, (נ"א בּוּצִיצָא כְּהַאי מְדִידוֹ) שִׁית מָאָה אֶלְפִין
עֶלְמִין, וְשִׁתִין רַבּוּא אַחַרְנִין. דָּא אִיהוּ אַתְפְּשָׁטוּתָא דְבוּצִיצָא, לְמִיעֵבַד
מַשְׁחָתִין לְעִיגוּלָא וְאוּרְכָּא. וְהֵכָּא אִיהוּ קְשָׁרָא חֻדָּא לְתַתָּא, וְקְשָׁרָא לְעֵילָא.
קוֹ הַמְּדָה, מְדִיד אֶלְפָּה. וְשְׂאָרֵי מְעוּמְקָא דְגוּפָא לְגוֹ, וְאַתְפְּשַׁט בּוּצִיצָא,
וּמְדִיד לְאוּרְכָּא בְּעוּמְקָא. וְקָשַׁר חַמְשׁ מָאָה אֶלְפִין עֶלְמִין בְּמַעוּי לְגוֹ.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שְׁה"ש ה' י"ד) מְעוּי עֶשֶׂת שָׁן מְעַלְפַת סְפִירִים.

מְעַלְפַת, דָּא הִיא בּוּצִיצָא, עַד דְלָא אַתְפְּשַׁטָּת, דְאִיהִי מְעַלְפַת לְאַתְפְּשָׁטָא,
וְלְמִיעֵבַד מְדִידוֹ, וְדָא אִיהוּ מְדִידוֹ דְבוּצִיצָא בְּהַאי סְטָרָא, רוּמָא

ופותיאי. ברזא דנפיק מבוציצא אתפשטותא חדא, דאיהו רומא ופותיאי, תלת מאה אלפין זרתין, לאתפשטא בתלת מאה עלמין. ובין עלמא ועלמא, תלת מאה אלף טפחים. וכלהו קיימי ברומא ופותיאי, ברזא דבוציצא דקרדנוותא. וקיימא האי בשית סטרין, אלין שית סטרין דעלמא, דכלהו קיימין בהאי בוציצא, באתפשטותא דא.

והבא אתקשר קשרא חדא לתתא, וקשרא חדא באמצעייתא, וקשרא חדא לעילא. אתקשרו אלין תלתא קשרין, באתר דא בבוציצא. אשתכח בוציצא דא, ברזא דלעילא ואמצעייתא ותתא, למיעבד משחתא. תלת קשרין אלין אתקשרין בבוציצא, וקיימא אלין תלתא בסטרא דאורכא, ואלין עבדין תלתא אחרנין, בסטרא דאורכא. אלין תלת קדמאי, קיימי גו משחתא, כל קשרא וקשרא, קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין, ושית זרתין, ושית טפחים. וכלהו קיימין בקיומא.

אשתכחו תלת קשרין קדמאי, דאינון תמני סרי מאה אלפי עלמין, ותמני סרי זרתין, ותמני סרי טפחים. ודא איהו רזא דבוציצא בסטרא דא. וכן פגוונא דא קיימין תלת קשרין אחרנין.

וכלא קיימא ברעותא דמשחתא דבוציצא, דסלקא עד אין סוף. משחתא דבוציצא אתפשטת מקשרין אלין, וסליק וקשיר פלא בקישורא חדא גו משחתא בשלימו חדא. אתהדרת אתפשטותא, וקיים גו רומא ועיגולא ורבוועא, וסליק וקשיר לעילא חד (דף עא ע"א) קשרא. לבתר נחית וקשיר לתתא קשרא חדא, וקיים פלא.

אשתכח רזא דבוציצא, בכל הני קשרין, ובכל הני מדידין, משחתא חדא, וקשרא חדא. וההוא קשרא פד סלקא וקשיר חד קשרא, עביד משחתא, וקאים בקיומא, ונעיץ נעיצו דמהימנותא. פד נחית וקשיר חד קשרא עביד משחתא וקאים בקיומא ונעיץ נעיצו דמהימנותא. רבוועא קיימא על עיגולא, ועיגולא על אורכא, ואורכא על עומקא, ועומקא על רומא, ורומא על פותיאי. וכלא ברזא דבוציצא, למיעבד מדידו.

קיימא בוציצא, ואהדר לאתפשטא כמלקדמין, פד קשיר קיומא זמנא חדא איהו מעולפת, בזמן דאיהי מעולפת, פדין רשים כל גוונין באינון אתרין דאתחזין, חיור וסומק וירוק ואוכם. ואלין אינון ארבע גוונין, דאתקינת בוציצא, ואנהירת בנהירא דנעיץ ונפקא, ודא הוא מעולפת ספירים, ספירים דנהירין.

אֶתְהַדְרֵת בּוֹצִיֵצָא וְאֶתְפַּשְׁטַת כְּמִלְקָדְמִין, וְנָטָה קוּ וְעֵבִיד מְדָה. וּמְדִיד אֶלְף
לְסֵטֶר דָּא, וְאֶלְף לְסֵטֶר דָּא, וְכֵן לְאַרְבַּע סְטְרִין. לְקַבֵּל קִיּוּמָא
דְּאַתְוּוֹן יְהוּ"ה, דְּאִינוּן אַרְבַּע אַתְוּוֹן. אֶתְפַּשְׁטַת בּוֹצִיֵצָא, וּמְדִיד גּוּ גּוּוֹנִין
לְקִיּוּמָא, בְּנִצִּיצוּ, לְאוֹרְכָא וּלְרוּמָא וּלְעוּמְקָא וּלְפּוֹתֵיָא. נִצִּיצוּ דִּימִינָא
בְּגוּוֹן חִיּוֹר, בְּרָזָא דְּבוֹצִיֵצָא בְּמִשְׁחָתָא.

בְּהֵוֹא פְּשִׁיטוּ דְּגוּוֹנִין, קִיּוּמָאן בְּמְדִידוּ לְאוֹרְכָא, לְעִילָא, וְתַתָּא, שְׁבַע
מָאָה אֶלְף עֲלָמִין, וְשִׁית מָאָה וּתְלִיסַר זְרֵתִין. וְכֵן בְּכָל אִינוּן
סְטְרִין, בְּכָל אִינוּן גּוּוֹנִין.

בְּר מְדִידוּ דְּהֵוֹא גּוּוֹן אוּכְס, דְּקִיּוּמָא בְּגִרְיעוּתָא, לְאַתְחַפְּרָא בְּגוּוֹן חִיּוֹר,
וְכַד מִתְחַפְּרֵן אֵלִין תְּרִין גּוּוֹנִין כְּחָדָא, כְּדִין אִינוּן מִשְׁחָתָא חָדָא.
אֶשְׁתַּפְּחוּ אֵלִין גּוּוֹנִין בְּמְדִידוּ דְּמִשְׁחָתָא, לְאַרְבַּעַה סְטְרִין דְּגּוּוֹנִין, תְּמַנְיָא
וְעֶשְׂרִין אֶלְף עֲלָמִין, וְאֶלְף וּמֵאֲתָן וְאֶלְף וּמֵאֲתָן, מֵהֵאִי סְטְרָא וּמֵהֵאִי
סְטְרָא, וּתְרִיסַר זְרֵתִין.

עַד הָכָא פְּשִׁיטוּ דְּרָזָא דְּבוֹצִיֵצָא לְעִילָא, בְּמְדִידוּ בְּכָל סְטְרִין, לְאוֹרְכָא
וּפּוֹתֵיָא, לְעוּמְקָא וּרוּמָא. בְּהֵנִי אַרְבַּע, קִיּוּמִין כָּל מִשְׁחָתִין, בְּרָזָא
דְּבוֹצִיֵצָא, וְאַתְקַנָּא לְקִיּוּמָא תְּדִיר בְּקִיּוּמָא, גּוּ רַעוּתָא, וְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְּלָבָא,
וּמוּחָא, וּרוּחָא. מֵאֵן דְּבַעֵי לְמֵיעַבַד מְדִידוּ בְּשִׁיעוּרָא דָּא, וּלְנִטְלָא בּוֹצִיֵצָא
דְּקַרְדִּינוּתָא בִּידִיה, וְלֹאֲתַפְּשְׁטָא בִּיה בְּכָל הֵנִי סְטְרִין, וְעֵבִיד מִשְׁחָתָא דָּא.
זַכָּאָה חוּלְקִיָּה, דְּכָל רַז לָא אָנִיס לִיה, וְכָל מְלָה דְּחֻכְמָתָא עִילָאָה לָא
יִסְתַּלַּק מִנִּיה. עַד הָכָא קִיּוּמָא בּוֹצִיֵצָא בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא עִילָאָה.

אֵלִין קְשָׁרִין עִילָאִין דְּקִיּוּמִין בְּבוֹצִיֵנָא דְּקַרְדִּינוּתָא, אִינוּן שִׁיבְסָרִי קְשָׁרִין.
בְּאֵלִין שִׁיבְסָרִי קְשָׁרִין, קִיּוּמָא רָזָא דְּמִשְׁחָתָא, וּלְנִטְלָא מְטַלְנִין,
וְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְּבוֹצִיֵצָא, בֵּין קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, לְסְטְרָא דָּא וּלְסְטְרָא דָּא.
וְכִלְהוּ שְׁבַסְרֵי קְשָׁרֵי, כְּלֵהוּ קִיּוּמִין בְּכָל מִשְׁחָתִין, דְּאוֹרְכָא וּפּוֹתֵיָא
וְעוּמְקָא וּרוּמָא. מְקְשָׁרָא דָּא לְקְשָׁרָא דָּא, קִיּוּמִין כְּלֵהוּ רִזִּין בְּכָל מִשְׁחָתִין.
וְאִינוּן קְשָׁרִין תְּלִיסַר, וְכָל אִינוּן אַחְרָנִין, כְּלֵהוּ קִיּוּמִין בְּכָלְלָא חָדָא (א),
וְכִלְהוּ בְּרָזָא חָדָא (א), לְקַבֵּיל אַרְבַּע אֵלִין דְּקְאֻמְרִי, וּלְקַבֵּיל אַרְבַּע
גּוּוֹנִין, וּלְקַבֵּיל רָזָא דְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן.

מִבְּאֵן וְלֵהֲלָאָה אֶתְפַּשְׁט בּוֹצִיֵצָא, וְקִיּוּמִין קְשָׁרִין אַחְרָנִין בְּבוֹצִיֵצָא,
לְמֵיעַבַד מִשְׁחָתִין אַחְרָנִין, בְּרָזָא דְּתִלְת שְׁמָהָן. וּמִנִּיָּהוּ קִיּוּמִין תְּרִי
שְׁמָהָן לְבוֹצִיֵצָא גּוּ מִשְׁחָתָא. וְאִינוּן תִּלְת שְׁמָהָן דְּקְאֻמְרִין, אִינוּן יְהוּ"ה
אֶלְהִינּוּ יְהוּ"ה. אֶשְׁתַּאֲרוּ תְּרִין שְׁמָהָן לְבוֹצִיֵצָא, וְאִינוּן יְהוּ"ה אֶלְהִינּוּ.

השָׁתָא בְּבוּצִיצָא דָא, אִיהוּ מְשַׁחְתָּא דְלָא עֲמִיק גּוּ עוּמְקָא, וְקִימָא רַז דָּא בְּאִמְצָעִיתָא. הַשְׁתָּא בּוּצִיצָא דִּהְיָא מְעוּלְפָת, אֲתַפְשֻׁטת בְּתֵלַת סְטְרֵי דְרָזָא, לְמַעַבְד מְשַׁחְתִּין. הָכָא קִימָא בּוּצִיצָא וְאֲתַתְקַנַּת. בְּגִין דְּהָכָא אִיהוּ מְשַׁחְתָּא אַחְרָא, בַּר מְאִינוּן מְשַׁחְתִּין.

תִּיקוּנָא דְּבוּצִיצָא דְּאֲתַתְקַנַּת, עַד לָא אֲתַפְשֻׁטת, אֲתַתְקַנַּת מִגּוּ טְמִירוּ דְּאִין סוּף, סְלָקָא וְנַחְתָּא, וְאֲתַגְנִיז בִּיהּ מַה דְּאֲתַגְנִיז, וּפְשִׁיט לָהּ (נ"א בַּהּ), תֵּלַת אֲרִגּוּוּנִין בִּיהּ אֲתַחֲזִיין, וְאִינוּן הוּוּ תִיקוּנָא לְאֲתַפְשֻׁטָא, וְלְמַעַבְד מְשַׁחְתָּא.

אֲתַתְקַנַּת בְּגִיזוּ דְּגִיזוּ, בְּגוּוֹן אַחְרָא. לְמַעַבְד שְׁפִירוּ וְתִיקוּנָא דְּאָדָם. לְאֲתַקְנָא גּוּ מְשַׁחְתָּא, בְּשְׁפִירוּ, בְּתִיקוּנָא, לְאֲתַחֲפִיָּא מַה דְּטְמִיר לָגוּ.

שְׁאָרֵי בּוּצִיצָא לְאֲתַפְשֻׁטָא, וְאֲתַעֲבִיד (נ"א וְעִבִיד) חַד קְשָׁרָא לְעִילָא, הַהוּא קְשָׁרָא אֲסַתְלַק גּוּ הַהִיא אֲתַפְשֻׁטוּתָא, מִגּוּ דִּהְיָא מְעוּלְפָת. פַּד שְׁאָרֵי וְאֲתַפְשֻׁטת, קְשִׁיר קְשָׁרָא חַדָּא, וְהַהוּא קְשָׁרָא אָלְף אֲמִין בִּיהּ. מַהְהוּא קְשָׁרָא אֲתַפְשֻׁטת בּוּצִיצָא חַד זֵרְתָא וּפְלָגָא, וּמְדִיד מְדִידוּ לְאוּרְכָא, אָלְף וְשִׁית מָאָה עֲלָמִין.

הַהוּא אוּרְכָא, קְשָׁרָא מְכָאן, וְקְשָׁרָא מְכָאן. וְנָטִיל הַהוּא אוּרְכָא, גּוּ הַהוּא טְמִירוּ דְּאִין סוּף, עַד דְּמָטוּ לְחַד מְגַדְלָא דְּפָרְחָא בְּאוּרָא. פִּיּוֹן דְּמָטָא הָתָם, אֲתַפְשֻׁטת בּוּצִיצָא, וְקִימָא לְאַנְחָא הַהוּא מְשַׁחְתָּא, בְּקְשִׁירוּ דָּא, וְאֲתַעֲבִידת בּוּצִיצָא דְּלָא אֲתִידַע, עַד דְּאֲתַמְשַׁח הָאִי מְשַׁחְתָּא, דִּהְיָא אֲתַגְנִיז בְּגוּ הַהוּא גְנִיזוּ. לְבַתַּר בְּטַש לִיהּ לְבַר, פַּד נְפָקָא, אֲשַׁתְּפַח בִּיהּ אָלְף אֲלָפִין, וְאַרְבַּע מְאוֹת רַבּוּא עֲלָמִין, וּכְמָה רִזִּין אַחְרָנִין, כְּלָהוּ קִימִין בְּהָאִי מְשַׁחְתָּא.

לְבַתַּר אֲתַפְשֻׁטת מַהִיא אַתְר, וּמְדִיד בְּרִיבּוּעָא חֲמֵשׁ קְשָׁרִין. וְכָל קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, אִית בִּיהּ חֲמֵשׁ מָאָה אָלְף עֲלָמִין. כָּל קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא קִימָא, בְּרָזָא דִּהְיָא גְנִיזוּ. קְשָׁרָא קְדַמָּאָה שְׁאָרֵי, וְאֲתַפְשֻׁט בּוּצִיצָא עַד קְשָׁרָא תְנַיִנָא, בְּגוּ רִיבּוּעָא אָלְף אֲמִין. מַהִיא קְשָׁרָא אֲתַפְשֻׁטת בּוּצִיצָא עַד קְשָׁרָא תְלִיתָאָה, אָלְף אֲמִין אַחְרָנִין. מַהִיא קְשָׁרָא עַד קְשָׁרָא רִבִּיעָאָה לְעוּמְקָא, אָלְף אֲמִין. מַהִיא קְשָׁרָא לְעוּמְקָא דְּלַתְתָּא, אָלְף אֲמִין. אֲשַׁתְּפַחוּ אֵלִין קְשָׁרִין בְּאֵלִין מְשַׁחְתִּין תְּמַנָּא אָלְף עֲלָמִין.

וְהָכָא בְּמְשַׁחְתָּא דָּא, אֲתַעֲבִיד דָּא פּוּרְסִיָּא לְמְשַׁחְתָּא עִילָאָה קְדַמִּיתָא דְּקְאֲמָרן. וְהָכָא קִימָא וְאֲתִישְׁבָא מְשַׁחְתָּא קְדַמָּאָה, דְּאֲתַעֲבִיד

בבוֹצִיִצָא לְקִיּוּמָא לְאַשְׁרָאָה בְּהַ. דָּא מְשַׁחְתָּא (דף עא ו"א) דְּאִמְצָעִיתָא, דְּלָגוּ
(נ"א דלאו) אִיהוּ גְּנִיזָא פְּקִדְמָאָה.

בְּהַאי מְשַׁחְתָּא דְּרִזָּא דְּאָדָם דְּקָאֲמָרֵן, בּוֹצִיִצָא קִיּוּמָא וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא בְּגוּ
אֲתַפְּשֻׁטוּתָא דָּא, וְעֵבִיד (נ"א וּמְדִיד) מְדִידוּ דְּקִשְׁרָא דְּקִיּוּמָא, דְּלָא נָטִיל
לְעֵלְמִין. וְקִשְׁרָא דָּא קִיּוּמָא לְתַתָּא, וְעֵבִיד בְּהַאי קִשְׁרָא מְשַׁחְתָּא, לְהַהוּא
מְדִידוּ דְּקִיּוּמָא בְּשִׁפְירוּ, וְאַתְקִין וּמְדִיד מְשַׁחְתִּין, מְגוּ רְעוּ דְּגְנִיזוּ. וּמְשִׁיף
הַהוּא מְדִידוּ לְתַתָּא.

וְעַל דָּא אַחְסִין מְשֵׁה יְרוּתָא דְּאֲתַפְּלִיל בְּגוּ רִזָּא דְּאֲתַמְשְׁכוּתָא דָּא, דְּאֲתַמְשֵׁף
לְתַתָּא. וְעַל דָּא אַכְּלִיל גְּרַמְיָה בְּמְשַׁחְתָּא דָּא, דְּהִיא קִיּוּמָא בְּמְשִׁיכוּ
דְּאִמְצָעִיתָא. מְשַׁחְתָּא דָּא קִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא, עַד קִיּוּמָא קוּדִישָׁא דְּקָאֲמָרֵן,
וְתַמָּן אֲשַׁתְּפָחוּ מְשַׁחְתִּין בְּרִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, כְּמְשַׁחְתָּא דְּלַעֲלָא.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה אֲתַפְּשֻׁטוּ בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, לְאַשְׁתַּפְּחָא וְלַמְהוּי קִיּוּמָא
דְּכָלָא, לְכָל אִינוּן רְתִיכִין עֵילְאִין וְתַתָּאִין.

עַד כָּאֵן רִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, קוּ הַמְדָּה, גּוּ רִזָּא דְּעֵלְמָא עֵילְאָה, לְאַשְׁתַּפְּחָא
קִיּוּמָא בְּכָל אִינוּן קִיּוּמִין וְרִזִּין עֵילְאִין. זַפְּאָה חוּלְקָהוֹן דְּצַדִּיקָא
בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי, דְּאִינוּן יְכָלִי לְאַתְדַּבְּקָא בְּרִזָּא דְּמֵאֲרִיהוֹן כְּדָקָא
חַזִּי.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, שְׂאֲרֵי בּוֹצִיִצָא לְאַתְפְּשֻׁטָא גּוּ רִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא. וְהַהוּא
פְּשִׁיטוּ קְדָמָאָה דְּמְשַׁחְתָּא, אַגְנִיזוּ וְאַסְתַּלְקוּ. אֲתַנְהִיר וְאַתְנַצִּיץ.

בְּרָא מְגוּ רִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, מַהִהוּא מְשַׁחְתָּא. אֲוִירָא חָדָא נְפָקָא מְגוּ בּוֹצִיִצָא.
וְהַהוּא אֲוִירָא סְלָקָא וְנַחְתָּא, וְעֵבִיד חַד פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, מְשַׁנְיָא
מִקְדָּמָאָה, וְהַהוּא פְּשִׁיטוּ אִיהוּ דְּנַפְקָא מְגוּ הַהוּא אֲוִירָא.

בְּרִזָּא דְּבוֹצִיִצָא דְּקִיּוּמָא וְלָא קִיּוּמָא, נְפָקָא חַד פְּשִׁיטוּ דְּהַהוּא בּוֹצִיִצָא,
דְּנַפְקָא, וּמְשִׁיף לְאַתְעַטְרָא לְתַתָּא הַהוּא מְשַׁחְתָּא. בְּגִין דְּהִכָּא לְתַתָּא,
קִיּוּמָא מְשַׁחְתָּא לְאַתְעַטְרָא וְלַאֲתַקִּיּוּמָא.

בּוֹצִיִצָא נְפָקָא וְאַתְפְּשֻׁטָת, בְּרִזָּא דְּהַהוּא אֲוִירָא דְּנַפְקָא, וּמְדִיד מְגוּ תַלְת
מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ גְּוּוּנִין, בְּסוּסְפִיתָא דְּדַהְבָּא פְּסָפָא נַחְשָׁא
וּפְרִזְלָא. וְנַפְקָא מְגוּ קִשְׁרָא חָדָא, דְּקִיּוּמָא לְחַבְרָא בִּין עֵילְא וְתַתָּא. וְהַהוּא
קִשְׁרָא אֲפִיק פֶּל גְּוּוּנִין. בְּרִזָּא דְּמְשַׁחְתָּא דְּשִׁרְבִיטָא.

מַהִאי קִשְׁרָא וְלְתַתָּא, אֲתַפְּרִשֵׁן מְשַׁחְתִּין לְכַמָּה סְטָרִין. וְהַהוּא פְּשִׁיטוּ
דְּנַפְקָא מְגוּ הַהוּא קִשְׁרָא, מְחַבֵּר לוֹן כְּחָדָא.

קִשְׁרָא דָּא אֲתַקְשֵׁר לְעֵילְא, בְּהַהוּא פְּשִׁיטוּ דְּמְשַׁחְתָּא עֵילְאָה דְּטַמִּיר וְגְנִיזוּ,

וְאֶתְקַיִּים בְּקִיּוּמֵיהֶּ דְּבוּצִיּוּצָא דְנְהִיר וְקַיִּים. כּוּלָּא אֶתְקַשְׁר לְתַתָּא, בְּהֵוּא נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, דְּקַיִּמָּא לְאַנְהָרָא בְּרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא. הַאי קַשְׂרָא קַאי בִּין עֵילָא וְתַתָּא.

שְׁבַע אַלְפֵי עֲלָמִין, קַיִּמִין בְּנְהִירו דְּמִשְׁחַתָּא, בְּהֵוּא קַשְׂרָא. הַאי קַשְׂרָא נְהִיר בְּאִינוּן גְּוֹנִין, לְתַתָּא, כְּגֹוּנָא דְלַעִילָא. אִינוּן גְּוֹנִין נְהִירִין מְגוּ הֵוּא קַשְׂרָא, וְקַיִּמִין כְּלָהוּ בְּמִדִּידו דְּמִשְׁחַתָּא, בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ דְאַתְפְּשִׁט, וְאֶתְקַיִּמִן כְּלָהוּ בְּקִיּוּמָא בְּשְׁלִימוּ לְאַתְעֻטְרָא. הַאי פְּשִׁיטוּ כַּד אֶתְפְּשִׁט וּמְדִיד, כּוּלָּא אֶתְתַּקֵּן לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא.

אַתְפְּשִׁט פְּשִׁיטוּ דְנִפְקָא מְגוּ בּוּצִיּוּצָא, וְעֵבִיד מִשְׁחַתָּא, (נ"א מְדִידו) לְיִמִּנָּא וּשְׂמָאֵלָא, לְעוּמְקָא וְרוּמָא, לְאוּרְכָּא וּפּוּתִיָּא. מִשְׁחַתָּא קְדָמָּה לְיִמִּנָּא בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ. הֵוּא דְנִפְקָא מְגוּ קַשְׂרָא הֵוּא דְקָאֲמָרִן. וְהֵוּא פְּשִׁיטוּ אִיקְרִי בּוּצִיּוּצָא זְעִירָא, וְקַיִּמָּא לְמִשְׁחַתָּא דְכִמְה שְׁיִיפִין, לְחַבְּרָא לֹון כְּחָדָא, וְלְקַשְׂרָא לֹון בְּקִישׁוּרָא חָדָא בְּהֵיָא מִשְׁחַתָּא דְלַעִילָא, לְמַהוּי כְּלָא בְּרִזָּא דְמִשְׁחַתָּא חָדָא.

אַתְפְּשִׁט הֵוּא פְּשִׁיטוּ לְיִמִּנָּא, וְעֵבִיד מִשְׁחַתָּא. שְׂאֲרֵי גוּ עֵיגוּלָּא, מְדִיד אֶלְף בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ. הֵוּא פְּשִׁיטוּ מְדִיד בְּעֵיגוּלָּא, וְעֵבִיד קַשְׂרָא מְהֵוּא קַשְׂרָא דְלַעִילָא, עַד הַאי פְּשִׁיטוּ, תְּרֵי אַלְפֵי אַמִּין לְסִטְר יִמִּנָּא, וְתְרֵי אַלְפֵי אַמִּין לְסִטְר שְׂמָאֵלָא, וְתְרֵי אַלְפֵי אַמִּין לְכָל סִטְר.

עֵיגוּלָּא דְשְׂאֲרֵי מְדִיד, וְעֵבִיד קַשְׂרָא כְּדָקָאֲמָרִן, בְּתַחוּם תְּרֵי אַלְפֵי אַמִּין, גוּ מִשְׁחַתָּא, מִתְפְּשִׁט מְגוּ נְקוּדָה דְקַיִּמָּא בִּין שְׂאֵר חֲזִילִין, וּמְדִיד תְּרֵי אַלְפֵי מִילִין לְכָל סִטְר. שְׂאֲרֵי בְּהֵוּא עֵיגוּלָּא, אֶלְף וְתִשְׁע מָּאָה זְרִתִּין וּפְלָגָא.

בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ, שְׂאֲרֵי וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָּא, וְעֵבִיד תְּרִין קַשְׂרִין, מִשְׁרִוּתָא דָּא, עַד סוּפָּא דְהַאי מְדִידוּ. בְּגִין דְאַתְר דָּא לֹא קַיִּמָּא בְּרַבּוּעָא, יְהוּ"ה, דָּא מִשְׁחַתָּא דְפְּשִׁיטוּ דְנִפְקָא מְגוּ קַשְׂרָא עֵילָּאָה, בְּרִזָּא דְבוּצִיּוּצָא. שְׂאֲרֵי בְּעֵיגוּלָּא, וּמִשְׁיָךְ וְנָטִי לְתַתָּא, עַד סִטְרָא דְקַשְׂרָא לְתַתָּא.

אַחֲרֵר וּמְדִיד מִסְטְרָא דָּא לְסִטְרָא דָּא, בְּגוּ עוּמְקָא דְהֵוּא עֵיגוּלָּא, וְלֹא קַשִׁיר קַשְׂרָא. וּמְדִיד בְּמִשְׁיָכוּ לְתַתָּא, מִשְׁחַתָּא דְהַאי מִשְׁרִוּתָא דְעֵיגוּלָּא, אֶלְף אַמִּין וְתְרִיסַר אַלְפִין זְרִתִּין.

שְׂאֲרֵי וּמְדִיד, מְגוּ רוּמָא וְעוּמְקָא וְאוּרְכָּא וּפּוּתִיָּא, בְּרִזָּא דְדִיוּקְנָא דְאָדָם, בְּשְׁפִירו חִיזוּ דְנוּקְבָא, וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָּא דְרִישָׁא, בְּסִטְרָא חָדָא בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ. הֵוּא פְּשִׁיטוּ אֶתְפְּשִׁט וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָּא דְרִישָׁא, בְּלֹא פְּלָגוּ כְּלָל.

וּמְדִיד בְּסִטְרָא דְרוּמָא בְּעִיגוּלָא. וְאַתְפִּשֵׁט וּמְשִׁיף לְתַתָּא, וְקָשִׁיר קְשָׂרָא.
מְדִיד מְרִישָׁא בְּעִיגוּלָא, בְּשִׁיעוּרָא דְתִלְת אֶלְף אַמִּין (נ"א עלמין) כְּלִילָן
בְּחָדָא. וְאַתְמִשֵּׁף וְאַתְפִּשֵׁט לְתַתָּא, בְּלָא קְשִׁירו. וְהֵוּא שִׁיעוּרָא, שִׁית
אֶלְף סְטְרִין דְעֶלְמִין, וְשִׁית אֶלְף טְפָחִים, בְּעִיגוּלָא.

גוּ פְּשִׁיטוּ דְבוּצִיצָא דְנַפְקָא, אַתְפִּשֵׁטת הַאי דְנַפֵּק מְגוּ הַאי קְשָׂרָא עִילָאָה,
דְרָזָא דְבוּצִיצָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא לְסִטְרָא רְבִיעָאָה, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא,
וּמְדִיד אֶלְף לְסִטְרָא יְמִינָא. מְשַׁחְתָּא דְהַאי סִטְרָא דִימִינָא, לְתַרְע דְרוּמָא,
מְדִיד אֶלְף וְאֶלְף וְאֶלְף, בְּהֵוּא סִטְרָא, לְאַרְבַּע סְטְרִין דְעֶלְמָא,
אַשְׁתַּפְּחוּ אַרְבַּע אֶלְף. וְכֵן אַתְפִּשֵׁט הַאי פְּשִׁיטוּ לְכָל סְטְרִין.
בְּתַרְע מְזַרְחָא, קְיִימָא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, דְנַפְקָא מְהַאי פְּשִׁיטוּ דְמְדִיד מְשַׁחְתָּא,
וְקְיִימָא הֵוּא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא בְּאַמְצָעִיתָא, וּמְדִיד אֶלְף, בְּהֵוּא
סִטְרָא בְּאַמְצָעִיתָא.

וְעִמִּיק בְּעוּמָקָא, וּמְדִיד מְדִידוּ בְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, בְרָזָא דְשִׁית סְדְרִי
מְשֻׁנָּה. וְאַלִּין שִׁית סְדְרִין, קְיִימִין בְּהֵוּא עוּמָקָא דְרָזָא דְבוּצִיצָא,
דְהֵוּא (דף עב ע"א) פְּשִׁיטוּ. אֶלִּין שִׁית סְדְרִין, קְיִימִין גוּ מְדִידוּ דְשֻׁנָּה. שְׁנָ"ה,
אִיהוּ סִימָן, בְרָזָא דְאִינוּן שִׁית סְדְרִין דְמְשֻׁנָּה, דְקָאֲמָרן.

הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, דְנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הֵוּא קְשָׂרָא דְקָאֲמָרן, אֹרְפָא
דִילִיָּה לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. בִּיה, אִיהוּ אֶלְפִי אֶלְפִין רְבוּון אַמִּין (עלמין),
עַד הֵוּא נְצִיצוּ בְתַרְאָה, דְלִית בִּיה נְהוּרָא כְּלָל. וְרָזָא דָא לְבַנֵּי מְהִימְנוּתָא
לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. אִיהוּ רָזָא דְכְּתִיב, (דניאל ז') אֶלְף אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנִיָּה וְרַבּוּ
רְבוּון קְדַמּוּהִי יְקוּמוּן. בְּהַאי אִיהוּ רָזָא לְמְשַׁחְתָּא, כְּדָקָאֲמָרן.

פְּשִׁיטוּ תְנַיִנָא דְקָאֲמָרן, דְנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, וְאִיהוּ
קְיִימָא בְּאַמְצָעִיתָא, אֹרְפָא דִילִיָּה, לְמִיעֵבַד בִּיה מְשַׁחְתָּא בְּהֵוּא
סִטְרָא, אֶלְף רְבוּא עֶלְמִין, וְשִׁבַּע מָאָה אֶלְף וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִין. וְסִימָנָה,
(שמות לח כח) וְאֵת הָאֶלְף וְשִׁבַּע הַמָּאוֹת וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים עֲשָׂה וְיִום לְעַמּוּדִים.
זְבָאִין אִינוּן דִּידְעִין לְאַפְקָא רָזִין עִילָאִין גוּ מְהִימְנוּתָא, וְיִדְעִי לְמִיעֵל
לְיְמִינָא וְלִשְׂמָאלָא כְּדָקָא יָאוֹת בְּלָא כְּסוּפָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (דניאל יב
א) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ.

בוּצִיצָא דְקְרִדִּינוּתָא, כְּד עֵבִיד מְשַׁחְתָּא, אַתְפִּנְשׁ לְגוּיָה, וְקְיִימָא בְּכָל דְרָגָא
וְדְרָגָא, בְּהֵוּא פְּנִישׁוּ וְקָיִים לוּן. לְבַתַּר, קְיִימָא וְסִלְקָא מְעוּלָפֶת,
עַד דְסִלְקִין וְאַתְגָּנִיז, וְאַתְטַמַּר וְלָא אַתְיִידַע. וְכֵלָא אַשְׁתָּאֵר בְּקִיּוּמָא, כְּדִין
נְהִיר מְה דְנְהִיר, וְאַפִּיק נְחִלִין וּמִיִּין, לְרִוּוּאָה כּוּלָא. עַד הֵכָא רָזָא דְבוּצִיצָא
דְקְרִדִּינוּתָא, לְאַחְדָּא בְּה בְּכָל סְטְרִי מְהִימְנוּתָא.

בוֹצִיֵצָא דְקַרְדִּינוּתָא, קָיִימָא גּוּ טְמִירִין, וְסָלְקָא וְנִחְתָּא. מֵאן דִּידַע רָזָא דְחֻכְמָתָא, יְכִיל לְאַדְבָּקָא וּלְמֵיעֵבַד מִשְׁחַתִּין בְּכֻלְהוּ סְטָרִין, עַד דִּידַע בְּרִזִין עֵילָאִין, בְּרִזִין דְמֵאַרְיָה, בְּרִזִין דְחֻכְמָתָא, בְּגִין לְמַנְדַּע וּלְאַדְבָּקָא. מֵאן דִּידַע וְאַסְתַּפֵּל, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין דִּהָא פִּלְלָא דָא, יִתְקַן רַגְלוֹי דְבַר נֶשׁ, לְעֵאלָא בְּפִרְגוּדָא, וּלְמִיָּהֻף בְּאוּרַח מִיִּשְׁר, זַפְּאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דִּין, וְזַפְּאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. (ער פֵּאו קו הַפְּדִיָּה).

פְּרִשְׁת כִּי תִצָּא

פְּרִשְׁת כִּי תִצָּא

כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבִיךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (הושע ח ג) זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב אוֹיֵב יִרְדְּפוּ. מֵאִי זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב, דָּא יִצְרֵי הַטּוֹב, דְשִׁלְמָה מְלָכָא קָרְיִיָּה טוֹב. דְכַתִּיב, (קהלת ד יג) טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְחָכָם. אוֹיֵב יִרְדְּפוּ, דָּא יִצְרֵי הָרַע, דְאִיהוּ שְׁנֵאִיָּה דְבַר נֶשׁ, דְשִׁלְמָה מְלָכָא קָרְיִיָּה שׁוּנָא. דְסָגִיאִין שְׁמֵהֶן אֵית לִיה, דְכַתִּיב, (משלי כה כא) אִם רָעֵב שְׁנֵאָף הָאֲכִילְהוּ לָחֶם. וְדָא הִיא אוּרִייתָא קְדִישָׁא. פְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שם ט ה) לָכוּ לְחַמוּ בְּלַחְמִי.

כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבִיךָ (דברים כא). רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (הושע ח ג) זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב אוֹיֵב יִרְדְּפוּ. מַה זֶה זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב? זֶה יִצְרֵי הַטּוֹב, שְׁשִׁלְמָה הַמְּלָךְ קָרְאוּ טוֹב, שְׁפִתּוֹב (קהלת ד) טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְחָכָם. אוֹיֵב יִרְדְּפוּ - זֶה יִצְרֵי הָרַע, שֶׁהוּא שׁוּנָאוּ שֶׁל אָדָם, שְׁשִׁלְמָה הַמְּלָךְ קָרְאוּ שׁוּנָא. שְׁשִׁמּוֹת רַבִּים יֵשׁ לוֹ, שְׁפִתּוֹב (משלי כה) אִם רָעֵב שְׁנֵאָף הָאֲכִילְהוּ לָחֶם. וְזוֹהִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (שם ט) לָכוּ לְחַמִּי בְּלַחְמִי.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוּוָאָה מְלִין דְאוּרִייתָא עֲלִיָּה, בְּגִין דִּיהָא תְּבִירָא בִּיָּה, דְלִית לִיָּה קְטְרוּגָא לְיִצְרֵי הָרַע, בַּר מְלִין דְאוּרִייתָא. וְעַל דָּא פְּתִיב, (דברים ו י) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ. עַל תְּרִי יִצְרִיךָ. אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, יִצְרֵי הַטּוֹב מֵאִי בְּעֵי מְלִין דְאוּרִייתָא. אָמַר לִיָּה, יִצְרֵי הַטּוֹב אֲתַעֲטַר בְּהוּ, וְיִצְרֵי הָרַע אֲתַפְּנַע בְּהוּ.

וְעַל זֶה צָרִיף אָדָם לְשִׁים עֲלִיו דְבַרִּי תוֹרָה, כְּדִי שִׁיָּהִי שְׁבוּר בּוֹ, שְׁאִין קְטְרוּג לְיִצְרֵי הָרַע, פְּרִט לְדְבַרִּי תוֹרָה. וְעַל זֶה פְּתוּב (דברים ה) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ - עַל שְׁנֵי יִצְרִיךָ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יִצְרֵי הַטּוֹב מַה צָרִיף דְבַרִּי תוֹרָה? אָמַר לוֹ, יִצְרֵי הַטּוֹב מִתַּעֲטַר בְּהֵם, וְיִצְרֵי הָרַע נִכְנַע בְּהֵם.

וְעַל דָּא פִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבִיךָ דָּא אִיהוּ יִצְרֵי הָרַע. דְאַנְן צְרִיכִין לְמִיפַק לְקַבְּלִיָּה בְּמְלִין דְאוּרִייתָא, וּלְקְטְרָגָא לִיָּה, וּכְדִין יִתְמַסַּר בִּידָא דְבַר נֶשׁ. פְּמָה דְאַתְמַר, וְנִתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בִּידְךָ וּשְׁבִית שְׁבִיו.

כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבִיךָ - זֶהוּ יִצְרֵי הָרַע, שְׁאֲנוּ צְרִיכִים לְצִאת כְּנַגְדּוֹ בְּדְבַרִּי תוֹרָה, וּלְקְטְרָג עֲלִיו, וְאִזּוּ יִמְסַר בִּידֵי הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר וְנִתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ וּשְׁבִית שְׁבִיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּוּי עַל דָּא, וּוּי עַל דָּא, (משלי ל כב) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַּע לָחֶם. דְּהָא יֵצֵר הַטּוֹב אֲשַׁתְּפָאֵי בְיַדֶּיהָ, וְאִיהוּ מְלַךְ עָלֶיהָ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּוּי עַל זֶה! וּוּי עַל זֶה! (משלי ל) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַּע לָחֶם. שְׁהַרִי יֵצֵר הַטּוֹב נִשְׁבָּה בְיָדוֹ, וְהוּא מְלַךְ עָלָיו.

אֲשֶׁת יִפַּת תֹּאֵר, דָּא הִיא נִשְׁמַתָּא. כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (שם לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, אֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָגִין דְּנִשְׁמַתִּין, וְאֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָגִין דִּיֵּצֵר הָרַע, אֵינּוֹן בְּקִטְרוּגָא תְדִירָא, מְקִטְרָגִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְכָל שְׁיִיפִין דְּגוּפָא בְּצַעֲרָא בִּינִיָּיהוּ, בֵּין נִשְׁמַתָּא וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

אֲשֶׁת יִפַּת תֹּאֵר - זוּהִי הַנִּשְׁמָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם לא) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. שְׁהַרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל הַנִּשְׁמוֹת, וְאוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הֵם בְּקִטְרוּג תְּמִיד, מְקִטְרָגִים אֵלּוּ בְּאֵלּוּ, וְכָל אֵיבְרֵי הַגּוּף בְּצַעֲר בִּינֵיהֶם, בֵּין הַנִּשְׁמָה וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתָךְ, דְּאֲתַתְּרַכַּת מִתְּמָן. (שם ל כג) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ. וּכְבָר אוֹקִימָנָא מְלִין. וְגִלְחָה אֶת רֵאשָׁה וְעִשְׂתָּה אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַדְפִּי מַהֲהוּא זוּהִמָּא דְּאֵטִיל בְּהַ נְחָשׁ.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתָךְ, שְׁגִרְשָׁה מִשָּׁם. (שם ל) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, וּכְבָר בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים. וְגִלְחָה אֶת רֵאשָׁה וְעִשְׂתָּה אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַטְהֵר מֵאוֹתָהּ זֶהֱמָה שֶׁהֵטִיל בָּהּ הַנְּחָשׁ.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלַת שַׁבִּיָּהּ, מֵאֵינּוֹן פְּסוּ דְּמִסְאַבָּא וְזִינִין בִּישִׁין מִחוּבָא דְּעַגְלָא. דְּהָא בְּקִדְמִיתָא הוּיָא לְהוּ לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא, דְּקִבִּילוּ בְּטוּרָא דְּסִינֵי. וְכַד עֶבְדוּ יַת עַגְלָא, אַעֲדוּ מְנִיָּיהוּ אֵינּוֹן לְבוּשֵׁי יָקָר, דְּכַתִּיב (שמות לג ז) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהַר חוֹרֵב.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלַת שַׁבִּיָּהּ, מֵאוֹתָם כְּסוֹת שֶׁל טְמֵאָה וּמֵינִים רַעִים מִחֻטָּא הַעֲגָל. שְׁהַרִי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ לָהֶם לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁ שֶׁקִּבְּלוּ בְּהַר סִינֵי, וּכְשֶׁעָשׂוּ אֶת הַעֲגָל, הוֹסִרוּ מֵהֶם אוֹתָם לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁפְּתוּב (שמות לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהַר חוֹרֵב. וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים - זֶהוּ חֹדֶשׁ אֱלּוּל, שְׁבוּ עָלֶה מֹשֶׁה לְהַר לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הַעֲגָל. וּמִשׁוּם זֶה, וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים, מִשׁוּם שֶׁגִּלְחָה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אַבִּיָּה וְעֲרוֹת אִמָּה לֹא תִגְלַח. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינֵי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרַתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים, דָּא הִיא יֵרַחָא דְּאֱלּוּל, דְּבִיָּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְּעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְי עֲרִיִּיתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִיִּיתָא דְּאוּרִיִּיתָא. כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אַבִּיָּה וְעֲרוֹת אִמָּה לֹא תִגְלַח. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינֵי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרַתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים, הִיא יֵרַחָא דְּאֱלּוּל, דְּבִיָּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְּעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אַבִּיָּה וְאֶת אִמָּה יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְי עֲרִיִּיתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִיִּיתָא דְּאוּרִיִּיתָא. כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אַבִּיָּה וְעֲרוֹת אִמָּה לֹא תִגְלַח. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינֵי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרַתְךָ.

וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל רַחֲמִין מְמַלְכָּא כָּל הַהוּא זְמָנָא, עַד יוֹמָא דְּכַפּוּרֵי, דְּנַחֲתִית

מִשָּׁה מִן טוֹרָא, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִיתָא כָּל
ההוא יומא. וְכַדִּין אֲתַדְבֵּק מִלְּפָא בְּמִטְרוּנִיתָא.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, וְאַחַר כֵּן תְּבוּא אֱלִיָּהּ וּבְעֻלְתָּהּ
וְהִיָּתָה לָךְ לְאַשָּׁה.

וְגַזְרוּ קְיַיִמָא עִם קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְלֹא
יִפְלְחוּן עוּד פּוּלְחָן נּוֹכְרָאָה. כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (שמות לד י) הִנֵּה אָנֹכִי פּוֹרֵת בְּרִית נְגִיד כָּל
עַמֶּךָ וּגְו'. וְכַתִּיב (שם יז) תִּמְנָן, אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל דָּא וּמְכוּר לֹא תִמְכַּרְנָהּ בַּכֶּסֶף,
לֹא תִשְׁקַר בְּנִשְׁמַתָּךְ, בְּגִין דְחַלְזֵן דְכֶסֶף. כְּמָה
דְאַתְּ אָמַר, (שם כ כג) לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף
וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם.

וּכְבִּינֵן אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גְזַר
עֲלֵיהוֹן תַּעֲנִיתָא בְיוֹמָא דִּין. דְכַתִּיב, (ויקרא
כג כט) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בַעֲצָם הַיּוֹם
הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיָּהּ. בְּגִין דִּיתְכַפֵּר לְהוֹן כָּל
חוֹבֵי־הוֹן. דְכַתִּיב, (שם טו ל) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
עֲלֵיכֶם לְטָהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה'
תְּטַהֲרוּ. עַד כָּאֵן. (דף עב ע"ב).

מדרש הנעלם

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נִפְשָׁא, דְהִיא מִשְׁפָּעָא
דִּיסוּדָא עֵילָאָה, כַּד אִיהִי חֲבַת, אֲשָׁא
דְלַעֲיִלָא שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ. זִינָא בְזִינִיָּה. וּבְגוּפָא
שְׁלֵטָא אֲשָׁא דְלַרְע. וּשְׁלֵמָא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
וּמֵאֵן דְאַמַר, דְמֵאֵן דְאַזִּיל מֵהֵאֵי עֲלֵמָא בְּלֹא
בְּנִין, דְאַתִּי זִימְנָא אַחֲרִיתִי לְעֵלְמָא הַדִּין,
אָמַר קְשׁוּט.

וְעוּד. אֵינּוּן חֵיִיבָא דִשְׁאֲטִין בְּאֹיֶרָא, עַד
דְמַרְצוּ חוֹבֵי־הוֹ, וּכְתַר נִכְנָסִין פְּעַם
שְׁנֵיָּה בְּגוּף, כְּדִי לְצַרְף אוֹתוֹ, וְאִם יִצְדֵּק, שׁוּב
אֵינּוּ נִכְנָס פְּעַם אַחֲרָת. וְאִם לֹא, פְּעַם
שְׁלִישִׁית. שְׁנַאֲמַר, (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל
אֵל פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבַר. וְאִם חַס וְשְׁלוֹם

הַזְמַן הַהוּא, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
שְׁיַרְד מִשָּׁה מִזְהַר, וְהִיוּ יִשְׂרָאֵל
בְּתַעֲנִיתָא כָּל הַיּוֹם הַהוּא. וְאִזּוּ נְדַבֵּק
הַמֶּלֶךְ בְּגַבְרִיָּה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (דברים
כא) וְאַחַר כֵּן תְּבוּא אֱלִיָּהּ וּבְעֻלְתָּהּ
וְהִיָּתָה לָךְ לְאַשָּׁה.

וְכַרְתּוּ בְרִית עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁלֹא יַעֲבְדוּ עוּד עֲבוּדָה זָרָה,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות לד) הִנֵּה אָנֹכִי
פּוֹרֵת בְּרִית נְגִיד כָּל עַמֶּךָ וּגְו'.
וְכַתוּב שֵׁם (שם) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל זֶה, וּמְכוּר לֹא
תִמְכַּרְנָהּ בַּכֶּסֶף, אֵל תִּשְׁקַר
בְּנִשְׁמַתָּךְ בְּשִׁבִיל אֱלֹהֵי כֶסֶף, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (שמות כ) לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי
אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ
לָכֶם.

אֲשֶׁרֵי הֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא גְזַר עֲלֵיהֶם תַּעֲנִיתָא בַיּוֹם הַזֶּה,
שְׁכַתוּב (ויקרא כג) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
לֹא תַעֲנֶה בַעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה
וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיָּהּ. כְּדִי שִׁיתְכַּפְּרוּ
לָכֶם כָּל חַטָּאתֵיכֶם. שְׁכַתוּב (שם טו)
כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטָהַר
אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה'
תְּטַהֲרוּ. עַד כָּאֵן.

מדרש הנעלם

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַנֶּפֶשׁ, שְׁהִיא
מִשְׁפַּע הַיְסוּד הַעֲלִיּוֹן, כְּשֶׁהִיא
חוֹטֵאת, הָאֵם שְׁלֵמְעֵלָה שׁוֹלְטַת
עֲלֵיהָ. מִיָּן בְּמִינוּ. וּבְגוּף שׁוֹלְטַת
הָאֵשׁ שְׁלֵמְטָה. וְשְׁלוֹם עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל.

וּכְדִי שְׁאוּמַר, שְׁמִי שְׁהוּלְךָ מִן
הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי בְנִים, שְׁבָא פְעַם
אַחֲרָת לְעוֹלָם הַזֶּה - אָמַר אָמַת.
וְעוּד, אוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׁשֻׁטִים
בְּאֹיֶר, עַד שְׁמַרְצִים אֶת חַטָּאָם,
וְאַחַר כֵּן נִכְנָסִים פְּעַם שְׁנֵיָּה
לְגוּף, כְּדִי לְצַרְף אוֹתוֹ, וְאִם יִצְדֵּק,
שׁוּב אֵינּוּ נִכְנָס פְּעַם אַחֲרָת. וְאִם
לֹא - פְּעַם שְׁלִישִׁית, שְׁנַאֲמַר (איוב
ג) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל אֵל פְּעַמִּים

שלוש עם גְּבַר. ואם חס ושלום לא יצדק באלו השלשה פעמים, שוב אין לו תקנה, וזהו הכרת תפירת. ועל דא בעי בר נש לאזדהרא בנפשיה, דילמא אתא זימנא אחרא.

ואית לנא ראיה מנדב ואביהוא, פדכתיבנא, דמיתו פלגי גופא (היו בנין) דלא אנסיבו. ועוד אית לנא סמך, מענין יבמה יבא עליה. בגין דלא ישתרש זרעיה, ולא יצטרף למיתי זימנא אחרא בגוף. ותו אוליפנא מאונן, דאמר הפתוב ביה, (בראשית לח ט) לבלתי נתן זרע לאחיו. ועוד ראיה אחרת, (רות ד) ילד בן לנעמי. וכי לנעמי ילד, והלא רות ילדתו? אלא ללמד, שזה עובד הוא הנה מחלון, ומית בלא בניס (יש אומרים מחלון לבדו היה).

ומשום כן תראה אדם צדיק ורע לו, אולי פעם אחרת בא לעולם, ולא היה כל כך צדיק, ומת בענין הזה, ולכן פעת, כשנכנס לעולם הזה, מנכה חטאו, וזהו צדיק ורע לו.

וכמו כן רשע וטוב לו, אולי בא פעם אחרת ומת בלי בניס, והיה צדיק ולא גמור, וכעת משלם לו מזכותו בעולם הזה. וזהו (הושע יד) פי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם.

וזהו שאמרנו, (שם) פי ישבו אחים יחדו. רבי יצחק אמר, פי ישבו אחים - שיפירו בלבם שהם אחים, כמו שנאמר (תהלים כט) וישב ה' מלך לעולם. במה שנודעים שהוא מלך על הכל.

ומת אחד מהם וכן אין לו (דברים כח), הרי אם היו לו בניס - לא צריך. רבי תנחום אמר רבי יוסי, יבמה יבא עליה - למה צריך? שלא למעט מהדמיון שכולל כל הדמיונות.

לא יצדק באלו השלשה פעמים, שוב אין לו תקנה, וזהו (במדבר טו לא) הכרת תפירת. ועל דא בעי בר נש לאזדהרא בנפשיה, דילמא אתא זימנא אחרא.

ואית לנא ראיה מנדב ואביהוא, פדכתיבנא, דמיתו פלגי גופא (היו בנין) דלא אנסיבו. ועוד אית לנא סמך, מענין יבמה יבא עליה. בגין דלא ישתרש זרעיה, ולא יצטרף למיתי זימנא אחרא בגוף. ותו אוליפנא מאונן, דאמר הפתוב ביה, (בראשית לח ט) לבלתי נתן זרע לאחיו. ועוד ראיה אחרת, (רות ד יז) ילד בן לנעמי. וכי לנעמי ילד, והלא רות ילדתו. אלא ללמד, שזה עובד הוא הנה מחלון, ומית בלא בנין (יש אומרים מחלון לבדו היה).

ובגין כן תחמי, בר נש צדיק ורע לו. דילמא זימנא אחריתי אתא לעלמא, ולא היה זכאי כל כך, ומת בענין זה, וכדו השתא פד עאל להאי עלמא, מנפה חוביה, והדין הוא צדיק ורע לו.

וכמו כן רשע וטוב לו. דילמא אתא זימנא אחרא, ומת בלא בנין, והיה זכאי ולא גמור, והשתא משלם ליה מזכותיה בעלמא דין. ודא הוא (הושע יד י) פי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם.

והא דאמרן פי ישבו אחים יחדו. רבי יצחק אמר, פי ישבו אחים, שיפירו בלבם שהם אחים. כמה דאת אמר, (תהלים כט י) וישב ה' מלך לעולם. במה דאשתמודעין דהוא מלפא על כולא.

ומת אחד מהם וכן אין לו, הא אם הווי ליה בנין, לא אצטרף. רבי תנחום אמר רבי יוסי, יבמה יבא עליה, למאי אצטרף. דלא לאמעוטי מדמיונא דכליל כל דמיונין.

רבי יצחק פתח, (קהלת ד ח) יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו. יש אחד, דין הוא בר נש דיתפטר מעלמא הדין חסר מן טבתא, דהוא חד, ולית ליה זכותא למעבד תניין. דתניא, אמר רבי יצחק, האי מאן דאתפטר מן עלמא הדין יחיד בלא תניין, איתמעט וישתיצי מדמיונא דכליל כל דמיונין.

רבי יצחק פתח, (קהלת ד) יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו. יש אחד - זהו אדם שנפטר מהעולם הזה חסר מטוב, שהוא אחד, ואין לו זכות לעשות שני. שלמדנו, אמר רבי יצחק, זה מי שנפטר מן העולם הזה יחיד בלי שני, התמעט והתפלה מהדמיון שכולל כל הדמיונות.

מזבים השנים מן האחד (שם ט). מאי טעמא, משום דכתיב אשר יש להם שכר טוב בעמלם. אמר רבי יצחק, תא חזי, דכתיב קרא, (שם י) כי אם יפלו האחד יקים את חברו, בההוא דמיונא. ואילו האחד שיפול, ואין שני להקימו.

מזבים השנים מן האחד (שם ט), מה הטעם? משום שכתוב אשר יש להם שכר טוב בעמלם. אמר רבי יצחק, בא וראה, שכתב הפסוק (שם) כי אם יפלו האחד יקים את חברו, בדמיון ההוא. ואילו האחד שיפול - ואין שני להקימו. רבי יהודה שלח לו רבי אבא, אמר, אתם שעומדים לפני בעלי המשנה, מה הטעם יבמה יבא עליה להקים שם המת, ולא באשה אחרת?

רבי יהודה שלח ליה לר' אבא, אמר, אתון דקיימתון קמי מאריהון דמתניתין, מאי טעמא יבמה יבא עליה להקים שם המת, ולא באשה אחרת.

שלח לו, (ירמיה ב כד) פרה למד מדבר נפשה שאפה רוח. התרגיש רבי יהודה, ואמר, ודאי זהו סוד החכמה, ממשמע שכתוב שאפה רוח, רוח ממש.

שלח ליה, (ירמיה ב כד) פרה למד מדבר באות נפשה שאפה רוח. איתרגיש רבי יהודה, ואמר, ודאי דא היא רזא דחכמתא, משמע דאמר שאפה רוח, רוח ממש.

זה הולך כמו מה שאמר רבי יוסי, שכתוב (קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו. ובאו ממש. אמר רבי יצחק, והדבר מתפרש במה שכתוב באות נפשה, שמשמע שאפלו ארוסה, ואפלו בעולה באות בתועלת הדבר הזה.

ואזלא הא פהאי דאמר רבי יוסי דכתיב, (קהלת ח ט) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו. ובאו ממש. אמר רבי יצחק, ומתפרש מלה, במאי דכתיב, באות נפשה דמשמע דאפילו ארוסה, ואפילו בעולה אתיין בתועלתא דהאי מלה.

והיה הבכור אשר תלד יקום וכו' (דברים כה). ומה הטעם הבכור, ולא השני ולא השלישי? אמר רבי יודן, הבכור והראשון על כל פנים של מת הוא, ודעת שניהם בזיווג הראשון במת.

והיה הבכור אשר תלד יקום וכו'. ומאי טעמא הבכור, ולא השני ולא השלישי. אמר רבי יודן, הבכור והראשון על כל פנים של מת הוא, ודעתיהו דתרויהון בזיווגא קדמא במיתא.

למדנו, אמר רבי יוסי, (שם) ועלתה יבמתו השערה אל

תניא, אמר רבי יוסי, ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים, האי מלה חוצפא

הזקנים - דבר זה נראה חצפה!
אמר רבי יהודה, חס ושלום שזו
חצפה, אלא להראות הטוב
שצריך לעשות עם המת, והוא
לא רוצה, ולפיכך עושים לו קלון
לפני כלם.

איזה קלון עושים לו? שפתוב
וירקה בפניו, להפלים בפני הכל,
אשר לא יבנה את בית אחיו.
והפסוק פתוב, וירקה ואמרה
פכה כו', כמו שנאמר (במדבר יב)
ואביה ירק ירק בפניה הלא
תכלם.

רבי אבהו אמר רבי יוחנן, כעסה
(וירקה) רק, שנראה שהוא רק, ולא
מים, ולא שהתכסה בעפר.

האשה ההיא, שבאה לפני רבי
שמעון ונרקה רק, וראה בה
שאכלה באותה שעה, ולא היה
נראה רק, ולא נעשתה ביום
ההוא, ואחר כך נמלכו, והזדווגו
זה עם זה.

והאם רבי שמעון עשה כף? והרי
למדנו, אם נמלכו קדם שתעלה
לפני הדין - נאה! ומשהתירה
את נעלו לפני הדין - לא!

אמר רבי יהודה, שונה אותה
האשה, שטרם שעשו זה עם זה,
אלא שירקה רק לראות, ולא היה
כשר, והלכו והזדווגו זה עם זה
אחר כך.

והרצה נעלו, כמו שנאמר (הושע
ח) חלץ מהם. רבי יהודה אמר
רבי חייא, פתוב (שמות ג) אל תקרב
הלום של נעליך מעל רגליך, וכי
מנעל מטהר את המקום או
מטמא את המקום? אלא אמר
רבי אבא, מלמד שצנה לו הקדוש
ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה פתוב
נעליך, וביהושע פתוב נעליך,
שלא יפרש מאשתו מכל וכל,
אלא לעתים מזמנים.

אתחזי. אמר רבי יהודה, חס ושלום דחוצפא
הוא, אלא לאתחזאה טיבו דבעיית למעבד
עם מיתא, ואיהו לא בעי, ולפיכך עבדית ליה
קלנא קמי כולא.

מאי קלנא עבדית ליה. דכתיב, וירקה בפניו,
להפלים בפני הכל, אשר לא יבנה את
בית אחיו. וקרא כתיב, וירקה ואמרה פכה
וכו'. כמה דאת אמר, (במדבר יב) ואביה ירק ירק
בפניה הלא תכלם.

רבי אבהו אמר ר' יוחנן, צהבה (וירקה) רוקא,
דמתחזי לכולא דאיהו רוקא, ולא מים, ולא
דאתפסי בעפרא.

ההוא איתתא, דאתת לקמיה דרבי שמעון,
ורמת רוקא, וחזי בה דאכלת בההיא
שעתא, ולא הוי מתחזי רוקא, ולא אתעבדת
ההוא יומא, ולבתר אמלכו ואזדווגו דא עם
דא.

ומי עביד ר' שמעון הכי, והתנן אי אמלכו
קודם דתסתלק קמי דיינא יאות,
ומדתשרי סיניה קמי דיינא לא.

אמר רבי יהודה, שאני ההיא איתתא, דעד
לא עבדו דא עם דא, אלא דארמית
רוקא למחזי, ולא הוה כשרא ואזלו ואזדווגו
דא עם דא לבתר.

והרצה נעלו, כמה דאת אמר (הושע ח ח) חלץ
מהם. רבי יהודה אמר רבי חייא,
פתיב, (שמות ג ה) אל תקרב הלום של נעליך מעל
רגליך, וכי מנעל מטהר את המקום, או מטמא
את המקום. אלא אמר רבי אבא, מלמד שצנה
לו הקדוש ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה פתיב נעליך,
וביהושע פתיב (הושע ח טו) נעליך, שלא יתפרש
מאשתו מכל וכל, אלא לעתים מזמנים.

בי המקום אשר אתה עומד עליו. מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני אדם, מדרגה הנקראת קדש. ועל כן נצטוו להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן גם הנעל הוא פרישות אשה.

אמר רבי יוחנן, צריך אדם לבטח בקונו, ולקח אשה, ולהוליד בנים, שלא ילך עירי לעולם הבא. ששנינו, מהו שכתוב (ויקרא כ) ערירים ימותו? שכל מי שאין לו בנים בעולם הזה, הוא כאלו לא נברא ולא היה, ונקרא עירי מן העולם הזה ומן העולם הבא. שאמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם נושא אשה ומוליד בנים, נקרא עבד ה', ונוחל העולם הזה והעולם הבא, שכתוב (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך.

מוש' למה הדבר דומה? למלך שנתן פקדון לשלשה בני אדם. האחד שמר את הפקדון; השני אבד את הפקדון לגמרי; השלישי טנף את הפקדון, ונתן ממנו לאחר לשמרו. לימים בא המלך לתבוע פקדונו. אותו ששמר הפקדון, שבחו המלך ועשאו נאמן ביתו. השני שאבד את הפקדון, האבידו מן העולם, וצוה שלא יהיה לו שם ושארית. השלישי שטנף את הפקדון והניח ממנו לאחר - אמר המלך: הניחו לזה עד שבראה האחר היאך יעשה ממה שהניח זה בידו, ובין כך לא יצא מבית המלך.

זכה האחר - יצא זה לחירות. לא זכה - אמר המלך: תנו לזה עונש על שטנף את הפקדון, וישאר הפקדון שלו. רב הונא אמר, פיון שזכנס - נכנס.

ואם טנף את הפקדון ולא הניח ביד אחר לשמרו, מוציאים אותו מבית המלך, עד שיבא אחר

בי המקום אשר אתה עומד עליו. (שמות ג ה) מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני אדם, מדרגה הנקראת קודש. ועל כן נצטוו להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן נמי האי נעל פרישות אשה. (דף עג ע"א)

אמר רבי יוחנן, צריך האדם לבטוח בקונו, וליקח אשה, ולהוליד בנים, שלא ילך עירי לעולם הבא. דתנן, מאי דכתיב, (ויקרא כ) ערירים ימותו, דכל מי שאין לו בנים בעולם הזה, הוא כאלו לא נברא ולא היה, ונקרא עירי מן העולם הזה, ומן העולם הבא.

דאמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם נושא אשה, ומוליד בנים. נקרא עבד ה', ונוחל העולם הזה, והעולם הבא. דכתיב, (יחזקאל מד ל) להניח ברכה אל ביתך.

מוש' למה הדבר דומה. למלך שנתן פקדון לשלשה בני אדם, האחד שמר את הפקדון. השני אבד את הפקדון לגמרי. השלישי טנף את הפקדון, ונתן ממנו לאחר לשמרו. לימים, בא המלך לתבוע פקדונו. אותו ששמר הפקדון, שבחו המלך ועשאו נאמן ביתו. השני שאבד את הפקדון, האבידו מן העולם, וצוה שלא יהיה לו שם ושארית. השלישי שטנף את הפקדון, והניח ממנו לאחר, אמר המלך, הניחו לזה עד שבראה האחר, היאך יעשה ממה שהניח זה בידו, ובין כך לא יצא מבית המלך.

זכה האחר, יצא זה לחירות. לא זכה, אמר המלך, תנו לזה עונש על שטנף את הפקדון, וישאר הפקדון שלו. רב הונא אמר, פיון דעאל עאל.

ואי טנף את הפקדון ולא הניח ביד אחר לשמרו, מוציאים אותו מבית המלך, עד

שִׁיבָא אַחַר וַיִּתְקַן מַה שֶּׁטִּנֵּף זֶה, וַהֲפָקְדוֹן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִיְדוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לְזֶה שֶׁתִּיקְנוּ.

וַיִּתְקַן מַה שֶּׁטִּנֵּף זֶה, וַהֲפָקְדוֹן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִיְדוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לְזֶה שֶׁתִּקְנוּ.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּתוּב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר נִשְׁמַת חַיִּים, לָמָּה וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה? אֵלֶּא עַל מְנַת כֵּן נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָה בְּאָדָם, שִׁיְהִיָּה לְנֶפֶשׁ חַיָּה. בְּמַעֲרַב קוֹרִין לַיּוֹלְדֵת חַיָּה.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּתוּב (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. כִּיּוֹן דְּאָמַר נִשְׁמַת חַיִּים, אִמְאִי וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. אֵלֶּא, עַל מְנַת כֵּן נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָה בְּאָדָם, שִׁיְהִיָּה לְנֶפֶשׁ חַיָּה. בְּמַעֲרַב קוֹרִין לַיּוֹלְדֵת, חַיָּה.

וְעוֹד, אֱלֹהִים הוֹצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ, וְהִיא הַנִּשְׁמָה, וְהַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת וּמִתְרַבֶּה בְּגוֹף, בְּעוֹד שֶׁהִיא בְּגוֹף, וְכִיּוֹן שִׁיּוֹצְאָה מִהַגּוֹף, מִתְרַבֶּה בְּיוֹתֵר, וּמִשְׁגָּת מַה שֶּׁלֹּא תוּכַל לְהַשִּׁיג בְּעוֹדָה בְּגוֹף.

וְתוֹ, אֱלֹהִים אִפִּיק זִינִין לְזִינְיָה, וְהִיא הַנִּשְׁמָה. וְהַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת וּמִתְרַבֶּה בְּגוֹף, בְּעוֹד שֶׁהִיא בְּגוֹף, וְכִיּוֹן שִׁיּוֹצְאָה מִהַגּוֹף, מִתְרַבֶּה בְּיוֹתֵר, וּמִשְׁגָּת מַה שֶּׁלֹּא תוּכַל לְהַשִּׁיג בְּעוֹדָה בְּגוֹף.

וְחִבְרָה שֶׁנִּפְרְדֵת מִהַגּוֹף, רוֹצֶה לְהִדְבֵק בְּאֱלֹהִים, וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא הוֹצִיאָה גוֹף, שֶׁהוּא מִינוֹ, כְּמוֹ שֶׁהוֹצִיא אֱלֹהִים נִשְׁמָה שֶׁהִיא מִינוֹ - לֹא מִתְקַבְּלַת, וְחוֹזֶרֶת וְשׂוֹאֶפֶת עַד שֶׁתִּכְנַס בְּגוֹף אַחֵר, כְּדִי לְקַיֵּם זֶרַע לְשׁוּב לְהִדְבֵק בְּגוֹף הַטְּהוֹר וְהַזָּהוּר וְהַנָּקִי. וּמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בְּנִים, לֹא מְזַדְּק לּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ב) בָּאוֹת נִפְשָׁה שֶׁאֶפֶה רוּחַ.

וְחִבְרָה שֶׁנִּפְרְדֵת מִהַגּוֹף, רוֹצֶה לְהִדְבֵק בְּאֱלֹהִים, וּבְגִין דְּלֹא אִפִּיקַת גּוֹפָא, דְּהוּא זִינְיָה, כְּמָה דְּאִפִּיק אֱלֹהִים נִשְׁמַתָּא דְּהוּא זִינְיָה, לֹא מִתְקַבְּלַת, וְחוֹזֶרֶת וְשׂוֹאֶפֶת עַד שֶׁתִּכְנַס בְּגוֹף אַחֵר, כְּדִי לְקַיֵּם זֶרַע וְלְשׁוּב לְהִדְבֵק בְּגוֹף הַטְּהוֹר וְהַזָּהוּר וְהַנָּקִי. וּמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בְּנִים, לֹא מְזַדְּק לִיָּה. הִדָּא הוּא דְכְּתוּב, (ירמיה ב כד) בָּאוֹת נִפְשָׁה שֶׁאֶפֶה רוּחַ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מִי שֶׁלֹּא הִשְׁאִיר אַחֲרָיו גְּזַעִים לְשֵׁרֵשׁ, נִשְׁמַתוֹ כְּלָה מִן אוֹתוֹ הַדְּמִיוֹן שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת, עַד שֶׁמִּתְגַּלְגֶּלֶת וּמוֹרַקַת מְכַלֵּי לְכָלִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ח) וְלֹא הוֹרַק מְכַלֵּי אֶל כָּלִי. מַה תִּקְנֹתוּ? כְּתוּב (ויקרא כה) וְכֹא גֹאֲלוֹ הִקְרַב אֵלָיו וְגֹאֲלֵת אֶת מִמְּכָר אַחֲיוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַאי מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּאָר בְּתַרְיָה גְּזַעִין לְשֵׁרֵשׁא, נִשְׁמַתִּיהָ אֲשַׁתִּיצִי מִן הַהוּא דְּמִיוֹנָא דְּכָלִיל כָּל דְּמִיוֹנִין, עַד דְּמִתְגַּלְגֶּלֶת, וְאִיתּוֹרַקַת מִמְּאֲנָא לְמֵאֲנָא. כְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר, (שם מח יא) וְלֹא הוֹרַק מְכַלֵּי אֶל כָּלִי. מֵאִי תִקְנִיתִיהָ. כְּתוּב, (ויקרא כה כה) וְכֹא גֹאֲלוֹ הִקְרַב אֵלָיו וְגֹאֲלֵת אֶת מִמְּכָר אַחֲיוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִתְגַּלְגֶּלֶת עַד שֶׁתִּמְצָא כְּלִי כְּשֶׁר לְהַתְּתַקֵּן. וְאִם אוֹתוֹ הַגּוֹאֲלֵת אֵינְנוּ, נִשְׁכַּר הַכְּלִי הַקָּר, וְעַל זֶה נִקְרָא (דברים ז) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל פָּנָיו

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִתְגַּלְגֶּלֶת עַד דִּי תִשְׁכַּח מֵאֲנָא דְּכְשָׂרָא לְאַתְתַּקְנָא. וְאִי הַהוּא פְּרוּקָא לֹא הוּי, קוֹזְטִיפָא דְּבוּדִיטָא אֲתַכַּר. וְעַל

הַאי אֲתַקְרִי, (דברים ז י) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ. וְכְתוּב (שם ה י)

לְהַאֲבִידוּ. וְכָתוּב (שם ה) וְעָשָׂה
חֶסֶד לְאֲלֹפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי
מִצְוֹתַי.

רַבֵּן אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (בראשית
ט) בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם.
מֵה שֵׁם זֶה הוֹצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ,
כִּף צְרִיף אָדָם לְהוֹצִיא מִיָּנִים
לְמִינוֹ.

פְּרֻשַׁת בֵּי תַבֵּא

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי הֵלֵךְ לוֹ
וּבְרַח לְמִדְבַר לוֹד, וּנְגַנְזוּ בְּמַעְרָה
אֶחָת, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי.
הַתְּרַחֵשׁ לָהֶם נֶס, וַיֵּצֵא לָהֶם חֲרוּב
אֶחָד וּמַעֲזֵן מִים אֶחָד. אָכְלוּ
מֵאוֹתוֹ חֲרוּב, וְשָׁתוּ מֵאוֹתָם מִים.
הָיָה אֵלֵיהֶם, זְכוּר לְטוֹב, בָּא
אֵלֵיהֶם כָּל יוֹם פְּעָמִים, וּמִלְמַד
אוֹתָם. וְלֹא יָדַע אִישׁ עֲלֵיהֶם.
יוֹם אֶחָד הָיוּ שׁוֹאֲלִים הַחֲכָמִים
בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ, וְאוֹמְרִים קָלְלוֹת
שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים, הֵן כְּנָגַד בֵּית
רֵאשׁוֹן. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֵׁנָה תוֹרָה
כְּנָגַד בֵּית שְׁנֵי וְגִלּוֹת אַחֲרוֹן.
הַקָּלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים יֵשׁ בְּהֵן
הַבְּטָחוֹת וְחִבְיבוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא לְיִשְׂרָאֵל, שְׁבַתְתוֹב (ויקרא כו)
וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'.
וְכָתוּב, וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֲבִיבֵיהֶם. הַקָּלְלוֹת
שְׁבַמְשֵׁנָה תוֹרָה אֵין בְּהֵן
הַבְּטָחוֹת, וְאֵין בְּהֵן נַחְמָה כְּלָל,
כְּפָתוּב בְּקָלְלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, וְלֹא
הָיוּ יוֹדְעִים.

קָם רַבִּי יְהוּדָה בַּר אֶלְעָאי וְאָמַר,
חֲבַל עַל חֶסְרוֹנוֹ שֶׁל בַּר יוֹחָאי,
וְאֵין מִי שִׁיֹּדַע עֲלָיו. וְאֵלּוּ יָדַעוּ,
אֵין רְשׁוֹת לְגִלּוֹת אוֹתוֹ.

רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה קָם יוֹם
אֶחָד בְּבִקְרָא, רָאָה אֶת כָּל אוֹתָם
עוֹפּוֹת שָׁהֶם הָיוּ טָסִים, וַיּוֹנֶה
אֶחָת הוֹלֶכֶת בֵּינֵיהֶם. קָם עַל
רְגְלָיו וְאָמַר: יוֹנֶה, יוֹנֶה נֶאֱמָנָה,
מִיּוֹם הַמַּבּוּל דְּמוֹת הָעָם הַקְּדוּשׁ

וְעָשָׂה חֶסֶד לְאֲלֹפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי.
וְיִלְכֶכֶךְ אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (בראשית ט ו) בְּצִלְמֵ
אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. מֵה שֵׁמָא דָּא
אַפִּיק זַיְנִין לְזַיְנִיה, כִּף בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַפְקָא
זַיְנִין לְזַיְנִיה.

פְּרֻשַׁת בֵּי תַבֵּא

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אֲזַל לִיה וְעָרַק לְמִדְבָּרָא
דְּלוּד, וְאַתְגַּנְיזוּ בְּחַד מְעַרְתָּא, הוּא וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּרִיה. אַתְרַחִישׁ לוֹן נִיטָא, וְנִפְקַל לְהוּ
חַד חֲרוּבָא, וְחַד מַעֲזֵינָא דְמֵיָא. אָכְלִי מֵהֵהוּא
חֲרוּבָא, וְשָׁתָאן מֵאִינוֹן מֵיָן. הָוָה אֵלֵיהֶו זְכוּר
לְטוֹב, אֶתִי לוֹן בְּכָל יוֹמָא תְּרִי זְמַי, וְאוֹלִיף
לוֹן. וְלֹא יָדַע אֵינֶשׁ בְּהוּ.

וְיָמָא חַד הָוּוּ חֲפִימֵיָא בְּבֵי מְדֻרָשׁא שׁוֹאֲלִין,
וְאַמְרִין, קָלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים, אִינוֹן
כְּנָגַד בֵּית רֵאשׁוֹן. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֵׁנָה תוֹרָה כְּנָגַד
בֵּית שְׁנֵי וְגִלּוֹת אַחֲרוֹן. בְּקָלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת
כְּהֻנִּים, אֵית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְחִבְיבוּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְיִשְׂרָאֵל, דְּכָתִיב, (ויקרא כו מב) וְזָכַרְתִּי
אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. וְכָתִיב (שם כו מד) וְאָף גַּם
זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיבֵיהֶם. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֵׁנָה
תוֹרָה, לֵית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְלֵית בְּהוּ נַחְמָה
כְּלָל, כְּמָא דְכָתִיב, בְּקָלְלוֹת קְדָמָיִן. וְלֹא הָוּוּ
יָדַעִי.

קָם רַבִּי יְהוּדָה בַּר אֶלְעָאי וְאָמַר, חֲבַל עַל
גְּרִיעוּתָא דְבַר יוֹחָאי, וְלֵית מֵאֵן דִּידַע
מִנִּיה. וְאֵלּוּ יָדַעִי, לֵית רְשׁוֹ לְגִלּוֹתָא לִיה.

ר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, קָם יוֹמָא חַד בְּצַפְרָא,
חָמִי כָּל אִינוֹן עוֹפִין דְּאִינוֹן הָוּוּ טָאסָן,
וְשַׁפְּנִינָא חָדָא אֲזַלָּא בְּתַרְיִיהוּ. קָם עַל רְגְלוֹי
וְאָמַר, שַׁפְּנִינָא, שַׁפְּנִינָא מְהִימָנָא, מִיּוֹמָא
טוֹפָנָא דִּיּוֹקְנָא דְעַמָּא קְדִישָׁא, לָךְ יָאוֹת וּלְךָ

נָאָה, זֵיל וְעֵבִיד לִי שְׁלִיחוּתָא חָדָא לְבַר יוֹחָאי,
בְּאַתְר דְּאִיהוּ תַמְזָן.

אֶסְתַּחֲרָא הֵהוּא שְׁפִינָא וְקָמַת קָמִיָּה. פְּתַב
פְּתָקָא חָדָא, וְאָמַר מָה דְאָמַר.
וְקָמַת שְׁפִינָא וְנָטְלַת בְּפוּמָה, וְאַזְלַת לְגַבִּיָּה
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְשׁוּיָאֵת לִיָּה בְּכַנְפָּא. אֶסְתַּכַּל
בְּהֵוּא פְתָקָא, וּבְכָה, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה.
וְאָמַר, בְּכִינָא עַל פְּרִישׁוּתָנָא מִן חֲבַרְיָא,
וּבְכִינָא עַל מְלִין אֶלִין, דְּלֹא אֲתַגְלִיין לְהוּ, מָה
יַעֲבֹדוּן דְּרִי בְתַרְיָא, אִי יִשְׁגִּיחוּן בְּהֵאִי.

אֲדַהְכִי, אַתָּא אֶלְיָהוּ זְכוּר לְטוֹב, חֲמִי דְבְכִי,
אָמַר בְּשְׁלִיחוּתָא אַחְרָא הוֹינָא זְמִין,
הַשְׁתָּא, וְשִׁדְרַנִי קוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא לְשַׁכְּכָא
דְּמַעֲוִין. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, לָא הָוָה אֶצְטְרִיף
הַשְׁתָּא לְגַלְגָּא לְצַדִּיקַיָּא מְלִין אֶלִין.

אַבְרָ כֶּן אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא, בְּקַלְלוֹת
קְדָמַיִן אִית תְּלַתִין וְתַרִין קְרָאִי, וְכֻלְהוּ
לְקַבִּיל שְׁבִילֵי דְאֹרֵייתָא. בְּקַלְלוֹת בְּתַרְיָא אִית
בְּהוּ חֲמִשִּׁין וְתַלַּת קְרָאִי, לְקַבִּיל פְּרִשְׁיִין
וְאֹרְחִין דְּאֹרֵייתָא.

בְּגָלוֹת קְדָמָה דְּבֵית רֵאשׁוֹן, עֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל
אֵינוֹן שְׁבִילִין סְתִימִין דְּסַתְרָא, אֲתַגְלִי
חוּבֵיָּהוּ, וְאֲתַגְלִי קִינְצָא דִילְהוֹן, וְנַחְמַתָּא
וְאַבְטָחוּתָא דִילְהוֹן. בְּגָלוֹת בְּתַרְיָא דְּבֵית שְׁנִי,
עֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁין וְתַלַּת פְּרִשְׁיִין אֹרְחִין
דְּאֲתַגְלִיין, אֶסְתִּים חוּבֵיָּהוּ, וְאַסְתִּים קִינְצֵיָּהוּ,
וְלֹא כְתִיב בְּהוּ הַבְּטָחוֹת וְנַחְמוֹת (דף עג ע"ב).

אֲדַהְכִי, עֲבַר חַד רוּחָא, וְאַפְרִישׁ לוֹן, וְסָלִיק
אַלְיָהוּ גוּ גַלְגָּלָא דְנוּרָא, וְאַשְׁתַּאַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וּבְכִי, וְאַדְמוּף אֶפִּיתְחָא דְמַעְרַתָּא.
אַדְהְכִי, אַתָּא אֶלְיָהוּ זְכוּר לְטוֹב, אָמַר, קוּם
רַבִּי שְׁמַעוֹן אַתְעַר מִשְׁנַתְּךָ, זַפְּאָה חוּלְקָךָ,
דְּקוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא בְּעֵי בִיקְרָךָ. כָּל הַבְּטָחוֹת

לָךְ יָפָה וְלָךְ נָאָה. לְכִי וְעֵשִׂי לִי
שְׁלִיחוֹת אַחַת לְבַר יוֹחָאי, בְּמָקוּם
שְׁהוּא שָׁם.

הַסְתַּוְבְּכָה אוֹתָהּ הַיּוֹנָה וְעַמְדָה
לְפָנָיו. כְּתַב פְּתָק אֶחָד, וְאָמַר מָה
שְׁאָמַר. וְעַמְדָה הַיּוֹנָה וְלָקְחָה
אוֹתוֹ בְּפִיָּה, וְהִלְכָה אֶל רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וְשָׁמָּה אוֹתוֹ בְּכַנְפֵיהָ.
הַסְתַּכַּל בְּאוֹתוֹ הַפְּתָק וּבְכָה, הוּא
וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, וְאָמַר: אֲנִי בּוֹכָה
עַל הַפְּרֻדָּה מִן הַחֲבָרִים, וְאֲנִי
בּוֹכָה עַל הַדְּבָרִים הַלְלוּ שְׁלֹא
הֲתַגְלוּ לָהֶם, מָה יַעֲשׂוּ הַדּוֹרוֹת
הָאַחֲרוֹנִים אִם יִשְׁגִּיחוּ בְּנָה ?

בֵּינָתִים בָּא אֶלְיָהוּ, זְכוּר לְטוֹב,
וְרוּאָה שְׁבוּכָה. אָמַר, הֵייתִי מְזַמֵּן
לְשְׁלִיחוֹת אַחְרַת כְּעַת, וְהַקְדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח אוֹתִי לְשַׁכְּךָ אֵת
דְּמַעוֹתֶיךָ. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, לֹא
הָיָה צְרִיף כְּעַת לְגַלוֹת לְצַדִּיקִים
הַדְּבָרִים הַלְלוּ.

אַבְרָ כֶּן אָמַר הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּקַלְלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת יֵשׁ שְׁלֹשִׁים
וּשְׁנַיִם פְּסוּקִים, וְכֻלָּם כְּנֶגֶד דְּרָכֵי
הַתּוֹרָה. בְּקַלְלוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת יֵשׁ
בְּהֵן חֲמִשִּׁים וּשְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים,
כְּנֶגֶד פְּרִשְׁיִין וְדְרָכֵי הַתּוֹרָה.

בְּגָלוֹת רֵאשׁוּנָה שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן
עֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל אוֹתָם שְׁבִילִים
נִסְתָּרִים שֶׁל הַסְתָּר, הַתַּגְלָּה
חֲטָאָם, וְהַתַּגְלָּה קֶצֶם, וְהַנְּחִמָּה
וְהַהֲבַטָּחָה שֶׁלָּהֶם. בְּגָלוֹת
הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל בֵּית שְׁנִי עֲבָרוּ
יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּשְׁלֹשׁ פְּרִשְׁיִין
וְדְרָכִים שְׁנֵגְלוּ, נִסְתָּם חֲטָאָם
וְנִסְתָּר קֶצֶם, וְלֹא כְתוּב בְּהֵם
הַבְּטָחוֹת וְנַחְמוֹת.

בֵּינָתִים עֲבָרָה רוּחַ אַחַת וְהַפְרִידָה
אוֹתָם, וְעָלָה אֶלְיָהוּ בְּחוּף גַּלְגַּל
שֶׁל אֵשׁ, וְנִשְׁאַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
וּבְכָה וְנָרַדָּם עַל פְּתַח הַמַּעְרָה.
בֵּינָתִים בָּא אֶלְיָהוּ, זְכוּר לְטוֹב,
וְאָמַר: קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהַתְעוֹרֵר
מִשְׁנַתְּךָ. אֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ, שְׁהַקְדּוֹשׁ

– פָּרָק ז' –

הַסְתַּלְקוֹת וְקְבוּרַת רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רַשִׁיב"י

א) חֲלִישוֹתוֹ, הַסְתַּלְקוֹתוֹ וְקְבוּרַתוֹ שֶׁל רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבֵּי שְׁמַעוֹן

א. רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבֵּי שְׁמַעוֹן לָעַת זְקוּנוֹתוֹ נֶעֱשָׂה חֲלָשׁ, וְלֹא הָיָה לוֹ כַּח
לְלַכֵּת לְלַמֵּד בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ עִם הַיְשִׁיבָה. כִּאֲשֶׁר חָלָה וְלֹא יָכַל לָקוּם מִמַּטְוֵתוֹ
נִתְגַּלָּה פֶּעַם אַחַת גּוֹפּוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכִאֲשֶׁר קָרְבָה אֶשְׁתּוֹ לְכַסּוֹתוֹ שְׁחָקָה, אָבַל
מִיַּד הִתְחִילָה לִבְכוֹת. שָׁאַל אוֹתָהּ רַבֵּי אֶלְעָזָר: "מִדּוּעַ שְׁחָקַת תַּחֲלָה, וּמִדּוּעַ
עַתָּה תִּבְכִּי?" עֲנָתָה לוֹ אֶשְׁתּוֹ: "שְׁחָקַתִּי וְשִׁמְחַתִּי עַל שְׁזָכִיתִי שְׁצַדִּיק גָּדוֹל עִם
גּוֹף קְדוֹשׁ כְּזֶה הוּא בְּעָלִי, וְעַתָּה אֲנִי בּוֹכָה עַל זֶה שֶׁגַּם צַדִּיק גָּדוֹל כְּמוֹךָ מְכַרַח
לְמוֹת".

ב. יָדוּעַ שֶׁרַבֵּי אֶלְעָזָר הָיָה כָּל יָמָיו בְּטַבְּעוֹ אִישׁ תַּקִּיף בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא הָיָה
נוֹשֵׂא פָּנִים לְכָל אִישׁ, לְכֵן הִבִּין שְׂיֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים בְּעִירוֹ. אַף גַּם בֵּין
הַתְּלָמִידֵי חֲכָמִים הִרְגִישׁ שְׂיֵשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים הַרְבֵּה. לְכֵן דָּאָג שְׁכַאֲשֶׁר יָמוּת לֹא
יִקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּכְבוֹד תְּלָמִיד חֲכָם. מִשּׁוּם כֵּן קָרָא קִדָּם מוֹתוֹ לְאֶשְׁתּוֹ וְכֵן צָוָה
עָלֶיהָ.

ג. "יָדוּעַ אֲנִי שְׂיֵשׁ לִי הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים בְּעִיר, וְאֶפְלוּ בֵּין הַחֲכָמִים לֹא חֶסֶר
לִי שׁוֹנְאִים. דּוּאָג אֲנִי שֶׁלֹּא יִקְבְּרוּ אוֹתִי לְפִי כְבוֹדִי, לְכֵן אֲנִי רוֹצֵה לְמוֹת עַל
מַטְוֵתִי בְּחֹדֶר הָעֲלִיָּה, שֶׁשָּׁם הָיָה מְקוֹם תּוֹרַתִּי, וְשָׁם תִּנְיַחִי אוֹתִי שׁוֹכֵב עַל
מַטְוֵתִי. בְּכָל פֶּעַם תּוֹכְלִי לְכַנֵּס לְחֹדֶר הַהוּא בְּלִי כָּל פֶּחַד כְּאֵלוֹ אֲנִי בַחַיִּים. אַךְ
הַזְּהָרִי לֹא לְגַלוֹת סוּד מוֹתִי לְאֶף אָדָם. וְכֵן תִּאֲמָרִי לְכָל שׁוֹאֵל: כִּאֲשֶׁר קִשָּׁה
עָלִי לְסַבֵּל הַתְּרַמִּית וְהַשְּׁקָר הַשׁוֹרֵר בְּעוֹלָם, לְכֵן הַסְּגַרְתִּי עֲצָמִי לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ
מִן הָעוֹלָם בְּחֹדֶר תּוֹרַתִּי עַל הָעֲלִיָּה. וְכָל אִישׁ שֶׁיִּרְצֶה לְשָׂאֵל עֲצָה מִמֶּנִּי, אוֹ

התגלות הזהר

קמג

שִׁיבֹאוּ בְעֲלֵי דִינִים לְדוֹן בְּדִין תּוֹרָה, יַעֲמְדוּ בְּבֵית לְמִטָּה וַיִּקְרְאוּ אֵלַי בְּקוֹל רָם מֵהֵם מְבַקְשִׁים, וְאָנִי אֶעֱנֶה לָהֶם מִמַּעַל כְּמוֹ בְּחַיִּים.”

ד. אֲשֶׁתוֹ הִבְטִיחָה לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרִצוֹנוֹ. וַיָּמַת רַבִּי אֶלְעָזָר עַל מִטָּתוֹ בְּחֹדֶר תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר עַל הָעֲלִיָּה. וְהִיא אֲמָרָה לְכָל כְּצוּוֵי בְעֲלָהּ. כֹּאֲשֶׁר בָּאוּ בְעֲלֵי דִינִים לְבֵיתוֹ, סִדְרוּ טַעֲנוּתֵיהֶם בְּקוֹל רָם לְמִטָּה, אַחֵר כִּי נִשְׁמַע מִהָעֲלִיָּה הַפֶּסֶק דִּין “אִישׁ פְּלוֹנִי זָכָא, וְאִישׁ פְּלוֹנִי חָיֵב”. גַּם הִיָּתָה אֲשֶׁתוֹ רִגְלָהּ לַעֲלוֹת לְחוּף אֶת רֹאשׁוֹ בְּמִים וְלִסְרֹק שְׁעֲרוֹתָיו, וְהִזָּה נִרְאָה לָהּ כְּאִלּוּ הוּא יֵשֵׁן. כֹּאֲשֶׁר לְפַעֲמַיִם נֶעֱקְרָה שְׁעָרָה בְּשַׁעַת סְרִיקָה, הִזָּה נִרְאָה בְּמָקוֹם הַהוּא בְּצַבּוּץ דָּם.

ה. פַּעַם אַחַת רָאָתָה תּוֹלַעַת זּוֹחֶלֶת בְּאַזְנוֹ, נִתְבַּהֲלָה, וְהִזָּה לָהּ צַעַר גָּדוֹל מְזֵה, וְאָמַר לָהּ בְעֲלָהּ בְּחִלּוֹם שֶׁלֹּא תִפְחַד וְלֹא תִצְטַעַר עַל הַתּוֹלַעַת, כִּי זֶה עֲנִשׁוֹ, יַעַן כִּי פַעַם אַחַת שָׁמַע שְׂאִישׁ אֶחָד בְּזֵה לְתַלְמִיד חֶכֶם, וְהִזָּה בִּיכְלָתוֹ לְמַנַּע וּלְעֲנִשׁוֹ, וְהַחֲרִישׁ, לְכֹן נֶעֱנַשׁ שֶׁתּוֹלַעַת תִּנְשָׁכְנוּ בְּאַזְנוֹ לְאַחַר מִיתָהּ, וְלֹא תַחֲשֹׁשׁ לְיוֹתֵר מִתּוֹלַעַת זֹה.

ו. כִּכָּה שָׁכַב רַבִּי אֶלְעָזָר עַל מִטָּתוֹ שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה. יֵשׁ הָיוּ מֵאַמִּינִים לְדַבְּרֵי אֲשֶׁתוֹ שֶׁהוּא בְּחַיִּים, וַיֵּשׁ הָיוּ מְבִינִים שֶׁאֵין זֶה דְבָר פְּשׁוּט. פַּעַם אַחַת מִסְרָה אֲשֶׁת רַבִּי אֶלְעָזָר סוֹדָה לְשִׁכְנָתָהּ. בְּמִשְׁךְ הַיָּמִים נֶעֱשֶׂה רִיב בֵּין אוֹתָן הַנָּשִׁים, וְהִתְקַלַּל הַשְּׁכֵנָה לְאֲשֶׁת רַבִּי אֶלְעָזָר: “יְהִי סוֹפְךָ שֶׁלֹּא תִבּוֹא לְקַבֵּר יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְעֲלָהּ!”, כֹּאֲשֶׁר נִשְׁמַע הַדְּבָר לְתַלְמִידֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וְאוֹהֲבָיו, הִתְחִילוּ לְחַקֵּר וּלְדַרֵּשׁ בְּתַקְוָה בְּדַבְּרֵי הַזֶּה, עַד שֶׁנּוֹדַע לָהֶם הָאֱמֶת. הַשְּׂמוּעָה נִפְוָצָה מִיַּד בְּכָל הָעִיר וּבְכָל הַגָּלִיל שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן מֵת. אֲבָל הַתַּלְמִידִים לֹא יָדְעוּ אֵיךָ לְקַבֵּר אוֹתוֹ, וְהִתְנַכְחוּ בְּדַבְּרֵי.

ז. בַּעַת הַהִיא בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּחִלּוֹם הַלִּילָה לְהַתְלַמֵּידִים וְאָמַר: “פְּרִידָה אַחַת יֵשׁ לִי בֵּינֵיכֶם, מִדּוּעַ אֵין אַתֶּם מְבִיאִים אוֹתָהּ אֵלַי?” אָז הִבִּינוּ הַתַּלְמִידִים שֶׁנִּצְרַךְ לְקַבְּרוֹ בְּאוֹתָהּ הַמַּעֲרָה שֶׁל קְבוּרַת אָבִיו.

ח. וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁהִגְבִּילוּ הַתַּלְמִידִים לְהִבְיֵאוֹ לְקְבוּרָהּ, נֶאֱסַף הַמוֹן אֲנָשִׁים שְׁבָאוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת הַלּוּיֹת הַמֵּת, וּפְתָאם הִתְרָאָה מִחֲנָה גְדוֹל מִן הַסְּבִיבָה, מְזַנְּנִים בְּמִקְלוֹת וּבְרַמְחִים, וְהִזָּה בָּהֶם עָרַב רַב שֶׁל יְהוּדִים וְאִינָם יְהוּדִים שֶׁלֹּא

הניחו להוציא את המת מן הבית להביאו לקבורה, באמרם, שזה שמונה עשרה שנה שלא נראתה חיה רעה בעיר בכל הגליל, ואין זה כי אם בזכותו. ההמון הזה נצחו והיו מכרחים להשאיר המת בבית.

ט. באשר הגיע ערב יום הכפורים, שעה שכל האנשים טרודים בהכנות ליום כפור, ולא עלה על דעת אף אחד שביום כזה יחפצו להביאו לקבורה, והלכו משם שומרי הבית, אז באו התלמידים בלאט, והוציאו בהחבא את רבי אלעזר במטתו, וימהרו ללכת אל הדרך המוביל לכפר מירון. בדרךם ראו כמו שני נחשי אש הולכים לפניהם, אז הבינו כי נכון הדרך לפניהם, וכי יצליחו בקבורתו באין מונע ומעכב. באשר הגיעו לפתח המערה במירון, ראו והנה נחש גדול שנקרא "עכנא" הקיף לסגר את פתח המערה, והיה מנח זנבו בפיו, ויצעקו אליו: "עכנא, עכנא! הנח להביא את הבן אצל אביו" אז סר העכנא משם, ויקברו את רבי אלעזר אצל רבי שמעון אביו.

י. כשנפוצה השמועה שרבי אלעזר מת ונקבר אצל אביו, שלח רבי יהודה הנשיא, שהיה חברו של רבי אלעזר, לדבר נכבדות באלמנתו כי חפץ לקחתה לאשה. והשיבה: מעלין בקדש ואין מורידין, והוא לעמת רבי אלעזר כמו חל לגבי קדש. ויוסיף עוד רבי יהודה לשלח אליה בזה הלשון: "יכול להיות שבתורה היה רבי אלעזר גדול ממני, אבל האם גם במעשים הוא גדול ממני?!", והשיבה: "מי שהוא גדול יותר בתורה איני יודעת, אבל זאת ידעתי שבודאי במעשים טובים הוא היה יותר גדול, יען כי בקש וקבל עליו יסורין באהבה שיכפרו על כל ישראל".

- פְּרָק ח - חֵלְקֵי הַזֵּהר

(א) זֵהר עַל הַתּוֹרָה

א. חֵלְקֵי זֵה מְדַפֵּס בְּשֵׁלֶשֶׁה כְּרָכִים: כְּרָךְ א' - עַל סֵפֶר בְּרֵאשִׁית; כְּרָךְ ב' - עַל סֵפֶר שְׁמוֹת וְכְרָךְ ג' - עַל סֵפָרִים: וַיִּקְרָא, בְּמִדְבָּר, דְּבָרִים.

ב. בְּרֵאשִׁית חֵלְקֵי זֵה, בְּכַרְךְ הַרְאִישׁוֹן - זֵהר עַל סֵפֶר בְּרֵאשִׁית - מְדַפֵּסֶת "הַקְּדָמַת סֵפֶר הַזֵּהר" (מִן דָּף א' ע"א עַד דָּף י"ד ע"ב). לְאַחֲרֵי הַקְּדָמָה זֶה פְּרוּשׁ הַזֵּהר עַל רֵב פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה. בְּסֵפֶר בְּרֵאשִׁית יִשְׁנֹו זֵהר עַל כָּל פְּרָשִׁיּוֹת חֲמֵשׁ זֵה, וְכֵן בְּסֵפֶר שְׁמוֹת וּבְסֵפֶר וַיִּקְרָא. עַל סֵפֶר בְּמִדְבָּר חֲסֵר זֵהר לְפָרִשִׁיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁבְּחֲמֵשׁ זֵה: מִטּוֹת [אַף כִּי לְפָרֶשֶׁה זֶה יֵשׁ קִטְעַ קֶטֶן בְּדָף רנ"ט ע"ב] וּמִסְעֵי. וּבְסֵפֶר דְּבָרִים חֲסֵר זֵהר עַל הַפְּרָשִׁיּוֹת: דְּבָרִים, רָאָה, כִּי תָבֹא, נְצַבִּים, וְזֹאת הַבְּרָכָה.

(1) סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא

א. "סֵפֶר" קֶטֶן זֵה, בְּן שְׁלֹשָׁה דְפִים (ח"ב דף קע"ו ע"ב - קע"ט ע"א), שֵׁשׁמוֹ - "סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא" - מַעֲיֵד עַל חֲשִׁיבוֹתוֹ וְיַחֲדוֹ, הוּא מִן הַמְּקוֹרוֹת הַחֲשׁוּבִים בְּיוֹתֵר וְהַתְּמַצִּיתִיִּים בְּיוֹתֵר שֶׁבְּסֵפֶר הַזֵּהר. בּוֹ נִמְצְאִים יְסוּדוֹת תּוֹרַת הַסּוּד בְּרָמְזִים דְּקִים וְעִמְקִים.

בְּחִיצוֹנֵיּוֹתוֹ הוּא פְּרוּשׁ לְפִסּוּקִים מְרֻכְזִיִּים בְּכַרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית (וְאַכֵּן בְּזֵהר מִהַדוֹרֵת קְרִימוּנָה נְדַפֵּס הוּא בְּכַרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית), וּבוֹ חֲמֵשֶׁה פְּרָקִים, וּבְכִנִּימִיּוֹתוֹ הוּא מְכִיל, עַל-פִּי עֲדוּתוֹ שֶׁל רֶשֶׁב"י, אֵת הַיְסוּד שֶׁל תּוֹרַת הַקְּבֵלָה שְׁנֵת־פְּרָשֶׁה בְּהַרְחָבָה בְּסֵפֶר הַזֵּהר וּבְסֵפֶרִי הַקְּבֵלָה שְׁלֹאֲחֲרָיו.

ב. זֵה לְשׁוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלוֹם בּוֹזְגָלוֹ בְּפְרוּשׁוֹ הַדְּרַת מְלָךְ:

רֶשֶׁב"י זי"ע אָמַר (זֵהר ח"ב דף קע"ו ע"א): סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא, חֲמֵשֶׁה פְּרָקִין אֵינוֹן, דְּכָלְלִין בְּהִיכָל רַב וּמְלִיִּין כָּל אַרְעָא. פְּרוּשׁ, אֵלוֹ חֲמֵשֶׁה פְּרָקִים

כוללים כל חכמת הקבלה ... כי ספרא דצניעותא הוא מועט מחזיק את המרבה, לשון קצר בחכמה נפלאה ומפארה.

(הדרת מלך לספרא דצניעותא סוף פ"א)

ג. הנסיון הראשון לפרש את "ספרא דצניעותא" נעשה ב"אידרות" - אידרא רבא ואידרא זוטא. לספר קטן זה נכתבו מספר פרושים, (מפרסם הוא פרוש הגר"א [וילנא והורודנא-תק"פ] "נפש לדוד" לרבי דוד לוריא). מלבד הפרושים הכוללים לזהר, הכוללים גם פרוש לספרא דצניעותא הנמצא בגוף ספר הזהר.

ד. יש המיחסים את "ספרא דצניעותא" ליעקב אבינו, אמנם הרב הקדוש מקאמארנא בספרו "זהר חי" כתב, וזה לשונו:

ספרא דצניעותא חברו רשב"י ... וסדרם מבריתות שהיו מקבלות לתנאים מהר סיני מימות משה, כעין שסדר רבינו הקדוש ששה סדרי משנה ממה שהיו שנויות מקדמת דנא.

(זהר חי, בסיום פרושו לספרא דצניעותא)

(2) "אידרא רבא" – הכנוס הגדול

א. ה"אידרא רבא" נמצא בזהר חלק ג' פרשת נשא (מן דף קכ"ז ע"ב עד דף קמ"ה ע"א), ונקרא "אידרא רבא", שפרושו: הכנוס הגדול. "אידרא" הוא מקום מושב החכמים, בדרך כלל כגון עגלה, ותוספת המלה "רבא" בא כדי להבדילו מן הכנוס היותר קטן - "אידרא זוטא" - שהתקיים מאחר יותר, שבו נוכחו פחות חכמים, כדלהלן.

ב. ב"אידרא רבא" בא תאור דיוניהם של תשעה מהחבריא של רבי שמעון בן יוחאי, שהתכנסו יחד עמו לדון בסודות הגדולים והעמקים של הקבלה. התשעה הם: רבי אלעזר בנו, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חיאי, רבי יוסי ורבי ייסא.

לאחרי פתיחת הדרוש בפ"י רשב"י, קמים החכמים, האחד אחר חברו, ודורשים בסוד האלקות, כאשר רשב"י משלים ומגיב על דבריהם.

התגלות הזהר

קמז

ג. עקרון של הדרשות בחלק זה באות לבאר את דברי ה"ספרא דצניעותא", המשמש לחלק זה מעין "משנה" ביחס ל"גמרא". ולכן לעתים נמצא ב"אידרא רבא" לשון "הספרא דצניעותא" כבסיס להסברם של חכמי האידרא.

ד. בסיומו של ה"אידרא" נפטרים שלשה מן החכמים, רבי יוסי בר יעקב, רבי חזקיה ורבי ייסא.

(3) אידרא זוטא

ה"אידרא זוטא" נמצא בזהר ח"ג פרשת האזינו (מן דף רפ"ז ע"ב עד דף רצ"ו ע"ב), ונקרא "אידרא זוטא", שפרושו: הפנוס הקטן, להבדילו מן הפנוס הגדול - "אידרא רבא". ב"אידרא זוטא" נתכנסו שוב החכמים בני חברתו של רשב"י, והפעם שבעה במספר, לאחר פטירתם ב"אידרא" הקודמת - "אידרא רבא" - של שלשה מן החכמים הנ"ל.

ב"אידרא" זו זוכים החבריא קדישא לשמע תורה מרשב"י שתכנה, סכום הדברים שהתבררו ב"אידרא רבא".

(4) רעיא מהימנא

א. הספר "רעיא מהימנא", שהוא ה"ספר" הגדול ביותר הנכלל בספר הזהר, הוא מה שלמד וגלה משה רבינו, הרועה נאמן, לרשב"י וחבריא דיליה, שפלה תנאים ואמוראים. בכנוס חבריא קדישא זה, שהתקיים בבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי, נתבררו ונתלבנו סודות וגלויים על מצוות התורה, שרשיהו וטעמיהו.

ב. "רעיא מהימנא" מפזר במספר פרשיות בגוף הזהר, חלקו גלוי ונדוע לנו ואף הדפס בדפים ועמודים נפרדים, וחלקו בא משלב בגוף הזהר. ה"רעיא מהימנא" נמצא בחלק ב' וג' של ספר הזהר (הכולל חמש שמות, ויקרא, במדבר, דברים), אבל לא נמצא, בגלוי, בחלק א' של ספר הזהר (חמש בראשית).

ג. כִּמָּה גְדוּלַי יִשְׂרָאֵל וְחֻכְמֵי דוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים עָמְלוּ לְמַצֵּא אֶת הַ"רְעִיָּא מְהִימְנָא", שֶׁהִיָּה בְּמִקּוּרוֹ סֵפֶר גְּדוּל עַל כָּל הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְלִסְדְּרוֹ עַל-פִּי סֵדֶר שֶׁל מְצוּוֹת עֲשֵׂה וּמְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵף לְהַדְפִּיסוֹ כְּסֵפֶר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ - רֹאה, לְדַגְמָא מֵאִמֶר "רְעִיָּא מְהִימְנָא" - סֵפֶר הַמְצוּוֹת", הַנִּדְפָּס בְּרִישׁ סֵפֶר הַזֶּהר מִהַדְרַת הָרַב רַבִּי רְאוּבֵן מְרִגְלִיּוֹת. וְרֹאה גַם נְתִיבוֹת יָאִיר לְהַרְבֵּ מִשֶּׁה יָאִיר וּוְיִנְשְׁטָאק, שֶׁבּוֹ אִסְף דְּבָרֵי הַרְעִיָּא מְהִימְנָא בְּהוֹסְפָה פְּרוּשׁ.

ד. תוֹךְ כְּדֵי הַרְצָאת הַדְּבָרִים, מִשְׁתַּמֵּשׁ הַרְעִיָּא מְהִימְנָא לְפַעֲמִים בְּסוּף הַזֶּהר, הַנִּקְרָא בְּלִשׁוֹנוֹ "חִיבְרָא קַדְמָאָה".

ה. מִחֻלַּק הַ"רְעִיָּא מְהִימְנָא" שֶׁבְּסֵפֶר הַזֶּהר, שְׁעוֹסֵק בְּמְצוּוֹת, אֶפְשָׁר לְלַמֵּד כִּמָּה הַלְכָתָא רַבּוּתָא בְּהַשְׁוָאָה לְשִׁטוֹת רַבּוּתֵינוּ, וּבִפְרָט מֵאִפְסֵי הַרְצָאת הַדְּבָרִים הַקְדוּשִׁים בְּרְעִיָּא מְהִימְנָא אֶפְשָׁר לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַכְרַעוֹת בְּהַלְכָּה.

ו. דַּע כִּי חֲבוּר הַזֶּה הַנִּקְרָא רְעִיָּא מְהִימְנָא, שְׁעֲשֶׂה רִשְׁב"י עִם הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר בְּגוֹן עֲדוֹן, הִיָּה לְתַקּוּן הַשְּׂכִינָה וְסַעַד וְסִמְךָ לָהּ בְּגִלוּתָא, כִּי אֵין סַעַד וְסִמְךָ לְשְׂכִינָה אֲלָא בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה ... וְכָל מָה שְׂיֵאמַר פּוֹה מִהַסּוּדוֹת וְהַעֲנִינִים, הַכֹּל הִיָּה כּוֹנֵנַת לְיַחַד הַשְּׂכִינָה וְלִסְעֵדָה בְּגִלוּתָא.

(אִזּוֹר הַחֲמָה לַזֶּהר ח"ב דף קט"ו ע"ב, בְּשֵׁם הַרְמ"ק [רַבֵּינוּ מִשֶּׁה קוֹרְדוּבֵירוֹ])

(5) מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם

א. "מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם" נִמְצָא בְּגוֹף סֵפֶר הַזֶּהר (פְּרִשְׁת וִירָא, חֲזִי שְׂרָה, תּוֹלְדוֹת), וּבַזֶּהר חֲדָשׁ (מִן דָּף ב' ע"ב עַד דָּף ל' ע"ב; מִן דָּף מ"ו ע"ב עַד דָּף מ"ז ע"ב) בַּזֶּהר חֲדָשׁ הוֹצֵאת הָרַב רַבִּי רְאוּבֵן מְרִגְלִיּוֹת) וּבְפִרְשִׁיּוֹת בְּלֶק, כִּי תַצֵּא, וְכָל זֶהר חֲדָשׁ לְשִׁיר הַשִּׁירִים, רוֹת וְאִיכָּה).

ב. עַל הַטַּעַם שֶׁנִּקְרָא בְּשֵׁם "מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם" כּוֹתֵב הַרְמ"ז, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

אֲתַן טַעַם לְשִׁבַח אֶל שֵׁם מִדְרַשׁ זֶה שֶׁקְרָאוּהוּ נֶעְלָם, וְהוּא שָׂרֵב עֲנִין זֶה הוּא עַל הַנִּשְׁמָה שֶׁמְקוּרָה בְּבְרִיאָה, שֶׁשֵּׁם גּוֹן עֲדוֹן הָעֲלִיוֹן. וְכַתֵּב בְּפִרְדָּס שֶׁהַדְרַשׁ הוּא בְּבְרִיאָה ... וּמִדְרַשׁ הַנִּגְלָה הוּא סוּד הַחִיצוֹנִיּוֹת, וּמִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם

התגלות הזהר

קמט

הוא סוד הפנימיות, שהם הנשמות. ודרוש זה המיסד על הנשמה, שמו נאה לו מדרש הנעלם.

(רמ"א, הובא במקדש מלך לזהר פרשת וירא, מהדורת זלקווא עמוד ק')

ג. לשונו של "מדרש הנעלם" הוא לפעמים לשון-הקדש, לפעמים ארמית, ולפעמים גם בלול משניהם.

ד. שלא כגוף ספר הזהר, הרי הדרשות שב"מדרש הנעלם" הם דרשות קצרות, ולא באריכות כבשאר חלקי הזהר. גם הענינים בהם דן ב"מדרש הנעלם" - מעשה בראשית, תורת הנפש, ימות המשיח ועולם הבא - אינם מסוג הענינים שבספר הזהר, שהם תורת האלקות, אצילות העולמות, כחות הרע ועוד.

(6) "איִדְרָא דְבֵי מִשְׁפָּנָא", "הִיכְלוֹת", "רְזָא דְרִזְיוֹן", "סַבָּא דְמִשְׁפָּטִים", "תּוֹסְפָתָא" ו"סְתָרֵי תוֹרָה"

א. בספרי הזהר ישנם עוד חלקים העומדים בפני עצמם בסגנונם, בתכנם ובחשיבותם. והם:

א) "איִדְרָא דְבֵי מִשְׁפָּנָא", העוסק בעקר בסודות התפלה, והוא נמצא בזהר ח"ב פרשת משפטים (מן דף קכ"ב ע"ב עד דף קכ"ג ע"ב).

ב) "הִיכְלוֹת", העוסק בתאור היכלות הגן-עדן והגיהנם, ובו עניני תפלה רבים. ה"היכלות" נמצאים בזהר ח"א פרשת בראשית (מן דף ל"ח ע"א עד דף מ"ה ע"ב); ח"ב פרשת פקודי (מן דף רמ"ד ע"ב עד דף רס"ב ע"ב - היכלות מסטרא דקדושה; מן דף רס"ב ע"ב עד דף רס"ח ע"ב - היכלות מסטרא דטמאה).

ג) "רְזָא דְרִזְיוֹן", העוסק בגלוי מהותו של האדם על-ידי תוי פרוצופו וידי. ה"רְזָא דְרִזְיוֹן" נמצאים בזהר ח"ב פרשת יתרו (מן דף ע' ע"א עד דף ע"ה ע"א).

ד) "סַבָּא דְמִשְׁפָּטִים", שהוא פרוש רב ייבא סבא בעניני גלגולי נשמות וענשי הגוף שבקבר. ה"סבא" נמצא בזהר ח"ב פרשת משפטים (מן דף צ"ד ע"א עד דף קי"ד ע"א).

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)